

६०

ABHIDHAMMA PITAKA

ព្រះ
ព្រៃនិលប្បញ្ញត្រី
និល
សេចក្តីព្រមទាំងអាសយដ្ឋានខ្មែរ
អនុប្បញ្ញត្រីជន
ប្រជាធិបតេយ្យ

៦០

ផ្លូវផ្លាយដោយសម្រួលំពូ៖អភិសិរីសុគ្រាមហាសង្គកជាជីវិតី ឬ តិច
សម្រួលំពូ៖មហាសង្គកជាន់កណ្ឈោះទម្រយុត្តិការិកាយ
នៃពីរការណ៍ការងារ

ព. ស. ២៥៤៧

ABHIDHAMMAPIṭAKA

YAMAKA

CATUTTHABHĀGA

90

សម្រាប់អគ្គន៍សុខភាពបាសឡូកជាចិត្ត ច្បាស់ ត្រី
សម្រាប់បាសឡូកទាំងអស់ និងការប្រើប្រាស់បានល្អឥតខ្ចោះ
និយមវេចណា:

ព្រះតេជ្ជបាត់នាមបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំ នាយករដ្ឋបាល ត្រូវបានបង្កើតឡើង ព្រះបារម្ភនិញ្ញនរបស់សម្បូរព្រះសម្បាសអុទ្ធប្រះបារម្ភគ្រឿងអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកការនៃព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកការនៃព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធកសមាតម និងតាមបណ្តាលយដាក់ធិំ ។ តែងតែបានទទួលយកមកតម្លៃ ទុកធើដាក់គ្នា ដើម្បីធើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្អាងយល់ តាមអ្នកដែលហៅថាព្រះពុទ្ធកាតា (ពុទ្ធផម្ព) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្តីកទៅ ព្រមទាំងសរសេរការីកលើផែនប្លឹ និងលើផែនលេហ៍ កំណែ ឬ ចំណែរតមក កំណែនាំគ្នាជាមេរិចក្រដាសចងក្រងដាស្រៀវកោ (គម្ពី) ហូលបច្ចុប្បន្ន នៃ បច្ចេកវិជ្ជការនៃពី ចម្រើនឡើង គេបានរាយបញ្ហាលក្តីកំពុទ្ធដ៏ តែទៅបីជាបច្ចេកទេស មាសីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា កំនែមិនអាចបានបង់ស្រៀវកោបានឡើយ ដូច្នេះហើយទីបែងចុះខ្លួនខ្លួន ឡើងនូវក្រុមអក្សរប្រះតេជ្ជបាត់ ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអភិវឌ្ឍន៍ដែលលូប មិនអាចអានចូរស់បាន ឲ្យមាន ការចូរស់តាមតម្លៃឡើងវិញ ។

សូមសេចក្តីខស្សាប់ក្នុងការដោកកុសលនេះ សម្របប្រយោជន៍ដួនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាដួនដល់
ពុទ្ធបិស់ទៅ សូមបានប្រកបដែនឹងសេចក្តីសុខបម្រើនឹងរឿង ក្នុងលោកនេះដែង និងលោកដើម្បីខាងមុខ
ទីផ្ទះតាមដំឡើង ជាកិរុយកាតពតរៀងទៅ ។

រតិបន្ទុមដ. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥

→ sworn

କୁଳାଳି

សេចក្តីផែានាំគុណការអាណ

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាណ ធនយីញ្ញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបុរាណទៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកចានយីញ្ញព្យាន៖មួយត្ថ្ធម្រោតនៅខាងបុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សមាត់ថា ព្យាន៖ដែលនៅខាងបុងនោះ គឺជាដឹងរបស់ព្យាន៖ដែលមានសញ្ញាលេខបុរាណទៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកំព្យិច្ចេះ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ៖ សមុល ភូមិពាក្យនេះ ព្យាន៖ ឬ គឺជាដឹងរបស់ព្យាន៖ ឬ ជូនដូចំពាក្យនេះគឺ សម្រេច។

-ពាក្យបាលី៖ តិសុស គឺ តិស្ស។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្របយកតាមវបនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្បបព្រះសង្គ្រារដោតញ្ញាលេ (ឆ្នាំ-ឱ្យាត) ជាគោល ឬ បុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសោរតាមបែបបុរាណកំត្រីមត្រីរដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនេះទុកដែល។

៣) ចំពោះ សន្លឹកច្បាយពាក្យខ្មែរ-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្លូវការខាងបុងនៃព្រះព្រឹងកប្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងចានកែតម្រូវតាមនោះវប្បល់ហើយ។

អភិបាល

យមក ចត្តុវាគ

៤០

ព.ស. ២៥០៩

អភិធម្បបិធកេ

យមកស្ស ចតុល្លា ភាគោ

បរិញ្ញាភារេ

[៧] យោ គាយការណុសយំ បរិជាងាតិ សោ
បដិយានុសយំ បរិជាងាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យោ វ
បន បដិយានុសយំ បរិជាងាតិ សោ គាយការ-
សយំ បរិជាងាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យោ គាយការ-
ណុសយំ បរិជាងាតិ សោ មាងានុសយំ បរិជាងាតិ-
តិតិ ។ តាងកង់ បរិជាងាតិ ។ យោ វ បន
មាងានុសយំ បរិជាងាតិ សោ គាយការណុសយំ
បរិជាងាតិតិ ។ នោ ។ យោ គាយការណុសយំ
បរិជាងាតិ សោ ធន្ទានុសយំ ។ ឃ ។ វិចិកិច្ចា-
ណុសយំ បរិជាងាតិតិ ។ នោ ។ យោ វ បន

អភិធម្ពបិដក

យមក ចតុត្តរាជ

បរិញ្ញាណ់:

[១] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន៍ នូវការមកតានុស៊យ (ជម៌
ដែលដោកត្រាំនៅក្នុងស្ថានបិត្ត គីកាមភគេះ) បុគ្គលុនោះ កំណត់
ដីន៍ នូវបដិយានុស៊យ (ជម៌ដែលដោកត្រាំនៅក្នុងស្ថានបិត្ត គីបដិយេះ)
ប្រ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាន់ទេរៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន៍ នូវបដិ-
យានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន៍ នូវការមកតានុស៊យប្រ ។ អើ ។
បុគ្គលុណា កំណត់ដីន៍ នូវការមកតានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន៍
នូវមានានុស៊យ (ជម៌ដែលដោកត្រាំនៅក្នុងស្ថានបិត្ត គីមានេះ) ប្រ ។
បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន៍ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមយ្យត្តានីនអនុ-
ស៊យនោះ ។ ម្មយយ៉ាន់ទេរៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន៍ នូវមានា-
នុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន៍ នូវការមកតានុស៊យប្រ ។ មិនមែន
ទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីន៍ នូវការមកតានុស៊យ បុគ្គលុនោះ
(កំណត់ដីន៍) នូវទិដ្ឋានុស៊យ (ជម៌ដែលដោកត្រាំនៅក្នុងស្ថានបិត្ត
គីទិដ្ឋិ) ។ ហេ ។ កំណត់ដីន៍ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ (ជម៌ដែលដោកត្រាំ
នៅក្នុងស្ថានបិត្ត គីវិបិកិច្ចា) ប្រ ។ មិនមែនទេ ។ ម្មយយ៉ាន់ទេរៀត

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

រិចិគិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ កាមកាណុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ តាវកដ្ឋំ បរិជាលាតិ ។ យោ កាម-
 កាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ ករកាណុសយំ ។ ហែ ។
 អវិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ តាវកដ្ឋំ បរិជាលាតិ ។
 យោ វ បន អវិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ កាម-
 កាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ ហោ ។

[២] យោ បដិយាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ
 មាណាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ តាវកដ្ឋំ បរិជាលាតិ ។
 យោ វ បន មាណាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ បដិ-
 យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ ហោ ។ យោ បដិយា-
 ឌុសយំ បរិជាលាតិ សោ ទិត្យាណុសយំ ។ ហែ ។
 រិចិគិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ ហោ ។ យោ វ បន

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន
នូវកាមភាពានុស៊យបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកិលេស ដែល
តាំងនោះជាមួយគ្មានីជិនអនុស៊យនោះ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវករកភាពានុស៊យ (ធម៌
ដែលដោកត្រាំនៅក្នុងស្ថានចិត្ត គីករកគេៗ) ។ បេ ។ កំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស៊យ (ធម៌ដែលដោកត្រាំនៅក្នុងស្ថានចិត្ត គីអវិជ្ជា) បុ ។
បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកិលេស ដែលតាំងនោះជាមួយគ្មានីជិនអនុ-
ស៊យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជា-
នុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យបុ ។ មិនមែនទេ ។

[៧] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវបដិយានុស៊យ បុគ្គលុនោះ
កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកិ-
លេស ដែលតាំងនោះជាមួយគ្មានីជិនអនុស៊យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវ
បដិយានុស៊យបុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវ
បដិយានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (កំណត់ដីន) នូវទិដ្ឋានុស៊យ ។ បេ ។
កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជាលាតិ សោ បដិយានុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ តារេកង្វំ បរិជាលាតិ ។ យោ បដិ-
 យានុសយំ បរិជាលាតិ សោ ករកានុសយំ ។ យោ ។
 អវិជ្ជានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ តារេកង្វំ បរិជាលាតិ ។
 យោ វ បណ អវិជ្ជានុសយំ បរិជាលាតិ សោ បដិយ-
 ានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ យោ ។

[၃] យោ មានានុសយំ បរិជាលាតិ សោ
 ិជ្ជានុសយំ ។ យោ ។ វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។
 យោ ។ យោ វ បណ វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជាលាតិ សោ
 មានានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ តារេកង្វំ បរិជាលាតិ ។
 យោ មានានុសយំ បរិជាលាតិ សោ ករកានុសយំ
 ។ យោ ។ អវិជ្ជានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អម្ចាតា ។
 យោ វ បណ អវិជ្ជានុសយំ បរិជាលាតិ សោ មាន-
 ុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អម្ចាតា ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ
នូវបងិយានុស៊យបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស ដែលតាំង
នៅជាមួយគ្មានីនិងអនុស៊យនោះ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវបងិ-
យានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (កំណត់ដីនៅ) នូវករការានុស៊យ ។ បេ ។
កំណត់ដីនៅ នូវអវិធាតានុស៊យបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស
ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនិងអនុស៊យនោះ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុ
ុណា កំណត់ដីនៅ នូវអវិធាតានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវបងិ-
យានុស៊យបុ ។ មិនមែនទេ ។

[៣] បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ
(កំណត់ដីនៅ) នូវទិដ្ឋានុស៊យ ។ បេ ។ កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊យបុ ។ មិនមែនទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ
នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊យបុ ។
បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនិងអនុ-
ស៊យនោះ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ
(កំណត់ដីនៅ) នូវករការានុស៊យ ។ បេ ។ កំណត់ដីនៅ នូវអវិធាតា-
នុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊យបុ ។
អវិធាតានុស៊យ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊យបុ ។ អើ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[៤] យោ ធនិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ វិចិ-
គិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អាមព្រា ។ យោ វ
បន វិចិគិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ ធនិត្យាណុសយំ
បរិជាលាតិតិ ។ អាមព្រា ។ យោ ។

[៥] យោ វិចិគិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ
ករកកាណុសយំ ។ យោ ។ អវិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។
តាញកដ្ឋំ បរិជាលាតិ ។ យោ វ បន អវិត្យាណុសយំ
បរិជាលាតិ សោ វិចិគិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។
នោ ។

[៦] យោ ករកកាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ
អវិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អាមព្រា ។ យោ វ បន
អវិត្យាណុសយំ បរិជាលាតិ សោ ករកកាណុសយំ បរិ-
ជាលាតិតិ ។ អាមព្រា ។

អភិធម្បបិធក យមក:

[៤] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវទិដ្ឋានុស៊យ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្នយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវទិដ្ឋានុស៊យបុ ។ អើ ។ បេ ។

[៥] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលនោះ (កំណត់ដីន) នូវករការានុស៊យ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកិលស ដែល តាំងនោះជាម្នយគ្មានីនអនុស៊យនោះ ។ ម្នយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ មិនមែនទេ ។

[៦] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្នយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវករការានុស៊យបុ ។ អើ ។

អនុសយយមកៅ បរិញ្ញាការ

[៧] យោ គាមភកណុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ បរិជាលាតិ សោ មាលានុសយំ បរិជា-
 នាតិតិ ។ តាគកច្បៃ បរិជាលាតិ ។ យោ វ បន
 មាលានុសយំ បរិជាលាតិ សោ គាមភកណុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។ យោ
 គាមភកណុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាលាតិ
 សោ ធម្មានុសយំ ។ មេ ។ វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជា-
 នាតិតិ ។ នោ ។ យោ វ បន វិចិត្តធម្មានុសយំ
 បរិជាលាតិ សោ គាមភកណុសយព្យ បដិយានុស-
 យព្យ បរិជាលាតិតិ ។ តាគកច្បៃ បរិជាលាតិ ។
 យោ គាមភកណុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជា-
 នាតិ សោ វរភកណុសយំ ។ មេ ។ អវិជ្ជានុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ តាគកច្បៃ បរិជាលាតិ ។ យោ
 វ បន អវិជ្ជានុសយំ បរិជាលាតិ សោ គាមភក-
 ណុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៧] បុគ្គលណា កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស័យដៃនៅ នូវបដិយានុស័យដៃ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស័យប្រឈម ។ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនឹងអនុស័យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស័យបុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស័យដៃនៅ នូវបដិយានុស័យដៃ នូវកិលេស (កំណត់ដីនៅ) នូវទិន្នន័យ ។ ហើយ ។ កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស័យប្រឈម ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស័យបុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស័យដៃនៅ នូវបដិយានុស័យដៃ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនឹងអនុស័យនោះ ។ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនឹងអនុស័យនោះ ។ បុគ្គលណា កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស័យដៃនៅ នូវបដិយានុស័យដៃ បុគ្គលនោះ (កំណត់ដីនៅ) នូវករកតានុស័យ ។ ហើយ ។ កំណត់ដីនៅ នូវអវិធានុស័យប្រឈម ។ បុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនឹងអនុស័យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំណត់ដីនៅ នូវអវិធានុស័យប្រឈម បុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស័យដៃនៅ នូវបដិយានុស័យដៃ នូវកិលេស ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

[៨] យោ គាមភាគនុសយព្យ បដិយាមុស-
 យព្យ មានាមុសយព្យ បរិជាលតិ សោ អិច្ចាមុសយំ
 ។ យោ ។ វិចិត្តិច្ចាមុសយំ បរិជាលតិតិ ។ នត្តិ ។
 យោ វ បន វិចិត្តិច្ចាមុសយំ បរិជាលតិ សោ គា-
 មភាគនុសយព្យ បដិយាមុសយព្យ មានាមុសយព្យ
 បរិជាលតិតិ ។ តាមកដ្ឋី បរិជាលតិ ។ យោ គាម-
 ភាគនុសយព្យ បដិយាមុសយព្យ មានាមុសយព្យ បរិ-
 ជាលតិ សោ ករភាគនុសយំ ។ យោ ។ អិច្ចាមុសយំ
 បរិជាលតិតិ ។ នត្តិ ។ យោ វ បន អិច្ចាមុសយំ
 បរិជាលតិ សោ គាមភាគនុសយព្យ បដិយាមុស-
 យព្យ មានាមុសយព្យ បរិជាលតិតិ ។ មានាមុសយំ
 បរិជាលតិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

[៨] បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិ៍ នូវកាមភាពនុស៊ឃើដ នូវ
បជិយានុស៊ឃើដ នូវមានានុស៊ឃើដ បុគ្គលុនោះ (កំណត់ជីវិ៍)
នូវទិដ្ឋានុស៊ឃ ។ ហើ ។ កំណត់ជីវិ៍ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ឃបុ ។ មិនមាន
ទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៅតិ បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិ៍ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ឃ
បុគ្គលុនោះ កំណត់ជីវិ៍ នូវកាមភាពនុស៊ឃើដ នូវបជិយានុស៊ឃើដ
នូវមានានុស៊ឃើដបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ជីវិ៍ នូវកិលេស ដែល
តាំងនោះជាម្នាយគ្មានីជីអនុស៊ឃយោះ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិ៍ នូវ
កាមភាពនុស៊ឃើដ នូវបជិយានុស៊ឃើដ នូវមានានុស៊ឃើដ បុគ្គលុនោះ
កំណត់ជីវិ៍ នូវករការនុស៊ឃ ។ ហើ ។ កំណត់ជីវិ៍ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃ
បុ ។ មិនមានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៅតិ បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិ៍
នូវអវិជ្ជានុស៊ឃ បុគ្គលុនោះ កំណត់ជីវិ៍ នូវកាមភាពនុស៊ឃើដ នូវ
បជិយានុស៊ឃើដ នូវមានានុស៊ឃើដបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ជីវិ៍
នូវមានានុស៊ឃ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[៩] យោ គាយការណុសយព្យ បដិយានុស-
 យព្យ មាលានុសយព្យ ឯធ្វានុសយព្យ បរិជាលាតិ
 សោ វិចិត្យានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នត្តិ ។
 យោ វ បន វិចិត្យានុសយំ បរិជាលាតិ សោ គា-
 មការណុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មាលានុសយព្យ
 ឯធ្វានុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ ឯធ្វានុសយំ បរិជា-
 លាតិ គាយការណុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មាល-
 ឌុសយព្យ តាមកដ្ឋំ បរិជាលាតិ ។ យ ។

[១០] យោ គាយការណុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មាលានុសយព្យ ឯធ្វានុសយព្យ វិចិត្យានុ-
 សយព្យ បរិជាលាតិ សោ វរការណុសយំ ។ យ ។
 អិធ្វានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នត្តិ ។ យោ វ
 បន អិធ្វានុសយំ បរិជាលាតិ សោ គាយការណុ-
 សយព្យ បដិយានុសយព្យ មាលានុសយព្យ ឯធ្វានុ-
 សយព្យ វិចិត្យានុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ មាល-
 ឌុសយំ បរិជាលាតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

[៩] បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ី នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ី នូវមានានុស៊ឃើដស៊ី នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ី បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស៊ឃើបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស៊ឃើបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើបុ ។ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ី នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ី នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ីបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើបុ កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ី នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ី នូវមានានុស៊ឃើដស៊ី នូវលាតាំងនោះជាម្នាយត្តានឹងអនុស៊ឃើយនោះ ។ ហេ ។

[១០] បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ី នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ី នូវមានានុស៊ឃើដស៊ី នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ី នូវវិចិកិច្ចានុស៊ឃើបុ ដូចជាបុគ្គលុនោះ (កំណត់ដីនៅ) នូវករកតានុស៊ឃើបុ ។ ហេ ។ កំណត់ដីនៅ នូវអេដ្ឋានុស៊ឃើបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវអេដ្ឋានុស៊ឃើបុ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ី នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ី នូវមានានុស៊ឃើដស៊ី នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ីបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊ឃើបុ ។

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

[១១]	យោ	គាយការណុសយព្យ	បដិយានុ-
សយព្យ	មានានុសយព្យ	ឯធម្មានុសយព្យ	វិចិត្តិថ្វា-
នុសយព្យ	ករការណុសយព្យ	បរិជាលាតិ	សោ អ-
វិថ្វានុសយំ	បរិជាលាតិតិ ។ នតិ ។	យោ វ	
បន	អវិថ្វានុសយំ	បរិជាលាតិ	សោ គាយការណុ-
សយព្យ	បដិយានុសយព្យ	មានានុសយព្យ	ឯធម្មា-
នុសយព្យ	វិចិត្តិថ្វានុសយព្យ	ករការណុសយព្យ	បរិ-
ជាលាតិតិ ។	មានានុសយព្យ	ករការណុសយព្យ	
បរិជាលាតិ ។			

[១២]	យតោ	គាយការណុសយំ	បរិជាលាតិ
តតោ	បដិយានុសយំ	បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។	
យតោ វ បន បដិយានុសយំ	បរិជាលាតិ	តតោ	
គាយការណុសយំ	បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។	យតោ	
គាយការណុសយំ	បរិជាលាតិ	តតោ មានានុសយំ	
បរិជាលាតិតិ ។ អម្ចាត	។	យតោ វ បន	

អភិធម្បបិធក យមក:

[១១] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋន នូវវិចិកិច្ចានុស់យដ្ឋន នូវកេវភាពនុស់យដ្ឋន បុគ្គលុណោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យប្រឈរ ។ មិនមានទេ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យប្រឈរ បុគ្គលុណោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋន នូវវិចិកិច្ចានុស់យដ្ឋន នូវកេវភាពនុស់យដ្ឋនប្រឈរ ។ បុគ្គលុណោះ កំណត់ដីន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវកេវភាពនុស់យដ្ឋន បុគ្គលុណោះ កំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យប្រឈរ ។

[១២] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងទិណា កំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យ កុងទិណោះប្រឈរ ។ មិនមែនទេ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យ កុងទិណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងទិណោះប្រឈរ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងទិណា កំណត់ដីន នូវមានានុស់យ កុងទិណោះប្រឈរ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

មានាគ្មេសយំ បរិជាលតិ តតោ គាយកកាគ្មេសយំ
 បរិជាលតិតិ ។ រួបធានុយា អរួបធានុយា តតោ
 មានាគ្មេសយំ បរិជាលតិ នោ ច តតោ គាយក-
 កាគ្មេសយំ បរិជាលតិ គាយធានុយា ទីសុ ហេណាសុ
 តតោ មានាគ្មេសយោព្រៃ បរិជាលតិ គាយកកាគ្មេស-
 យោព្រៃ បរិជាលតិ ។ យតោ គាយកកាគ្មេសយំ
 បរិជាលតិ តតោ ធម្មាគ្មេសយំ ។ ឬ ។ វិចិកិថ្នាគ្មេ-
 សយំ បរិជាលតិតិ ។ អាមព្រៃ ។ យតោ វ បន
 វិចិកិថ្នាគ្មេសយំ បរិជាលតិ តតោ គាយកកាគ្មេសយំ
 បរិជាលតិតិ ។ ឌុឡាយ ហេណាយ រួបធានុយា
 អរួបធានុយា តតោ វិចិកិថ្នាគ្មេសយំ បរិជាលតិ នោ
 ច តតោ គាយកកាគ្មេសយំ បរិជាលតិ គាយធានុយា
 ទីសុ ហេណាសុ តតោ វិចិកិថ្នាគ្មេសយោព្រៃ បរិជាលតិ
 គាយកកាគ្មេសយោព្រៃ បរិជាលតិ ។ យតោ គាយ-
 កាគ្មេសយំ បរិជាលតិ តតោ ករកកាគ្មេសយំ បរិ-
 ជាលតិតិ ។ នោ ។ យតោ វ បន ករកកាគ្មេសយំ
 បរិជាលតិ តតោ គាយកកាគ្មេសយំ បរិជាលតិតិ ។
 នោ ។ យតោ គាយកកាគ្មេសយំ បរិជាលតិ តតោ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាណ់

កំណត់ដីន នូវមាននុស្សយ កុងទិណា កំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ
កុងទិនោះបុ ។ បុគុល កំណត់ដីន នូវមាននុស្សយ កុងរបជាតុ និងកុង
អរបជាតុ កុងទិនោះ តើមិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ កុងរបជាតុ
និងកុងអរបជាតុនោះទេ កំណត់ដីន នូវមាននុស្សយដែន កំណត់ដីន
នូវកាមភានុស្សយដែន កុងផែនាទីនោះ កុងកាមជាតុ ។ បុគុល
កំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ កុងទិណា (កំណត់ដីន) នូវទិដ្ឋានុ-
ស្សយ ។ ហើ ។ កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស្សយ កុងទិនោះបុ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រូត បុគុល កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស្សយ កុង
ទិណា កំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ កុងទិនោះបុ ។ បុគុល កំ-
ណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស្សយ កុងទុក្ខុងផែនាទីនោះ កុងរបជាតុ និងកុង
អរបជាតុ តើមិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ កុងទុក្ខុងផែនាទីនោះទេ
កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស្សយដែន កំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយដែន
កុងផែនាទីនោះ កុងកាមជាតុ ។ បុគុល កំណត់ដីន នូវកាមភានុ-
ស្សយ កុងទិណា កំណត់ដីន នូវករភានុស្សយ កុងទិនោះបុ ។
មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រូត បុគុល កំណត់ដីន នូវករភានុ-
ស្សយ កុងទិណា កំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ កុងទិនោះបុ ។
មិនមែនទេ ។ បុគុល កំណត់ដីន នូវកាមភានុស្សយ កុងទិណា

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អវិជ្ជាណុសយំ បរិជាងាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យតោ
 រ បន អវិជ្ជាណុសយំ បរិជាងាតិ តតោ គាយក-
 តាណុសយំ បរិជាងាតីតិ ។ ធម្មាយ វេជ្ជាយ រួប-
 ជាតុយា អរួបជាតុយា តតោ អវិជ្ជាណុសយំ បរិជាង-
 ាតិ នោ ច តតោ គាយកតាណុសយំ បរិជាង-
 ាតិ គាយជាតុយា ទីសុ វេជ្ជាសុ តតោ អវិជ្ជាណុស-
 យព្យ បរិជាងាតិ គាយកតាណុសយព្យ បរិជាងាតិ ។
 [៧៣] យតោ បដិយាណុសយំ បរិជាងាតិ
 តតោ មាងាណុសយំ បរិជាងាតីតិ ។ នោ ។ យតោ
 រ បន មាងាណុសយំ បរិជាងាតិ តតោ បដិយាណុ-
 សយំ បរិជាងាតីតិ ។ នោ ។ យតោ បដិយាណុសយំ
 បរិជាងាតិ តតោ ធម្មាណុសយំ ។ យ ។ វិចិកិថ្នាណុ-
 សយំ បរិជាងាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យតោ រ បន
 វិចិកិថ្នាណុសយំ បរិជាងាតិ តតោ បដិយាណុសយំ
 បរិជាងាតីតិ ។ គាយជាតុយា ទីសុ វេជ្ជាសុ
 រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តតោ វិចិកិថ្នាណុសយំ
 បរិជាងាតិ នោ ច តតោ បដិយាណុសយំ បរិជាងាតិ

អភិធម្ពបិដក យមក:

កំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស័យ កួនធនឹងនោះបុ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាវទ្រព្ទ បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស័យ កួនធនឹងឈរ កំណត់ជីវិត នូវកាម-កាលានុស័យ កួនធនឹងនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស័យ កួនធនុក្ខុងនៅនោះ កួនុរបជាតុ និងកួនអូរបជាតុ តែមិនកំណត់ជីវិត នូវកាមកាលានុស័យ កួនធនុក្ខុងនៅនោះទេ កំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស័យ ដែល កំណត់ជីវិត នូវកាមកាលានុស័យដែល កួនធនុក្ខុងនៅនោះ កួន កាមជាតុ ។

[១៣] បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវបជិយានុស័យ កួនធនឹងឈរ កំណត់ជីវិត នូវមានានុស័យ កួនធនឹងនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ ម្បយយ៉ាវទ្រព្ទ បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវមានានុស័យ កួនធនឹងឈរ កំណត់ជីវិត នូវបជិយានុស័យ កួនធនឹងនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវបជិយានុស័យ កួនធនឹងឈរ (កំណត់ជីវិត) នូវធនិជ្ជានុ-ស័យ ។ បើ ។ កំណត់ជីវិត នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កួនធនឹងនោះបុ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាវទ្រព្ទ បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កួនធនឹងឈរ កំណត់ជីវិត នូវបជិយានុស័យ កួនធនឹងនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ជីវិត នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កួនធនឹងនៅនោះ កួនកាមជាតុ កួនុរបជាតុ និងកួនអូរបជាតុ តែមិនកំណត់ជីវិត នូវបជិយានុស័យ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

ឯក្សាយ ហេណ្សាយ តតោ វិចិត្តិថ្នាជុសយព្យ
 បរិជាងាតិ បដិយាជុសយព្យ បរិជាងាតិ ។ យតោ
 បដិយាជុសយំ បរិជាងាតិ តតោ ករែកាជុសយំ
 បរិជាងាតិតិ ។ នោ ។ យតោ វ បន ករែកាជុ-
 សយំ បរិជាងាតិ តតោ បដិយាជុសយំ បរិជាងា-
 តិតិ ។ នោ ។ យតោ បដិយាជុសយំ បរិជាងាតិ
 តតោ អវិថ្នាជុសយំ បរិជាងាតិតិ ។ អម្លា ។
 យតោ វ បន អវិថ្នាជុសយំ បរិជាងាតិ តតោ
 បដិយាជុសយំ បរិជាងាតិតិ ។ គាមុទ្ទូយា ទីសុ
 ហេណ្សាសុ រួបធានូយា អរួបធានូយា តតោ អវិថ្នាជុសយំ
 បរិជាងាតិ នោ ច តតោ បដិយាជុសយំ បរិជាងាតិ
 ឯក្សាយ ហេណ្សាយ តតោ អវិថ្នាជុសយព្យ បរិជាងាតិ
 បដិយាជុសយព្យ បរិជាងាតិ ។

[៧៨] យតោ មានាជុសយំ បរិជាងាតិ តតោ
 ឯធម្មាជុសយំ ។ ឃ ។ វិចិត្តិថ្នាជុសយំ បរិជាងាតិតិ ។
 អម្លា ។ យតោ វ បន វិចិត្តិថ្នាជុសយំ បរិជា-
 ងាតិ តតោ មានាជុសយំ បរិជាងាតិតិ ។ ឯក្សាយ
 ហេណ្សាយ តតោ វិចិត្តិថ្នាជុសយំ បរិជាងាតិ នោ ច

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាបារ៖

ភូជ់ផទនាតីរនោះទេ កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យដស កំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យដស ភូជ់ទុក្ខូផទនានោះ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវ
បជិយានុស៊យ ភូជ់ទិណា កំណត់ដីន នូវករកានុស៊យ ភូជ់ទីនោះ
បុ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវ
ករកានុស៊យ ភូជ់ទិណា កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ ភូជ់ទីនោះ
បុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ ភូជ់ទិ
ណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ភូជ់ទីនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទ្រួត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ភូជ់ទិណា កំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យ ភូជ់ទីនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជា-
នុស៊យ ភូជ់ផទនាតីរនោះ ភូជ់កាមជាតុ ភូជ់របជាតុ និងភូជ់អរប-
ជាតុ តែមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ ភូជ់ផទនាតីរនោះទេ កំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដស កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដស ភូជ់ទុក្ខ-
ូផទនានោះ ។

[១៧] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ ភូជ់ទិណា (កំ-
ណត់ដីន) នូវទិជ្ជានុស៊យ ។ ហើ ។ កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ
ភូជ់ទីនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវ
ឱចិកិច្ចានុស៊យ ភូជ់ទិណា កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ ភូជ់ទីនោះ
បុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ ភូជ់ទុក្ខូផទនានោះ

អភិជ្ជមួយនឹងកែ យមកំ

តតោ មានធមុសយំ បរិធាតាតិ គាមិត្យូយា ទី-
 សុ ហេណាសុ រួបិត្យូយា អរួបិត្យូយា តតោ វិចិ-
 តិថ្នាចុសយព្យ បរិធាតាតិ មានធមុសយព្យ បរិធាត-
 ពាតិ ។ យតោ មានធមុសយំ បរិធាតាតិ តតោ
 ករការធមុសយំ បរិធាតាតិតិ ។ គាមិត្យូយា ទី-
 សុ ហេណាសុ តតោ មានធមុសយំ បរិធាតាតិ នោ
 ច តតោ ករការធមុសយំ បរិធាតាតិ រួបិត្យូយា អ-
 រួបិត្យូយា តតោ មានធមុសយព្យ បរិធាតាតិ ករ-
 ករការធមុសយព្យ បរិធាតាតិ ។ យតោ រ បន
 ករការធមុសយំ បរិធាតាតិ តតោ មានធមុសយំ បរិ-
 ធាតាតិ ។ អាមព្យ ។ យតោ មានធមុសយំ បរិធាត-
 ពាតិ តតោ អវិថ្នាចុសយំ បរិធាតាតិតិ ។ អ-
 មព្យ ។ យតោ រ បន អវិថ្នាចុសយំ បរិធាតាតិ
 តតោ មានធមុសយំ បរិធាតាតិតិ ។ ឯក្ញាយ ហ-
 ិនាយ តតោ អវិថ្នាចុសយំ បរិធាតាតិ នោ ច
 តតោ មានធមុសយំ បរិធាតាតិ គាមិត្យូយា ទីសុ
 ហេណាសុ រួបិត្យូយា អរួបិត្យូយា តតោ អវិថ្នាចុ-
 សយព្យ បរិធាតាតិ មានធមុសយព្យ បរិធាតាតិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

តែមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ ក្តួចទុក្ខិនៅនោះទេ កំណត់ដីន
 នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដែល កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដែល ក្តួចនៅពីរ
 នោះ ក្តួចកាមជាតុ ក្តួចរូបជាតុ និងក្តួចអរូបជាតុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន
 នូវមានានុស៊យ ក្តួចទិណា កំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ ក្តួចទិនោះ
 បុគ្គល កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ ក្តួចនៅពីរនោះ ក្តួច
 កាមជាតុ តែមិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ ក្តួចនៅពីរនោះ
 ទេ កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដែល កំណត់ដីន នូវករការានុស៊យដែល
 ក្តួចរូបជាតុ និងក្តួចអរូបជាតុនោះ ។ ម្លាយយ៉ាងទេវ៉ាត បុគ្គល កំ
 ណត់ដីន នូវករការានុស៊យ ក្តួចទិណា កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ
 ក្តួចទិនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ ក្តួច
 ទិណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួចទិនោះបុ ។ អើ ។ ម្លាយ
 យ៉ាងទេវ៉ាត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួចទិណា កំណត់
 ដីន នូវមានានុស៊យ ក្តួចទិនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវ
 អវិជ្ជានុស៊យ ក្តួចទុក្ខិនៅនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ
 ក្តួចទុក្ខិនៅនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែល កំណត់ដីន នូវ
 មានានុស៊យដែល ក្តួចនៅពីរនោះ ក្តួចកាមជាតុ ក្តួចរូបជាតុ និង
 ក្តួចអរូបជាតុ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[១៥] យត់ ធម្មានុសយំ បរិជាតិ តត់
វិចិគិញ្ញានុសយំ បរិជាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត់ វ
បន វិចិគិញ្ញានុសយំ បរិជាតិ តត់ ធម្មានុសយំ
បរិជាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ ហ ។

[១៦] យត់ វិចិគិញ្ញានុសយំ បរិជាតិ
តត់ ករកានុសយំ បរិជាតិតិ ។ គាមជាតុ-
យ តីសុ បេដ្ឋាសុ តត់ វិចិគិញ្ញានុសយំ បរិជា-
នាតិ នៅ ច តត់ ករកានុសយំ បរិជាតិ រួប-
ជាតុយ អរូបជាតុយ តត់ វិចិគិញ្ញានុសយញ្ញ
បរិជាតិ ករកានុសយញ្ញ បរិជាតិ ។ យត់
វ បន ករកានុសយំ បរិជាតិ តត់ វិចិគិញ្ញ-
ានុសយំ បរិជាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត់ វិចិគិញ្ញ-
ានុសយំ បរិជាតិ តត់ អវិញ្ញានុសយំ បរិជាតិ-
តិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត់ វ បន អវិញ្ញានុសយំ
បរិជាតិ តត់ វិចិគិញ្ញានុសយំ បរិជាតិតិ ។
អាមណ្ឌា ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[១៥] បុគ្គល កំណត់ដីនៅ នូវទិដ្ឋានុស៊យ ក្តួនទិណា កំណត់
ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិនោះប្រឈម ។ អើ ។ ម្មយប៉ាងទេរំត
បុគ្គល កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិណា កំណត់ដីនៅ នូវ
ទិដ្ឋានុស៊យ ក្តួនទិនោះប្រឈម ។ អើ ។ បេ ។

[១៦] បុគ្គល កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិណា កំ-
ណត់ដីនៅ នូវករការានុស៊យ ក្តួនទិនោះប្រឈម ។ បុគ្គល កំណត់ដីនៅ
នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនផែនា ៣ នោះ ក្តួនកាមជាតុ តែមិនកំណត់ដីនៅ
នូវករការានុស៊យ ក្តួនផែនា ៣ នោះទេ កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ
ដែល កំណត់ដីនៅ នូវករការានុស៊យដែល ក្តួនរបជាតុ និងក្តួនអ្យរបជាតុ
នោះ ។ ម្មយប៉ាងទេរំត បុគ្គល កំណត់ដីនៅ នូវករការានុស៊យ
ក្តួនទិណា កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិនោះប្រឈម ។ អើ ។
បុគ្គល កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិណា កំណត់ដីនៅ នូវ
អវិធានុស៊យ ក្តួនទិនោះប្រឈម ។ អើ ។ ម្មយប៉ាងទេរំត បុគ្គល
កំណត់ដីនៅ នូវអវិធានុស៊យ ក្តួនទិណា កំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ
ក្តួនទិនោះប្រឈម ។ អើ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[១៧] យតោ ករកាតុសយំ បរិជាលាតី តតោ
អវិធាតុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ អាយត្រា ។ យតោ
ក បន អវិធាតុសយំ បរិជាលាតី តតោ ករកាតុស-
យំ បរិជាលាតីតិ ។ គាមចាតុយា តីសុ ហេណាសុ
តតោ អវិធាតុសយំ បរិជាលាតី នោ ច តតោ ករ-
កាតុសយំ បរិជាលាតី រួបចាតុយា អរួបចាតុយា
តតោ អវិធាតុសយព្យា បរិជាលាតី ករកាតុសយព្យា
បរិជាលាតី ។

[១៨] យតោ គាមកាតុសយព្យា បដិយា-
នុសយព្យា បរិជាលាតី តតោ មានាតុសយំ បរិ-
ជាលាតីតិ ។ នត្វិ ។ យតោ ក បន មាន-
នុសយំ បរិជាលាតី តតោ គាមកាតុសយព្យា
បដិយានុសយព្យា បរិជាលាតីតិ ។ រួបចាតុយា
អរួបចាតុយា តតោ មានាតុសយំ បរិជាលាតី នោ
ច តតោ គាមកាតុសយព្យា បដិយានុសយព្យា
បរិជាលាតី គាមចាតុយា តីសុ ហេណាសុ តតោ
មានាតុសយព្យា គាមកាតុសយព្យា បរិជាលាតី

អភិធម្ពបិដក យមក:

- [១៧] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវករការនុស័យ ក្តួនទិណា
 កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ ម្មយប៉ាងទ្រូត
 បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យ ក្តួនទិណា កំណត់ដីន នូវករ-
 ការនុស័យ ក្តួនទិនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យ
 ក្តួនទនា ៣ នោះ ក្តួនកាយជាតុ តែមិនកំណត់ដីន នូវករការនុស័យ
 ក្តួនទនា ៣ នោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យដែល កំណត់ដីន
 នូវករការនុស័យដែល ក្តួនរបជាតុ និងក្តួនអរូបជាតុនោះ ។
- [១៨] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាយការនុស័យដែល នូវបជិយ-
 នុស័យដែល ក្តួនទិណា កំណត់ដីន នូវមានានុស័យ ក្តួនទិនោះបុ ។
 មិនមានទេ ។ ម្មយប៉ាងទ្រូត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវមានានុស័យ
 ក្តួនទិណា កំណត់ដីន នូវកាយការនុស័យដែល នូវបជិយនុស័យដែល
 ក្តួនទិនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវមានានុស័យ ក្តួនរបជាតុ
 និងក្តួនអរូបជាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាយការនុស័យដែល នូវបជិ-
 យនុស័យដែល ក្តួនរបជាតុ និងក្តួនអរូបជាតុនោះទេ កំណត់ដីន នូវ
 មានានុស័យដែល នូវកាយការនុស័យដែល ក្តួនទនាទីនោះ ក្តួនកាយជាតុ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

នោ ច តោៅ បដិយាទុសយំ បរិជាលាតី ។
 យោៅ គាមភាគាទុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ
 បរិជាលាតី តោៅ ទិញ្ញាទុសយំ ។ ហេ ។ វិចិត្រិញ្ញា-
 ធុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នត្វិ ។ យោៅ វ
 បន វិចិត្រិញ្ញាទុសយំ បរិជាលាតី តោៅ គាម-
 ភាគាទុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ បរិជាលាតីតិ ។
 ឃ្លបាតុយ អូឃ្លបាតុយ តោៅ វិចិត្រិញ្ញាទុសយំ
 បរិជាលាតី នោ ច តោៅ គាមភាគាទុសយព្យ
 បដិយាទុសយព្យ បរិជាលាតី គាមបាតុយ ទីសុ
 ហេនាសុ តោៅ វិចិត្រិញ្ញាទុសយព្យ គាមភាគាទុ-
 សយព្យ បរិជាលាតី នោ ច តោៅ បដិយាទុ-
 សយំ បរិជាលាតី ធន្ទាយ ហេនាយ តោៅ វិចិ-
 ត្រិញ្ញាទុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ បរិជាលាតី នោ
 ច តោៅ គាមភាគាទុសយំ បរិជាលាតី ។ យោៅ
 គាមភាគាទុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ បរិជាលាតី
 តោៅ ករកាទុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នត្វិ ។
 យោៅ វ បន ករកាទុសយំ បរិជាលាតី តោៅ
 គាមភាគាទុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ បរិជាលាតីតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

តែមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កូដែនទេនាតីរនោះទេ ។ បុគ្គល
កំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កូដែនទី
ណា (កំណត់ដីន) នូវទិធ្លានុស៊យ ។ ហេ ។ កំណត់ដីន នូវ
វិបិកិច្ចានុស៊យ កូដែនទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គល កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដែនទីណា កំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កូដែនទីនោះបុ ។ បុគ្គល
កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដែនរបជាតុ និងកូដែនអរូបជាតុនោះ តែ
មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កូដែនរប-
ជាតុ និងកូដែនអរូបជាតុនោះទេ កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង នូវ
កាមភាពានុស៊យដង កូដែនទេនាតីរនោះ កូដែនកាមជាតុ តែមិនកំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យ កូដែនទេនាតីរនោះទេ កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ
ដង នូវបជិយានុស៊យដង កូដែនទីកូដែននោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យ កូដែនទីកូដែននោះទេ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កូដែនទីណា កំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យ កូដែនទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យ កូដែនទីណា កំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កូដែនទីនោះបុ ។ មិនមែន

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

នោ ។ យតោ កាមភកតុសយព្យ បដិយានុស-
 យព្យ បរិជាតិ តតោ អវិជ្ជានុសយំ បរិជាតិ
 តិតិ ។ នត្វិ ។ យតោ វ បន អវិជ្ជានុសយំ
 បរិជាតិ តតោ កាមភកតុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ បរិជាតិតិ ។ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា
 តតោ អវិជ្ជានុសយំ បរិជាតិ នោ ច តតោ
 កាមភកតុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាតិ
 កាមចាតុយា ទីសុ ហេណាសុ តតោ អវិជ្ជានុសយព្យ
 កាមភកតុសយព្យ បរិជាតិ នោ ច តតោ បដិ-
 យានុសយំ បរិជាតិ ធម្មាយ ហេណាយ តតោ
 អវិជ្ជានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាតិ នោ ច
 តតោ កាមភកតុសយំ បរិជាតិ ។

[១៩] យតោ កាមភកតុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មានុសយព្យ បរិជាតិ តតោ ធម្មា-
 នុសយំ ។ ហ ។ វិចិគិថានុសយំ បរិជាតិតិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

២៤ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវបជិយនូស់យ
ដ្ឋន កុងទិណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យ កុងទិនោះបុ ។
មិនមានទេ ។ ម្លាយយ៉ាងឡៀត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យ
កុងទិណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវបជិយនូស់យដ្ឋន
កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យ កុងរបបាតុ
និងកុងអរូបបាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវ
បជិយនូស់យដ្ឋន កុងរបបាតុ និងកុងអរូបបាតុនោះទេ កំណត់ដីន នូវ
អវិជ្ជនូស់យដ្ឋន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន កុងផែនាទីនោះ កុងកាមបាតុ
តែមិនកំណត់ដីន នូវបជិយនូស់យ កុងផែនាទីនោះទេ កំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជនូស់យដ្ឋន នូវបជិយនូស់យដ្ឋន កុងទុក្ខុផែនាទីនោះ តែមិន
កំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យ កុងទុក្ខុផែនាទីនោះទេ ។

[១៥] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវបជិ-
យនូស់យដ្ឋន នូវមានានូស់យដ្ឋន កុងទិណា (កំណត់ដីន) នូវទិន្ន-
នូស់យ ។ ហេ ។ កំណត់ដីន នូវិបិកិច្ចានូស់យ កុងទិនោះបុ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

នត្តិ ។ យតោ វ បន វិចិត្រិថ្នាជុសយំ បរិជាងាតិ
 តតោ គាមភកជុសយព្យ បដិយាជុសយព្យ មាជា-
 ជុសយព្យ បរិជាងាតិតិ ។ រួបធានុយ អរួបធានុយ
 តតោ វិចិត្រិថ្នាជុសយព្យ មាជាជុសយព្យ បរិជាងាតិ
 នៅ ច តតោ គាមភកជុសយព្យ បដិយាជុ-
 សយព្យ បរិជាងាតិ គាមធានុយ ទីសុ ហេណាសុ
 តតោ វិចិត្រិថ្នាជុសយព្យ គាមភកជុសយព្យ មាជ-
 ាជុសយព្យ បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ បដិយាជុ-
 សយំ បរិជាងាតិ ឌុឡាយ ហេណាយ តតោ វិចិ-
 ត្រិថ្នាជុសយព្យ បដិយាជុសយព្យ បរិជាងាតិ នៅ ច
 តតោ គាមភកជុសយព្យ មាជាជុសយព្យ បរិជាងាតិ
 នត្តិ ។ យតោ គាមភកជុសយព្យ បដិយាជុស-
 យព្យ មាជាជុសយព្យ បរិជាងាតិ តតោ ករកភកជុ-
 សយំ បរិជាងាតិតិ ។ នត្តិ ។ យតោ វ បន ករ-
 កភកជុសយំ បរិជាងាតិ តតោ គាមភកជុសយព្យ
 បដិយាជុសយព្យ មាជាជុសយព្យ បរិជាងាតិតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

មិនមានទេ ។ ម្អាយយោងទៅតែ បុគ្គល កំណត់ដីនៃ នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊យ ភូជិឈាម កំណត់ដីនៃ នូវការមកតានុស៊យដឹង នូវបជិយានុ-
ស៊យដឹង នូវមានានុស៊យដឹង ភូជិឈាមៗប្រើ ។ បុគ្គល កំណត់ដីនៃ នូវ
វិចិកិច្ចានុស៊យដឹង នូវមានានុស៊យដឹង ភូជិឈាមបាត់ និងភូជិឈាមអរូបបាត់ៗនៅ៖
តែមិនកំណត់ដីនៃ នូវការមកតានុស៊យដឹង នូវបជិយានុស៊យដឹង ភូជិ
ឈាមបាត់ និងភូជិឈាមអរូបបាត់ៗនៅ៖ទេ កំណត់ដីនៃ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដឹង
នូវការមកតានុស៊យដឹង នូវមានានុស៊យដឹង ភូជិឈាមនាទីរៗនៅ៖ ភូជិឈាម-
បាត់ តែមិនកំណត់ដីនៃ នូវបជិយានុស៊យ ភូជិឈាមនាទីរៗនៅ៖ទេ កំ-
ណត់ដីនៃ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដឹង នូវបជិយានុស៊យដឹង ភូជិឈាមទូភូជិឈាម
នៅ៖ តែមិនកំណត់ដីនៃ នូវការមកតានុស៊យដឹង នូវមានានុស៊យដឹង
ភូជិឈាមទូភូជិឈាមនៅ៖ទេ ។ បុគ្គល កំណត់ដីនៃ នូវការមកតានុស៊យដឹង
នូវបជិយានុស៊យដឹង នូវមានានុស៊យដឹង ភូជិឈាម កំណត់ដីនៃ នូវ
ករកតានុស៊យ ភូជិឈាមៗប្រើ ។ មិនមានទេ ។ ម្អាយយោងទៅតែ
បុគ្គល កំណត់ដីនៃ នូវករកតានុស៊យ ភូជិឈាម កំណត់ដីនៃ នូវការ-
កតានុស៊យដឹង នូវបជិយានុស៊យដឹង នូវមានានុស៊យដឹង ភូជិឈាមៗប្រើ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តតោ ករកការណុសយព្យ
 មានាលុសយព្យ បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ គាមកក-
 នុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ បរិជាងាតិ ។ យតោ
 គាមកការណុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ មានាលុសយព្យ
 បរិជាងាតិ តតោ អវិជ្ជាលុសយំ បរិជាងាតិតិ ។
 នតិធនិ ។ យតោ វ បន អវិជ្ជាលុសយំ បរិជាងាតិ
 តតោ គាមកការណុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ មាន-
 នុសយព្យ បរិជាងាតិតិ ។ រួបជាតុយា អរួប-
 ជាតុយា តតោ អវិជ្ជាលុសយព្យ មានាលុសយព្យ
 បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ គាមកការណុសយព្យ
 បដិយាលុសយព្យ បរិជាងាតិ គាមជាតុយា ទីសុ
 វេជ្ជាសុ តតោ អវិជ្ជាលុសយព្យ គាមកការណុស-
 យព្យ មានាលុសយព្យ បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ
 បដិយាលុសយំ បរិជាងាតិ ឯក្ញាយ វេជ្ជាយ ត-
 តោ អវិជ្ជាលុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ បរិជាងាតិ
 នៅ ច តតោ គាមកការណុសយព្យ មានាលុសយព្យ
 បរិជាងាតិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គល កំណត់ដីន នូវករការនុស់យដ្ឋន នូវមាននុស់យដ្ឋន កូដ្ឋរបជាតុ និងកូដ្ឋអរូបជាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន កូដ្ឋរបជាតុ និងកូដ្ឋអរូបជាតុនោះទេ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវការមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមាននុស់យដ្ឋន កូដ្ឋទិនាក កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ កូដ្ឋទិនាបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ កូដ្ឋទិនាក កំណត់ដីន នូវការមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមាននុស់យដ្ឋន កូដ្ឋទិនាបុ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ នូវមាននុស់យដ្ឋន កូដ្ឋរបជាតុ និងកូដ្ឋអរូបជាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន កូដ្ឋរបជាតុ និងកូដ្ឋអរូបជាតុនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យដ្ឋន នូវការមការនុស់យដ្ឋន នូវមាននុស់យដ្ឋន កូដ្ឋនៅពីរនោះ កូដ្ឋកាមជាតុ តែមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យ កូដ្ឋនៅពីរនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន កូដ្ឋទុក្ខុក្ខនៅនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស់យដ្ឋន នូវមាននុស់យដ្ឋន កូដ្ឋទុក្ខុក្ខនៅនោះទេ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[២០]	យតោ	គាយកតានុសយព្វ	បដិយ-
នុសយព្វ	មានានុសយព្វ	ឯធម្មានុសយព្វ	បរិជា-
នាតិ តតោ	វិចិត្យានុសយំ	បរិជាលាតិតិ ។ នត្តិ ។	
យតោ រ បន	វិចិត្យានុសយំ	បរិជាលាតិ តតោ	
គាយកតានុសយព្វ	បដិយានុសយព្វ	មានានុស-	
យព្វ ឯធម្មានុសយព្វ	បរិជាលាតិតិ ។	រួបធានុយា	
អរួបធានុយា តតោ	វិចិត្យានុសយព្វ	មានានុស-	
យព្វ ឯធម្មានុសយព្វ	បរិជាលាតិ	នោ ច តតោ	
គាយកតានុសយព្វ	បដិយានុសយព្វ	បរិជាលាតិ	
គាយលានុយា ទីសុ ងែនសុ តតោ	វិចិត្យានុស-		
យព្វ គាយកតានុសយព្វ	មានានុសយព្វ	ឯធម្មា-	
នុសយព្វ បរិជាលាតិ	នោ ច តតោ	បដិយានុ-	
សយំ បរិជាលាតិ ឯុក្ឋាយ	ងែនសុ	យព្វ តតោ វិចិ-	
តតោ ឯធម្មានុសយព្វ	បដិយានុសយព្វ	ឯធម្មានុសយព្វ	
បរិជាលាតិ នោ ច តតោ	គាយកតានុសយព្វ		
មានានុសយព្វ បរិជាលាតិ ។ ឬ ។			

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៧០] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដស នូវបជិយានុស់យ
ដស នូវមានានុស់យដស នូវទិដ្ឋានុស់យដស កូដីណា កំណត់ដីន នូវ
វិបិកិច្ចានុស់យ កូដីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល
កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស់យ កូដីណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ
ដស នូវបជិយានុស់យដស នូវមានានុស់យដស នូវទិដ្ឋានុស់យដស កូដី
នោះប្រ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស់យដស នូវមានានុស់យដស
នូវទិដ្ឋានុស់យដស កូដីរបធាតុ និងកូដីអរបធាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន
នូវកាមភាពនុស់យដស នូវបជិយានុស់យដស កូដីរបធាតុ និងកូដីអរបធាតុ
នោះទេ កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស់យដស នូវកាមភាពនុស់យដស នូវ
មានានុស់យដស នូវទិដ្ឋានុស់យដស កូដីនៅពីរនោះ កូដីកាមភាតុ តែ
មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យ កូដីនៅពីរនោះទេ កំណត់ដីន
នូវវិបិកិច្ចានុស់យដស នូវបជិយានុស់យដស នូវទិដ្ឋានុស់យដស កូដីទុក-
កែនានោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដស នូវមានានុស់យ
ដស កូដីទុកកែនានោះទេ ។ ហេ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

[២៧] យតោ គាយកកានុសយព្វ បដិយានុស-
 យព្វ មានានុសយព្វ ធម្មានុសយព្វ វិចិត្រធម្មានុស-
 យព្វ បរិជាលាតិ តតោ ករកកានុសយំ បរិជាលាតិ-
 តិ ។ នត្តិ ។ យតោ វ បន ករកកានុសយំ បរិជាលាតិ-
 តតោ គាយកកានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ មាន-
 ុសយព្វ ធម្មានុសយព្វ វិចិត្រធម្មានុសយព្វ បរិជា-
 លាតិតិ ។ រួបធានុយា អរួបធានុយា តតោ ករកក-
 ានុសយព្វ មានានុសយព្វ ធម្មានុសយព្វ វិចិត្រធម្មានុស-
 យព្វ បរិជាលាតិ នោ ច តតោ គាយកក-
 ានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ បរិជាលាតិ ។ យតោ
 គាយកកានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ មានានុស-
 យព្វ ធម្មានុសយព្វ វិចិត្រធម្មានុសយព្វ បរិជាលាតិ-
 តតោ អវិធ្មានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នត្តិ ។ យតោ
 វ បន អវិធ្មានុសយំ បរិជាលាតិ តតោ គាយ-
 កកានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ មានានុសយព្វ
 ធម្មានុសយព្វ វិចិត្រធម្មានុសយព្វ បរិជាលាតិតិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

[៧១] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយ-
នុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង
ក្នុងទិណា កំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យ ក្នុងទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។
ម្មយយ៉ាងឡៀត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យ ក្នុងទិណា កំ-
ណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយនុស៊យដង នូវមានានុស៊យ
ដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង ក្នុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល
កំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង
នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអរូបជាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន
នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយនុស៊យដង ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអរូបជាតុ
នោះទេ ។ បុគ្គល កំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយនុស៊យ
ដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង ក្នុងទិ
ណា បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទិនោះបុ ។ មិនមាន
ទេ ។ ម្មយយ៉ាងឡៀត បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុង
ទិណា កំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយនុស៊យដង នូវមा-
នានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង ក្នុងទិនោះបុ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តាគោ អវិជ្ជានុសយព្យ
 មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ វិចិគិថានុសយព្យ
 បរិជាលាតិ នោ ច តាគោ កាមភាតុយា
 បដិយានុសយព្យ បរិជាលាតិ កាមភាតុយា ទីសុ
 ហេណាសុ តាគោ អវិជ្ជានុសយព្យ កាមភានុសយព្យ
 មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ វិចិគិថានុសយព្យ
 បរិជាលាតិ នោ ច តាគោ បដិយានុសយំ បរិជាលាតិ
 ឌុឡាយ ហេណាយ តាគោ អវិជ្ជានុសយព្យ បដិយ-
 នុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ វិចិគិថានុសយព្យ បរិជា-
 នាតិ នោ ច តាគោ កាមភានុសយព្យ មានានុ-
 សយព្យ បរិជាលាតិ ។

[២៧] យាគោ កាមភានុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ វិចិគិថានុ-
 សយព្យ ករែភានុសយព្យ បរិជាលាតិ តាគោ អវិជ្ជា-
 នុសយំ បរិជាលាតិ ។ នត្តិ ។ យាគោ ក បន
 អវិជ្ជានុសយំ បរិជាលាតិ តាគោ កាមភានុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ
 វិចិគិថានុសយព្យ ករែភានុសយព្យ បរិជាលាតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវ
ទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង កុង្របជាតិ និងកុង្របជាតិ
នោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង^៤
កុង្របជាតិ និងកុង្របជាតិនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង^៥
នូវកាមភានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិ-
កិច្ចានុស៊យដង កុង្រផែនាទីនោះ កុង្រកាមជាតិ តែមិនកំណត់ដីន នូវ
បជិយានុស៊យ កុង្រផែនាទីនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង^៦
នូវបជិយានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង កុង្រទុកិ-
ផែនាទីនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវមានានុស៊យ
ដង កុង្រទុកិផែនាទីនោះទេ ។

[២៧] បុគ្គល កំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិ-
យានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊យដង នូវករភានុស៊យដង កុង្រទិណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុ-
ស៊យ កុង្រទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្លាយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុង្រទិណា កំណត់ដីន នូវកាមភានុ-
ស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យ
ដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវករភានុស៊យដង កុង្រទីនោះបុ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តតោ អវិជ្ជាគុណសយព្យ
 មានាគុណសយព្យ ឯិជ្ជាគុណសយព្យ វិចិគិជ្ជាគុណសយព្យ
 ករកាគាគុណសយព្យ បរិជ្ជាភាពិ នោ ច តតោ គាមក-
 កាគុណសយព្យ បដិយាគុណសយព្យ បរិជ្ជាភាពិ គាមជ-
 តុយា ទីសុ ហេន្លាសុ តតោ អវិជ្ជាគុណសយព្យ គាម-
 ករកាគុណសយព្យ មានាគុណសយព្យ ឯិជ្ជាគុណសយព្យ វិចិ-
 គិជ្ជាគុណសយព្យ បរិជ្ជាភាពិ នោ ច តតោ បដិយ-
 ឌុសយព្យ ករកាគាគុណសយព្យ បរិជ្ជាភាពិ ឌុឡាយ
 ហេន្លាយ តតោ អវិជ្ជាគុណសយព្យ បដិយាគុណសយព្យ
 ឯិជ្ជាគុណសយព្យ វិចិគិជ្ជាគុណសយព្យ បរិជ្ជាភាពិ នោ
 ច តតោ គាមកកាគុណសយព្យ មានាគុណសយព្យ ករ-
 កាគុណសយព្យ បរិជ្ជាភាពិ ។

[៦៣] យោ យតោ គាមកកាគុណសយ បរិ-
 ជ្ជាភាពិ នោ តតោ បដិយាគុណសយ បរិជ្ជាភាពិតិ ។
 នោ ។ យោ ក នន យតោ បដិយាគុណសយ បរិជ្ជ-
 ជ្ជាភាពិ នោ តតោ គាមកកាគុណសយ បរិជ្ជាភាពិតិ ។

អភិធម្បបិដក យមក:

បុគ្គល កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យដង នូវមានានុស័យដង នូវទិជ្ជានុស័យដង នូវឱចិកិថ្នានុស័យដង នូវករការានុស័យដង ក្តួន្យបជាតុ និង ក្តួន្យអរបជាតុនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យដង នូវបជិយានុស័យដង ក្តួន្យរបជាតុ និងក្តួន្យអរបជាតុនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យដង នូវកាមភាពានុស័យដង នូវមានានុស័យដង នូវទិជ្ជានុស័យដង នូវឱចិកិថ្នានុស័យដង ក្តួន្យនៅពីរនោះ ក្តួន្យកាមជាតុ តែមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស័យដង នូវករការានុស័យដង ក្តួន្យនៅពីរនោះទេ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យដង នូវបជិយានុស័យដង នូវទិជ្ជានុស័យដង នូវឱចិកិថ្នានុស័យដង ក្តួន្យទុក្តិនៅនោះ តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យដង នូវមានានុស័យដង នូវករការានុស័យដង នូវបជិយានុស័យដង នូវទិជ្ជានុស័យដង ក្តួន្យទុក្តិនៅពីរនោះទេ ។

[២៣] បុគ្គលណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យ ក្តួន្យទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវបជិយានុស័យ ក្តួន្យទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ានទៀត បុគ្គលណា កំណត់ដីន នូវបជិយានុស័យ ក្តួន្យទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យ ក្តួន្យទិនោះបុ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

នោ ។ យោ យតោ គាមភកណ្តុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ មានាន្តុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ តដែកង្វំ
 បរិជាលាតិ ។ យោ វ បន យតោ មានាន្តុសយំ
 បរិជាលាតិ ។ សោ តតោ គាមភកណ្តុសយំ បរិជាលាតិតិ ។
 នោ ។ យោ យតោ គាមភកណ្តុសយំ បរិជាលាតិ ។ សោ តតោ ធម្មតាន្តុសយំ ។ យ ។ វិចិគិញ្ញាន្តុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។ យោ វ បន យតោ វិចិគិញ្ញាន្តុសយំ បរិជាលាតិ ។ សោ តតោ គាមភកណ្តុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អផ្ទមកោ ឯក្រាយ ហេន្យាយ
 រួបធានុយា អរួបធានុយា សោ តតោ វិចិគិញ្ញាន្តុសយំ បរិជាលាតិ ។ នោ ច សោ តតោ គាមភកណ្តុសយំ បរិជាលាតិ ។ សោ រ^(១) បុគ្គលោ គាមធានុយា
 ទីសុ ហេន្យាសុ សោ តតោ វិចិគិញ្ញាន្តុសយំ បរិជាលាតិ ។ គាមភកណ្តុសយំ តដែកង្វំ បរិជាលាតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាការ៖

មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវកាមភានុស៊យ កើនី
ទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវមានុស៊យ កើនីទិនោះបុ ។
បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកិលេស ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនិមនុ-
ស៊យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវមានុ-
ស៊យ កើនីទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកាមភានុស៊យ កើនី
ទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវកាមភានុ-
ស៊យ កើនីទិណា បុគ្គលុនោះ (កំណត់ដីនៅ) នូវទិន្ទានុស៊យ
។ ហេ ។ កំណត់ដីនៅ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កើនីទិនោះបុ ។ មិនមែន
ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនៅ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ
កើនីទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនៅ នូវកាមភានុស៊យ កើនីទិនោះ
បុ ។ បុគ្គលិតិ ៨^(១) នោះ កំណត់ដីនៅ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កើនីទិកិ-
នៅនានោះ កើនីរុបធាតុ និងកើនីសុរុបធាតុ តែបុគ្គលុនោះជន មិនកំណត់
ដីនៅ នូវកាមភានុស៊យ កើនីទិកិនៅនានោះទេ បុគ្គលុនោះជន កំណត់
ដីនៅ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កើនីនៅនានោះ កើនីកាមធាតុ ទាំងកំណត់
ដីនៅ នូវកាមភានុស៊យ ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនិមនុស៊យនោះ ។

១ បុគ្គលិដលិចតនៅកើនីសោគាបត្តិមត្ត (របៀបំពើបុគ្គលិដលិចតនៅកើនីអរហត្ថិដលិច: មក) ។ អដ្ឋិកថា ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

យោ យតោ គាយការណុសយំ បរិជាលាតី សោ
 តតោ ករការណុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នោ ។ យោ
 វ បន យតោ ករការណុសយំ បរិជាលាតី សោ
 តតោ គាយការណុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នោ ។
 យោ យតោ គាយការណុសយំ បរិជាលាតី សោ
 តតោ អវិធ្មានុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ តណែកដ្ឋា
 បរិជាលាតី ។ យោ វ បន យតោ អវិធ្មានុសយំ
 បរិជាលាតី សោ តតោ គាយការណុសយំ បរិជា-
 លាតីតិ ។ នោ ។

[២៧] យោ យតោ បធិយានុសយំ បរិជាលាតី
 សោ តតោ មានុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នោ ។
 យោ វ បន យតោ មានុសយំ បរិជាលាតី សោ
 តតោ បធិយានុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នោ ។ យោ
 យតោ បធិយានុសយំ បរិជាលាតី សោ តតោ ទិធ្មានុ-
 សយំ ។ ហ ។ វិចិកិធ្មានុសយំ បរិជាលាតីតិ ។ នោ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ កូនីទិណា បុគ្គល
នោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ កូនីនោះបុ ។ មិនមែន
ទេ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ
កូនីទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ កូនីនោះ
បុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ
កូនីទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូនីនោះបុ ។
បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកិលស ដែលតាំងនោះជាមួយត្រានីជ័យនុ-
ស៊យនោះ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជ-
នុស៊យ កូនីទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ
កូនីនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។

[២៤] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កូនីទិណា
បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូនីនោះបុ ។ មិនមែន
ទេ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ
កូនីទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កូនីនោះបុ ។
មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កូនីទិ
ណា បុគ្គលនោះ (កំណត់ដីន) នូវទិន្នន័យ ។ ហេ ។
កំណត់ដីន នូវរិបិកិច្ចានុស៊យ កូនីនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។

អនុសយយមកៅ បរិញ្ញាការ

យោ វ បន យតោ វិចិត្តិថ្នាជុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ បដិយាជុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អង្គ-
 មកោ គាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ រួបធាតុយា
 អរូបធាតុយា សោ តតោ វិចិត្តិថ្នាជុសយំ បរិជាលាតិ
 នោ ច សោ តតោ បដិយាជុសយំ បរិជាលាតិ សោ
 វ បុត្តិលោ ធម្ពាយ ហេណាយ សោ តតោ វិចិ-
 តិថ្នាជុសយំ បរិជាលាតិ បដិយាជុសយំ តាណកង់
 បរិជាលាតិ ។ យោ យតោ បដិយាជុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ ករកាជុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។
 យោ វ បន យតោ ករកាជុសយំ បរិជាលាតិ សោ
 តតោ បដិយាជុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។ យោ
 យតោ បដិយាជុសយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ អ-
 វិថ្នាជុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ តាណកង់ បរិជាលាតិ ។
 យោ វ បន យតោ អវិថ្នាជុសយំ បរិជាលាតិ សោ
 តតោ បដិយាជុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

ម្បយយោងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា
 បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល
 ទិ ៤ នោះ កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងផទនាតិនោះ កុង
 កាមជាតុ កុងរបជាតុ និងកុងអរបជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន
 នូវបជិយានុស៊យ កុងផទនាតិនោះទេ បុគ្គលុនោះជន កំណត់ដីន នូវ
 ឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទុកផទនានោះ ទាំងកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ
 ដែលតាំងនោះជាម្បយត្តានិនអនុស៊យនោះ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីន
 នូវបជិយានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវករកាណុ-
 ស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ ម្បយយោងទៀត បុគ្គល
 ុណា កំណត់ដីន នូវករកាណុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់
 ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា
 កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន
 នូវអវិធានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកិលស
 ដែលតាំងនោះជាម្បយត្តានិនអនុស៊យនោះ ។ ម្បយយោងទៀត បុគ្គល
 ុណា កំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់
 ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[២៥] យោ យតោ មានាគុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ ធម្មាគុសយំ ។ យោ ។ វិចិគិញ្ញាគុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។ យោ វ បន យតោ វិចិ-
 គិញ្ញាគុសយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ មានាគុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ អង្គមកោ ធម្មាយ នេនាយ សោ
 តតោ វិចិគិញ្ញាគុសយំ បរិជាលាតិ នោ ច សោ
 តតោ មានាគុសយំ បរិជាលាតិ សោ វ បុគ្គលោ គា-
 មជាតុយ ទីសុ នេនាសុ រួបជាតុយ អរូបជាតុយ
 សោ តតោ វិចិគិញ្ញាគុសយំ បរិជាលាតិ មានាគុ-
 សយំ តនេគដ្ឋំ បរិជាលាតិ ។ យោ យតោ មា-
 នាគុសយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ ករកកាគុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ អត្ថមត្ថសមត្ថី គាមជាតុយ ទីសុ
 នេនាសុ សោ តតោ មានាគុសយំ បរិជាលាតិ នោ
 ច សោ តតោ ករកកាគុសយំ បរិជាលាតិ សោ វ
 បុគ្គលោ រួបជាតុយ អរូបជាតុយ សោ តតោ មានា-
 គុសយព្យ បរិជាលាតិ ករកកាគុសយព្យ បរិជាលាតិ ។
 យោ វ បន យតោ ករកកាគុសយំ បរិជាលាតិ សោ

អភិធម្ពបិដក យមក:

[២៥] បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិស នូវមានានុស៊យ កូនីឈុណា
 បុគ្គលុនោះ (កំណត់ជីវិស) នូវទិន្នន័យ ។ ហើយ កំណត់ជីវិស
 នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនីឈុនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រូវតិ
 បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិស នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនីឈុណា បុគ្គលុនោះ
 កំណត់ជីវិស នូវមានានុស៊យ កូនីឈុនោះបុ ។ បុគ្គលិតិ ។ នោះ
 កំណត់ជីវិស នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនីឈុកូនីឈុនោះទេ តើបុគ្គលុនោះ មិន
 កំណត់ជីវិស នូវមានានុស៊យ កូនីឈុកូនីឈុនោះទេ បុគ្គលុនោះជន
 កំណត់ជីវិស នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនីឈុនោះទេ កូនីកាមពាតុ កូនី
 រុបពាតុ និងកូនីអរុបពាតុ ។ ទាំងកំណត់ជីវិស នូវមានានុស៊យ ដែល
 តាំងនោះជាមួយគ្នានិងអនុស៊យនោះ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិស នូវ
 មានានុស៊យ កូនីឈុណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ជីវិស នូវករោគានុស៊យ
 កូនីឈុនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនៃដោយមគ្គិច្ចប្រសើរនោះ កំ
 ណត់ជីវិស នូវមានានុស៊យ កូនីនោះទេ កូនីកាមពាតុ តើបុគ្គល
 នោះ មិនកំណត់ជីវិស នូវករោគានុស៊យ កូនីនោះទេ បុគ្គល
 នោះជន កំណត់ជីវិស នូវមានានុស៊យដែល កំណត់ជីវិស នូវករោគានុស៊យ
 ដែល កូនីរុបពាតុ និងកូនីអរុបពាតុនោះ ។ មួយយ៉ាងទ្រូវតិ បុគ្គល
 ណា កំណត់ជីវិស នូវករោគានុស៊យ កូនីឈុណា បុគ្គលុនោះ

អនុសយយមកៅ បរិច្ឆាសារា

តតោ មានាគុសយំ បរិច្ឆាសាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។
 យោ យតោ មានាគុសយំ បរិច្ឆាសាតិ សោ
 តតោ អវិជ្ជាគុសយំ បរិច្ឆាសាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យោ
 វ បន យតោ អវិជ្ជាគុសយំ បរិច្ឆាសាតិ សោ តតោ
 មានាគុសយំ បរិច្ឆាសាតីតិ ។ អត្ថមត្ថសមដ្ឋី ឌុឡាយ
 ហេនាយ សោ តតោ អវិជ្ជាគុសយំ បរិច្ឆាសាតិ ដោ
 ច សោ តតោ មានាគុសយំ បរិច្ឆាសាតិ សោ វ
 ឬកលោ គាមធមតុយា ទីសុ ហេនាសុ រួបធមតុយា
 អរួបធមតុយា សោ តតោ អវិជ្ជាគុសយញ្ញ បរិច្ឆាសាតិ
 មានាគុសយញ្ញ បរិច្ឆាសាតិ ។

[២៦] យោ យតោ ឯិជ្ជាគុសយំ បរិច្ឆាសាតិ សោ
 តតោ វិចិគិថាគុសយំ បរិច្ឆាសាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។
 យោ វ បន យតោ វិចិគិថាគុសយំ បរិច្ឆាសាតិ
 សោ តតោ ឯិជ្ជាគុសយំ បរិច្ឆាសាតីតិ ។ អាមណ្ឌា
 ។ ឃ ។

អនុសយយមក: បរិញ្ញាករ:

កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូដីទីនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គលុណា កំ
ណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូដីណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវ
អវិជ្ជានុស៊យ កូដីនោះបុ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា
កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូដីណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវ
មានានុស៊យ កូដីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិដៃ
ប្រសើរនោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូដីខ្លួនឯងនោះ តែ
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូដីខ្លួនឯងនោះទេ
បុគ្គលនោះជន កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែល កំណត់ដីន នូវ
មានានុស៊យដែល កូដីនោះពីរនោះ កូដីកាមណាតុ កូដីរុបណាតុ និង
កូដីអ្នរបណាតុ ។

[២៦] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវទិជ្ជានុស៊យ កូដីណា
បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីនោះបុ ។ អើ ។
ម្បយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កូដី
ណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវទិជ្ជានុស៊យ កូដីនោះបុ ។
អើ ។ បេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[២៧] យោ យតោ វិចិត្តថ្វានុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ ករកតានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អង្គមកោ
 គាមជាតុយា តីសុ បេណ្ឌសុ សោ តតោ វិចិត្តថ្វា-
 នុសយំ បរិជាលាតិ នោ ទ សោ តតោ ករកតានុសយំ
 បរិជាលាតិ សោ វ ឃុន្តោ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា
 សោ តតោ វិចិត្តថ្វានុសយំ បរិជាលាតិ ករកតានុសយំ
 តាញកង្វំ បរិជាលាតិ ។ យោ វ បន យតោ ករក-
 តានុសយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ វិចិត្តថ្វានុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។ យោ យតោ វិចិត្តថ្វានុសយំ
 បរិជាលាតិ សោ តតោ អវិជ្តានុសយំ បរិជាលាតិតិ ។
 តាញកង្វំ បរិជាលាតិ ។ យោ វ បន យតោ
 អវិជ្តានុសយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ វិចិត្តថ្វានុសយំ
 បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។

អភិធម្យបិដក យមក:

[២៧] បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា
 បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល
 ទិ ឬ នោះ កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងផែនា ៣ នោះ កុង
 កាមជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុង
 ផែនា ៣ នោះទេ បុគ្គលុនោះជន កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ
 កុងរបជាតុ និងកុងអរបជាតុនោះ ទាំងកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ
 ដែលតាំងនោះជាមួយគ្មានីនិងអនុស៊យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
 ុណា កំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់
 ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា
 កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន
 នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកិលេស
 ដែលតាំងនោះជាមួយគ្មានីនិងអនុស៊យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
 ុណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់
 ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[២៤] យោ យតោ កវកភាគុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ អវិជ្ជាគុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អ-
 មឆ្នា ។ យោ វ បន យតោ អវិជ្ជាគុសយំ បរិជាលាតិ
 សោ តតោ កវកភាគុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ អត្ថមត្ថ-
 សមត្ថី គាយកាតុយ តីសុ នៅនាសុ សោ តតោ
 អវិជ្ជាគុសយំ បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ កវក-
 ភាគុសយំ បរិជាលាតិ សោ វ បុត្តិលោ រួបកាតុយ
 អរួបកាតុយ សោ តតោ អវិជ្ជាគុសយព្យ បរិជាលាតិ
 កវកភាគុសយព្យ បរិជាលាតិ ។

[២៥] យោ យតោ គាយកភាគុសយព្យ បដិយ-
 ឌុសយព្យ បរិជាលាតិ សោ តតោ មានុសយំ បរិ-
 ជាលាតិតិ ។ នត្តិ ។ យោ វ បន យតោ មានុ-
 សយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ គាយកភាគុស-
 យព្យ បដិយឌុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។
 យោ យតោ គាយកភាគុសយព្យ បដិយឌុសយព្យ
 បរិជាលាតិ សោ តតោ ធមិជ្ជាគុសយំ ។ នោ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាណាំ៖

[២៧] បុគ្គលុណា កំណត់ដីនេះ នូវករការនុស៊យ ក្នុងទីណាបុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទីនោះបើ ។ ឡើ ។ ម្លាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទីណាបុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនេះ នូវករការនុស៊យ ក្នុងទីនោះបើ ។ បុគ្គលុ អ្នកព្រមព្រៃំដោយមតិចិត្តប្រសើរនោះ កំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងនៅនា ៣ នោះ ក្នុងកាមណាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវករការនុស៊យ ក្នុងនៅនា ៣ នោះទេ បុគ្គលុនោះនេះ កំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន កំណត់ដីនេះ នូវករការនុស៊យដែន ក្នុងរូបណាតុ និងក្នុងអរូបណាតុនោះ ។

[២៨] បុគ្គលុណា កំណត់ដីនេះ នូវកាមភាពនុស៊យដែន នូវបដិយានុស៊យដែន ក្នុងទីណាបុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនេះ នូវមានានុស៊យ ក្នុងទីនោះបើ ។ មិនមានទេ ។ ម្លាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា កំណត់ដីនេះ នូវមានានុស៊យ ក្នុងទីណាបុគ្គលុនោះ កំណត់ដីនេះ នូវបដិយានុស៊យដែន ក្នុងទីនោះបើ ។ មិនមែនទេ ។ បុគ្គលុណា កំណត់ដីនេះ នូវកាមភាពនុស៊យដែន នូវបដិយានុស៊យ ដែន ក្នុងទីណាបុគ្គលុនោះ (កំណត់ដីនេះ) នូវទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហើ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជាងាតីតិ ។ នត្វិ ។ យោ វ
 បន យតោ វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជាងាតិ សោ តតោ
 គាយការានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាងាតីតិ ។
 អង្គមកោ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា សោ តតោ
 វិចិត្តធម្មានុសយំ បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ
 គាយការានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាងាតិ
 សោ វ ឬក្បែល គាយជាតុយា ទីសុ នៃនាសុ សោ
 តតោ វិចិត្តធម្មានុសយព្យ បរិជាងាតិ គាយការានុស-
 យព្យ តណែកដ្ឋំ បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ បដិ-
 យានុសយំ បរិជាងាតិ សោ វ ឬក្បែល ឯក្វាយ នៃ-
 នាយ សោ តតោ វិចិត្តធម្មានុសយព្យ បរិជាងាតិ បដិ-
 យានុសយព្យ តណែកដ្ឋំ បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ
 គាយការានុសយំ បរិជាងាតិ ។ យោ យតោ គាយក-
 រការានុសយំ បរិជាងាតីតិ ។ នត្វិ ។ យោ វ បន
 យតោ ករការានុសយំ បរិជាងាតិ សោ តតោ គាយ-
 ការានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ បរិជាងាតីតិ ។ នោ ។

អភិដ្ឋមូលិជក យមក:

កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដីទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដី
 ទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដ៏ នូវ
 បដិយានុស៊យដ៏ កូដីទីនោះបុ ។ បុគ្គលិទិ ។ នោះ កំណត់
 ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដីរបាយតុ និងកូដីអរបាយតុនោះ តែ
 បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដ៏ នូវបដិយានុស៊យ
 ដ៏ កូដីរបាយតុ និងកូដីអរបាយតុនោះទេ បុគ្គលុនោះជ័យ កំណត់
 ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដីផែនពីរនោះ កូដីកាមភាពតុដ៏ កំណត់
 ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ ដែលតាំងនោះជាមួយត្រានឹងអនុស៊យនោះដ៏
 តែបុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវបដិយានុស៊យ កូដីផែនពីរនោះទេ
 បុគ្គលុនោះជ័យ កំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដីទុក្ខិកូដីនានោះដ៏ កំ
 ណត់ដីន នូវបដិយានុស៊យ ដែលតាំងនោះជាមួយត្រានឹងអនុស៊យនោះដ៏
 តែមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យ កូដីទុក្ខិកូដីនានោះទេ ។ បុគ្គលុ
 ុណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដ៏ នូវបដិយានុស៊យដ៏ កូដី
 ទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកំរាលនុស៊យ កូដីទីនោះបុ ។
 មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា កំណត់ដីន នូវកំរាល-
 ភាពនុស៊យ កូដីទិណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាព-
 នុស៊យដ៏ នូវបដិយានុស៊យដ៏ កូដីទីនោះបុ ។ មិនមែនទេ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

យោ យតោ គាមភកណ្ឌុសយព្យ បដិយាន្តុសយព្យ
 បរិជាលាតិ សោ តតោ អវិជ្ជាន្តុសយំ បរិជាលាតិតិ ។
 នតិ ។ យោ វ បន យតោ អវិជ្ជាន្តុសយំ បរិជាលាតិ សោ តតោ គាមភកណ្ឌុសយព្យ បដិយាន្តុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ នោ ។

[៣០] យោ យតោ គាមភកណ្ឌុសយព្យ
 បដិយាន្តុសយព្យ មាន្តុសយព្យ បរិជាលាតិ សោ
 តតោ ធមិជ្ជាន្តុសយំ ។ ឬ ។ វិចិគិថ្យាន្តុសយំ បរិជាលាតិតិ ។ នតិ ។ យោ វ បន យតោ វិចិគិថ្យាន្តុសយំ
 បរិជាលាតិ សោ តតោ គាមភកណ្ឌុសយព្យ បដិយាន្តុសយព្យ មាន្តុសយព្យ បរិជាលាតិតិ ។ អង្គមកោ
 រូបធានុយា អរូបធានុយា សោ តតោ វិចិគិថ្យាន្តុស-
 យព្យ បរិជាលាតិ មាន្តុសយព្យ តដែកដ្ឋំ បរិជាលាតិ
 នោ ច សោ តតោ គាមភកណ្ឌុសយព្យ បដិយាន្តុស-
 យព្យ បរិជាលាតិ សោ វ បុក្រលោ គាមធានុយា ទីសុ
 ផលនាសុ សោ តតោ វិចិគិថ្យាន្តុសយព្យ បរិជាលាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

បុគ្គលុណា កំណត់ដីជំនួយ នូវការមកតានុសំយដដែល នូវបដិយាយនុសំយដដែល ក្នុងទីណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីជំនួយ នូវអេដ្ឋានុសំយ ក្នុងទីនោះបើ ។ មិនមានទេ ។ ម្លាយយ៉ាងឡើត បុគ្គលុណា កំណត់ដីជំនួយ នូវអេដ្ឋានុសំយ ក្នុងទីណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីជំនួយ នូវការមកតានុសំយដដែល នូវបដិយាយនុសំយដដែល ក្នុងទីនោះបើ ។ មិនមែនទេ ។

[៣០] បុគ្គលុណា កំណត់ដីជំនួយ នូវការមកតានុសំយដដែល នូវបដិយាយនុសំយដដែល នូវមានានុសំយដដែល ក្នុងទីណា បុគ្គលុនោះ(កំណត់ដីជំនួយ) នូវចិដ្ឋានុសំយ ។ ហេ ។ កំណត់ដីជំនួយ នូវវិបិកិច្ចានុសំយ ក្នុងទីនោះបើ ។ មិនមានទេ ។ ម្លាយយ៉ាងឡើត បុគ្គលុណា កំណត់ដីជំនួយ នូវវិបិកិច្ចានុសំយ ក្នុងទីណា បុគ្គលុនោះ កំណត់ដីជំនួយ នូវការមកតានុសំយដដែល នូវបដិយាយនុសំយដដែល នូវមានានុសំយដដែល ក្នុងទីនោះបើ ។ បុគ្គលិះ ៨ នោះ កំណត់ដីជំនួយ នូវវិបិកិច្ចានុសំយ ក្នុងរបបាតុ និងក្នុងអរបបាតុ នោះដដែល កំណត់ដីជំនួយ នូវមានានុសំយ ដែលតាំងនោះជាម្លាយភ្លាស់អនុសំយនោះដដែល ពីបុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវការមកតានុសំយដដែល នូវបដិយាយនុសំយដដែល ក្នុងរបបាតុ និងក្នុងអរបបាតុនោះទេ បុគ្គលុនោះ ជន កំណត់ដីជំនួយ នូវវិបិកិច្ចានុសំយ ក្នុងនៅពីរនោះ ក្នុងការមកតាតុដដែល

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

គាយការណុសយព្វ មានាលុសយព្វ តាងកង់
 បរិជាតិ នោ ច សោ តតោ បដិយាលុសយ
 បរិជាតិ សោ វ បុត្តលោ ធម្មាយ នៅនាយ សោ
 តតោ វិចិត្តាលុសយព្វ បរិជាតិ បដិយាលុស-
 យព្វ តាងកង់ បរិជាតិ នោ ច សោ តតោ
 គាយការណុសយព្វ មានាលុសយព្វ បរិជាតិ ។
 យោ យតោ គាយការណុសយព្វ បដិយាលុសយព្វ
 មានាលុសយព្វ បរិជាតិ សោ តតោ ករការណុសយ
 បរិជាតិតិ ។ នតិ ។ យោ វ បន យតោ ករកា-
 នុសយ បរិជាតិ សោ តតោ គាយការណុ-
 សយព្វ បដិយាលុសយព្វ មានាលុសយព្វ បរិជាត-
 ិតិ សោ តតោ អវិធាលុសយ បរិជាតិតិ ។ នតិ ។
 យោ វ បន យតោ អវិធាលុសយ បរិជាតិ សោ
 តតោ គាយការណុសយព្វ បដិយាលុសយព្វ មាន-
 នុសយព្វ បរិជាតិតិ ។ អតិមតិសមដី ធម្មាយ
 នៅនាយ សោ តតោ អវិធាលុសយ បរិជាតិ

អភិដ្ឋុបិជក យមក៖

កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យ ដែលតាំងនៅ
ជាមួយគ្មានីនអនុស់យនោះដែន តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវ
បជិយានុស់យ ក្នុងឡើនាទីរនោះទេ បុគ្គលនោះនេះ កំណត់ដីន នូវ
វិចិកិច្ចានុស់យ ក្នុងឡើនាទីរនោះដែន កំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យ
ដែលតាំងនៅជាមួយគ្មានីនអនុស់យនោះដែន តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន ក្នុងឡើនាទីរនោះទេ ។
បុគ្គលណា កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន
នូវមានានុស់យដ្ឋន ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវករភាពនុស់យ
ក្នុងទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្អាយយ៉ាងឡ្វែត បុគ្គលណា កំណត់ដីន
នូវករភាពនុស់យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាព-
នុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន ក្នុងទីនោះបុ ។
បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវមានានុស់យ ។ បុគ្គលណា កំណត់ដីន
នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន ក្នុងទី
ណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិន
មានទេ ។ ម្អាយយ៉ាងឡ្វែត បុគ្គលណា កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ
ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយា-
នុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន ក្នុងទីនោះបុ ។ បុគ្គលអូកញ្ចមឡ្វែត
ដោយមគ្គិច្ចប្រសើរនោះ កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ ក្នុងឡើនាទីរនោះ

អនុសយយមកៅ បរិញ្ញាការ

នោ ច សោ តតោ គាមភកជុសយព្យ បដិយ-
 ជុសយព្យ មានជុសយព្យ បរិធាតិ សោ វ បុណ្ឌ-
 លោ គាមចាតុយ ទីសុ ហេតាសុ រួបចាតុយ
 អរួបចាតុយ សោ តតោ អវិជ្ជាបុសយព្យ មាន-
 ជុសយព្យ បរិធាតិ នោ ច សោ តតោ គា-
 មភកជុសយព្យ បដិយជុសយព្យ បរិធាតិ ។

[៣៧] យោ យតោ គាមភកជុសយព្យ
 បដិយជុសយព្យ មានជុសយព្យ ជិត្យាបុសយព្យ
 បរិធាតិ សោ តតោ វិចិត្យាបុសយ បរិធាតិ-
 តិតិ ។ នត្តិ ។ យោ វ ហន យតោ វិចិត្យាបុ-
 សយ បរិធាតិ សោ តតោ គាមភកជុសយព្យ
 បដិយជុសយព្យ មានជុសយព្យ ជិត្យាបុសយព្យ
 បរិធាតិតិ ។ អផ្លមកោ រួបចាតុយ អរួបចាតុយ
 សោ តតោ វិចិត្យាបុសយព្យ ជិត្យាបុសយព្យ
 បរិធាតិ មានជុសយព្យ តនេកដំ បរិធាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីជ័យ នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យ
ដង នូវមានានុស៊យដង ក្នុងទីក្រុងនៅនោះទេ បុគ្គលនោះជាតិ កំណត់ដីជ័យ
នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង ក្នុងនៅនោះពីរនោះ ក្នុងការមកតានុស៊យ
ក្នុងរបចាតុ និងក្នុងអរូបចាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីជ័យ នូវ
ការមកតានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង ក្នុងនៅនោះទេ ។

[៣១] បុគ្គលណា កំណត់ដីជ័យ នូវការមកតានុស៊យដង នូវ
បជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង ក្នុងទីណា
បុគ្គលនោះ កំណត់ដីជ័យ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិន
មានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំណត់ដីជ័យ នូវវិបិកិច្ចានុ-
ស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ កំណត់ដីជ័យ នូវការមកតានុស៊យដង
នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង ក្នុងទី
នោះបុ ។ បុគ្គលទី ៨ នោះ កំណត់ដីជ័យ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង
នូវទិដ្ឋានុស៊យដង ក្នុងរបចាតុ និងក្នុងអរូបចាតុនោះដង កំណត់
ដីជ័យ នូវមានានុស៊យ ដែលតាំងនៅជាមួយគ្នានឹងអនុស៊យនោះដង

អភិជ្ជមួយនឹងកែ យមកំ

នោ ច សោ តតោ គាមភាគុសយព្យ បដិយ-
 ុសយព្យ បរិធាតិ សោ វ បុន្តោល គាមធាតុ-
 យ ទីសុ នៅនុ សោ តតោ វិចិត្រុស-
 យព្យ ឯធម្មុសយព្យ បរិធាតិ គាមភាគុស-
 យព្យ មានុសយព្យ តដៃកដ្ឋំ បរិធាតិ នោ
 ច សោ តតោ បដិយុសយ បរិធាតិ សោ វ
 បុន្តោល ឯក្សាយ នៅនើ សោ តតោ វិចិត្រុ-
 ុសយព្យ ឯធម្មុសយព្យ បរិធាតិ បដិយុ-
 សយព្យ តដៃកដ្ឋំ បរិធាតិ នោ ច សោ ត-
 តោ គាមភាគុសយព្យ មានុសយព្យ បរិធាតិ
 ។ យ ។

[៣៧] យ យតោ គាមភាគុសយព្យ
 បដិយុសយព្យ មានុសយព្យ ឯធម្មុសយព្យ
 វិចិត្រុសយព្យ បរិធាតិ សោ តតោ ករ-
 ភាគុសយ បរិធាតិតិ ។ នត្តិ ។ យ វ បន
 យតោ ករភាគុសយ បរិធាតិ សោ តតោ គា-
 មភាគុសយព្យ បដិយុសយព្យ មានុសយព្យ
 ឯធម្មុសយព្យ វិចិត្រុសយព្យ បរិធាតិតិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិស នូវការមកតានុស៊យផែន នូវបដិយាយុស៊យ
ផែន កូដ្ឋរបាតុ និងកូដ្ឋអ្សរបាតុនោះទេ បុគ្គលនោះជីវិស កំណត់ជីវិស
នូវវិបិកិច្ចានុស៊យផែន នូវទិដ្ឋានុស៊យផែន កូដ្ឋនៅពីរនោះ កូដ្ឋកាម-
បាតុផែន កំណត់ជីវិស នូវការមកតានុស៊យផែន នូវមានានុស៊យ ដែល
តាំងនោះជាមួយគ្នានឹងអនុស៊យនោះផែន តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិស
នូវបដិយាយុស៊យ កូដ្ឋនៅពីរនោះ បុគ្គលនោះជីវិស នូវ
វិបិកិច្ចានុស៊យផែន នូវទិដ្ឋានុស៊យផែន កូដ្ឋទុកូដ្ឋនៅពីរនោះផែន កំណត់
ជីវិស នូវបដិយាយុស៊យ ដែលតាំងនោះជាមួយគ្នានឹងអនុស៊យនោះផែន តែ
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិស នូវការមកតានុស៊យផែន នូវមានានុស៊យផែន
កូដ្ឋទុកូដ្ឋនៅពីរនោះទេ ។ ហើយ ។

[៣៧] បុគ្គលធន កំណត់ជីវិស នូវការមកតានុស៊យផែន នូវ
បដិយាយុស៊យផែន នូវមានានុស៊យផែន នូវទិដ្ឋានុស៊យផែន នូវវិបិកិច្ចា-
នុស៊យផែន កូដ្ឋទិណាប បុគ្គលនោះ កំណត់ជីវិស នូវករកតានុស៊យ
កូដ្ឋទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ានទ្វៀត បុគ្គលធន
កំណត់ជីវិស នូវករកតានុស៊យ កូដ្ឋទិណាប បុគ្គលនោះ កំណត់
ជីវិស នូវការមកតានុស៊យផែន នូវបដិយាយុស៊យផែន នូវមានានុស៊យ
ផែន នូវទិដ្ឋានុស៊យផែន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យផែន កូដ្ឋទិនោះបុ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការេ

មានាគុសយំ	បរិជាងាតិ	។	យោ	យតោ	កាម-
កាគុសយព្យា	បដិយាគុសយព្យា			មានាគុសយព្យា	
ឯថ្មាគុសយព្យា	វិចិកិថ្មាគុសយព្យា		បរិជាងាតិ	សោ	
តតោ	អរិថ្មាគុសយំ	បរិជាងាតិតិ	។	នត្តិ	។
យោ	វ	បន	យតោ	អរិថ្មាគុសយំ	បរិជាងាតិ
សោ	តតោ			បដិយាគុសយព្យា	
មានាគុសយព្យា	ឯថ្មាគុសយព្យា		វិចិកិថ្មាគុសយព្យា		
បរិជាងាតិតិ	។	អគ្គមក្គសមដ្ឋី	ឯក្បាយ	បេណ្ណាយ	
សោ	តតោ	អរិថ្មាគុសយំ	បរិជាងាតិ	នោ	ច
សោ	តតោ	កាមកាគុសយព្យា	បដិយាគុសយព្យា		
មានាគុសយព្យា	ឯថ្មាគុសយព្យា		វិចិកិថ្មាគុសយព្យា		
បរិជាងាតិ	សោ	វ	បុគ្គលោ	កាមចាតុយា	ទីសុ
បេណ្ណាសុ	រួបចាតុយា		អរួបចាតុយា	សោ	តតោ
អរិថ្មាគុសយព្យា	មានាគុសយព្យា		បរិជាងាតិ	នោ	
ច	សោ	តតោ	កាមកាគុសយព្យា	បដិយាគុស-	
យព្យា	ឯថ្មាគុសយព្យា		វិចិកិថ្មាគុសយព្យា	បរិជា-	
បរិជាងាតិ	។				

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

បុគ្គលនោះ កំណត់ដីនៅ នូវមានានុស៊យ ។ បុគ្គលណា កំណត់
ដីនៅ នូវកាមភាពនុស៊យដួន នូវបជិយនុស៊យដួន នូវមានានុស៊យដួន
នូវទិដ្ឋានុស៊យដួន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដួន កុងទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់
ដីនៅ នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
មេរិត បុគ្គលណា កំណត់ដីនៅ នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គល
នោះ កំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនុស៊យដួន នូវបជិយនុស៊យដួន នូវ
មានានុស៊យដួន នូវទិដ្ឋានុស៊យដួន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដួន កុងទិនោះបុ ។
បុគ្គលអ្នកព្រមព្រៃងដោយមគ្គិស្សប្រសើរនោះ កំណត់ដីនៅ នូវអវិជ្ជានុ-
ស៊យ កុងទុក្ខុងទិនោះ តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាព-
នុស៊យដួន នូវបជិយនុស៊យដួន នូវមានានុស៊យដួន នូវទិដ្ឋានុស៊យ
ដួន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដួន កុងទុក្ខុងទិនោះទេ បុគ្គលនោះជាទី កំ-
ណត់ដីនៅ នូវអវិជ្ជានុស៊យដួន នូវមានានុស៊យដួន កុងទិនោះពីរនោះ
កុងកាមជាតិ កុងរបជាតិ និងកុងអរបជាតិ តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ
នូវកាមភាពនុស៊យដួន នូវបជិយនុស៊យដួន នូវទិដ្ឋានុស៊យដួន នូវ
វិបិកិច្ចានុស៊យដួន កុងទិនោះពីរនោះ ។

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

[៣៣]	យោ	យតោ	គាយកតានុសយព្វ
បដិយានុសយព្វ	មានុសយព្វ	ធម្មានុសយព្វ	
វិចិត្តនានុសយព្វ	ករកតានុសយព្វ	បរិជាទាតី	
សោ តតោ អវិធានុសយំ បរិជាទាតីតិ ។ នត្តិ ។			
យោ វ បន យតោ អវិធានុសយំ បរិជាទាតី សោ			
តតោ គាយកតានុសយព្វ	បដិយានុសយព្វ	មាន-	
នុសយព្វ	ធម្មានុសយព្វ	ករក-	
តានុសយព្វ បរិជាទាតីតិ ។ អត្ថមត្ថសមដី ឌុឡាយ			
ហេណាយ សោ ^(១) តតោ អវិធានុសយំ បរិជាទាតី			
នោ ច សោ តតោ គាយកតានុសយព្វ	បដិយា-		
នុសយព្វ	មានុសយព្វ	ធម្មានុ-	
តានុសយព្វ	ធម្មានុសយព្វ	វិចិត្ត-	
ករកតានុសយព្វ	បរិជាទាតី	នុត្រ ។ បុត-	
សោ គាយធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ សោ តតោ			
អវិធានុសយព្វ	មានុសយព្វ	បរិជាទាតី នោ ច	

១ និ. រួបធាតុយា អរូបធាតុយា សោ តតោ ។

អភិធម្ពបិដក យមក៖

[៣៣] បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិៗ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ិន នូវ
បជិយានុស៊ឃើដស៊ិន នូវមានានុស៊ឃើដស៊ិន នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ិន នូវវិបិកិច្ចា-
នុស៊ឃើដស៊ិន នូវករកតានុស៊ឃើដស៊ិន កុងទិណា បុគ្គលនោះ កំណត់
ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយ កុងទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយើង
ទីតួ បុគ្គលុណា កំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយ កុងទិណា បុគ្គល
នោះ កំណត់ជីវិៗ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ិន នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ិន នូវ
មានានុស៊ឃើដស៊ិន នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ិន នូវវិបិកិច្ចានុស៊ឃើដស៊ិន នូវករក-
តានុស៊ឃើដស៊ិន កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិផ្សេះប្រសើរ
នោះ កំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយ កុងទុក្ខុក្ខនោះ តើបុគ្គលនោះ
មិនកំណត់ជីវិៗ នូវការមកតានុស៊ឃើដស៊ិន នូវបជិយានុស៊ឃើដស៊ិន នូវមានា-
នុស៊ឃើដស៊ិន នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើដស៊ិន នូវវិបិកិច្ចានុស៊ឃើដស៊ិន នូវករកតានុស៊ឃើយ
ស៊ិន កុងទុក្ខុក្ខនោះទេ បុគ្គលនោះនៅ កំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុ-
ស៊ឃើដស៊ិន នូវមានានុស៊ឃើដស៊ិន កុងនៅនោះទៀរនោះ កុងកាមជាតិ តើ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកេ

សោ តោ គាយកាតុសយព្វ បដិយាតុសយព្វ
 ឯង្វាតុសយព្វ វិចិត្រឯង្វាតុសយព្វ ករកាតុសយព្វ
 បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គលោ រួបធានុយា អរួបធានុ-
 ゃ^(១) សោ តោ អឯង្វាតុសយព្វ មានាតុសយព្វ
 ករកាតុសយព្វ បរិជាងាតិ នោ ច សោ តោ គាយកាតុសយព្វ
 ឯង្វាតុសយព្វ បដិយាតុសយព្វ ឯង្វាតុស-
 យព្វ វិចិត្រឯង្វាតុសយព្វ បរិជាងាតិ ។

អនុលោមំ និងឱ្យ ។

[៣៨] យោ គាយកាតុសយព្វ ន បរិជាងាតិ សោ បដិយាតុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។
 អាមព្វ ។ យោ វ បន បដិយាតុសយំ ន ប-
 រិជាងាតិ សោ គាយកាតុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។
 អាមព្វ ។ យោ គាយកាតុសយំ ន បរិជាងាតិ ។ អក្សមក្ស-
 សមដី គាយកាតុសយំ ន បរិជាងាតិ នោ ច មា-
 នាតុសយំ ន បរិជាងាតិ ទូទៅ មក្សសមដីនំ បរិជាងាតិ
 អរសោសោ បុគ្គលោ គាយកាតុសយព្វ ន បរិជាងាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន៍ នូវបជិយានូស់យដ្ឋន៍ នូវទិដ្ឋានូស់យដ្ឋន៍ នូវវិបិកិច្ចានូស់យដ្ឋន៍ នូវករការនូស់យដ្ឋន៍ កើងផែនាទីនោះទេ បុគ្គលនោះជន កំណត់ដីនៅ នូវអវិជ្ជានូស់យដ្ឋន៍ នូវមានានូស់យដ្ឋន៍ នូវករការនូស់យដ្ឋន៍ កួស្សបជាតុ និងកួស្សអរបជាតុនោះ តែបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន៍ នូវបជិយានូស់យដ្ឋន៍ នូវទិដ្ឋានូស់យដ្ឋន៍ នូវវិបិកិច្ចានូស់យដ្ឋន៍ កួស្សបជាតុ និងកួស្សអរបជាតុនោះទេ ។

ចចំ អនុលោម ។

[៣២] បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវបជិយានូស់យប្បែ ។ អើ ។ ម្លាយយ៉ាងទ្វោត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីនៅ នូវបជិយានូស់យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យប្បែ ។ អើ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវមានានូស់យប្បែ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនៃដោយមតិដែល មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីនៅ នូវមានានូស់យទេ បុគ្គល ដៀសស ព្រៃនេស តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៃនៃដោយមតិបេញ មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន៍

អភិធមួបិធកេ យមកំ

មានធម្មសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ វ បន
 មានធម្មសយំ ន បរិជាលតិ សោ គាយកានធម្មសយំ
 ន បរិជាលតិតិ ។ អនាកមិមក្សសមដី មាន-
 ធម្មសយំ ន បរិជាលតិ នោ ច គាយកានធម្មសយំ ន
 បរិជាលតិ ទិន្ទំ មក្សសមដីនំ បមេត្រា អរសែសោ
 បុក្សលា មានធម្មសយព្យ ន បរិជាលន្តិ គាយកានធម្ម-
 សយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ គាយកានធម្មសយំ
 ន បរិជាលតិ សោ ទិន្ទានធម្មសយំ ។ ឬ ។ វិចិតិ-
 ថ្នានធម្មសយំ ន បរិជាលតិតិ ។ អដ្ឋមកោ គាយក-
 ានធម្មសយំ ន បរិជាលតិ នោ ច វិចិតិថ្នានធម្មសយំ ន
 បរិជាលតិ អនាកមិមក្សសមដីព្យ អដ្ឋមកព្យ បមេត្រា
 អរសែសោ បុក្សលា គាយកានធម្មសយព្យ ន បរិជា-
 ន្តិ វិចិតិថ្នានធម្មសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ វ
 បន វិចិតិថ្នានធម្មសយំ ន បរិជាលតិ សោ គាយក-
 ានធម្មសយំ ន បរិជាលតិតិ ។ អនាកមិមក្សសមដី

អភិធម្ពបិដក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដង ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា
 មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាម-
 កានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមិមត្ត មិន
 កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមក-
 កានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេខ តែបុគ្គលពីរពុក ដែល
 ព្រមព្រៀងដោយមត្តបេញ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដង មិន
 កំណត់ដីន នូវកាមកានុស៊យដង ។ បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន
 នូវកាមកានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវទិដ្ឋានុស៊យ
 ។ ហើយ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ បុគ្គលទី ៤ មិនកំណត់ដីន
 នូវកាមកានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យទេ
 បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេខ តែបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគា-
 មិមត្ត និងបុគ្គលទី ៤ បេញ មិនកំណត់ដីន នូវកាមកានុស៊យដង
 មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា
 មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន
 នូវកាមកានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមិមត្ត

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

វិចិត្តធម្មានុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ ច គាយកកានុស-
យំ ន បរិជាងាតិ អាងាមិមក្តុសមដីព្យា អង្គមកព្យា
បម្រុតា អរស់សា បុគ្គលា វិចិត្តធម្មានុសយព្យា ន
បរិជាលណ្ឌិ គាយកកានុសយព្យា ន បរិជាលណ្ឌិ ។ យោ
គាយកកានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ ករកកានុសយំ
។ យោ ។ អវិជ្តានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អក្សមក្តុស-
មដី គាយកកានុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ ច អវិជ្តានុ-
សយំ ន បរិជាងាតិ ទិន្ន័ំ មក្តុសមដីនំ បម្រុតា អ-
រស់សា បុគ្គលា គាយកកានុសយព្យា ន បរិជាលណ្ឌិ
អវិជ្តានុសយព្យា ន បរិជាលណ្ឌិ ។ យោ ក បន
អវិជ្តានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ គាយកកានុស-
យំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អាងាមិមក្តុសមដី អវិជ្តា-
នុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ ច គាយកកានុសយំ
ន បរិជាងាតិ ទិន្ន័ំ មក្តុសមដីនំ បម្រុតា អរស់សា
បុគ្គលា អវិជ្តានុសយព្យា ន បរិជាលណ្ឌិ គាយកក-
នុសយព្យា ន បរិជាលណ្ឌិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស ព្រៀរលេង តែបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៃះដោយអនាគារមិមត្ត និងបុគ្គលទី ។ បេញ មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដែន ។ បុគ្គល ឬ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យ បុគ្គលនោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវកំរាលនុស៊យ ។ ហើយ មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃះដោយមត្តដ៏ប្រសើរ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស ព្រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៃះដោយមត្តបេញ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យ ដែន ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលឯក មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃះដោយអនាគារមិមត្ត មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស ព្រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៃះដោយមត្ត មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដែន ។

អភិធម្យបិដកេ យមកំ

[៣៥] យោ បដិយាមុសយំ ន បរិជាងាតិ
 សោ មាមាមុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អត្ថមត្ត-
 សមត្ថី បដិយាមុសយំ ន បរិជាងាតិ នោ ច មា-
 មាមុសយំ ន បរិជាងាតិ ទិន្នំ មត្តសមត្ថីនំ បបេ-
 ញ្ញា អវសែសា បុគ្គលា បដិយាមុសយព្យា ន បរិ-
 ជាងាន្តិ មាមាមុសយព្យា ន បរិជាងាន្តិ ។ យោ វ
 ន មាមាមុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ បដិយាមុ-
 សយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អនាកមិមត្តសមត្ថី មាមា-
 មុសយំ ន បរិជាងាតិ នោ ច បដិយាមុសយំ ន
 បរិជាងាតិ ទិន្នំ មត្តសមត្ថីនំ បបេញ្ញា អវសែសា
 បុគ្គលា មាមាមុសយព្យា ន បរិជាងាន្តិ បដិយាមុ-
 សយព្យា ន បរិជាងាន្តិ ។ យោ បដិយាមុសយំ ន
 បរិជាងាតិ សោ ទិន្នោមុសយំ ។ ហ ។ វិចិកិថ្នាមុស-
 យំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អង្វមកោ បដិយាមុសយំ
 ន បរិជាងាតិ នោ ច វិចិកិថ្នាមុសយំ ន បរិ-
 ជាងាតិ អនាកមិមត្តសមត្ថីព្យា អង្វមកព្យា បបេញ្ញា
 អវសែសា បុគ្គលា បដិយាមុសយព្យា ន បរិជាងាន្តិ
 វិចិកិថ្នាមុសយព្យា ន បរិជាងាន្តិ ។ យោ វ ន

អភិធម្បបិដក យមក:

[៣៥] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យបុ ។ បុគ្គលុអ្នកព្រមព្រៃៗជេរយមត្តជីប្រសើរ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ តែមិនជាមិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យទេ បុគ្គលុ ជ័យស រៀរលេង តែបុគ្គលុពីរព្យក ដែលព្រមព្រៃៗជេរយមត្តចេញ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យដែន មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យដែន ។ មួយយ៉ាង ទៀត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យបុ ។ បុគ្គលុ អ្នកព្រមព្រៃៗជេរយអនាគាតមិមត្ត មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យ តែមិនជាមិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យទេ បុគ្គលុ ជ័យស រៀរលេង តែបុគ្គលុពីរព្យក ដែលព្រមព្រៃៗជេរយមត្តចេញ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យដែន មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យដែន ។ បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (មិនកំណត់ជីវិ៍) នូវទិន្នន័យ ។ បេ ។ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យបុ ។ បុគ្គលិតិ ៨ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ តែមិនជាមិនកំណត់ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យទេ បុគ្គលុ ជ័យស រៀរលេង តែបុគ្គលុដែលព្រមព្រៃៗជេរយអនាគាតមិមត្ត និងបុគ្គលិតិ ៨ បេច្ញោ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យដែន មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដែន ។ មួយយ៉ាង ទៀត

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

វិចិត្រធម្មានុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ បដិយានុសយំ
 ន បរិជាលាតិតិ ។ អនាកាមិមក្សសមដី វិចិត្រធម្មានុសយំ
 ន បរិជាលាតិ នោ ច បដិយានុសយំ ន បរិជាលាតិ
 អនាកាមិមក្សសមដីព្យ អផ្លមគព្យ បមេត្រា អរសែសា
 បុក្សលា វិចិត្រធម្មានុសយោព្យ ន បរិជាលន្តិ បដិយានុ-
 សយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ បដិយានុសយំ ន
 បរិជាលាតិ សោ ករកានុសយំ ។ ហេ ។ អវិធ្មានុ-
 សយំ ន បរិជាលាតិតិ ។ អក្សមក្សសមដី បដិយានុ-
 សយំ ន បរិជាលាតិ នោ ច អវិធ្មានុសយំ ន បរិជា-
 លាតិ ទិន្ន័ំ មក្សសមដីនំ បមេត្រា អរសែសា បុក្ស-
 លា បដិយានុសយោព្យ ន បរិជាលន្តិ អវិធ្មានុស-
 យព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ ក បន អវិធ្មានុ-
 សយំ ន បរិជាលាតិ សោ បដិយានុសយំ ន បរិជា-
 លាតិតិ ។ អនាកាមិមក្សសមដី អវិធ្មានុសយំ ន
 បរិជាលាតិ នោ ច បដិយានុសយំ ន បរិជាលាតិ
 ទិន្ន័ំ មក្សសមដីនំ បមេត្រា អរសែសា បុក្សលា អវិ-
 ធ្មានុសយោព្យ ន បរិជាលន្តិ បដិយានុសយោព្យ ន
 បរិជាលន្តិ ។

អនុសយយមក: បរិញ្ញាភារ:

បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវបជិយានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមិមត្ត
មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវ
បជិយានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលើន តែបុគ្គលអ្នកព្រម
ព្រៀងដោយអនាគាមិមត្ត និងបុគ្គលទី ៨ បេញ មិនកំណត់ដីន នូវ
ឱចិកិច្ចានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដែន ។ បុគ្គល
ណា មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ បុគ្គលនោះ (មិនកំណត់
ដីន) នូវករការានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ
បុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមត្ត ដ៏ប្រសើរ មិនកំណត់ដីន នូវ
បជិយានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យទេ បុគ្គល
ដ៏សែស រៀរលើន តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀងដោយមត្តបេញ
មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ
ដែន ។ មួយយ៉ានទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុ-
ស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យបុ ។ បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមិមត្ត មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ តែ
មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរ
លើន តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀងដោយមត្តបេញ មិនកំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដែន ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[៣៦] យោ មានាគុសយំ ន បរិជាលាតី សោ
 និច្ចាគុសយំ ។ ហេ ។ វិចិត្រធម្ពាគុសយំ ន បរិជាលាតី
 ។ អង្គមកោ មានាគុសយំ ន បរិជាលាតី
 នោ ច វិចិត្រធម្ពាគុសយំ ន បរិជាលាតី អក្សមក្ត-
 សមដីញ្ហា អង្គមកញ្ហា បមេត្តា អវស់សា បុគ្គលា
 មានាគុសយញ្ហា ន បរិជាលន្តិ វិចិត្រធម្ពាគុសយញ្ហា ន
 បរិជាលន្តិ ។ យោ វ បន វិចិត្រធម្ពាគុសយំ ន បរិ-
 ជាលាតី សោ មានាគុសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។
 អក្សមក្តសមដី វិចិត្រធម្ពាគុសយំ ន បរិជាលាតី នោ ច
 មានាគុសយំ ន បរិជាលាតី អក្សមក្តសមដីញ្ហា អង្គ-
 មកញ្ហា បមេត្តា អវស់សា បុគ្គលា វិចិត្រធម្ពាគុស-
 យញ្ហា ន បរិជាលន្តិ មានាគុសយញ្ហា ន បរិជាលន្តិ ។
 យោ មានាគុសយំ ន បរិជាលាតី សោ ករកក-
 គុសយំ ។ ហេ ។ អវិច្ចាគុសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។
 អាមញ្ញា ។ យោ វ បន អវិច្ចាគុសយំ ន បរិ-
 ជាលាតី សោ មានាគុសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។
 អាមញ្ញា ។

អភិធម្ពបិដក យមក៖

[៣៦] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យ បុគ្គល
នោះ (មិនកំណត់ជីវិៗ) នូវវិធានធនុស៊យ ។ ហើយ មិនកំណត់ជីវិៗ
នូវវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ បុគ្គលទី ៨ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យ
តែមិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិៗ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀង
លេង តែបុគ្គលអ្នកប្រមិន្តជំនាញដោយមតិដ៏ប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៩ បេញ
មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យដែល មិនកំណត់ជីវិៗ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ
ដែល ។ ម្អាយយ៉ាងទេរីត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យបុ ។ បុគ្គលអ្នក
ប្រមិន្តជំនាញដោយមតិដ៏ប្រសើរ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ
តែមិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀង
លេង តែបុគ្គលអ្នកប្រមិន្តជំនាញដោយមតិដ៏ប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៩ បេញ
មិនកំណត់ជីវិៗ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដែល មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យ
ដែល ។ បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានានុស៊យ បុគ្គលនោះ
(មិនកំណត់ជីវិៗ) នូវករណានុស៊យ ។ ហើយ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវ
អវិធានុស៊យបុ ។ ឡើ ។ ម្អាយយ៉ាងទេរីត បុគ្គលុណា មិនកំ-
ណត់ជីវិៗ នូវអវិធានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវមានា-
នុស៊យបុ ។ ឡើ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការេ

[៣៧] យោ និច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតី
សោ វិចិគិច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។

យោ វ បន វិចិគិច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតី សោ
និច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។ អាមណ្ឌា ។ ហេ ។

[៣៨] យោ វិចិគិច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតី
សោ ករកានុសយំ ។ ហេ ។ អវិច្ចានុសយំ ន បរិ-
ជាលាតីតិ ។ អត្ថមត្ថសមដី វិចិគិច្ចានុសយំ ន
បរិជាលាតី នោ ច អវិច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតី
អត្ថមត្ថសមដីព្យ អត្ថមកព្យ បបេត្តា អរស់សោ
បុត្តលា វិចិគិច្ចានុសយោព្យ ន បរិជាលន្ទិ អវិច្ចានុ-
សយព្យ ន បរិជាលន្ទិ ។ យោ វ បន អវិច្ចា-
នុសយំ ន បរិជាលាតី សោ វិចិគិច្ចានុសយំ ន ប-
រិជាលាតីតិ ។ អត្ថមកោ អវិច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតី
នោ ច វិចិគិច្ចានុសយំ ន បរិជាលាតី អត្ថមត្ថស-
មដីព្យ អត្ថមកព្យ បបេត្តា អរស់សោ បុត្តលា
អវិច្ចានុសយោព្យ ន បរិជាលន្ទិ វិចិគិច្ចានុសយោព្យ
ន បរិជាលន្ទិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៣៧] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវទិដ្ឋានុស៊យ បុគ្គល
នោះ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ ដើ ។ មួយយោងទ្រៀត
បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវទិដ្ឋានុស៊យបុ ។ ដើ ។ ហេ ។

[៣៨] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គល
នោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវរករកានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនកំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គ ដ៏ប្រសើរ
មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអ-
វិជ្ជានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេង តែបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀង
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៤ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ច-
ានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន ។ មួយយោងទ្រៀត
បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ បុគ្គលទី ៤ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុ-
ស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏
សែស រៀរលេង តែបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
បុគ្គលទី ៤ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន
នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដែន ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

- [៣៩] យោ ករកតានុសយំ ន បរិជាងាតិ
 សោ អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អាមព្រៃ ។
 យោ វ បន អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ
 ករកតានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អាមព្រៃ ។
- [៤០] យោ គាយកតានុសយញ្ញ បដិយានុស-
 យញ្ញ ន បរិជាងាតិ សោ មានានុសយំ ន បរិជា-
 ងាតិតិ ។ អត្ថមត្ថសមត្ថី គាយកតានុសយញ្ញ បដិ-
 យានុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិ នោ ច មានានុសយំ
 ន បរិជាងាតិ ទួិន្ទំ មត្ថសមត្ថីនំ បរិជ្ជាតា អរស់សោ
 បុត្តលា គាយកតានុសយញ្ញ បដិយានុសយញ្ញ ន
 បរិជាលន្ទិ មានានុសយញ្ញ ន បរិជាលន្ទិ ។ យោ វ
 បន មានានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ គាយកតានុស-
 យញ្ញ បដិយានុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិតិ ។ អនាក-
 មិមត្ថសមត្ថី មានានុសយំ ន បរិជាងាតិ នោ ច
 គាយកតានុសយញ្ញ បដិយានុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិ
 ទួិន្ទំ មត្ថសមត្ថីនំ បរិជ្ជាតា អរស់សោ បុត្តលា

អភិធម្បបិធក យមក:

[៣៩] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យ បុគ្គល
នោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត
បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវករការនុស៊យបុ ។ អើ ។

[៤០] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យដៃ
នូវបដិយានុស៊យដៃ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យបុ ។
បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិ ដ៏ប្រសើរ មិនកំណត់ដីន នូវការក-
ារានុស៊យដៃ នូវបដិយានុស៊យដៃ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវ
មានានុស៊យទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រម
ព្រៀងដោយមតិចេញ មិនកំណត់ដីន នូវការការនុស៊យដៃ នូវបដិ-
យានុស៊យដៃ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដៃ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត
បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវការការនុស៊យដៃ នូវបដិយានុស៊យដៃបុ ។ បុគ្គលអ្នក
ព្រមព្រៀងដោយអនាគារមិមតិ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ តែមិន
មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការការនុស៊យដៃ នូវបដិយានុស៊យដៃទេ
បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមតិ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

មានាគុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ គាយកកាគុសយព្យ
 បដិយាគុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ គាយកកាគុ-
 សយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន បរិជាលតិ សោ ទិញ្ចា-
 គុសយំ ។ យោ ។ វិចិកិញ្ចាគុសយំ ន បរិជាលតិតិ ។
 អផ្ទមកោ គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន
 បរិជាលតិ ។ នោ ច វិចិកិញ្ចាគុសយំ ន បរិជាលតិ
 អនាកាមិមក្សសមដ្ឋីព្យ អផ្ទមកព្យ បយោ អវសែសា
 បុគ្គល គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន បរិ-
 ជាលន្តិ វិចិកិញ្ចាគុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ វ
 បន វិចិកិញ្ចាគុសយំ ន បរិជាលតិ សោ គាយក-
 កាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន បរិជាលតិតិ ។
 អនាកាមិមក្សសមដ្ឋី វិចិកិញ្ចាគុសយំ ន បរិជាលតិ
 ។ នោ ច គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ
 ន បរិជាលតិ អនាកាមិមក្សសមដ្ឋីព្យ អផ្ទមកព្យ
 បយោ អវសែសា បុគ្គល វិចិកិញ្ចាគុសយព្យ ន
 បរិជាលន្តិ គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន
 បរិជាលន្តិ ។ យោ គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុស-
 យព្យ ន បរិជាលតិ សោ ករកកាគុសយំ ។ យោ ។

អនុសយយមក: បរិញ្ញាភារ:

ចំព្រែ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវ
កាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង ។ បុគ្គលិនា មិនកំ
ណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង បុគ្គលនោះ
(មិនកំណត់ដីន) នូវទិន្នន័យ ។ ហើយ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិ-
ថ្នានុស៊យបុ ។ បុគ្គលទី ៨ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង
នូវបជិយានុស៊យដង តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិថ្នានុស៊យទេ
បុគ្គល ដ៏សែស រៀរែលន តែបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៃនដោយអនាគាម-
មត្ត និងបុគ្គលទី ៩ ចំព្រែ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង
នូវបជិយានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ ។ ម្មយ
យ៉ាងទៀត បុគ្គលិនា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិថ្នានុស៊យ បុគ្គលនោះ
មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដងបុ ។
បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយអនាគាមមត្ត មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិ-
ថ្នានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិ-
យានុស៊យដងទេ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរែលន តែបុគ្គលអ្នកព្រម
ព្រៃនដោយអនាគាមមត្ត និងបុគ្គលទី ៩ ចំព្រែ មិនកំណត់ដីន នូវ
វិចិកិថ្នានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយ-
ានុស៊យដង ។ បុគ្គលិនា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិ-
យានុស៊យដង បុគ្គលនោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវកាមភាពានុស៊យ ។ ហើយ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អវិជ្ជាណុសយំ ន បរិជាងាតីតិ ។ អត្ថមត្តសមជ្រើន
 គាយកកាណុសយព្យ បជិយាណុសយព្យ ន បរិជា-
 ងាតិ នៅ ច អវិជ្ជាណុសយំ ន បរិជាងាតិ ទួលុំ
 មត្តសមជ្រើន បម្រើ អវសសា បុក្សលា គាយក-
 កាណុសយព្យ បជិយាណុសយព្យ ន បរិជាន្លូ អវិជ្ជាណុ-
 សយព្យ ន បរិជាន្លូ ។ យោ វ បន អវិជ្ជាណុសយំ
 ន បរិជាងាតិ សោ គាយកកាណុសយព្យ បជិយាណុស-
 យព្យ ន បរិជាងាតិ ។ អនាកាមិមត្តសមជ្រើន អវិជ្ជា-
 ឌុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ ច គាយកកាណុសយព្យ
 បជិយាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ ទួលុំ មត្តសមជ្រើន
 បម្រើ អវសសា បុក្សលា អវិជ្ជាណុសយព្យ ន ប-
 រិជាន្លូ គាយកកាណុសយព្យ បជិយាណុសយព្យ ន
 បរិជាន្លូ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

មិនកំណត់ជីវិស នូវអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃងដោយមត្ត
ជីប្រសើរ មិនកំណត់ជីវិស នូវកាមភាពនុស៊យដែន នូវបជិយានុស៊យ
ដែន តែមិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិស នូវអវិជ្ជានុស៊យទេ បុគ្គល ជី
សេស រៀរលេង តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រមព្រៃងដោយមត្តបេញ
មិនកំណត់ជីវិស នូវកាមភាពនុស៊យដែន នូវបជិយានុស៊យដែន មិន
កំណត់ជីវិស នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន មួយយ៉ាងទៅ បុគ្គលណា មិន
កំណត់ជីវិស នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិស នូវកាមភាព-
នុស៊យដែន នូវបជិយានុស៊យដែនបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃងដោយ
អនាគាមមត្ត មិនកំណត់ជីវិស នូវអវិជ្ជានុស៊យ តែមិនមែនជាមិនកំណត់
ជីវិស នូវកាមភាពនុស៊យដែន នូវបជិយានុស៊យដែនទេ បុគ្គល ជីសេស
រៀរលេង តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រមព្រៃងដោយមត្តបេញ មិន
កំណត់ជីវិស នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន មិនកំណត់ជីវិស នូវកាមភាពនុស៊យដែន
នូវបជិយានុស៊យដែន ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[៤១] យោ គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មាននុសយព្យ ន បរិជាលតិ សោ និ-
 ធ្លានុសយំ ។ យោ និ វិចិកិថ្នានុសយំ ន បរិជាល-
 តិតិ ។ អង្គមកោ គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មាននុសយព្យ ន បរិជាលតិ នោ ច
 វិចិកិថ្នានុសយំ ន បរិជាលតិ ទួលិន្ទំ មក្តុសមដ្ឋីនព្យ
 អង្គមកព្យ បមេត្រា អរសោសា បុណ្ណលា គាមភាគ-
 នុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មាននុសយព្យ ន
 បរិជាលន្ទិ វិចិកិថ្នានុសយព្យ ន បរិជាលន្ទិ ។ យោ
 ក ន វិចិកិថ្នានុសយំ ន បរិជាលតិ សោ គាមភ-
 ាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មាននុសយព្យ ន
 បរិជាលតិតិ ។ អនាកមិមក្តុសមដ្ឋី វិចិកិថ្នានុសយព្យ
 មាននុសយព្យ ន បរិជាលតិ នោ ច គាមភាគនុស-
 យព្យ បដិយានុសយព្យ ន បរិជាលតិ មក្តុមក្តុសមដ្ឋី

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារះ

[៤១] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីជំនួយ ក្នុងកាមភាពនូវសំយដស៍ នូវ
បដិយានូវសំយដស៍ នូវមានានូវសំយដស៍ បុគ្គលុនោះ (មិនកំណត់ដីជំនួយ)
នូវទិដ្ឋានូវសំយ ។ ហើយ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវវិចិកិច្ចានូវសំយបុ
បុគ្គលិតិ ។ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាមភាពនូវសំយដស៍ នូវបដិយានូវសំយ
ដស៍ នូវមានានូវសំយដស៍ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីជំនួយ នូវវិចិកិច្ចានូវសំយ
ទេ បុគ្គលិតិ សៀសស ព្រៀរលិន តែបុគ្គលិតិពួក ដែលព្រមព្រៀង
ដោយមតិ និងបុគ្គលិតិ ។ ចេញ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាមភាពនូវសំយ
ដស៍ នូវបដិយានូវសំយដស៍ នូវមានានូវសំយដស៍ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវ
វិចិកិច្ចានូវសំយដស៍ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវ
វិចិកិច្ចានូវសំយ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាមភាពនូវសំយដស៍
នូវបដិយានូវសំយដស៍ នូវមានានូវសំយដស៍បុ ។ បុគ្គលិតិ អ្នកព្រម
ព្រៀងដោយអនាគាតមតិ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវវិចិកិច្ចានូវសំយដស៍ នូវ
មានានូវសំយដស៍ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាមភាពនូវសំយដស៍
នូវបដិយានូវសំយដស៍ទេ បុគ្គលិតិ អ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិ ដ៏ប្រសើរ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

វិចិត្រិថាគានុសយព្យ	គាមភកានុសយព្យ	បជិយ-
នុសយព្យ ន បរិជាងាតិ នោ ច មានានុសយំ		
ន បរិជាងាតិ ទិន្នំ មក្សសមជូនព្យ អង្វមកព្យ		
បម្រើ អវស់សា បុក្សលា វិចិត្រិថាគានុសយព្យ ន		
បរិជាងនិ គាមភកានុសយព្យ	បជិយានុសយព្យ	
មានានុសយព្យ ន បរិជាងនិ ។ យោ គាមភ-		
កានុសយព្យ បជិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ន		
បរិជាងាតិ សោ ករកកានុសយំ ។ ឃ ។ អវិជ្ជានុ-		
សយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អម្ចព្យ ។ យោ ក		
បន អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ គាមភ-		
កានុសយព្យ បជិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ន		
បរិជាងាតិតិ ។ អនាកាមិមក្សសមជូន អវិជ្ជានុសយព្យ		
មានានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ នោ ច គាមភក-		
នុសយព្យ បជិយានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ ទិន្នំ		
មក្សសមជូន បម្រើ អវស់សា បុក្សលា អវិជ្ជានុ-		
សយព្យ ន បរិជាងនិ គាមភកានុសយព្យ បជិ-		
យានុសយព្យ ន បរិជាងនិ ។		

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបជិ-
យានុស៊យដង តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យទេ បុគ្គល
ដែលសែស រៀលលើន តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រមព្រៀងដោយមតិ និង
បុគ្គល ទី ៨ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង មិនកំណត់
ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង ។
បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យ
ដង នូវមានានុស៊យដង បុគ្គលនោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវករការ-
នុស៊យ ។ ហើយ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្អយ
យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ
មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានា-
នុស៊យដងបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាតមិមតិ មិនកំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន
នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដងទេ បុគ្គល ដែលសែស រៀល
លើន តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រមព្រៀងដោយមតិចេញ មិនកំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវ
បជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[၂၇] យោ គាមភកណុសយព្យ បដិយាទុ-
 សយព្យ មានាទុសយព្យ ទិន្ននាទុសយព្យ ន បរិ-
 ជាលតិ សោ វិចិត្តនាទុសយ ន បរិជាលតិតិ ។
 អាចន្តា ។ យោ រ បន វិចិត្តនាទុសយ ន
 បរិជាលតិ សោ គាមភកណុសយព្យ បដិយាទុស-
 យព្យ មានាទុសយព្យ ទិន្ននាទុសយព្យ ន បរិជា-
 លតិតិ ។ អនាកាមិមក្បសមដី វិចិត្តនាទុសយព្យ
 មានាទុសយព្យ ទិន្ននាទុសយព្យ ន បរិជាលតិ នោ
 ន គាមភកណុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ ន បរិ-
 ជាលតិ អក្បមក្បសមដី វិចិត្តនាទុសយព្យ គាមភ-
 កណុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ ទិន្ននាទុសយព្យ ន
 បរិជាលតិ នោ ន មានាទុសយ ន បរិជាលតិ
 ទិន្ន មក្បសមដីនព្យ អង្គមកព្យ បរិញ្ញា អរសេ-
 ហ បុក្បល វិចិត្តនាទុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ
 គាមភកណុសយព្យ បដិយាទុសយព្យ ន មានាទុស-
 យព្យ ទិន្ននាទុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៤៧] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ីយដង នូវបជិយានុស៊ីយដង នូវមានានុស៊ីយដង នូវទិដ្ឋានុស៊ីយដង បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ីយប្រឈម ។ អើ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ីយ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ីយដង នូវបជិយានុស៊ីយដង នូវមានានុស៊ីយដង នូវទិដ្ឋានុស៊ីយដងប្រឈម ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគារមិមត្ត មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ីយដង នូវមានានុស៊ីយដង នូវទិដ្ឋានុស៊ីយដង តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ីយដង នូវបជិយានុស៊ីយដងទេ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមត្តជីប្រសិរ មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ីយដង នូវការមកតានុស៊ីយដង នូវបជិយានុស៊ីយដង នូវទិដ្ឋានុស៊ីយដង តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវមានានុស៊ីយដង នូវបជិយានុស៊ីយដងទេ បុគ្គល ជីសស ក្រោរលីន តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀងដោយមត្ត និងបុគ្គលទី ៨ បេញ មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិថ្នានុស៊ីយដង មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ីយដង នូវបជិយានុស៊ីយដង នូវមានានុស៊ីយដង នូវទិដ្ឋានុស៊ីយដង ។ បេ ។

អភិជ្ជមួយនឹងកែ យមកំ

[៤៣] យោ គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុស-
 យព្យ មានុសយព្យ ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុ-
 សយព្យ ន បរិធាតិ សោ ករភាគនុសយំ ។ ហេ ។
 អវិញ្ញានុសយំ ន បរិធាតិតិ ។ អមណា ។
 យោ វ បន អវិញ្ញានុសយំ ន បរិធាតិ សោ
 គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានុស-
 យព្យ ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុសយព្យ ន បរិ-
 ធាតិតិ ។ អផ្លមកោ អវិញ្ញានុសយព្យ គាមភ-
 កនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានុសយព្យ ន
 បរិធាតិ នោ ច ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុស-
 យព្យ ន បរិធាតិ អនាកមិមត្តសមដី អវិញ្ញានុ-
 សយព្យ មានុសយព្យ ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុ-
 សយព្យ ន បរិធាតិ នោ ច គាមភាគនុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ ន បរិធាតិ ទិន្នន័យ មត្តសមដី-
 នព្យ អផ្លមកព្យ បរិច្ឆេទ អរស់សោ បុគ្គលា អវិញ្ញ-
 នុសយព្យ ន បរិច្ឆេទ គាមភាគនុសយព្យ បដិ-
 យានុសយព្យ មានុសយព្យ ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិ-
 ត្តិញ្ញានុសយព្យ ន បរិច្ឆេទ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

[២៣] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋែ
 នូវបដិយានុស់យដ្ឋែ នូវមានានុស់យដ្ឋែ នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋែ នូវវិបិ-
 កិច្ចានុស់យដ្ឋែ បុគ្គលុនោះ (មិនកំណត់ជីវិៗ) នូវករភាពនុស់យ
 ។ ហើយ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស់យបុ ។ ឡើយ មួយយ៉ាង
 ទៀត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស់យ បុគ្គលុនោះ មិន
 កំណត់ជីវិៗ នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋែ នូវបដិយានុស់យដ្ឋែ នូវមានានុ-
 ស់យដ្ឋែ នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋែ នូវវិបិកិច្ចានុស់យដ្ឋែបុ ។ បុគ្គលិតិ នៃ
 មិនកំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស់យដ្ឋែ នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋែ នូវបដិយ-
 កុនុស់យដ្ឋែ នូវមានានុស់យដ្ឋែ តែមិនមែនជាថិនកំណត់ជីវិៗ នូវទិដ្ឋានុ-
 ស់យដ្ឋែ នូវវិបិកិច្ចានុស់យដ្ឋែទេ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀវដោយអនាគា-
 មិមត្ត មិនកំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស់យដ្ឋែ នូវមានានុស់យដ្ឋែ នូវទិដ្ឋានុ-
 ស់យដ្ឋែ នូវវិបិកិច្ចានុស់យដ្ឋែ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិៗ នូវកាម-
 ភាពនុស់យដ្ឋែ នូវបដិយានុស់យដ្ឋែទេ បុគ្គល ដែលសែស រៀរលិល
 តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀវដោយមត្ត និងបុគ្គលិតិ នៃ បេញ មិន
 កំណត់ជីវិៗ នូវអវិជ្ជានុស់យដ្ឋែ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវកាមភាពនុស់យ
 ដ្ឋែ នូវបដិយានុស់យដ្ឋែ នូវមានានុស់យដ្ឋែ នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋែ
 នូវវិបិកិច្ចានុស់យដ្ឋែ ។

អនុសយយមគេ ហិច្សារារោ

[៤៧] យោ កាមភាគនុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មានានុសយព្យ ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញា-
 នុសយព្យ ករៀភាគនុសយព្យ ន បរិជាលតិ សោ
 អវិញ្ញានុសយំ ន បរិជាលតិតិ ។ អាមព្យា ។ យោ
 រ បន អវិញ្ញានុសយំ ន បរិជាលតិ សោ កាមភ-
 គានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ទិ-
 ញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុសយព្យ ករៀភាគនុសយព្យ
 ន បរិជាលតិតិ ។ អផ្ទមកោ អវិញ្ញានុសយព្យ
 កាមភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុស-
 យព្យ ករៀភាគនុសយព្យ ន បរិជាលតិ នោ ច
 ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុសយព្យ ន បរិជាលតិ
 អនាកមិមក្តុសមដ្ឋី អវិញ្ញានុសយព្យ មានានុសយព្យ
 ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុសយព្យ ករៀភាគនុសយព្យ
 ន បរិជាលតិ នោ ច កាមភាគនុសយព្យ បដិ-
 យានុសយព្យ ន បរិជាលតិ ទិន្ន័ មក្តុសមដ្ឋីនព្យ
 អផ្ទមកព្យ បមេត្តា អរសោសា បុក្តុលា អវិញ្ញានុ-
 សយព្យ ន បរិជាលន្តិ កាមភាគនុសយព្យ បដិយ-
 នុសយព្យ មានានុសយព្យ ទិញ្ញានុសយព្យ វិចិត្តិញ្ញានុ-
 សយព្យ ករៀភាគនុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។

អនុសយយមក: បរិញ្ញាភារ:

[៤៤] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវករភាពនុស៊យដង បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យប្រ ។ ឡើ ។ ម្អួយយោងទ្រូព បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវករភាពនុស៊យដងប្រ ។ បុគ្គលិទិ ។ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវករភាពនុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវករភាពនុស៊យដង តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដងទេ បុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយ អនាគាមិមត្ត មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវករភាពនុស៊យដង តែមិន មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដងទេ បុគ្គល ជីសស រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀងដោយ មត្ត និធិបុគ្គលិទិ ។ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង មិន កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវករភាពនុស៊យ ដង ។

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

[៥៨] យតោ គាយការណុសយំ ន បរិជាតិ
 តតោ បដិយានុសយំ ន បរិជាតិតិ ។
 ឥឡាយ ងែនាយ តតោ គាយការណុសយំ ន ប-
 រិជាតិ នៅ ច តតោ បដិយានុសយំ ន បរិ-
 ជាតិ រួបធានុយា អរួបធានុយា អបិយាបន្ទូ ត-
 តោ គាយការណុសយញ្ញ ន បរិជាតិ បដិយានុ-
 សយញ្ញ ន បរិជាតិ ។ យតោ វ ហន បដិ-
 យានុសយំ ន បរិជាតិ តតោ គាយការណុសយំ
 ន បរិជាតិតិ ។ គាយធានុយា ទីសុ ងែនាសុ
 តតោ បដិយានុសយំ ន បរិជាតិ នៅ ច ត-
 តោ គាយការណុសយំ ន បរិជាតិ រួបធានុយា អ-
 រួបធានុយា អបិយាបន្ទូ តតោ បដិយានុសយញ្ញ
 ន បរិជាតិ គាយការណុសយញ្ញ ន បរិជាតិ ។
 យតោ គាយការណុសយំ ន បរិជាតិ តតោ ម-
 នានុសយំ ន បរិជាតិតិ ។ រួបធានុយា អរួបធានុយា
 តតោ គាយការណុសយំ ន បរិជាតិ នៅ ច ត-
 តោ មនានុសយំ ន បរិជាតិ ឥឡាយ ងែ-
 នាយ អបិយាបន្ទូ តតោ គាយការណុសយញ្ញ
 ន បរិជាតិ មនានុសយញ្ញ ន បរិជាតិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

[៥៥] បុគ្គល មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវការមកតានុស៊យ កូដី
ឯក មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ កូដីនោះបុ ។ បុគ្គល
មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវការមកតានុស៊យ កូដីទុក្ខិនោះនៅ តែមិនមែនជា
មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ កូដីទុក្ខិនោះទេ មិនកំណត់ជីវិ៍
នូវការមកតានុស៊យដែរ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យដែរ កូដីរប-
ជាតុ កូដីអ្បូបជាតុ និងកូដីអបវិយាបន្ទះនោះ ។ ម្មយយ៉ាងឡៀត
បុគ្គល មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស៊យ កូដីឯក មិនកំណត់ជីវិ៍
នូវការមកតានុស៊យ កូដីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិ-
យានុស៊យ កូដីនៅពីរនោះ កូដីកាមជាតុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិ៍
នូវការមកតានុស៊យ កូដីនៅពីរនោះទេ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុ-
ស៊យដែរ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវការមកតានុស៊យដែរ កូដីរបជាតុ កូដី
អ្បូបជាតុ និងកូដីអបវិយាបន្ទះនោះ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវ
កាមកតានុស៊យ កូដីឯក មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យ កូដីនោះ
បុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវការមកតានុស៊យ កូដីរបជាតុ និងកូដី
អ្បូបជាតុនោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យ កូដីរបជាតុ
និងកូដីអ្បូបជាតុនោះទេ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវការមកតានុស៊យដែរ មិន
កំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស៊យដែរ កូដីទុក្ខិនោះនៅ កូដីអបវិយាបន្ទះ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

យត់ ភ បន មានាណុសយំ ន បរិជាងាតី តតោ
 គាយកកាណុសយំ ន បរិជាងាតីតិ ។ អាមណា ។ យ-
 តោ គាយកកាណុសយំ ន បរិជាងាតី តតោ ធម្ពាណុ-
 សយំ ។ យ ។ វិចិគិញ្ញាណុសយំ ន បរិជាងាតីតិ ។
 ឌុឡាយ ងេនាយ រួបធានុយា អរួបធានុយា តតោ
 គាយកកាណុសយំ ន បរិជាងាតី នោ ច តតោ វិ-
 ចិគិញ្ញាណុសយំ ន បរិជាងាតី អបិយាយដ្ឋូ តតោ
 គាយកកាណុសយញ្ញ ន បរិជាងាតី វិចិគិញ្ញាណុស-
 យញ្ញ ន បរិជាងាតី ។ យតោ ភ បន វិចិគិញ្ញ-
 ឌុសយំ ន បរិជាងាតី តតោ គាយកកាណុសយំ ន
 បរិជាងាតីតិ ។ អាមណា ។ យតោ គាយកក-
 ឌុសយំ ន បរិជាងាតី តតោ ករកកាណុសយំ ន
 បរិជាងាតីតិ ។ រួបធានុយា អរួបធានុយា តតោ
 គាយកកាណុសយំ ន បរិជាងាតី នោ ច តតោ
 ករកកាណុសយំ ន បរិជាងាតី ឌុឡាយ ងេនាយ
 អបិយាយដ្ឋូ តតោ គាយកកាណុសយញ្ញ ន បរិ-
 ជាងាតី ករកកាណុសយញ្ញ ន បរិជាងាតី ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាណេះ

មួយយោងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីនៅ នូវមានានុស័យ កុងទិន្នន័យ
 មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យ កុងទិន្នន័យ ។ អើ ។
 បុគ្គល មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យ កុងទិន្នន័យ (មិនកំណត់
 ដីនៅ) នូវទិន្នន័យ ។ បេ ។ មិនកំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស័យ
 កុងទិន្នន័យ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យ កុង
 ទុកដៃទនាទោះ កុងរបធានុ និងកុងអរូបធានុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់
 ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កុងរបធានុ និងកុងអរូបធានុ ពេល មិន
 កំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យដែរ មិនកំណត់ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស័យ
 ដែរ កុងអបរិយាបន្ទោះ ។ មួយយោងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់
 ដីនៅ នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កុងទិន្នន័យ មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យ
 កុងទិន្នន័យ ។ អើ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យ
 កុងទិន្នន័យ មិនកំណត់ដីនៅ នូវករការានុស័យ កុងទិន្នន័យ ។ បុគ្គល
 មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យ កុងរបធានុ និងកុងអរូបធានុ ពេល
 តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីនៅ នូវករការានុស័យ កុងរបធានុ និងកុង
 អរូបធានុ ពេល មិនកំណត់ដីនៅ នូវកាមភាពានុស័យដែរ មិនកំណត់
 ដីនៅ នូវករការានុស័យដែរ កុងទុកដៃទនាទោះ កុងអបរិយាបន្ទោះ ។

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

យតោ រ ហន ករកាតុសយំ ន បរិជាលាតិ តតោ
 គាមកាតុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។ គាមចាតុយា
 ទីសុ ផែនាសុ តតោ ករកាតុសយំ ន បរិជាលាតិ
 នៅ ច តតោ គាមកាតុសយំ ន បរិជាលាតិ
 ឌុឡាយ ផែនាយ អបិយាបន្ទូ តតោ ករកាតុស-
 យព្យ ន បរិជាលាតិ គាមកាតុសយព្យ ន បរិជា-
 លាតិ ។ យតោ គាមកាតុសយំ ន បរិជាលាតិ
 តតោ អវិជ្ជាតុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។ ឌុឡាយ
 ផែនាយ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា តតោ គាម-
 កាតុសយំ ន បរិជាលាតិ នៅ ច តតោ អវិជ្ជាតុ-
 សយំ ន បរិជាលាតិ អបិយាបន្ទូ តតោ គាមក-
 កាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ អវិជ្ជាតុសយព្យ ន
 បរិជាលាតិ ។ យតោ រ ហន អវិជ្ជាតុសយំ ន បរិជា-
 លាតិ តតោ គាមកាតុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។
 អាមព្យ ។

អភិដ្ឋមូបិដក យមក:

ម្បយយោងទៅត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យ ក្តួចទិណា
 មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស៊យ ក្តួចទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់
 ដីន នូវកាមការនុស៊យ ក្តួចផែនាទីនោះ ក្តួចកាមជាតុ តែមិនមែនជា
 មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស៊យ ក្តួចផែនាទីនោះទេ មិនកំណត់
 ដីន នូវកាមការនុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស៊យដែន
 ក្តួចទុក្ខផែនានោះ ក្តួចអបរិយាបន្ទះ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន
 នូវកាមការនុស៊យ ក្តួចទិណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យ ក្តួ
 ចទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស៊យ ក្តួចទុក្ខផែ
 នានោះ ក្តួចរបជាតុ និងក្តួចអរុបជាតុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន
 នូវអវិធានុស៊យ ក្តួចទុក្ខផែនានោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវកាមការ-
 នុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យដែន ក្តួចអបរិយាបន្ទះ:
 នោះ ។ ម្បយយោងទៅត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវអវិធានុស៊យ
 ក្តួចទិណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស៊យ ក្តួចទិនោះបុ ។ អើ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

[៤៦] យត់ បដិយាទុសយំ ន បរិជាងាតិ ត-
 ត់ មានាទុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ គាមធាតុ-
 យ ទីសុ ហេណាសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តត់
 បដិយាទុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ ច តត់ មានាទុ-
 សយំ ន បរិជាងាតិ អបរិយាបេឡើ តត់ បដិយាទុ-
 សយព្យូ ន បរិជាងាតិ មានាទុសយព្យូ ន បរិ-
 ជាងាតិ ។ យត់ វ បន មានាទុសយំ ន បរិជាងាតិ តត់
 បដិយាទុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ ឥឡូ-
 យ ហេណាយ តត់ មានាទុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ
 ច តត់ បដិយាទុសយំ ន បរិជាងាតិ អបរិយាបេឡើ
 តត់ មានាទុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ បដិយាទុស-
 យព្យូ ន បរិជាងាតិ ។ យត់ បដិយាទុសយំ ន បរិ-
 ជាងាតិ តត់ ធម្មាទុសយំ ។ ហើ ។ វិចិត្តិថ្វាទុសយំ
 ន បរិជាងាតិតិ ។ គាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ រួប-
 ធាតុយា អរួបធាតុយា តត់ បដិយាទុសយំ ន បរិ-
 ជាងាតិ នៅ ច តត់ វិចិត្តិថ្វាទុសយំ ន បរិជាងាតិ
 អបរិយាបេឡើ តត់ បដិយាទុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ
 វិចិត្តិថ្វាទុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ ។ យត់ វ បន

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៥៦] បុគ្គល មិនកំណត់ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យ កុងទិណា
 មិនកំណត់ដីជ័យ នូវមានានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់
 ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យ កុងនៅទីនោះ កុងកាមជាតុ កុងរួបជាតុ
 និងកុងអរូបជាតុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីជ័យ នូវមានានុស៊យ កុង
 នៅទីនោះទេ មិនកំណត់ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យដែល មិនកំណត់ដីជ័យ
 នូវមានានុស៊យដែល កុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
 មិនកំណត់ដីជ័យ នូវមានានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីជ័យ នូវបជិយा-
 នុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីជ័យ នូវមានានុស៊យ
 កុងទុកុងនៅទីនោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យ កុង
 ទុកុងនៅទីនោះទេ មិនកំណត់ដីជ័យ នូវមានានុស៊យដែល មិនកំណត់ដីជ័យ
 នូវបជិយានុស៊យដែល កុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ បុគ្គល មិនកំណត់
 ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យ កុងទិណា (មិនកំណត់ដីជ័យ) នូវទិដ្ឋានុស៊យ
 ។ ហើយ ។ មិនកំណត់ដីជ័យ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល
 មិនកំណត់ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យ កុងនៅទីនោះ កុងកាមជាតុ កុង
 រួបជាតុ និងកុងអរូបជាតុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីជ័យ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ
 កុងនៅទីនោះទេ មិនកំណត់ដីជ័យ នូវបជិយានុស៊យដែល មិនកំណត់
 ដីជ័យ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដែល កុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

អភិធ្មបិដកេ យមកំ

រិទិកិច្ចាណុសយំ ន បរិជាងាតិ តតោ បដិយាណុសយំ
 ន បរិជាងាតិតិ ។ អាមច្ចា ។ យតោ បដិយាណុសយំ
 ន បរិជាងាតិ តតោ ករៀកាណុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។
 រួបជាតុយា អរូបជាតុយា តតោ បដិយាណុសយំ ន
 បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ ករៀកាណុសយំ ន បរិ-
 ជាងាតិ គាមជាតុយា ទីសុ វេណាសុ អបិយាបន្ទូ
 តតោ បដិយាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ ករៀកាណុស-
 យព្យ ន បរិជាងាតិ ។ យតោ វ បន ករៀកាណុសយំ
 ន បរិជាងាតិ តតោ បដិយាណុសយំ ន បរិជាង-
 ាតិតិ ។ ធនក្រាយ វេណាយ តតោ ករៀកាណុសយំ ន
 បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ បដិយាណុសយំ ន បរិជាង-
 ាតិ គាមជាតុយា ទីសុ វេណាសុ អបិយាបន្ទូ ត-
 តោ ករៀកាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ បដិយាណុសយព្យ
 ន បរិជាងាតិ ។ យតោ បដិយាណុសយំ ន បរិជាងាតិ
 តតោ អវិជ្ជាណុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ គាមជាតុ-
 ゃ ទីសុ វេណាសុ រួបជាតុយា អរូបជាតុយា តតោ
 បដិយាណុសយំ ន បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ អវិជ្ជាណុ-
 សយំ ន បរិជាងាតិ អបិយាបន្ទូ តតោ បដិយាណុស-
 យព្យ ន បរិជាងាតិ អវិជ្ជាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ ។

អភិធម្បបិដក យមក:

បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកថានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់
ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គល មិន
កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវកេ-
រាកានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវបជិយा-
នុស៊យ កុងរបាតុ និងកុងអរូបាតុនោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន
នូវកេរាកានុស៊យ កុងរបាតុ និងកុងអរូបាតុនេះទេ មិនកំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យដែរ មិនកំណត់ដីន នូវកេរាកានុស៊យដែរ កុងផេ-
នាទីនោះ កុងកាមជាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះ: ។ មួយយ៉ាងឡ្វៈ
បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកេរាកានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកេ-
រាកានុស៊យ កុងទុកផេនាទីនោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិ-
យានុស៊យ កុងទុកផេនាទីនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវកេរាកានុស៊យ
ដែរ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដែរ កុងផេនាទីនោះ កុង
កាមជាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះ: ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវបជិ-
យានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិនោះ
បុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងផេនាទីនោះ
កុងកាមជាតុ កុងរបាតុ និងកុងអរូបាតុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងផេនាទីនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ
ដែរ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែរ កុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។

អនុសយយមក់ បរិញ្ញាការា

យតោ វ បន អវិជ្ជាថុសយំ ន បរិជាតិ តតោ

បដិយាណុសយំ ន បរិជាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។

[៤៧] យតោ មាណាថុសយំ ន បរិជាតិ តតោ

ិជ្ជាថុសយំ ។ ហ ។ វិចិគិថ្នាថុសយំ ន បរិជាតិតិ ។

ឌុឡាយ នេនាយ តតោ មាណាថុសយំ ន បរិជាតិ

នោ ច តតោ វិចិគិថ្នាថុសយំ ន បរិជាតិ អបិយ-

បខ្ល តតោ មាណាថុសយព្វ ន បរិជាតិ វិចិគិថ្នាថុ-

សយព្វ ន បរិជាតិ ។ យតោ វ បន វិចិគិថ្នាថុ-

សយំ ន បរិជាតិ តតោ មាណាថុសយំ ន បរិជាតិ

តិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យតោ មាណាថុសយំ ន បរិជាតិ

តតោ ករកាណុសយំ ន បរិជាតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។

យតោ វ បន ករកាណុសយំ ន បរិជាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករោះ

ម្មយយោងទេវត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្តុងទីណា

មិនកំណត់ដីន នូវបដិយានុស៊យ ក្តុងទីនោះបុ ។ អើ ។

[៤៨] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ ក្តុងទីណា

(មិនកំណត់ដីន) នូវទិជ្ជានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនកំណត់ដីន នូវវិបិ-

កិច្ចានុស៊យ ក្តុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ

ក្តុងទុកដទនានោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តុង

ទុកដទនានោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន

នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដង ក្តុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ ម្មយយោងទេវត បុគ្គល

មិនកំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តុងទីណា មិនកំណត់ដីន នូវមានា-

នុស៊យ ក្តុងទីនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ

ក្តុងទីណា មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ ក្តុងទីនោះបុ ។ អើ ។

ម្មយយោងទេវត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ ក្តុងទីណា

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

តតោ មានធម្មសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។ គាម-
 ិតុយា ទីសុ ហេណាសុ តតោ ករែកានធម្មសយំ
 ន បរិជាលាតិ នៅ ច តតោ មានធម្មសយំ ន
 បរិជាលាតិ ឯក្សាយ ហេណាយ អបិយាបន្ទូ តតោ
 ករែកានធម្មសយ៉ា ន បរិជាលាតិ មានធម្មសយ៉ា
 ន បរិជាលាតិ ។ យតោ មានធម្មសយំ ន បរិជា-
 លាតិ តតោ អវិជ្ជានធម្មសយំ ន បរិជាលាតី ។
 ឯក្សាយ ហេណាយ តតោ មានធម្មសយំ ន បរិជា-
 លាតិ នៅ ច តតោ អវិជ្ជានធម្មសយំ ន បរិជាលាតិ
 អបិយាបន្ទូ តតោ មានធម្មសយ៉ា ន បរិជាលាតិ
 អវិជ្ជានធម្មសយ៉ា ន បរិជាលាតិ ។ យតោ រ បន
 អវិជ្ជានធម្មសយំ ន បរិជាលាតិ តតោ មានធម្មសយំ ន
 បរិជាលាតីតិ ។ អមព្យា ។

[៤៨] យតោ ឯិជ្ជានធម្មសយំ ន បរិជាលាតិ ត-
 តោ វិចិកិជ្ជានធម្មសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។ អមព្យា ។

អភិធម្បបិដក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។ បុគុល មិនកំណត់ដីន
នូវករការនុស៊យ កុងផែនាតីនោះ កុងកាមជាតុ តែមិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងផែនាតីនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវ
ករការនុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដែន កុងទុកុងផែនា
នោះ កុងអបរិយាបន្ទះ ។ បុគុល មិនកំណត់ដីន នូវមានានុ-
ស៊យ កុងទីណាក មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។
បុគុល មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងទុកុងផែនានោះ តែមិន
មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទុកុងផែនានោះទេ មិន
កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន
កុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគុល មិនកំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទីណាក មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ
កុងទីនោះបុ ។ អើ ។

[៤៨] បុគុល មិនកំណត់ដីន នូវទិជ្ជានុស៊យ កុងទីណាក
មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។ អើ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

យតោ វ បន វិចិគិថ្នាចុសយំ ន បរិជាលាតិ ត-

តោ ធម្មាចុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។ អម្លា ។ យ ។

[៤៥] យតោ វិចិគិថ្នាចុសយំ ន បរិជាលាតិ ត-

តោ ករកាចុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។ អម្លា ។

យតោ វ បន ករកាចុសយំ ន បរិជាលាតិ តតោ

វិចិគិថ្នាចុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។ គាមចាតុយា

តិសុ េដនាសុ តតោ ករកាចុសយំ ន បរិជាលាតិ

នោ ច តតោ វិចិគិថ្នាចុសយំ ន បរិជាលាតិ អប-

រិយាបន្ទុ តតោ ករកាចុសយព្យ ន បរិជាលាតិ

វិចិគិថ្នាចុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ។ យតោ វិចិ-

គិថ្នាចុសយំ ន បរិជាលាតិ តតោ អវិជ្ជាចុសយំ

ន បរិជាលាតិតិ ។ អម្លា ។ យតោ វ បន

អវិជ្ជាចុសយំ ន បរិជាលាតិ តតោ វិចិគិថ្នាចុសយំ

ន បរិជាលាតិតិ ។ អម្លា ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារេះ

មួយយោងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា

មិនកំណត់ដីន នូវទិដ្ឋានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។ បេ ។

[៥៥] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា

មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយ

យោងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុងទិណា

មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំ-

ណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុងនៅនា ៣ នោះ កុងកាមជាតិ តែ

មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងនៅនា ៣ នោះទេ

មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យធ័រ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ

ធ័រ កុងអបរិយាបន្ទះនោះទេ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវវិចិ-

កិច្ចានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវអិដ្ឋានុស៊យ កុងទិនោះ

បុ ។ អើ ។ មួយយោងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវអ-

វិដ្ឋានុស៊យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិនោះ

បុ ។ អើ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

[៥០] យតោ ករកតានុសយំ ន បរិជាងាតិ
 តតោ អវិធ្មានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ គាយ-
 ជាតុយា តិសុ បេណ្ឌាសុ តតោ ករកតានុសយំ ន
 បរិជាងាតិ នៅ ច តតោ អវិធ្មានុសយំ ន បរិ-
 ជាងាតិ អបិយាបឡូ តតោ ករកតានុសយញ្ញ ន
 បរិជាងាតិ អវិធ្មានុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិ ។ យ-
 តោ វ បន អវិធ្មានុសយំ ន បរិជាងាតិ តតោ
 ករកតានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អមញ្ញ ។

[៥១] យតោ គាយកតានុសយញ្ញ បដិយានុ-
 សយញ្ញ ន បរិជាងាតិ តតោ មានានុសយំ ន
 បរិជាងាតិតិ ។ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តតោ
 គាយកតានុសយញ្ញ បដិយានុសយញ្ញ ន បរិជាង-
 ាតិ នៅ ច តតោ មានានុសយំ ន បរិជាងាតិ
 អបិយាបឡូ តតោ គាយកតានុសយញ្ញ បដិយានុ-
 សយញ្ញ ន បរិជាងាតិ មានានុសយញ្ញ ន បរិជាង-
 ាតិ ។ យតោ វ បន មានានុសយំ ន បរិជាងាតិ

អភិធម្បបិធក យមក:

[៥០] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស៊យ កូនធនា
មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស៊យ កូនធនីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន
នូវករការនូស៊យ កូនធនីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន
កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស៊យ កូនធនីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន
នូវករការនូស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស៊យដង កូនធមបរិ-
យាបន្ទះនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវអ-
វិជ្ជានូស៊យ កូនធនីនា មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស៊យ កូនធនីនោះ
បុ ។ អើ ។

[៥១] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាយការនូស៊យដង នូវ
បដិយានូស៊យដង កូនធនីនា មិនកំណត់ដីន នូវមានានូស៊យ កូនធនី
នោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាយការនូស៊យដង នូវបដិ-
យានូស៊យដង កូនធនីរបាតុ និងកូនធមបរបាតុនោះ តែមិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវមានានូស៊យ កូនធនីរបាតុ និងកូនធមបរបាតុនោះទេ មិន
កំណត់ដីន នូវកាយការនូស៊យដង នូវបដិយានូស៊យដង មិនកំណត់
ដីន នូវមានានូស៊យដង កូនធមបរិយាបន្ទះនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវមានានូស៊យ កូនធនីនា

អនុសយយមគេ ហិច្សារាគោ

តតោ កាមភាពធមួយព្យ បដិយាពធមួយព្យ ន បរិ-
 ជាលាតីតិ ។ ទុក្សាយ សេវាយ តតោ មាសធមួយព្យ
 កាមភាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ នៅ ៥ តតោ បដិ-
 យាពធមួយំ ន បរិជាលាតិ អបរិយាយធ្វើ តតោ
 មាសធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ កាមភាពធមួយព្យ
 បដិយាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ ។ យតោ កាមភាព-
 ធមួយព្យ បដិយាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ តតោ
 ឯថ្មាពធមួយំ ។ ហេ ។ វិចិកិថ្មាពធមួយំ ន បរិជាលាតីតិ ។
 រូបជាតុយ អរូបជាតុយ តតោ កាមភាពធមួយព្យ
 បដិយាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ នៅ ៥ តតោ
 វិចិកិថ្មាពធមួយំ ន បរិជាលាតិ អបរិយាយធ្វើ តតោ
 កាមភាពធមួយព្យ បដិយាពធមួយព្យ ន បរិជាល-
 ពាតិ វិចិកិថ្មាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ ។ យតោ
 រ បន វិចិកិថ្មាពធមួយំ ន បរិជាលាតិ តតោ កាម-
 ភាពធមួយព្យ បដិយាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតីតិ ។
 អាមេត្រា ។ យតោ កាមភាពធមួយព្យ បដិយាពធមួ-
 យព្យ ន បរិជាលាតិ តតោ ករភាពធមួយំ ន បរិ-
 ជាលាតីតិ ។ រូបជាតុយ អរូបជាតុយ តតោ កាម-
 ភាពធមួយព្យ បដិយាពធមួយព្យ ន បរិជាលាតិ

អនុសយយមក: បរិញ្ញាភារ:

មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយនុស់យដ្ឋន កូនីនៅេប្ប ។
បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស់យដ្ឋន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន កូនី
ទុក្ខផែនានោះ តើមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយនុស់យ កូនី
ទុក្ខផែនានោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន
នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយនុស់យដ្ឋន កូនីអបិយាបន្ទោះ ។
បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយនុស់យដ្ឋន
កូនីទិនា (មិនកំណត់ដីន) នូវទិន្ននុស់យ ។ ហើ ។ មិនកំណត់
ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស់យ កូនីនៅេប្ប ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវ
កាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយនុស់យដ្ឋន កូនីរបជាតុ និងកូនីអរូប-
ជាតុនោះ តើមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស់យ កូនីរបជាតុ
និងកូនីអរូបជាតុនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវ
បជិយនុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចានុស់យដ្ឋន កូនីអបិយ-
បន្ទោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវវិបិកិច្ចា-
នុស់យ កូនីទិនា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិ-
យនុស់យដ្ឋន កូនីនៅេប្ប ។ អើ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន
នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន នូវបជិយនុស់យដ្ឋន កូនីទិនា មិនកំណត់ដីន
នូវករភាពនុស់យ កូនីនៅេប្ប ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាព-
នុស់យដ្ឋន នូវបជិយនុស់យដ្ឋន កូនីរបជាតុ និងកូនីអរូបជាតុនោះ

អភិធ្មបិដកេ យមកំ

នៅ ច តតោ ករកាតុសយំ ន បរិជាលាតិ អបវិ
យាយឡើ តតោ គាមកាតុសយព្យ បដិយាតុស-
យព្យ ន បរិជាលាតិ ករកាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ។
យតោ រ ហន ករកាតុសយំ ន បរិជាលាតិ តតោ
គាមកាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ។
ទុក្សាយ វិណាយ តតោ ករកាតុសយព្យ
គាមកាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នៅ ច តតោ បដិ-
យាតុសយំ ន បរិជាលាតិ គាមចាតុយា ទីសុ វិណ-
សុ តតោ ករកាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ ន
បរិជាលាតិ នៅ ច តតោ គាមកាតុសយំ ន បរិ-
ជាលាតិ អបវិយាយឡើ តតោ ករកាតុសយព្យ ន
បរិជាលាតិ គាមកាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ ន
បរិជាលាតិ ។ យតោ គាមកាតុសយព្យ បដិយាតុ-
សយព្យ ន បរិជាលាតិ តតោ អវិធ្មាតុសយំ ន បរិជា-
លាតិ ។ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា តតោ គាមក-
ាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នៅ
ច តតោ អវិធ្មាតុសយំ ន បរិជាលាតិ អបវិយាយឡើ
តតោ គាមកាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ ន
បរិជាលាតិ អវិធ្មាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យ ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអរបជាតុនៅទេ មិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យដែល នូវបជិយានុស៊យដែល មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យដែល ក្នុងអបវិយាបន្ទះនោះ ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រៀត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យ ក្នុងទិនាមិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យដែល នូវបជិយានុស៊យដែល ក្នុងទិនានោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យដែល នូវការមការនុស៊យដែល ក្នុងទុក្ខិនោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ ក្នុងទុក្ខិនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យដែល ក្នុងទិនាតីនោះ ក្នុងកាមជាតុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យ ក្នុងទិនាតីនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យដែល មិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យដែល ក្នុងអបវិយាបន្ទះនោះ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យដែល នូវបជិយានុស៊យដែល ក្នុងទិនាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទិនានោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស៊យដែល នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអរបជាតុនោះ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអរបជាតុនោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវការមការនុស៊យដែល នូវបជិយានុស៊យដែល ក្នុងអបវិយាបន្ទះនោះ ។

អនុសយយមកៅ បរិញ្ញាការេ

យតោ វ បន អវិជ្ជាគុសយំ ន បរិជាតិ តតោ
គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន បរិជាតិ-
តិតិ ។ អមព្យ ។

[៥២] យតោ គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុ-
សយព្យ មានកុសយព្យ ន បរិជាតិ តតោ
ិជ្ជាគុសយំ ។ ហ ។ វិចិកិជ្ជាគុសយំ ន បរិជា-
តិតិ ។ អមព្យ ។ យតោ វ បន វិចិកិជ្ជាគុស-
យំ ន បរិជាតិ តតោ គាយកកាគុសយព្យ បដិ-
យាគុសយព្យ មានកុសយព្យ ន បរិជាតិតិ ។
អមព្យ ។ យតោ គាយកកាគុសយព្យ បដិយាគុស-
យព្យ មានកុសយព្យ ន បរិជាតិ តតោ ករកក-
គុសយំ ន បរិជាតិតិ ។ អមព្យ ។ យតោ វ បន
ករកកគុសយំ ន បរិជាតិ តតោ គាយកកាគុស-
យព្យ បដិយាគុសយព្យ មានកុសយព្យ ន បរិជាតិ-
តិតិ ។ ឯក្បាយ ផែនាយ តតោ ករកកគុសយព្យ
គាយកកាគុសយព្យ មានកុសយព្យ ន បរិជាតិ
េ ច តតោ បដិយាគុសយំ ន បរិជាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាណាំ៖

ម្បយយោងទេែត បុគ្គល មិនកំណត់ដីជំ នូវអិដ្ឋានុស៊យ កូដ្ឋិណា
មិនកំណត់ដីជំ នូវកាមភាពុស៊យដៃ នូវបដិយានុស៊យដៃ កូដ្ឋិ
នោះបុ ។ អើ ។

[៥៧] បុគ្គល មិនកំណត់ដីជំ នូវកាមភាពុស៊យដៃ នូវ
បដិយានុស៊យដៃ នូវមានុស៊យដៃ កូដ្ឋិណា (មិនកំណត់ដីជំ)
នូវទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនកំណត់ដីជំ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កូដ្ឋិ
នោះបុ ។ អើ ។ ម្បយយោងទេែត បុគ្គល មិនកំណត់ដីជំ នូវ
វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដ្ឋិណា មិនកំណត់ដីជំ នូវកាមភាពុស៊យដៃ នូវ
បដិយានុស៊យដៃ នូវមានុស៊យដៃ កូដ្ឋិនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គល
មិនកំណត់ដីជំ នូវកាមភាពុស៊យដៃ នូវបដិយានុស៊យដៃ នូវមាន-
ុស៊យដៃ កូដ្ឋិណា មិនកំណត់ដីជំ នូវករការុស៊យ កូដ្ឋិនោះបុ ។
អើ ។ ម្បយយោងទេែត បុគ្គល មិនកំណត់ដីជំ នូវករការុស៊យ
កូដ្ឋិណា មិនកំណត់ដីជំ នូវកាមភាពុស៊យដៃ នូវបដិយានុស៊យដៃ
នូវមានុស៊យដៃ កូដ្ឋិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីជំ នូវករការុ-
ស៊យដៃ នូវកាមភាពុស៊យដៃ នូវមានុស៊យដៃ កូដ្ឋិក្នុងនោះ
តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដីជំ នូវបដិយានុស៊យ កូដ្ឋិក្នុងនោះទេ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

គាមជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ តតោ ករកកានុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ នោ ច តតោ គាម-
 កានុសយព្យ មានានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ អបិ-
 យាបឡើ តតោ ករកកានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ គា-
 មកកានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ
 ន បរិជាងាតិ ។ យតោ គាមកកានុសយព្យ បដិ-
 យានុសយព្យ មានានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ តតោ
 អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អម្លា ។ យតោ
 វ បន អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាងាតិ តតោ គាម-
 កានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ន
 បរិជាងាតិតិ ។ អម្លា ។

[ចំ] យតោ គាមកកានុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មានានុសយព្យ ធម្ពានុសយព្យ ន បរិ-
 ជាងាតិ តតោ វិចិគិថ្នានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។
 អម្លា ។ យតោ វ បន វិចិគិថ្នានុសយំ ន
 បរិជាងាតិ តតោ គាមកកានុសយព្យ បដិយានុ-
 សយព្យ មានានុសយព្យ ធម្ពានុសយព្យ ន បរិ-
 ជាងាតិតិ ។ អម្លា ។ ប ។

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន កូដុងនៅ
ពីរនោះ កូដុងកាមជាតុ តើមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមការ-
នុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន កូដុងនៅពីរនោះទេ មិនកំណត់ដីន
នូវករការនុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិ-
យានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន កូដុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ បុគ្គល
មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមាន-
នុស់យដ្ឋន កូដុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ កូដុងទិនោះ
បុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រូវតិច បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវ
អវិជ្ជានុស់យ កូដុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស់យដ្ឋន នូវ
បជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន កូដុងទិនោះបុ ។ អើ ។
[៥៣] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនុស់យដ្ឋន នូវ
បជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិជ្ជានុស់យដ្ឋន កូដុងទិណា មិន
កំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស់យ កូដុងទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទ្រូវតិច បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស់យ កូដុងទិណា មិន
កំណត់ដីន នូវកាមការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមាន-
នុស់យដ្ឋន នូវទិជ្ជានុស់យដ្ឋន កូដុងទិនោះបុ ។ អើ ។ ហេ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

[៥៥] យតោ គាមភកានុសយព្យ បដិយ-
 ឌុសយព្យ មាលានុសយព្យ ធម្មានុសយព្យ វិចិត្តិថ្វា-
 ឌុសយព្យ ន បរិជាលតិ តតោ ករកភកានុសយ-
 ន បរិជាលតិតិ ។ អមឆ្នា ។ យតោ ន បន
 ករកភកានុសយ- ន បរិជាលតិ តតោ គាមភកានុ-
 សយព្យ បដិយានុសយព្យ មាលានុសយព្យ ធម្មា-
 ឌុសយព្យ វិចិត្តិថ្វានុសយព្យ ន បរិជាលតិតិ ។
 ឌុគ្បាយ ហេណ្សាយ តតោ ករកភកានុសយព្យ គាម-
 ភកានុសយព្យ មាលានុសយព្យ ន បរិជាលតិ នៅ ច
 តតោ បដិយានុសយព្យ ធម្មានុសយព្យ វិចិត្តិថ្វានុ-
 សយព្យ ន បរិជាលតិ គាមចាតុយា ទីសុ ហេណ្សាសុ
 តតោ ករកភកានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ ន បរិជ-
 នតិ នៅ ច តតោ គាមភកានុសយព្យ មាលានុស-
 យព្យ ធម្មានុសយព្យ វិចិត្តិថ្វានុសយព្យ ន បរិជាលតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៥៧] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដដ់ នូវបជិ-
យានុស់យដដ់ នូវមានានុស់យដដ់ នូវទិដ្ឋានុស់យដដ់ នូវវិបិកិច្ចានុ-
ស់យដដ់ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស់យ កុងទិនោះបុ ។
អើ ។ ម្លាយយ៉ាងឡ្វ់ព បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស់យ
កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដដ់ នូវបជិយានុស់យ
ដដ់ នូវមានានុស់យដដ់ នូវទិដ្ឋានុស់យដដ់ នូវវិបិកិច្ចានុស់យដដ់
កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស់យដដ់ នូវ
កាមភាពនុស់យដដ់ នូវមានានុស់យដដ់ កុងទុក្ខឡទនានោះ តើមិន
មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស់យដដ់ នូវទិដ្ឋានុស់យដដ់ នូវ
វិបិកិច្ចានុស់យដដ់ កុងទុក្ខឡទនានោះទេ មិនកំណត់ដីន នូវករការ-
ានុស់យដដ់ នូវបជិយានុស់យដដ់ កុងឡទនាតីរនោះ កុងកាមជាតុ
តើមិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដដ់ នូវមានានុស់យ
ដដ់ នូវទិដ្ឋានុស់យដដ់ នូវវិបិកិច្ចានុស់យដដ់ កុងឡទនាតីរនោះទេ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

អបិយាយទ្រ តតោ ករកតានុសយព្វ ន បរិជាងាតិ
 គាមកតានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ មាងានុសយព្វ
 ឯង្វានុសយព្វ វិចិត្រធនុសយព្វ ន បរិជាងាតិ ។
 យតោ គាមកតានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ មាង-
 ានុសយព្វ ឯង្វានុសយព្វ វិចិត្រធនុសយព្វ ន
 បរិជាងាតិ តតោ អវិង្វានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។
 អម្លា ។ យតោ វ បន អវិង្វានុសយំ ន បរិជាង-
 ាតិ តតោ គាមកតានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ
 មាងានុសយព្វ ឯង្វានុសយព្វ វិចិត្រធនុសយព្វ
 ន បរិជាងាតិតិ ។ អម្លា ។

[៥៥] យតោ គាមកតានុសយព្វ បដិយ-
 ឌុសយព្វ មាងានុសយព្វ ឯង្វានុសយព្វ វិចិត្រធន-
 ឌុសយព្វ ករកតានុសយព្វ ន បរិជាងាតិ តតោ
 អវិង្វានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អម្លា ។ យតោ
 វ បន អវិង្វានុសយំ ន បរិជាងាតិ តតោ គាម-
 កតានុសយព្វ បដិយានុសយព្វ មាងានុសយព្វ
 ឯង្វានុសយព្វ វិចិត្រធនុសយព្វ ករកតានុសយព្វ
 ន បរិជាងាតិតិ ។ អម្លា ។

អភិធ្មបិដក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវការការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋន នូវវិចិកិច្ចានុស់យដ្ឋន កុងអបរិយាបន្ទះនោះ ។ បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវការការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវ ទិដ្ឋានុស់យដ្ឋន នូវវិចិកិច្ចានុស់យដ្ឋន កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវ អវិជ្ជានុស់យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។ ម្អាយយ៉ាងឡ្វ់ត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវការ- ការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិដ្ឋា- នុស់យដ្ឋន នូវវិចិកិច្ចានុស់យដ្ឋន កុងទិនោះបុ ។ អើ ។

[៥៥] បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវការការនុស់យដ្ឋន នូវ បជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិដ្ឋានុស់យដ្ឋន នូវវិចិ- កិច្ចានុស់យដ្ឋន នូវករការនុស់យដ្ឋន កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវ អវិជ្ជានុស់យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។ ម្អាយយ៉ាងឡ្វ់ត បុគ្គល មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស់យ កុងទិណា មិនកំណត់ដីន នូវការ- ការនុស់យដ្ឋន នូវបជិយានុស់យដ្ឋន នូវមានានុស់យដ្ឋន នូវទិដ្ឋា- នុស់យដ្ឋន នូវវិចិកិច្ចានុស់យដ្ឋន នូវករការនុស់យដ្ឋន កុងទិនោះបុ ។ អើ ។

អនុសយយមកៅ បរិញ្ញាការេ

[៥៦] យោ យតោ គាមភាគុសយំ ន បរិ
 ជាជាតិ សោ តតោ បដិយាគុសយំ ន បរិជាជា-
 តិតិ ។ អណ្ឌាគមិមក្តុសមដី ឯក្សាយ នៃជាយ
 សោ តតោ គាមភាគុសយំ ន បរិជាជាតិ យោ
 ច សោ តតោ បដិយាគុសយំ ន បរិជាជាតិ
 សោ វ^(១) បុគ្គលោ រួបធានុយា អរួបធានុយា អប-
 រិយាយឡើ សោ តតោ គាមភាគុសយព្យ ន
 បរិជាជាតិ បដិយាគុសយព្យ ន បរិជាជាតិ អណ្ឌ-
 កមិមក្តុសមដី បមេត្តា អរស់សា បុគ្គលា សព្វត្តិ
 គាមភាគុសយព្យ ន បរិជាន្តិ បដិយាគុសយព្យ
 ន បរិជាន្តិ ។ យោ វ បន យតោ បដិយ-
 ុសយំ ន បរិជាជាតិ សោ តតោ គាមភាគុ-
 សយំ ន បរិជាជាតិ ។ អណ្ឌាគមិមក្តុសមដី
 គាមធានុយា ទិន្ទុសុ នៃជាយសុ សោ តតោ បដិ-
 យាគុសយំ ន បរិជាជាតិ យោ ច សោ តតោ
 គាមភាគុសយំ ន បរិជាជាតិ សោ វ បុគ្គលោ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៥៦] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើយ ក្តួចទី
 ុណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវបជិយានុស៊ឃើយ ក្តួចទីនោះបុ ។
 បុគ្គលុ អ្នកព្រមព្រៃងដោយអនាគាមិមត្តុនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវការម-
 កតានុស៊ឃើយ ក្តួចទីក្នុងផែនានោះ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់
 ដីនៅ នូវបជិយានុស៊ឃើយ ក្តួចទីក្នុងផែនានោះទេ បុគ្គលុនោះនេះ មិន
 កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើយដែល មិនកំណត់ដីនៅ នូវបជិយានុស៊ឃើយ
 ដែល ក្តួចរបបាតុ ក្តួចអរូបបាតុ និងក្តួចអបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គលុ ដី
 សេស ផ្លូវលេង តែបុគ្គលុ អ្នកព្រមព្រៃងដោយអនាគាមិមត្តុបែញ្ញា
 មិនកំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើយដែល មិនកំណត់ដីនៅ នូវបជិយានុ-
 ស៊ឃើយដែល ក្តួចទីទាំងអស់ ។ ម្នាយយោងព្រៃង បុគ្គលុណា មិន
 កំណត់ដីនៅ នូវបជិយានុស៊ឃើយ ក្តួចទីុណា បុគ្គលុនោះ មិន
 កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើយ ក្តួចទីនោះបុ ។ បុគ្គលុ អ្នក
 ព្រមព្រៃងដោយអនាគាមិមត្តុនោះ មិនកំណត់ដីនៅ នូវបជិយានុស៊ឃើយ
 ក្តួចផែនាតីនោះ ក្តួចកាមបាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិន
 កំណត់ដីនៅ នូវការមកតានុស៊ឃើយ ក្តួចផែនាតីនោះទេ បុគ្គលុនោះនេះ

អភិធម្ពិដកេ យមកំ

រួបជាតុយា អរួបជាតុយា អបវិយាយខ្លែ សោ តតោ
 បដិយាណុសយព្វ ន បរិជាងាតិ គាមភាណុសយព្វ
 ន បរិជាងាតិ អនាកមិមក្សសមដ្ឋី បបេទ្រា អរ-
 សោសា បុក្សលា សព្វត្តិ បដិយាណុសយព្វ ន
 បរិជាងានិ គាមភាណុសយព្វ ន បរិជាងានិ ។
 យោ យតោ គាមភាណុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ
 តតោ មានុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អក្សមក្សសមដ្ឋី
 គាមជាតុយា ទីសុ ងេណាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុ-
 ゃ សោ តតោ គាមភាណុសយំ ន បរិជាងាតិ
 នោ ន សោ តតោ មានុសយំ ន បរិជាងាតិ
 សោ វ បុក្សលោ ឯក្សាយ ងេណាយ អបវិយាយខ្លែ
 សោ តតោ គាមភាណុសយព្វ ន បរិជាងាតិ
 មានុសយព្វ ន បរិជាងាតិ ទីនាំ មក្សសមដ្ឋីនាំ
 បបេទ្រា អរសោសា បុក្សលា សព្វត្តិ គាមភាណុស-
 យព្វ ន បរិជាងានិ មានុសយព្វ ន បរិជាងានិ ។
 យោ វ បន យតោ មានុសយំ ន បរិជាងាតិ
 សោ តតោ គាមភាណុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យ
ដង កុំឃ្លូបជាតុ កុំឃ្លឹម្បបជាតុ និងកុំឃ្លឹម្បបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដៀសស
រៀរលេង តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមមត្តបេញ មិនកំណត់
ដីន នូវបជិយានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង កុំឃ្លិ
ទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យ កុំឃ្លិណា
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុំឃ្លិនោះបុ ។ បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៀងដោយមត្តដែលបានឈ្មោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យ
កុំឃ្លូនៅពីរនោះ កុំឃ្លឹម្បបជាតុ កុំឃ្លូបជាតុ និងកុំឃ្លឹម្បបជាតុ
តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុំឃ្លូនៅ
ពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង
មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដង កុំឃ្លុកុំឃ្លូនៅនោះ កុំឃ្លឹម្បបរិយा-
បន្ទះ បុគ្គល ដៀសស រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀង
ដោយមត្តបេញ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង មិនកំណត់
ដីន នូវមានានុស៊យដង កុំឃ្លិទាំងអស់ ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រួត
បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុំឃ្លិណា បុគ្គលនោះ
មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យ កុំឃ្លិនោះបុ ។ បុគ្គល

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

អនាកមិមក្តុសមដ្ឋី គាមធានុយា តីសុ ហេណាសុ
 សោ តោៅ មានាពុសយំ ន បរិជាងាតិ នោ ច
 សោ តោៅ គាមភកាពុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ
 វ បុក្រលោ ធម្មាយ ហេណាយ រួបធានុយា អរូប-
 ធានុយា អបិយាបឡើ សោ តោៅ មានាពុសយព្យូ
 ន បរិជាងាតិ គាមភកាពុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ
 ទិន្នំ មក្តុសមដ្ឋីនំ បយេត្តា អវសោ បុក្រលោ
 សព្យព្យូ មានាពុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ គាមភកាពុ-
 សយព្យូ ន បរិជាងាតិ ។ យោ យតោ គាមភ-
 កាពុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ តោៅ ធម្មាពុសយំ
 ។ យោ ។ វិចិគិថ្នាពុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អង្គ-
 មកោ គាមធានុយា តីសុ ហេណាសុ រួបធានុយា
 អរូបធានុយា សោ តោៅ គាមភកាពុសយំ ន
 បរិជាងាតិ នោ ច សោ តោៅ វិចិគិថ្នាពុសយំ
 ន បរិជាងាតិ សោ វ បុក្រលោ អបិយាបឡើ សោ
 តោៅ គាមភកាពុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ វិចិគិថ្នា-
 ពុសយព្យូ ន បរិជាងាតិ អនាកមិមក្តុសមដ្ឋីព្យូ
 អង្គមកព្យូ បយេត្តា អវសោ បុក្រលោ សព្យព្យូ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាតមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស័យ
 កុងផែនាទីនោះ កុងកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន
 នូវកាមភាពានុស័យ កុងផែនាទីនោះទេ បុគ្គលនោះដើម្បី មិនកំណត់
 ដីន នូវមានានុស័យដីន មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យដីន កុង
 ទុកផែនានោះ កុងរួបជាតុ កុងអរួបជាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះ
 បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀងដោយ
 មត្តបេញ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស័យដីន មិនកំណត់ដីន នូវ
 កាមភាពានុស័យដីន កុងទីទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន
 នូវកាមភាពានុស័យ កុងទីណា បុគ្គលនោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវ
 ទិដ្ឋានុស័យ ។ ហើយ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កុងទីនោះ
 បុគ្គលទី ៨ នោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យ កុង
 ផែនា ៣ នោះ កុងកាមជាតុ កុងរួបជាតុ និងកុងអរួបជាតុ តែបុគ្គល
 នោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស័យ កុងផែនា ៣ នោះទេ
 បុគ្គលនោះដើម្បី មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស័យដីន មិនកំណត់ដីន
 នូវវិចិកិច្ចានុស័យដីន កុងអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរ
 លេង តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាតមិមត្ត និងបុគ្គលទី ៨ បេញ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

គាយការណុសយញ្ញ ន បរិជាលន្តិ វិចិត្តិឆ្នាចុសយញ្ញ
 ន បរិជាលន្តិ ។ យោ វ បន យតោ វិចិត្តិឆ្នាចុសយំ
 ន បរិជាលាតិ សោ តតោ គាយការណុសយំ ន
 បរិជាលាតិតិ ។ អនាកមិមក្សសមដី គាយជាតុយា
 ទីសុ ហេនាសុ សោ តតោ វិចិត្តិឆ្នាចុសយំ ន
 បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ គាយការណុសយំ ន
 បរិជាលាតិ សោ វ បុក្សលោ ឯក្សាយ ហេនាយ រួប-
 ជាតុយា អរួបជាតុយា អបរិយាបន្ទូ សោ តតោ វិចិ-
 តិឆ្នាចុសយញ្ញ ន បរិជាលាតិ គាយការណុសយញ្ញ
 ន បរិជាលាតិ អនាកមិមក្សសមដីញ្ញ អង្គមកញ្ញ
 បបេញ្ញា អវសោសោ បុក្សលោ សព្វត្តិ វិចិត្តិឆ្នាចុស-
 យញ្ញ ន បរិជាលន្តិ គាយការណុសយញ្ញ ន បរិ-
 ជាលន្តិ ។ យោ យតោ គាយការណុសយញ្ញ ន បរិ-
 ជាលាតិ សោ តតោ ករការណុសយំ ន បរិជាល-
 តិតិ ។ អក្សមក្សសមដី រួបជាតុយា អរួបជាតុយា
 សោ តតោ គាយការណុសយំ ន បរិជាលាតិ នោ

អភិធម្បបិដក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ច-
នុស់យដ្ឋន កុងទីទាំងអស់ ។ ម្នយយោងទ្វុត បុគ្គលុណា
មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចនុស់យ កុងទិណា បុគ្គលនោះ មិន
កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នក
ព្រមព្រៀងដោយអនាគាមមិមគ្គនោះ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចនុស់យ
កុងដេនាតីរនោះ កុងកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងដេនាតីរនោះទេ បុគ្គលនោះ
ជន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចនុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវកាម-
ភាពនុស់យដ្ឋន កុងទុក្ខដេនានោះ កុងរូបជាតុ កុងអរូបជាតុ និង
កុងអបរិយាបន្ទះ បុគ្គល ដែលស រៀរលើដ តែបុគ្គល អ្នកព្រម
ព្រៀងដោយអនាគាមមិមគ្គ និងបុគ្គលទី ៨ បេញ មិនកំណត់ដីន នូវ
វិចិកិច្ចនុស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យដ្ឋន កុងទីទាំង
អស់ ។ បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុង
ទិណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងទីនោះ
បុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដែលប្រសើរនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវកាមភាពនុស់យ កុងរូបជាតុ និងកុងអរូបជាតុនោះ តែបុគ្គល

អនុសយយមក់ បរិញ្ញាក់

ច	សោរ	តាម	ករកការណុសយំ	ន	បរិជាលាតិ
សោរ	វ	បុគ្គលោរ	កាមណាតុយា	តីសុ	ហេដនាសុ
អបិយាយឆ្នួន	សោរ	តាម	កាមកការណុសយព្យ	ន	
បរិជាលាតិ	ករកការណុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	ទិន្នន័យ	
មក្ខសមជ្ជីវិសំ	បរិជាលាតិ	អរសោសា	បុគ្គលោរ	សព្វត្បូន់	
កាមកការណុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	ករកការណុសយព្យ		
ន	បរិជាលាតិ	ឱយ	រ	បន	យតោ
ការណុសយំ	ន	បរិជាលាតិ	សោរ	តាម	ករកការណុសយំ
ន	បរិជាលាតិ	ឱយ	រ	បន	យតោ
កាមណាតុយា	តីសុ	ហេដនាសុ	សោរ	តាម	ករកការណុសយំ
ការណុសយំ	ន	បរិជាលាតិ	ឱយ	បន	យតោ
កាមកការណុសយំ	ន	បរិជាលាតិ	សោរ	វ	បុគ្គលោរ
ឯក្រាយ	ហេដនាយ	រួបជាតុយា	អរួបជាតុយា	អបិយាយឆ្នួន	
បរិជាលាតិ	សោរ	តាម	ករកការណុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ
មក្ខសមជ្ជីវិសំ	បរិជាលាតិ	អរសោសា	បុគ្គលោរ	សព្វត្បូន់	
ករកការណុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	កាមកការណុសយំ	ន	
ន	បរិជាលាតិ	ឱយ	យតោ	កាមកការណុសយំ	
បរិជាលាតិ	សោរ	តាម	អរិជ្ជាផុសយំ	ន	បរិជាលាតិ

អនុសយយមក: បរិញ្ញាភារ:

នោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយ ភ្នៀងរូបធាតុ និង ភ្នៀងអរូបធាតុនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើម្បី នូវការមការនូវសំយដៃនេះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយដៃនេះ ភ្នៀងនៅនា ៣ នោះ ភ្នៀងការមការ និងភ្នៀងអបរិយាបន្ទះ: បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលូន តែ បុគ្គលពីរពួក ដែលប្រមូលដោយមតិចំណែក មិនកំណត់ដើម្បី នូវការមការនូវសំយដៃនេះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយដៃនេះ ភ្នៀងទីទាំងអស់ ។ ម្នាយយោងឡើត បុគ្គលណាង មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយ ភ្នៀងទីណាង បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវការមការនូវសំយ ភ្នៀងទីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកប្រមូលដោយអនាគារមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយ ភ្នៀងនៅពីរនោះ ភ្នៀងការមការ នូវករការនូវសំយ ភ្នៀងនៅពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយដៃនេះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយដៃនោះ ភ្នៀងទុក្ខភ្នៀងនោះ ភ្នៀងរូបធាតុ ភ្នៀងអរូបធាតុ និងភ្នៀងអបរិយាបន្ទះ: បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលូន តែបុគ្គល ពីរពួក ដែលប្រមូលដោយមតិចំណែក មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយដៃនេះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការនូវសំយ ភ្នៀងទីទាំងអស់ ។ បុគ្គលណាង មិនកំណត់ដើម្បី នូវការមការនូវសំយ ភ្នៀងទីណាង បុគ្គល នោះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវអវិជ្ជានូវសំយ ភ្នៀងទីនោះបុ ។

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

អត្ថមត्तសម្បត្តិ គាមចាតុយា នីសុ ហេណាសុ រួប-
ចាតុយា អូបចាតុយា សោ តតោ គាមភក-
ណុសយំ ន បិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ
អវិធ្មានុសយំ ន បិជាលាតិ សោ វ បុគ្គលោ
អបិយាយឡើ សោ តតោ គាមភកណុសយព្យ ន
បិជាលាតិ អវិធ្មានុសយព្យ ន បិជាលាតិ ទិន្នំ
មត្តសម្បត្តិនាំ បម្រុ អវសោ បុគ្គលោ សព្វត្តិ
គាមភកណុសយព្យ ន បិជាលាតិ អវិធ្មានុសយព្យ
ន បិជាលាតិ ។ យោ វ បន យតោ អវិធ្មានុសយំ
ន បិជាលាតិ សោ តតោ គាមភកណុសយំ ន
បិជាលាតិតិ ។ អនាកមិមត្តសម្បត្តិ គាមចាតុយា
នីសុ ហេណាសុ សោ តតោ អវិធ្មានុសយំ ន បិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ គាមភកណុសយំ ន បិជាលាតិ សោ វ បុគ្គលោ ធន្ទាយ ហេណាយ រួបចាតុយា
អូបចាតុយា អបិយាយឡើ សោ តតោ អវិធ្មានុសយព្យ ន
បិជាលាតិ គាមភកណុសយព្យ ន បិជាលាតិ គាមភកណុសយព្យ
នីសុ មត្តសម្បត្តិនាំ បម្រុ អវសោ បុគ្គលោ សព្វត្តិ
អវិធ្មានុសយព្យ ន បិជាលាតិ គាមភកណុសយព្យ ន
បិជាលាតិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមត្តជីប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាម-
កាលានុស៊យកុំដេទនា ៣ នោះ កុំដែកាមធាតុ កុំដូរបធាតុ និងកុំអរប-
ធាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុំដេ-
ទនា ៣ នោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវកាមកាលានុស៊យ
ដន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដន កុំដែកាមបន្ទះនោះ បុគ្គល
ដែសស រៀរលេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមត្តបែញ្ញា
មិនកំណត់ដីន នូវកាមកាលានុស៊យដន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ
ដន កុំដឹទាំនិសស ។ មួយយ៉ានទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុំដឹទាំណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវ
កាមកាលានុស៊យ កុំដឹទាំនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនារ-
តាមមត្តនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុំដេទនាទីនោះ កុំដែ-
កាមធាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមកាលានុ-
ស៊យ កុំដេទនាទីនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវអ-
វិជ្ជានុស៊យដន មិនកំណត់ដីន នូវកាមកាលានុស៊យដន កុំដឹទាំកុំដេទនា
នោះ កុំដូរបធាតុ កុំដូអរបធាតុ និងកុំដែកាមបន្ទះ បុគ្គល ដែ-
សស រៀរលេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមត្តបែញ្ញា
មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដន មិនកំណត់ដីន នូវកាមកាលានុស៊យ
ដន កុំដឹទាំនិសស ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

[៥៧] យោ យតោ បដិយាមុសយំ ន បវិ-
ជាលាតិ សោ តតោ មាមុនុសយំ ន បវិជាលា-
តិតិ ។ អភិមភុសមដី គាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ
រួបធាតុយា អរូបធាតុយា សោ តតោ បដិយាមុ-
សយំ ន បវិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ មាមុ-
នុសយំ ន បវិជាលាតិ សោ វ បុក្រលោ ធន្ទាយ ហេ-
ណាយ អបិយាយឡើ សោ តតោ បដិយាមុសយព្យ
ន បវិជាលាតិ មាមុនុសយព្យ ន បវិជាលាតិ ទីន្ទំ
មភុសមដីនំ បបេត្តា អវសោ បុក្រលោ សព្វត្ត
បដិយាមុសយព្យ ន បវិជាលាតិ មាមុនុសយព្យ
ន បវិជាលាតិ ។ យោ វ បន យតោ មាមុនុ-
សយំ ន បវិជាលាតិ សោ តតោ បដិយាមុសយំ
ន បវិជាលាតិតិ ។ អនាកមិមភុសមដី ធន្ទាយ
ហេណាយ សោ តតោ មាមុនុសយំ ន បវិជាលាតិ នោ
ច សោ តតោ បដិយាមុសយំ ន បវិជាលាតិ សោ វ
បុក្រលោ គាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ រួបធាតុយា
អរូបធាតុយា អបិយាយឡើ សោ តតោ មាមុនុស-
យព្យ ន បវិជាលាតិ បដិយាមុសយព្យ ន បវិជាលាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៥៧] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កូន្តិចិ
ណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូន្តិចិនោះបុ ។
បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គិច្ចប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវ
បជិយានុស៊យ កូន្តិចិនោះពីរនោះ កូន្តិកាមជាតុ កូន្តិរបជាតុ និងកូន្តិ
អរបជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ
កូន្តិចិនោះទេ បុគ្គលុនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ
ធ័ន មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យធ័ន កូន្តិទុកូន្តិចិនោះ កូន្តិអបរិ
យាបន្ទះ បុគ្គល ដៀសស ព្រៀរលេង តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រម
ព្រៀងដោយមគ្គបេញ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យធ័ន មិន
កំណត់ដីន នូវមានានុស៊យធ័ន កូន្តិទាំងអស់ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូន្តិណា បុគ្គលុនោះ
មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កូន្តិនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រម
ព្រៀងដោយអនាគារមគ្គនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូន្តិ
ទុកូន្តិចិនោះនោះ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយា-
នុស៊យ កូន្តិទុកូន្តិចិនោះទេ បុគ្គលុនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវ
មានានុស៊យធ័ន មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យធ័ន កូន្តិចិនោះពីរ
នោះ កូន្តិកាមជាតុ កូន្តិរបជាតុ កូន្តិអរបជាតុ និងកូន្តិអបរិយាបន្ទះ

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

ទីនាំ មក្សសមដ្ឋីនាំ បបេត្តា អរសេសា បុគ្គលា សព្វត្លូ
 មានាណុសយព្យ ន បរិជាងនិ បដិយាណុសយព្យ ន
 បរិជាងនិ ។ យោ យតោ បដិយាណុសយំ ន
 បរិជាងតិ សោ តតោ ធម្មាណុសយំ ។ យោ ។ វិចិ-
 គិត្យាណុសយំ ន បរិជាងតិតិ ។ អផ្ទមកោ កាមណាតុ-
 យ តីសុ សេនាសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា សោ
 តតោ បដិយាណុសយំ ន បរិជាងតិ នោ ច សោ
 តតោ វិចិគិត្យាណុសយំ ន បរិជាងតិ សោ វ បុគ្គ-
 លោ អបិយាបន្ទូ សោ តតោ បដិយាណុសយព្យ
 ន បរិជាងតិ វិចិគិត្យាណុសយព្យ ន បរិជាងតិ អណ-
 កាមិមក្សសមដ្ឋីព្យ អផ្ទមកព្យ បបេត្តា អរសេសា
 បុគ្គលា សព្វត្លូ បដិយាណុសយព្យ ន បរិជាងនិ វិចិ-
 គិត្យាណុសយព្យ ន បរិជាងនិ ។ យោ វ បន
 យតោ វិចិគិត្យាណុសយំ ន បរិជាងតិ សោ តតោ
 បដិយាណុសយំ ន បរិជាងតិតិ ។ អណកាមិមក្សសមដ្ឋី

អភិធម្មបិធក យមក:

បុគ្គល ដ៏សេស ព្រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀវដោយ
មគ្គបេញ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវមានានុស័យដែន មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិ-
យានុស័យដែន កូដីទាំងអស់ ។ បុគ្គលណារ មិនកំណត់ជីវិ៍
នូវបដិយានុស័យ កូដីណារ បុគ្គលនោះ (មិនកំណត់ជីវិ៍) នូវទិន្ន-
នុស័យ ។ ហើយ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស័យ កូដីនោះបុ ។
បុគ្គលទី ៨ នោះ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស័យ កូដីនោះ ៣
នោះ កូដីកាយជាតុ កូដីរបជាតុ និងកូដីអរបជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិន
មែនជាមិនកំណត់ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស័យ កូដីនោះ ៣ នោះទេ បុគ្គល
នោះជែង មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស័យដែន មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវ
វិបិកិច្ចានុស័យដែន កូដីអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដ៏សេស ព្រៀរលេង
តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀវដោយអនាគារមិមគ្គ និងបុគ្គលទី ៨ បេញ
មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិយានុស័យដែន មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស័យ
ដែន កូដីទាំងអស់ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណារ មិនកំណត់
ជីវិ៍ នូវវិបិកិច្ចានុស័យ កូដីណារ បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ជីវិ៍ នូវបដិ-
យានុស័យ កូដីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀវដោយអនាគារមិមគ្គ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

ឌុគ្បាយ ហេណាយ សោ តតោ វិចិត្តិថ្នាជុសយំ
 ន បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ បដិយាជុសយំ
 ន បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គលោ គាមធម្មតុយា ទីសុ
 ហេណាសុ រួបធម្មតុយា អរួបធម្មតុយា អបិយាបន្ទូ សោ
 តតោ វិចិត្តិថ្នាជុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិ បដិយាជុស-
 យញ្ញ ន បរិជាងាតិ អណាកាមិមក្តុសមដីញ្ញ អង្គមកញ្ញ
 បយោទ្រា អរសោសា បុគ្គលា សព្វត្តិ វិចិត្តិថ្នាជុស-
 យញ្ញ ន បរិជាលន្ទិ បដិយាជុសយញ្ញ ន បរិជា-
 ន្ទិ ។ យោ យតោ បដិយាជុសយំ ន បរិជាងាតិ ន
 អភិវឌ្ឍន៍ សោ តតោ ករកកាជុសយំ ន បរិជាងាតិ ។
 អក្សមក្សសមដី រួបធម្មតុយា អរួបធម្មតុយា សោ ត-
 តោ បដិយាជុសយំ ន បរិជាងាតិ នោ ច សោ
 តតោ ករកកាជុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គ-
 លោ គាមធម្មតុយា តីសុ ហេណាសុ អបិយាបន្ទូ
 សោ តតោ បដិយាជុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិ ករ-
 កកាជុសយញ្ញ ន បរិជាងាតិ ទីន្ទិ មក្សសមដីនាំ
 បយោទ្រា អរសោសា បុគ្គលា សព្វត្តិ បដិយាជុស-
 យញ្ញ ន បរិជាលន្ទិ ករកកាជុសយញ្ញ ន បរិជាលន្ទិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

នោះ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទុក្ខផែនានោះ តែ
បុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទុក្ខផែនា
នោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដ៏ មិន
កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យដ៏ កុងផែនាទីនោះ កុងកាមជាតុ
កុងរបជាតុ កុងអរបជាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះ បុគ្គល ដ៏សែស
រៀរលែង តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយអនាគាមមិមត្ត និងបុគ្គលទី ៨
ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដ៏ មិនកំណត់ដីន នូវបជិ
យានុស៊យដ៏ កុងទីទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យ កុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករក-
តានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយមត្តដ៏ប្រសើរ
នោះ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងរបជាតុ និងកុងអរបជាតុ
នោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យ កុង
របជាតុ និងកុងអរបជាតុនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវបជិ
យានុស៊យដ៏ មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដ៏ កុងផែនា ៣ នោះ
កុងកាមជាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលែង តែបុគ្គល
ពីរពុក ដែលព្រមព្រៃនដោយមត្តចេញ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយ-
ានុស៊យដ៏ មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដ៏ កុងទីទាំងអស់ ។

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

យោ វ បន យតោ ករកាតុសយំ ន បរិជារាតី
 សោ តតោ បដិយាតុសយំ ន បរិជារាតីតិ ។
 អនាគមិមក្សសមដ្ឋី ឯក្សាយ ហេណាយ សោ តតោ
 ករកាតុសយំ ន បរិជារាតី នោ ច សោ តតោ
 បដិយាតុសយំ ន បរិជារាតី សោ វ បុគ្គលោ កាម-
 ជាតុយ ទួីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយ អរូបជាតុយ
 អបិយាបឡើ សោ តតោ ករកាតុសយព្យ ន
 បរិជារាតី បដិយាតុសយព្យ ន បរិជារាតី ទួីដ្ឋា
 មក្សសមដ្ឋីនាំ បបេត្តា អវសេសា បុគ្គលា សព្វត្តិ
 ករកាតុសយព្យ^(១) ន បរិជាន្លិ បដិយាតុសយព្យ
 ន បរិជាន្លិ ។ យោ យតោ បដិយាតុសយំ ន បរិជារាតី
 សោ តតោ អវិជ្ជាតុសយំ ន បរិជារាតីតិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

មួយយោងទៅត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស៊យ
 កូនីណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវបជិយនូស៊យ កូនី
 នោះប ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមមគ្គនោះ មិន
 កំណត់ដីន នូវករការនូស៊យ កូនីទុក្ខិនោះ តែបុគ្គលនោះ
 មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយនូស៊យ កូនីទុក្ខិនោះ
 ទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស៊យដន មិនកំណត់
 ដីន នូវបជិយនូស៊យដន កូនីនោះពីរនោះ កូនីកាមជាតុ កូនីរប-
 ជាតុ កូនីអរបជាតុ និងកូនីអបរិយាបន្ទុ: បុគ្គល ដ័លសែល ព្រៀរ
 លេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមគ្គបេញ មិនកំណត់
 ដីន នូវករការនូស៊យដន មិនកំណត់ដីន នូវបជិយនូស៊យដន កូនី
 ទិចាំនៃសៀ ។ បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវបជិយនូស៊យ កូនី
 ទិណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស៊យ កូនីទីនោះប ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

អត្ថមត្តសមត្ថី គាមធាតុយា តីសុ វេណាសុ រួប-
 ធាតុយា អរួបធាតុយា សោ តតោ បដិយាណុសយំ
 ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ អវិជ្ជាណុសយំ
 ន បរិជាលាតិ សោ វ បុក្តលោ អបរិយាបន្ទូ សោ
 តតោ បដិយាណុសយព្យ ន បរិជាលាតិ អវិជ្ជាណុ-
 សយព្យ ន បរិជាលាតិ ទិន្នំ មត្តសមត្ថីនំ បបេត្តា
 អរសែសា បុក្តលា សព្វត្ត បដិយាណុសយព្យ ន
 បរិជាលន្ទិ អវិជ្ជាណុសយព្យ ន បរិជាលន្ទិ ។ យោ
 វ បន យតោ អវិជ្ជាណុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ
 តតោ បដិយាណុសយំ ន បរិជាលាតិ ។ អនាគ-
 មត្តសមត្ថី ធម្មាយ វេណាយ សោ តតោ អវិជ្ជា-
 ឌុសយំ ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ បដិ-
 យាណុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ វ បុក្តលោ គាម-
 ធាតុយា ទិសុ វេណាសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា
 អបរិយាបន្ទូ សោ តតោ អវិជ្ជាណុសយព្យ ន បរិជាលាតិ បដិយាណុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ទិន្នំ មត្តស-
 មត្ថីនំ បបេត្តា អរសែសា បុក្តលា សព្វត្ត អវិជ្ជាណុស-
 យព្យ ន បរិជាលន្ទិ បដិយាណុសយព្យ ន បរិជាលន្ទិ ។

អនុសយយមក: បរិញ្ញាភារ:

បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិប្រសើរនោះ មិនកំណត់ជីវិត នូវ
បដិយាណុស៊យ ក្នុងថេទនា ៣ នោះ ក្នុងកាមពាតុ ក្នុងរុបពាតុ និង
ក្នុងអ្យូបពាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស៊យ
ក្នុងថេទនា ៣ នោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ជីវិត នូវបដិយាណុ-
ស៊យដន មិនកំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស៊យដន ក្នុងអបរិយាបន្ទះនោះ
បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀង
ដោយមតិបេញ មិនកំណត់ជីវិត នូវបដិយាណុស៊យដន មិនកំណត់ជីវិត
នូវអវិជ្ជានុស៊យដន ក្នុងទីទាំងអស់ ។ ម្លាយយ៉ានទេរីត បុគ្គល
ណា មិនកំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិន
កំណត់ជីវិត នូវបដិយាណុស៊យ ក្នុងទីនោះបែ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយអនាគារាមិមត្តនោះ មិនកំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទុកកែវ
នោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិត នូវបដិយាណុស៊យ ក្នុង
ទុកកែវនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស៊យដន
មិនកំណត់ជីវិត នូវបដិយាណុស៊យដន ក្នុងថេទនាទីរនោះ ក្នុងកាមពាតុ
ក្នុងរុបពាតុ ក្នុងអ្យូបពាតុ និងក្នុងអបរិយាបន្ទះ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរ
លេន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមតិបេញ មិនកំណត់
ជីវិត នូវអវិជ្ជានុស៊យដន មិនកំណត់ជីវិត នូវបដិយាណុស៊យដន ក្នុង
ទីទាំងអស់ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

[៤៨] យោ យតោ មានាគុសយំ ន បរិជាតិ
 សោ តតោ វិច្ឆាគុសយំ ។ ហេ ។ វិចិគិច្ឆាគុសយំ ន បរិជាតាតិតិ ។ អដ្ឋមកោ គាមធមតុយា
 តីសុ ហេនាសុ រួបធមតុយា អរួបធមតុយា សោ
 តតោ មានាគុសយំ ន បរិជាតាតិ នោ ច សោ
 តតោ វិចិគិច្ឆាគុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ វ បុណ្ណ-
 លោ អបិយាយឆ្លេ សោ តតោ មានាគុសយោព្រៃ
 ន បរិជាតាតិ វិចិគិច្ឆាគុសយោព្រៃ ន បរិជាតាតិ អត្ថ-
 មត្ថសមត្ថព្រៃ អដ្ឋមកព្រៃ បមេព្រៃ អរសោសា បុណ្ណ-
 ល សព្វត្រូ មានាគុសយោព្រៃ ន បរិជាលន្តិ វិចិ-
 គិច្ឆាគុសយោព្រៃ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ រ បន
 យតោ វិចិគិច្ឆាគុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ តតោ
 មានាគុសយំ ន បរិជាតាតិតិ ។ អត្ថមត្ថសមត្ថ
 គាមធមតុយា ទីសុ ហេនាសុ រួបធមតុយា អរួ-
 បធមតុយា សោ តតោ វិចិគិច្ឆាគុសយំ ន បរិជាតាតិ

អភិធម្បបិធក យមក:

[៥៥] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងទី
 ុណា បុគ្គលុនោះ (មិនកំណត់ដីន) នូវទិដ្ឋានុស៊យ ។ បេ ។
 មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។ បុគ្គលទី ៤ នោះ
 មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងផែនា ៣ នោះ កុងកាមជាតុ កុង
 រួបជាតុ និងកុងអរូបជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវ
 ឱចិកិច្ចានុស៊យ កុងផែនា ៣ នោះទេ បុគ្គលុនោះជន មិនកំណត់ដីន
 នូវមានានុស៊យជន មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យជន កុងអបវि-
 យាបន្ទះនោះ បុគ្គល ជ័យស ពៀរលេង តែបុគ្គល អូកញ្ចមញ្ញរីជ
 ដោយមគ្គិច្ចប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៤ បេញ្ញ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុ-
 ស៊យជន មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យជន កុងទីទាំងអស់ ។
 មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កុង
 ទិណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។
 បុគ្គល អូកញ្ចមញ្ញរីជ ដោយមគ្គិច្ចប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចា-
 នុស៊យ កុងផែនាតីនោះ កុងកាមជាតុ កុងរួបជាតុ និងកុងអរូបជាតុ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

នៅ ច សោ តតោ មានធម្មសយំ ន បរិជាទាតី
 សោ វ បុគ្គលោ ធម្មាយ ហេណាយ អបិយាបខ្លួ
 សោ តតោ វិចិត្រធម្មាឯសយព្យ ន បរិជាទាតី
 មានធម្មសយព្យ ន បរិជាទាតី អត្ថមត្តសមដីព្យ
 អដ្ឋមកព្យ បម្រុា អរសោសា បុគ្គលា សព្វត្តិ
 វិចិត្រធម្មាឯសយព្យ ន បរិជាទាន្តិ មានធម្មសយព្យ
 ន បរិជាទាន្តិ ។ យោ យតោ មានធម្មសយំ
 ន បរិជាទាតី សោ តតោ ករកានធម្មសយំ ន
 បរិជាទាតីតិ ។ អមព្យ ។ យោ រ បន
 យតោ ករកានធម្មសយំ ន បរិជាទាតី សោ តតោ
 មានធម្មសយំ ន បរិជាទាតីតិ ។ អត្ថមត្តសមដី
 គាមធម្មុយ ធ្វើសុ ហេណាសុ សោ តតោ ករក-
 កានធម្មសយំ ន បរិជាទាតី នៅ ច សោ តតោ
 មានធម្មសយំ ន បរិជាទាតី សោ វ បុគ្គលោ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូនុផទនា
ពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដែល
មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដែល កូនុទុកុផទនានោះ កូនុអបិ-
យាបន្ទះ៖ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេង តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃៗ
ដោយមតិដំប្លែក និងបុគ្គលទី ៤ បេញ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចា-
នុស៊យដែល មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដែល កូនុទិទានអស់ ។
បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូនុទិទាន បុគ្គលនោះ
មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កូនុទិនោះបុ ។ ឡើ ។ ម្អួយ
យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កូនុទិទាន
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូនុទិនោះបុ ។ បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៃៗដោយមតិដំប្លែក និងបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករការា-
នុស៊យ កូនុផទនាពីរនោះ កូនុកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជា
មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កូនុផទនាពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

ឯក្សាយ និងនាយ អបិរិយាយខ្លួន សោ តត់
 ករកការណុសយព្យ ន បរិជាតិ មានានុសយព្យ ន
 បរិជាតិ អគ្គមក្ខសមដី បមេត្រា អវសេសា បុគ្គលា
 សព្វត្រូវ ករកការណុសយព្យ ន បរិជានន្តិ មានានុស-
 យព្យ ន បរិជានន្តិ ។ យោ យត់ មានានុស-
 យព្យ ន បរិជាតិ សោ តត់ អវិជ្ជានុសយំ ន
 បរិជាតិតិ ។ អគ្គមក្ខសមដី ឯក្សាយ និងនាយ
 សោ តត់ មានានុសយំ ន បរិជាតិ នោ ច សោ
 តត់ អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាតិ សោ វ បុគ្គលោ
 អបិរិយាយខ្លួន សោ តត់ មានានុសយព្យ ន បរិជា-
 នាតិ អវិជ្ជានុសយព្យ ន បរិជាតិ អគ្គមក្ខសមដី
 បមេត្រា អវសេសា បុគ្គលា សព្វត្រូវ មានានុសយព្យ ន
 បរិជានន្តិ អវិជ្ជានុសយព្យ ន បរិជានន្តិ ។ យោ វ
 បន យត់ អវិជ្ជានុសយំ ន បរិជាតិ សោ តត់
 មានានុសយំ ន បរិជាតិតិ ។ អមព្យ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវករការនុស័យដង មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស័យ
ដង កូនុទុកូនុទនានោះ កូនុអបរិយាបន្ទេះ បុគ្គល ជ័សស ព្រៀ
លេង តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយមគ្គធម្មបន្ទេរបេញ មិនកំណត់
ដីន នូវករការនុស័យដង មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស័យដង កូនុទិ
ទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស័យ កូនុទិណា
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យ កូនុទិនោះបុ ។ បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៃនដោយមគ្គធម្មបន្ទេរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស័យ
កូនុទុកូនុទនានោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវ
អវិជ្ជានុស័យ កូនុទុកូនុទនានោះទេ បុគ្គលនោះដែន មិនកំណត់ដីន
នូវមាននុស័យដង មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យដង កូនុអបរិយាបន្ទេះ
នោះ បុគ្គល ជ័សស ព្រៀលេង តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយ
មគ្គធម្មបន្ទេរបេញ មិនកំណត់ដីន នូវមាននុស័យដង មិនកំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស័យដង កូនុទិទាំងអស់ ។ ម្លាយយ៉ានទ្រូត បុគ្គលណា
មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស័យ កូនុទិណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់
ដីន នូវមាននុស័យ កូនុទិនោះបុ ។ អើ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

[៥៥] យោ យតោ ធម្មានុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ តតោ វិចិគិថានុសយំ ន បរិជាតាតិ ។ អម្លា ។ យោ វ បន យតោ វិចិគិថានុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ តតោ ធម្មានុសយំ ន បរិជាតាតិ ។ អម្លា ។ យ ។

[៦០] យោ យតោ វិចិគិថានុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ តតោ កវកានុសយំ ន បរិជាតាតិ ។ អត្ថមត្ថសម្បត្តិ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា សោ តតោ វិចិគិថានុសយំ ន បរិជាតាតិ នោ ច សោ តតោ កវកានុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ វ បុន្តែលោ គាយធាតុយា តីសុ នេនាសុ អបវិយាយឡើ សោ តតោ វិចិគិថានុសយោព្រៃ ន បរិជាតាតិ កវកានុសយោព្រៃ ន បរិជាតាតិ អត្ថមត្ថសម្បត្តិព្រៃ អផ្លមកព្រៃ ប- បេត្តា អរសេសា បុន្តែលោ សព្វព្វ វិចិគិថានុសយោព្រៃ ន បរិជាលណ្ឌិ កវកានុសយោព្រៃ ន បរិជាលណ្ឌិ ។ យោ វ បន យតោ កវកានុសយំ ន បរិជាតាតិ សោ តតោ វិចិគិថានុសយំ ន បរិជាតាតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

[៧៩] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវទិដ្ឋានុស៊យ ក្តីជីណា
បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជី
ណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវទិដ្ឋានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។
អើ ។ បេ ។

[៨០] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីណា
បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវករការានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដំប្របៀរនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុ-
ស៊យ ក្តីជីរបាត់ និងក្តីអ្នរបាត់នោះ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជា
មិនកំណត់ដីនេះ នូវករការានុស៊យ ក្តីជីរបាត់ និងក្តីអ្នរបាត់នោះទេ
បុគ្គលុនោះជនេះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុស៊យដែល មិនកំណត់ដីនេះ
នូវករការានុស៊យដែល ក្តីជីនៅ ៣ នោះ ក្តីជីកាមជាតុ និងក្តីអបរិ-
យាបន្ទះ បុគ្គល ដៃសែស ព្រៀរលែន តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
មគ្គដំប្របៀរ និងបុគ្គលទី ៤ បេញ្ញ មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុ-
ស៊យដែល មិនកំណត់ដីនេះ នូវករការានុស៊យដែល ក្តីជីចាំនេសល់ ។
មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវករការានុស៊យ ក្តីជីណា
បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

អង្គមកោ គាមជាតុយា តីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយា
 អរួបជាតុយា សោ តតោ ករកកាណុសយំ ន បរិ-
 ជាតិ នោ ច សោ តតោ វិចិត្រិញ្ញាណុសយំ ន បរិ-
 ជាតិ សោ វ បុគ្គលោ អបរិយាយឡើ សោ តតោ
 ករកកាណុសយញ្ញ ន បរិជាតិ វិចិត្រិញ្ញាណុសយញ្ញ
 ន បរិជាតិ អក្សមក្តល់សមដីញ្ញ អង្គមកញ្ញ បមេញ្ញ
 អរសោសោ បុគ្គលោ សព្វញ្ញ ករកកាណុសយញ្ញ ន
 បរិជានិញ្ញ វិចិត្រិញ្ញាណុសយញ្ញ ន បរិជានិញ្ញ ។
 យោ យតោ វិចិត្រិញ្ញាណុសយំ ន បរិជាតិ សោ
 តតោ អវិជ្ជាណុសយំ ន បរិជាតិតិ ។ អក្សមក្ត-
 ល់សមដី គាមជាតុយា តីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយា
 អរួបជាតុយា សោ តតោ វិចិត្រិញ្ញាណុសយំ ន បរិ-
 ជាតិ នោ ច សោ តតោ អវិជ្ជាណុសយំ ន
 បរិជាតិ សោ វ បុគ្គលោ អបរិយាយឡើ សោ តតោ
 វិចិត្រិញ្ញាណុសយញ្ញ ន បរិជាតិ អវិជ្ជាណុសយញ្ញ ន
 បរិជាតិ អក្សមក្តល់សមដីញ្ញ អង្គមកញ្ញ បមេញ្ញ
 អរសោសោ បុគ្គលោ សព្វញ្ញ វិចិត្រិញ្ញាណុសយញ្ញ ន
 បរិជានិញ្ញ អវិជ្ជាណុសយញ្ញ ន បរិជានិញ្ញ ។

អភិធម្ពបិដក យមក៖

បុគ្គលទី ៤ នោះ មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស័យ កូដុងនៅនា ៣ នោះ កូដុងកាមជាតិ កូដុងរូបជាតិ និងកូដុងអ្យូបជាតិ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូស័យ កូដុងនៅនា ៣ នោះទេ បុគ្គលនោះ ជន មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស័យដែន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូស័យដែន កូដុងអបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ជៀសស រៀរលេដ តែ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃងដោយមតិដំប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៤ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស័យដែន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូស័យ ដែន កូដុងទីទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូស័យ កូដុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស័យ កូដុងទីនោះ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃងដោយមតិដំប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូស័យ កូដុងនៅនា ៣ នោះ កូដុងកាមជាតិ កូដុងរូបជាតិ និង កូដុងអ្យូបជាតិ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស័យ កូដុងនៅនា ៣ នោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូ- ស័យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស័យដែន កូដុងអបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ជៀសស រៀរលេដ តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃងដោយមតិ ប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៤ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានូស័យ ដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស័យដែន កូដុងទីទាំងអស់ ។

អនុសយយមគេ ហិច្ចារាគោ

យោ វ បន យតោ អវិជ្ជាលុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ
តតោ វិចិត្តិថ្នាលុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។ អដ្ឋមកោ
កាមជាតុយា តីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយា អរូបជាតុ-
យា សោ តតោ អវិជ្ជាលុសយំ ន បរិជាងាតិ េោ
ច សោ តតោ វិចិត្តិថ្នាលុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ
វ បុគ្គលោ អបរិយាយឡើ សោ តតោ អវិជ្ជាលុស-
យព្យ ន បរិជាងាតិ វិចិត្តិថ្នាលុសយព្យ ន បរិជាងាតិ
អភិតិត្តិ អភិតិត្តិសមដីព្យ អដ្ឋមកព្យ បបេត្តា អរសេសា
បុគ្គលា សព្យត្ត អវិជ្ជាលុសយព្យ ន បរិជាងាន្តិ
វិចិត្តិថ្នាលុសយព្យ ន បរិជាងាន្តិ ។

[៦១] យោ យតោ ករកាលុសយំ ន បរិ-
ជាងាតិ សោ តតោ អវិជ្ជាលុសយំ ន បរិជាងាតិតិ ។
អភិតិត្តិសមដី កាមជាតុយា តីសុ ហេណាសុ សោ
តតោ ករកាលុសយំ ន បរិជាងាតិ េោ ច សោ
តតោ អវិជ្ជាលុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គលោ
អបរិយាយឡើ សោ តតោ ករកាលុសយព្យ ន បរិ-
ជាងាតិ អវិជ្ជាលុសយព្យ ន បរិជាងាតិ អភិតិត្តិសមដី
បបេត្តា អរសេសា បុគ្គលា សព្យត្ត ករកាលុសយព្យ
ន បរិជាងាន្តិ អវិជ្ជាលុសយព្យ ន បរិជាងាន្តិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

មួយយោងឡើត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូនីណា
បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កូនីនោះបុ ។ បុគ្គល
ទី ៨ នោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូនីនៅនា ៣ នោះ កូនី
កាមជាតុ កូនីរុបជាតុ និងកូនីអរុបជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ កូនីនៅនា ៣ នោះទេ បុគ្គលុនោះជន
មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យ
ដែន កូនីអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ជ័យស ព្រៀរលេដ តែបុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៃនដោយមតិដំប្រសើរ និងបុគ្គលទី ៨ ចេញ មិនកំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវឱចិកិច្ចានុស៊យដែន កូនីទាំង
អស់ ។

[៦១] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កូនីនី
ណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូនីនោះបុ ។
បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយមតិដំប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវ
ករការានុស៊យ កូនីនៅនា ៣ នោះ កូនីកាមជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិន
មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កូនីនៅនា ៣ នោះទេ
បុគ្គលុនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន កូនីអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ជ័យស ព្រៀរលេដ
តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយមតិដំប្រសើរចេញ មិនកំណត់ដីន នូវ
ករការានុស៊យដែន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដែន កូនីទាំងអស់ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

យោ វ បន យតោ អវិជ្ជាលុសយំ ន បរិជាទាតិ
សោ តតោ ករកាលុសយំ ន បរិជាទាតិតិ ។
អមណ្ឌា ។

[៦៧] យោ យតោ គាមភាគលុសយព្យ បដិ-
បាលុសយព្យ ន បរិជាទាតិ សោ តតោ មានលុ-
សយំ ន បរិជាទាតិតិ ។ អត្ថមត្ថសមត្ថី គាមចា-
តុយា ទីសុ^(១) ហេនាសុ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា
សោ តតោ គាមភាគលុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ
ន បរិជាទាតិ នោ ច សោ តតោ មានលុសយំ ន
បរិជាទាតិ សោ វ បុគ្គលោ ឯក្ញាយ ហេនាយ
អបិយាបឡើ សោ តតោ គាមភាគលុសយព្យ
បដិយាលុសយព្យ ន បរិជាទាតិ មានលុសយព្យ ន
បរិជាទាតិ ទីនុំ អត្ថមត្ថសមត្ថីនុំ បបេត្តា អរសេសា
បុគ្គលា សព្វត្រូ គាមភាគលុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ
ន បរិជាលន្តិ មានលុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។
យោ វ បន យតោ មានលុសយំ ន បរិជាទាតិ

អភិធម្បបិធក យមក:

មួយយោងទៅត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិណា

បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។

[៦៧] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវការមការានុស៊យដី

នូវបដិយានុស៊យដី កុងទិណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវមានានុ-

ស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិចិត្តប្រសើរនោះ

មិនកំណត់ដីន នូវការមការានុស៊យដី នូវបដិយានុស៊យដី កុងនៅ

ពីរនោះ កុងកាមជាតុ កុងរួបជាតុ និងកុងអ្នរួបជាតុ តែបុគ្គលុនោះ

មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងនៅពីរនោះទេ បុគ្គល

នោះជន មិនកំណត់ដីន នូវការមការានុស៊យដី នូវបដិយានុស៊យដី

មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដី កុងទុក្ខនៅនោះ កុងអបរិយាបន្ទះ

បុគ្គល ជ័យស រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៀង

ដោយមតិចិត្តប្រសើរបេញ មិនកំណត់ដីន នូវការមការានុស៊យដី នូវ

បដិយានុស៊យដី មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដី កុងទិញធម៌អស់ ។

មួយយោងទៅត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងទិណា

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

សោ តតោ គាមភាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ ន
បរិជាលាតីតិ ។ អធាកមិមក្សសមដី ធម្មាយ ហេណាយ
សោ តតោ មានុសយព្យ គាមភាគុសយព្យ ន
បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ បដិយាគុសយំ ន
បរិជាលាតិ សោ វ បុត្តិលោ គាមធាតុយា ទីសុ
ហេណាសុ សោ តតោ មានុសយព្យ បដិយាគុស-
យព្យ ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ គាមភ-
ាគុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ វ បុត្តិលោ រួបធាតុ-
យា អរួបធាតុយា អបិយាបន្ទូ សោ តតោ មាន-
ុសយព្យ ន បរិជាលាតិ គាមភាគុសយព្យ បដិ-
យាគុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ទីផ្លូវ មក្សសមដីនំ ប-
មេឡា អរសោសោ បុត្តិលោ សព្វត្រូ មានុសយព្យ
ន បរិជាល្លិ គាមភាគុសយព្យ បដិយាគុសយព្យ
ន បរិជាល្លិ ។ យោ យតោ គាមភាគុសយព្យ
បដិយាគុសយព្យ ន បរិជាលាតិ សោ តតោ ធន្មាគុ-
សយំ ។ ឬ ។ វិចិគិញ្ញាគុសយំ ន បរិជាលាតីតិ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ់

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

អង្គមកេ គាមធាតុយា តីសុ រេន្ទាសុ រួបធាតុយា
អរួបធាតុយា សោ តតោ គាមភកានុសយព្យ បដិយ-
នុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ វិចិគិញ្ញា-
នុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ វ បុណ្ណលោ អបរិយាយខ្ល
សោ តតោ គាមភកានុសយព្យ បដិយនុសយព្យ ន
បរិជាលាតិ វិចិគិញ្ញានុសយព្យ ន បរិជាលាតិ អនាកមិ-
មក្សសមដ្ឋីព្យ អង្គមកព្យ បមេត្រា អវសោសា បុណ្ណលា
សព្យត្រូ គាមភកានុសយព្យ បដិយនុសយព្យ ន បរិ-
ជាលន្តិ វិចិគិញ្ញានុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ វ
ន យតោ វិចិគិញ្ញានុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ តតោ
គាមភកានុសយព្យ បដិយនុសយព្យ ន បរិជាលាតិទិ ។
អនាកមិមក្សសមដ្ឋី ឯក្សាយ រេន្ទាយ សោ តតោ
វិចិគិញ្ញានុសយព្យ គាមភកានុសយព្យ ន បរិជាលាតិ
នោ ច សោ តតោ បដិយនុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ
វ បុណ្ណលោ គាមធាតុយា តីសុ រេន្ទាសុ សោ តតោ
វិចិគិញ្ញានុសយព្យ បដិយនុសយព្យ ន បរិជាលាតិ

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលទី ៨ នោះ មិនកំណត់ដើរ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន នូវបជិយានុស៊ឃ
ដ៏ ក្នុងផែនា ៣ នោះ ក្នុងការមានចាត់ ក្នុងរបចាត់ និងក្នុងអរបចាត់ តែ
បុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើរ នូវវិបិកិច្ចានុស៊ឃ ក្នុងផែនា ៣
នោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើរ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន នូវបជិ-
យានុស៊ឃុំយដ្ឋន មិនកំណត់ដើរ នូវវិបិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន ក្នុងអបរិយាបន្ទះ:
នោះ បុគ្គល ជៀសស ព្រះលេង តែបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀវដោយអនារ-
តាមិមត្ត និងបុគ្គលទី ៨ ចេញ មិនកំណត់ដើរ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន
នូវបជិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន មិនកំណត់ដើរ នូវវិបិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន ក្នុងទីទាំង
អស់ ។ ម្អាយយ៉ាវទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដើរ នូវវិបិកិច្ចា-
នុស៊ឃ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដើរ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន
នូវបជិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន ក្នុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀវដោយអនារ-
តាមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដើរ នូវវិបិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន នូវការមកតានុស៊ឃ
ដ៏ ក្នុងទីក្នុងផែនានោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើរ នូវ
បជិយានុស៊ឃ ក្នុងទីក្នុងផែនានោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើរ នូវ
វិបិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន នូវបជិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន ក្នុងផែនាទីនោះ ក្នុងការមានចាត់

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

នោ ច សោ តតោ គាមភាគណុសយ ន បរិជាទាតី សោ វ បុគ្គលោ រួបធានុយា អរួបធានុយា
អបិយាបន្ទូ សោ តតោ វិចិកិថ្នាលុសយព្យ ន បរិជាទាតី គាមភាគណុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ ន
បរិជាទាតី អនាកាមិមក្តុសមដីព្យ អដ្ឋមតព្យ បមេត្តា
អវសោ បុគ្គលា សព្វត្ត វិចិកិថ្នាលុសយព្យ ន
បរិជានន្ទី គាមភាគណុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ ន
បរិជានន្ទី ។ យោ យតោ គាមភាគណុសយព្យ
បដិយាលុសយព្យ ន បរិជាទាតី សោ តតោ ករភាគណុសយ ន បរិជាទាតីតិ ។ អក្សមក្តុសមដី រួប
ធានុយា អរួបធានុយា សោ តតោ គាមភាគណុ-
សយព្យ បដិយាលុសយព្យ ន បរិជាទាតី នោ ច
សោ តតោ ករភាគណុសយ ន បរិជាទាតី សោ វ
បុគ្គលោ គាមធានុយា តីសុ ហេង្សាសុ អបិយាបន្ទូ
សោ តតោ គាមភាគណុសយព្យ បដិយាលុសយព្យ
ន បរិជាទាតី ករភាគណុសយព្យ ន បរិជាទាតី ទិន្ន័
មក្តុសមដីនំ បមេត្តា អវសោ បុគ្គលា សព្វត្ត

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើម្បី នូវការមកតានុស៊យ កុង
នៅទាតីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើម្បី នូវវិបិកិច្ចានុស៊យ
ដែល មិនកំណត់ដើម្បី នូវការមកតានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល
កុងរបបាតុ កុងអរបបាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដ៏សែស
រៀរលេខ តែបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយអនាគាមិមត្ត និងបុគ្គលទី ៨
ចេញ មិនកំណត់ដើម្បី នូវវិបិកិច្ចានុស៊យដែល មិនកំណត់ដើម្បី នូវការ-
ការតានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល កុងទីទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា
មិនកំណត់ដើម្បី នូវការមកតានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល កុងទីណា
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវករការតានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។
បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយមត្តដ៏ប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដើម្បី នូវ
ការមកតានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល កុងរបបាតុ និងកុងអរបបាតុ
នោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើម្បី នូវករការតានុស៊យ កុង
របបាតុ និងកុងអរបបាតុនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើម្បី នូវ
ការមកតានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល មិនកំណត់ដើម្បី នូវ
ករការតានុស៊យដែល កុងនៅទាំង ៣ កុងការមកតាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះនោះ
បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលេខ តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រមព្រៃនដោយមត្តចេញ

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

គាមភាគនុសយព្យ បដិយាមុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ
 កវភាគនុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។ យោ វ បន
 យតោ កវភាគនុសយំ ន បរិជាលតិ សោ តតោ
 គាមភាគនុសយព្យ បដិយាមុសយព្យ ន បរិជាល-
 តិតិ ។ អណាកាមិមក្សសម្ប័ែ ឯក្សាយ នេតាយ
 សោ តតោ កវភាគនុសយព្យ គាមភាគនុសយព្យ
 ន បរិជាលតិ នោ ច សោ តតោ បដិយាមុសយំ
 ន បរិជាលតិ សោ វ បុក្សលោ គាមបាតុយា ទីសុ
 នេតាសុ សោ តតោ កវភាគនុសយព្យ បដិយាមុ-
 សយព្យ ន បរិជាលតិ នោ ច សោ តតោ គាមភ-
 កនុសយំ ន បរិជាលតិ សោ វ បុក្សលោ រួបបាតុយា
 អរួបបាតុយា អបិយាយខ្វ សោ តតោ កវភាគនុស-
 យព្យ ន បរិជាលតិ គាមភាគនុសយព្យ បដិយាមុស-
 យព្យ ន បរិជាលតិ ទីផ្សេង់ មក្សសម្ប័ែនៃ បបេត្រា អរ-
 សោសោ បុក្សលោ សព្វត្រ កវភាគនុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ

អភិធម្បបិធក យមក៖

មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដង កុងទីទាំងអស់ ។ ម្មយយ៉ាន់ទៀត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យ កុងទីណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កុងទីនោះប្រើ ។ បុគ្គល អូកញ្ចមញ្ចាស់ដោយអនាគាតមិមគ្គនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យ ដង នូវការមកតានុស៊យដង កុងទុក្ខិនោះ តែបុគ្គលុនោះ មិន មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុងទុក្ខិនោះទេ បុគ្គល នោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កុងនៅពីរនោះ កុងកាមជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការកតានុស៊យ កុងនៅពីរនោះទេ បុគ្គលុនោះជន មិន កំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវការកតានុស៊យ ដង នូវបជិយានុស៊យដង កុងរបជាតុ កុងអរបជាតុ និងកុង អបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដៃសែស ពេរលេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលញ្ចមញ្ចាស់ដោយមគ្គចេញ មិនកំណត់ដីន នូវករកតានុស៊យដង

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

កាមភត្តុសយព្យ	បដិយត្តុសយព្យ	ន	បរិជា-
ននី ។ យោ យតោ	កាមភត្តុសយព្យ	បដិ-	
បរិជាជាតិ សោ តតោ	អវិជ្ជា-		
បរិជាជាតិតិ ។ អត្ថមត្ថសមដី	កាម-		
ជតុយា តីសុ បែន្រាសុ រួបជតុយា អរូបជតុយា			
សោ តតោ កាមភត្តុសយព្យ បដិយត្តុសយព្យ			
ន បរិជាជាតិ នោ ច សោ តតោ អវិជ្ជាព្យសយ			
ន បរិជាជាតិ សោ វ បុក្រលោ អបរិយាបន្ទុ សោ			
តតោ កាមភត្តុសយព្យ បដិយត្តុសយព្យ ន			
បរិជាជាតិ អវិជ្ជាព្យសយព្យ ន បរិជាជាតិ ទិន្ន			
មត្ថសមដីន បមេត្តា អវេសសា បុក្រលា សព្វត្ត			
កាមភត្តុសយព្យ បដិយត្តុសយព្យ ន បរិជា-			
ននី អវិជ្ជាព្យសយព្យ ន បរិជាលនិ ។ យោ			
រ បន យតោ អវិជ្ជាព្យសយ ន បរិជាជាតិ			

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃើយដង នូវបជិយានុស៊ឃើយដង កូនិទិញដំនៅ
អស់ ។ បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃើយដង នូវ
បជិយានុស៊ឃើយដង កូនិទិញ បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជ-
នុស៊ឃើយ កូនិទិញនោះបុ ។ បុគ្គលុ អ្នកព្រមព្រៃនៃដោយមតិដ៏ប្រសើរ
នោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃើយដង នូវបជិយានុស៊ឃើយដង
កូនិទិញនៅ ៣ នោះ កូនិកាមជាតុ កូនិរុបជាតុ និងកូនិអរុបជាតុ តើ
បុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយ កូនិទិញនៅ
៣ នោះទេ បុគ្គលុនោះជន៍ មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃើយដង
នូវបជិយានុស៊ឃើយដង មិនកំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយដង កូនិអបិ-
យាបន្ទះនោះ បុគ្គលុ ជ័យស ពោរលិលិន តែបុគ្គលុពីរពួក ដែល
ព្រមព្រៃនៃដោយមតិចេញ មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃើយដង
នូវបជិយានុស៊ឃើយដង មិនកំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយដង កូនិទិញដំនៅ
អស់ ។ ម្លាយយ៉ាងទ្វិត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីនេះ នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយ

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

សោ តោ គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ
 ន បរិជាលាតីតិ ។ អនាកមិមត្តសមដ្ឋី ឯក្សាយ
 និនាយ សោ តោ អវិធានុសយព្យ គាមភ-
 កានុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តោ បដិយ-
 បដិយានុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ វ បុគ្គលោ គាម-
 ភាគតុយ ទីសុ និនាសុ សោ តោ អវិធា-
 នុសយព្យ បដិយានុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នោ
 ច សោ តោ គាមភាគនុសយំ ន បរិជាលាតិ
 សោ វ បុគ្គលោ រួបភាគតុយ អរួបភាគតុយ អបិយ-
 ហត្ថ សោ តោ អវិធានុសយព្យ ន បរិជាលាតិ
 គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ ន បរិជា-
 នាតិ ទិន្ទំ មត្តសមដ្ឋីនំ បមេត្រា អវេសសោ បុគ្គ-
 លោ សព្វត្រ អវិធានុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ គាម-
 ភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ ន បរិជាលន្តិ ។

អភិធម្បបិដក យមក៖

កូនីធនា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវ
បជិយានុស៊យដង កូនីធនាបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
អនាគាមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវការមកតានុ-
ស៊យដង កូនីធនុក្តីផែនានោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន
នូវបជិយានុស៊យ កូនីធនុក្តីផែនានោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់
ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង កូនីផែនាទីរនោះ កូនី
កាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុ-
ស៊យ កូនីផែនាទីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជា-
នុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យ
ដង កូនីរបជាតុ កូនីអរបជាតុ និងកូនីអបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដ៏
សែស រៀរលេន តែបុគ្គលពីរព្យក ដែលព្រមព្រៀងដោយមត្តបេញ
មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យ
ដង នូវបជិយានុស៊យដង កូនីធនីទាំងអស់ ។

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាការ

[៦៣] យោ យតោ គាមភាគុសយព្យ បដិ-
 បានុសយព្យ មានុសយព្យ ន បរិជាលតិ សោ
 តតោ ទិញ្ចានុសយំ ។ ហើ ។ វិចិត្តិញ្ចានុសយំ ន បរិ-
 ជាលតិតិ ។ អង្គមកោ គាមធាតុយា តីសុ បេណ-
 នសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា សោ តតោ គាម-
 ភាគុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានុសយព្យ
 ន បរិជាលតិ នោ ច សោ តតោ វិចិត្តិញ្ចានុស-
 យំ ន បរិជាលតិ សោ វ បុគ្គលោ អបវិយាបន្ទូ
 សោ តតោ គាមភាគុសយព្យ បដិយានុសយព្យ
 មានុសយព្យ ន បរិជាលតិ វិចិត្តិញ្ចានុសយព្យ
 ន បរិជាលតិ ទិន្ទំ មក្សសមដ្ឋីនព្យ អង្គមកព្យ
 បេឡ្តា អវសោសា បុគ្គលោ សព្វត្ត គាមភាគុស-
 យព្យ បដិយានុសយព្យ មានុសយព្យ ន បរិជា-
 ន្ទិ វិចិត្តិញ្ចានុសយព្យ ន បរិជាល្ទិ ។ យោ វ
 បន យតោ វិចិត្តិញ្ចានុសយំ ន បរិជាលតិ សោ
 តតោ គាមភាគុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មាន-
 ុសយព្យ ន បរិជាលតិតិ ។ អនាកមិមក្សសមដ្ឋី

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

[៦៣] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវ
បជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង កុងទិណា បុគ្គលុនោះ (មិន
កំណត់ដីន) នូវទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គលទិ ។ នោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាម-
ភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង កុងនៅទាំង
នោះ កុងកាមជាតុ កុងរុបជាតុ និងកុងអរបជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិន
មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងនៅទាំង នោះទេ បុគ្គល
ុនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង
នូវមានានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង កុងអបិ-
យាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដែល ពេរលើដែល តែបុគ្គលពីរពួក ដែល
ព្រមព្រៀងដោយមតិ និងបុគ្គលទិ ។ ចេញ មិនកំណត់ដីន នូវកាម-
ភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង មិនកំណត់
ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង កុងទិទាំងអស់ ។ មួយយោងទៀត បុគ្គល
ុណា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា បុគ្គលុនោះ មិន
កំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានា-
នុស៊យដង កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាមិមតិ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ឯក្រាយ ហេណាយ សោ តតោ វិចិគិញ្ញានុសយព្វ
 កាមកាតុសយព្វ មាលានុសយព្វ ន បរិជាងាតិ
 នោ ច សោ តតោ បងិយានុសយំ ន បរិជាងាតិ
 សោ វ បុក្រលោ កាមជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ សោ
 តតោ វិចិគិញ្ញានុសយព្វ បងិយានុសយព្វ មាលា-
 នុសយព្វ ន បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ
 កាមកាតុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ វ បុក្រលោ
 រួបជាតុយា អរួបជាតុយា អបិយាបឡើ សោ តតោ
 វិចិគិញ្ញានុសយព្វ ន បរិជាងាតិ កាមកាតុស-
 យព្វ បងិយានុសយព្វ មាលានុសយព្វ ន បរិជា-
 នាតិ អក្សមក្សសមដី កាមជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ
 រួបជាតុយា អរួបជាតុយា សោ តតោ វិចិគិញ្ញានុ-
 សយព្វ កាមកាតុសយព្វ បងិយានុសយព្វ ន
 បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ មាលានុសយំ ន
 បរិជាងាតិ សោ វ បុក្រលោ ឯក្រាយ ហេណាយ
 អបិយាបឡើ សោ តតោ វិចិគិញ្ញានុសយព្វ ន
 បរិជាងាតិ កាមកាតុសយព្វ បងិយានុសយព្វ
 មាលានុសយព្វ ន បរិជាងាតិ ទីនឹង មក្សសមដីនព្វ
 អដ្ឋមកព្វ បម្រោ អវសោ បុក្រលោ សព្វត្តិ

អភិធ្មបិដក យមក:

នោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវកាមភាពុស៊យដង
នូវមានុស៊យដង កូដុកូដុកិនធនោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជា
មិនកំណត់ដីនេះ នូវបដិយានុស៊យ កូដុកូដុកិនធនោះទេ បុគ្គលនោះ
ជន មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង នូវ
មានុស៊យដង កូដុកិនធនាតីរនោះ កូដុកិនធនាតីរនោះទេ បុគ្គល
នោះជន មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង មិនកំណត់ដីនេះ នូវ
កាមភាពុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង នូវមានុស៊យដង កូដុ
របជាតុ កូដុអរបជាតុ និងកូដុអបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល អ្នកញ្ចម
ញ្ចក់ដោយមតិដ្ឋប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យ
ដង នូវកាមភាពុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង កូដុដុនាតីរ
នោះ កូដុកិនធនាតីរ កូដុរបជាតុ និងកូដុអរបជាតុ តែបុគ្គលនោះ
មិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវមានុស៊យ កូដុដុនាតីរនោះទេ
បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីនេះ នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង មិនកំណត់
ដីនេះ នូវកាមភាពុស៊យដង នូវបដិយានុស៊យដង នូវមានុស៊យ
ដង កូដុកូដុដុនានោះ កូដុអបវិយាបន្ទះ បុគ្គល ដៀសស ព្រៃ
លេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលញ្ចមញ្ចក់ដោយមតិ និងបុគ្គលទី ៨ ចំពោ

អនុសយយមកៅ បរិញ្ញាកោ

វិចិត្តថ្វាគ្មេសយព្យ ន បរិជ្រាបន្ទិ គាយកកាគ្មេសយព្យ
 បដិយាគ្មេសយព្យ មានាគ្មេសយព្យ ន បរិជ្រាបន្ទិ ។
 យោ យតោ គាយកកាគ្មេសយព្យ បដិយាគ្មេសយព្យ
 មានាគ្មេសយព្យ ន បរិជ្រាបតិ សោ តតោ ករក-
 កាគ្មេសយំ ន បរិជ្រាបតិតិ ។ អមព្យ ។ យោ
 វ បន យតោ ករកកាគ្មេសយំ ន បរិជ្រាបតិ សោ
 តតោ គាយកកាគ្មេសយព្យ បដិយាគ្មេសយព្យ មាន-
 ឌីសយព្យ ន បរិជ្រាបតិតិ ។ អនាកមិមក្តុសមខ្លឹ
 ឌីឡាយ ផែនាយ សោ តតោ ករកកាគ្មេសយព្យ
 គាយកកាគ្មេសយព្យ មានាគ្មេសយព្យ ន បរិជ្រា-
 បតិ នោ ច សោ តតោ បដិយាគ្មេសយំ ន
 បរិជ្រាបតិ សោ វ បុគ្គលោ គាយធាតុយា ទីសុ
 ផែនាសុ សោ តតោ ករកកាគ្មេសយព្យ បដិយ-
 ឌីសយព្យ មានាគ្មេសយព្យ ន បរិជ្រាបតិ នោ ច
 សោ តតោ គាយកកាគ្មេសយំ ន បរិជ្រាបតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារេះ

មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិច្ចានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុ-
ស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង កុំដឹទាំងអស់ ។
បុគ្គលុណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យ
ដង នូវមានានុស៊យដង កុំដឹណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវ
ករភានុស៊យ កុំដឹនោះបុ ។ អើ ។ ម្លាយយ៉ាវទៀត បុគ្គល
ុណា មិនកំណត់ដីន នូវករភានុស៊យ កុំដឹណា បុគ្គលុនោះ មិន
កំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុ-
ស៊យដង កុំដឹនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀវដោយអនាគាថិ-
មគ្គុនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករភានុស៊យដង នូវកាមភានុស៊យដង
នូវមានានុស៊យដង កុំដឹក្បែងនោះ តើបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវបជិយានុស៊យ កុំដឹក្បែងនោះទេ បុគ្គលុនោះជោង
មិនកំណត់ដីន នូវករភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានា-
នុស៊យដង កុំដឹនោះពីរនោះ កុំដឹកាមជាតុ តើបុគ្គលុនោះ មិន
មែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យ កុំដឹនោះទេ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

សោ វ	បុគ្គលោ	រួបជាតុយា	អ្វូបជាតុយា
អបិយាបន្ទូ	សោ តតោ	ករកការណុសយព្យ	ន
បរិជាលាតិ	កាមកការណុសយព្យ	បជិយានុសយព្យ	
មានុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	អត្ថមត្តសមដី
កាមជាតុយា	ទីសុ	ហេន្ងាសុ	សោ តតោ ករក-
ការណុសយព្យ	កាមកការណុសយព្យ	បជិយានុសយព្យ	
ន បរិជាលាតិ	នោ ច	សោ តតោ	មានុសយំ
ន បរិជាលាតិ	សោ វ	បុគ្គលោ	ឯក្ញាយ ហេន្ងា-
យ អបិយាបន្ទូ	សោ តតោ	ករកការណុសយព្យ	
ន បរិជាលាតិ	កាមកការណុសយព្យ	បជិយានុស-	
យព្យ មានុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	ទីនាំ មត្ត-
សមដីនាំ បបេត្តា	អរសោសា	បុគ្គលា	សព្វត្តិ ករ-
ការណុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	កាមកការណុសយព្យ
បជិយានុសយព្យ	មានុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ ។
យោ យតោ	កាមកការណុសយព្យ	បជិយានុសយព្យ	
មានុសយព្យ	ន	បរិជាលាតិ	សោ តតោ
អវិជានុសយំ	ន	បរិជាលាតិតិ	។ អត្ថមត្តសមដី

អភិធម្បបិធក យមក៖

បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន
នូវកាមការនូស់យដ្ឋន នូវបដិយានូស់យដ្ឋន នូវមានានូស់យដ្ឋន កូន
រួបជាតុ កូនអរូបជាតុ និងកូនអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃៗ
ដោយមត្តិប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស់យដ្ឋន នូវកាម-
ការនូស់យដ្ឋន នូវបដិយានូស់យដ្ឋន កូនផទនាតីនោះ កូនកាមជាតុ
តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានូស់យ កូនផទនា
ពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករការនូស់យដ្ឋន មិន
កំណត់ដីន នូវកាមការនូស់យដ្ឋន នូវបដិយានូស់យដ្ឋន នូវមានានូ-
ស់យដ្ឋន កូនទុក្ខុផទនានោះ កូនអបរិយាបន្ទះ បុគ្គល ជ័យសល ស្រី
លីហុ តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៃៗដោយមត្តិប្រោ មិនកំណត់
ដីន នូវករការនូស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនូស់យដ្ឋន នូវ
បដិយានូស់យដ្ឋន នូវមានានូស់យដ្ឋន កូនទិញធមស៊ ។ បុគ្គលណា
មិនកំណត់ដីន នូវកាមការនូស់យដ្ឋន នូវបដិយានូស់យដ្ឋន នូវមានា-
នូស់យដ្ឋន កូនទិណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានូស់យ
កូនទិនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃៗដោយមត្តិប្រសើរនោះ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

ឯក្រាយ វេណាយ សោ តតោ គាមភាគីសយព្យ
 បដិយាជីសយព្យ មានីសយព្យ ន បរិជាតិ
 នោ ច សោ តតោ អវិធ្លាជីសយំ ន បរិជាតិ
 សោ វ បុគ្គលោ អបិយាបន្ទូ សោ តតោ គាម-
 ភាគីសយព្យ បដិយាជីសយព្យ មានីសយព្យ
 ន បរិជាតិ អវិធ្លាជីសយព្យ ន បរិជាតិ ទិន្ន
 មក្សសម្រួលំ បម្រោ អវិសសា បុគ្គលោ សព្វត្ត
 គាមភាគីសយព្យ បដិយាជីសយព្យ មានីស-
 យព្យ ន បរិជាតិ អវិធ្លាជីសយព្យ ន បរិជា-
 ននឹង ។ យោ វ បន យតោ អវិធ្លាជីសយំ ន
 បរិជាតិ សោ តតោ គាមភាគីសយព្យ បដិ-
 យាជីសយព្យ មានីសយព្យ ន បរិជាតិតិ ។
 អភាគមិមក្សសម្រួលំ ឯក្រាយ វេណាយ សោ តតោ
 អវិធ្លាជីសយព្យ គាមភាគីសយព្យ មានីសយព្យ
 ន បរិជាតិ នោ ច សោ តតោ បដិយាជីសយំ
 ន បរិជាតិ សោ វ បុគ្គលោ គាមចាតុយា
 ទិសុ វេណាសុ សោ តតោ អវិធ្លាជីសយព្យ
 បដិយាជីសយព្យ មានីសយព្យ ន បរិជាតិ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញារៈ

មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវបជិយនូស់យដ្ឋន នូវ
មាននូស់យដ្ឋន កូដុក្ខុក្ខរោទនានោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យ កូដុក្ខុក្ខរោទនានោះទេ បុគ្គលនោះជាតិ
មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវបជិយនូស់យដ្ឋន នូវមា-
នូស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យដ្ឋន កូដុក្ខុក្ខរោទនេះ
នោះ បុគ្គល ដ៏សែស រៀរលើដៃ តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀង
ដោយមត្តបេញ្ញ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវបជិយនូ-
ស់យដ្ឋន នូវមាននូស់យដ្ឋន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យដ្ឋន កូដុ
ទិទំនីសស៊ ។ ម្បយយ៉ានីទ្រួត បុគ្គលធម៌ មិនកំណត់ដីន នូវ
អវិជ្ជនូស់យ កូដុទិណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាព-
នូស់យដ្ឋន នូវមាននូស់យដ្ឋន កូដុទិនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រម
ព្រៀងដោយអនាគារមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យដ្ឋន នូវ
កាមភាពនូស់យដ្ឋន នូវមាននូស់យដ្ឋន កូដុក្ខុក្ខរោទនានោះ តែបុគ្គល
នោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបជិយនូស់យ កូដុក្ខុក្ខរោទនានោះ
ទេ បុគ្គលនោះជាតិ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជនូស់យដ្ឋន នូវបជិយ-
នូស់យដ្ឋន នូវមាននូស់យដ្ឋន កូដុរោទនាទីនោះ កូដុកាមបាត់

អភិធម្បបិជកេ យមកំ

នោ ច សោ តតោ គាយការណុសយំ ន
 បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គលោ រួបជាតុយា អរូប-
 ជាតុយា អបិយាបន្ទូ សោ តតោ អវិជ្ជានុស-
 យព្យ ន បរិជាងាតិ គាយការណុសយព្យ បដិយា-
 នុសយព្យ មានានុសយព្យ ន បរិជាងាតិ ទិន្ទ័
 មក្សសមដ្ឋែនំ បមេត្តា អវសោ បុគ្គលា សព្វត្ត
 អវិជ្ជានុសយព្យ ន បរិជាងន្ទិ គាយការណុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ន បរិជាងន្ទិ ។

[៦៧] យោ យតោ គាយការណុសយព្យ បដិ-
 យានុសយព្យ មានានុសយព្យ ទិន្ទានុសយព្យ ន
 បរិជាងាតិ សោ តតោ វិចិត្រិថ្នានុសយំ ន បរិជា-
 ងាតិតិ ។ អមព្យា ។ យោ វ បន យតោ វិចិ-
 ត្រិថ្នានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ តតោ គាយ-
 ការណុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ
 ទិន្ទានុសយព្យ ន បរិជាងាតិតិ ។ អនាកាមិមក្សស-
 មដ្ឋែ ធន្ទាយ រេដ្ឋាយ សោ តតោ វិចិត្រិថ្នានុស-
 យព្យ គាយការណុសយព្យ មានានុសយព្យ ទិន្ទា-
 នុសយព្យ ន បរិជាងាតិ នោ ច សោ តតោ បដិយានុសយំ
 ន បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គលោ

អភិធម្ពបិដក យមក:

តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យ កុងផែន
ពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដន មិន
កំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដន នូវបដិយានុស៊យដន នូវមានានុ-
ស៊យដន កុងរបបាតុ កុងអរបបាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល
ដែលសែស រៀរលើដន តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៃនដោយមត្តបេញ
មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដន មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យ
ដន នូវបដិយានុស៊យដន នូវមានានុស៊យដន កុងទីទាំងអស់ ។

[៦២] បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដន
នូវបដិយានុស៊យដន នូវមានានុស៊យដន នូវទិជ្ជានុស៊យដន កុងទីណា
បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិថ្យានុស៊យ កុងទីនោះបុ ។ ដើ ។
ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវវិចិកិថ្យានុស៊យ កុង
ទីណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន នូវការមកតានុស៊យដន នូវបដិ-
យានុស៊យដន នូវមានានុស៊យដន នូវទិជ្ជានុស៊យដន កុងទីនោះបុ ។
បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយអនាគាមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដីន នូវ
វិចិកិថ្យានុស៊យដន នូវការមកតានុស៊យដន នូវមានានុស៊យដន នូវ
ទិជ្ជានុស៊យដន កុងទុកុងផែននោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិន
កំណត់ដីន នូវបដិយានុស៊យ កុងទុកុងផែននោះទេ បុគ្គលនោះជន

អនុសយយមគេ ហិច្សាបារាំ

កាមជាតុយ ទីសុ ហេណាសុ សោ តតោ វិចិ-
 គិច្សានុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ
 ិច្សានុសយព្យ ន បរិធាតិ នោ ច សោ តតោ
 កាមភាតុសយំ ន បរិធាតិ សោ វ បុន្តែលោ
 រួបជាតុយ អរូបជាតុយ អបិយាបឡើ សោ តតោ
 វិចិគិច្សានុសយព្យ ន បរិធាតិ កាមភាតុស-
 យព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ិច្សានុ-
 សយព្យ ន បរិធាតិ អត្ថមត្តសមត្ថី កាមជាតុយ
 ទីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយ អរូបជាតុយ សោ តតោ
 វិចិគិច្សានុសយព្យ កាមភាតុសយព្យ បដិយានុស-
 យព្យ ិច្សានុសយព្យ ន បរិធាតិ នោ ច សោ
 តតោ មានានុសយំ ន បរិធាតិ សោ វ បុន្តែលោ
 ឌុឡាយ ហេណាយ អបិយាបឡើ សោ តតោ វិចិ-
 គិច្សានុសយព្យ ន បរិធាតិ កាមភាតុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ិច្សានុសយព្យ ន
 បរិធាតិ ទិន្ន័ះ មត្តសមត្ថីនព្យ អង្គមកព្យ បមេត្តា
 អរសេសា បុន្តែល សព្វត្ត វិចិគិច្សានុសយព្យ ន
 បរិធានន្លឹ កាមភាតុសយព្យ បដិយានុសយព្យ ម-
 ានានុសយព្យ ិច្សានុសយព្យ ន បរិធានន្លឹ ។ ៤ ។

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាភារ៖

មិនកំណត់ដីន នូវវិចិត្យានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង កុំដែនទាតីរនោះ កុំដែនកាមពាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យ កុំដែនពីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិត្យានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង កុំដូរបជាតុ កុំដូអរបជាតុ និធកុំអបិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៃនដោយមគ្គដែលសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិត្យានុស៊យដង នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង កុំដែនទាតីរនោះ កុំដែនកាមពាតុ កុំដូរបជាតុ និធកុំអរបជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យដង កុំដែនទាតីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវវិចិត្យានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង កុំទុកុំដែននោះ កុំអបិយាបន្ទះ បុគ្គល ដែលសែស រៀរលែន តែបុគ្គលពីរពុកដែលព្រមព្រៃនដោយមគ្គ និធបុគ្គលទី ៨ បេព្រ មិនកំណត់ដីន នូវវិចិត្យានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភាពានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិដ្ឋានុស៊យដង កុំទិញកំស់ ។ ហេ ។

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

[៦៨] យោ យតោ គាមភាគនុសយព្យ បងី-
 ហានុសយព្យ មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ វិចិ-
 គិត្យានុសយព្យ ន បរិជាលតិ សោ តតោ ករ៉ភាគនុ-
 សយំ ន បរិជាលតិតិ ។ អមណ្ឌ ។ យោ វ បន
 យតោ ករ៉ភាគនុសយំ ន បរិជាលតិ សោ តតោ គា-
 មភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ
 ឯធម្មានុសយព្យ វិចិគិត្យានុសយព្យ ន បរិជាលតិតិ ។
 អដ្ឋមកោ គាមបាតុយ តីសុ បេណាសុ រួបបាតុ-
 យ អរួបបាតុយ សោ តតោ ករ៉ភាគនុសយព្យ
 គាមភាគនុសយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុស-
 យព្យ ន បរិជាលតិ នោ ច សោ តតោ ឯធម្មា-
 នុសយព្យ វិចិគិត្យានុសយព្យ ន បរិជាលតិ សោ
 វ បុក្រលោ អបិយាយផ្ទ សោ តតោ ករ៉ភាគនុ-
 សយព្យ ន បរិជាលតិ គាមភាគនុសយព្យ បងី-
 ហានុសយព្យ មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ វិចិ-
 គិត្យានុសយព្យ ន បរិជាលតិ អនាកមិមក្តល់មដ្ឋី
 ឌុក្តាយ បេណាយ សោ តតោ ករ៉ភាគនុសយព្យ
 គាមភាគនុសយព្យ មានានុសយព្យ ឯធម្មានុសយព្យ
 វិចិគិត្យានុសយព្យ ន បរិជាលតិ នោ ច សោ

អភិធម្ពបិដក យមក:

[៦៥] បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ នូវកាមការនូស់យដ្ឋន់ នូវ
បដិយានូស់យដ្ឋន់ នូវមានានូស់យដ្ឋន់ នូវទិដ្ឋានូស់យដ្ឋន់ នូវវិចិកិច្ចា-
នូស់យដ្ឋន់ កូដីណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវករការនូស់យ
កូដីនោះបុ ។ អើ ។ ម្លាយយ៉ាវទេរីត បុគ្គលុណា មិនកំណត់ជីវិៗ
នូវករការនូស់យ កូដីណា បុគ្គលុនោះ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវកាម-
ការនូស់យដ្ឋន់ នូវបដិយានូស់យដ្ឋន់ នូវមានានូស់យដ្ឋន់ នូវទិដ្ឋានូ-
ស់យដ្ឋន់ នូវវិចិកិច្ចានូស់យដ្ឋន់ កូដីនោះបុ ។ បុគ្គលិទិ ៩ នោះ
មិនកំណត់ជីវិៗ នូវករការនូស់យដ្ឋន់ នូវកាមការនូស់យដ្ឋន់ នូវបដិ-
យានូស់យដ្ឋន់ នូវមានានូស់យដ្ឋន់ កូដីនោះបុ ៣ នោះ កូដីកាមពាតិ
កូដីរបិបាតិ និងកូដីអរូបិបាតិ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ជីវិៗ
នូវទិដ្ឋានូស់យដ្ឋន់ នូវវិចិកិច្ចានូស់យដ្ឋន់ កូដីនោះបុ ៣ នោះទេ បុគ្គល
នោះជន មិនកំណត់ជីវិៗ នូវករការនូស់យដ្ឋន់ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវ
កាមការនូស់យដ្ឋន់ នូវបដិយានូស់យដ្ឋន់ នូវមានានូស់យដ្ឋន់ នូវ
ទិដ្ឋានូស់យដ្ឋន់ នូវវិចិកិច្ចានូស់យដ្ឋន់ កូដីអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល
អ្នកញ្ចមញ្ចូវដោយអនាកាមិមត្តនោះ មិនកំណត់ជីវិៗ នូវករការនូ-
ស់យដ្ឋន់ នូវកាមការនូស់យដ្ឋន់ នូវមានានូស់យដ្ឋន់ នូវទិដ្ឋានូស់យ
ដ្ឋន់ នូវវិចិកិច្ចានូស់យដ្ឋន់ កូដីទុកូដីនោះ តែបុគ្គលុនោះ

អនុសយយមគេ ហិច្សាបារាំ

តតោ បដិយាណុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គ-
 លោ កាមជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ សោ តតោ
 ករកាណុសយព្យ បដិយាណុសយព្យ មានុសយព្យ
 ឯធម្មាណុសយព្យ វិចិត្តិថ្មាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ
 នោ ច សោ តតោ កាមកាណុសយំ ន បរិជាងាតិ
 សោ វ បុគ្គលោ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា
 អបិយាបន្ទ សោ តតោ ករកាណុសយព្យ ន
 បរិជាងាតិ កាមកាណុសយព្យ បដិយាណុសយព្យ
 មានុសយព្យ ឯធម្មាណុសយព្យ វិចិត្តិថ្មាណុសយព្យ
 ន បរិជាងាតិ អភិមក្តុសមដី កាមជាតុយា ទីសុ
 ហេណាសុ សោ តតោ ករកាណុសយព្យ កាមក-
 ាណុសយព្យ បដិយាណុសយព្យ ឯធម្មាណុសយព្យ វិចិ-
 ត្តិថ្មាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ នោ ច សោ ត-
 តោ មានុសយំ ន បរិជាងាតិ សោ វ បុគ្គលោ
 ឌូឡាយ ហេណាយ អបិយាបន្ទ សោ តតោ ក-
 រកាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ កាមកាណុសយព្យ
 បដិយាណុសយព្យ មានុសយព្យ ឯធម្មាណុសយព្យ វិ-
 ចិត្តិថ្មាណុសយព្យ ន បរិជាងាតិ ទីផ្លូវ មក្តុសមដីនព្យ
 អផ្លមកព្យ បម្រោ អវស់សោ បុគ្គលោ សព្វិត្ត

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវបដិយានុស៊យ កុងទុកកេងទនានោះទេ បុគ្គល
នោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល
នូវមានានុស៊យដែល នូវទិដ្ឋានុស៊យដែល នូវវិចិកិថ្នានុស៊យដែល កុងផេនា
ពីរនោះ កុងកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវ
កាមការានុស៊យ កុងផេនាទីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន
នូវករការានុស៊យដែល មិនកំណត់ដីន នូវកាមការានុស៊យដែល នូវបដិ-
យានុស៊យដែល នូវមានានុស៊យដែល នូវទិដ្ឋានុស៊យដែល នូវវិចិកិថ្នា-
ស៊យដែល កុងរួបជាតុ កុងអរួបជាតុ និងកុងអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៃនៃដោយមត្ត ដំប្រសើរនោះ មិនកំណត់ដីន នូវករការានុ-
ស៊យដែល នូវកាមការានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល នូវទិដ្ឋានុស៊យ
ដែល នូវវិចិកិថ្នានុស៊យដែល កុងផេនាទីរនោះ កុងកាមជាតុ តែបុគ្គល
នោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវមានានុស៊យ កុងផេនាទីរនោះ
ទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីន នូវករការានុស៊យដែល មិន
កំណត់ដីន នូវកាមការានុស៊យដែល នូវបដិយានុស៊យដែល នូវ
មានានុស៊យដែល នូវទិដ្ឋានុស៊យដែល នូវវិចិកិថ្នានុស៊យដែល កុង
ទុកកេងទនានោះ កុងអបរិយាបន្ទះ បុគ្គល ដំសែស រៀរលេង
តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៃនៃដោយមត្ត និងបុគ្គលទី ៨ បេញ្ច

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ករកកាតុសយព្យ ន បរិជាលន្ទិ គាមកកាតុសយព្យ
 បដិយាតុសយព្យ មានាតុសយព្យ ឯធម្មាតុសយព្យ
 វិចិត្រិត្រាតុសយព្យ ន បរិជាលន្ទិ ។ យោ យតោ
 គាមកកាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ មានាតុស-
 យព្យ ឯធម្មាតុសយព្យ វិចិត្រិត្រាតុសយព្យ ន បរិជា-
 នាតិ សោ តតោ អវិធាតុសយំ ន បរិជាលាតិតិ ។
 អត្ថមត្ថសម្បត្តិ ឯក្សាយ បេណ្ឌាយ សោ តតោ គា-
 មកកាតុសយព្យ បដិយាតុសយព្យ មានាតុសយព្យ
 ឯធម្មាតុសយព្យ វិចិត្រិត្រាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ ងោ
 ច សោ តតោ អវិធាតុសយំ ន បរិជាលាតិ សោ វ(១)
 ឯក្សាលោ ឈរិយាបន្ទ សោ តតោ គាមកកាតុសយព្យ
 បដិយាតុសយព្យ មានាតុសយព្យ ឯធម្មាតុសយព្យ
 វិចិត្រិត្រាតុសយព្យ ន បរិជាលាតិ អវិធាតុសយព្យ ន
 បរិជាលាតិ ទិន្នន័យ មត្ថសម្បត្តិនព្យ អត្ថមកព្យ បរិជាលាតិ
 អវេសសោ ឯក្សាលោ សព្វត្តិ គាមកកាតុសយព្យ បដិ-
 យាតុសយព្យ មានាតុសយព្យ ឯធម្មាតុសយព្យ វិចិត្រិ-
 ត្រាតុសយព្យ ន បរិជាលន្ទិ អវិធាតុសយព្យ ន បរិជា-
 ន្ទិ ។ យោ វ បន យតោ អវិធាតុសយំ ន បរិជាលាតិ

អភិធមុបិធក យមក៖

មិនកំណត់ដើរ នូវការភាពទុស៊យដ្ឋន មិនកំណត់ដើរ នូវការមកភាពទុស៊យដ្ឋន នូវសំបុរាណ
យានទុស៊យដ្ឋន នូវមានានទុស៊យដ្ឋន នូវទីផ្សាយទុស៊យដ្ឋន នូវវិបីកិច្ចានទុស៊យដ្ឋន
កុងទីទាំងអស់ ។ បុគ្គលិណា មិនកំណត់ដើរ នូវការមកភាពទុស៊យដ្ឋន
នូវរបជិយានទុស៊យដ្ឋន នូវមានានទុស៊យដ្ឋន នូវទីផ្សាយទុស៊យដ្ឋន នូវវិបី-
កិច្ចានទុស៊យដ្ឋន កុងទីណា បុគ្គលិនោះ មិនកំណត់ដើរ នូវអវិជ្ជានទុស៊យ
កុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមតិប្រសើរនោះ មិន
កំណត់ដើរ នូវការមកភាពទុស៊យដ្ឋន នូវរបជិយានទុស៊យដ្ឋន នូវមានាន-
ទុស៊យដ្ឋន នូវទីផ្សាយទុស៊យដ្ឋន នូវវិបីកិច្ចានទុស៊យដ្ឋន កុងទុក្ខិកទនានោះ
តែបុគ្គលិនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើរ នូវអវិជ្ជានទុស៊យ កុងទុក្ខិកទនានោះ
នោះទេ បុគ្គលិនោះជេង មិនកំណត់ដើរ នូវការមកភាពទុស៊យដ្ឋន នូវ
បិយានទុស៊យដ្ឋន នូវមានានទុស៊យដ្ឋន នូវទីផ្សាយទុស៊យដ្ឋន នូវវិបី-
កិច្ចានទុស៊យដ្ឋន មិនកំណត់ដើរ នូវអវិជ្ជានទុស៊យដ្ឋន កុងអបវិយាបន្ទុ:
នោះ បុគ្គល ដីសែស ព្រៀរលេង តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀង
ដោយមតិ និងបុគ្គលទី ៨ មេញ មិនកំណត់ដើរ នូវការមកភាពទុស៊យ
ដ្ឋន នូវរបជិយានទុស៊យដ្ឋន នូវមានានទុស៊យដ្ឋន នូវទីផ្សាយទុស៊យដ្ឋន
នូវវិបីកិច្ចានទុស៊យដ្ឋន មិនកំណត់ដើរ នូវអវិជ្ជានទុស៊យដ្ឋន កុងទីទាំង
អស់ ។ ម្មយប់នៅទី ៩ បុគ្គលិណា មិនកំណត់ដើរ នូវអវិជ្ជានទុស៊យ

អនុសយយមគេ ហិច្ឆារាគោ

សោ តតោ កាមភាគធនុសយព្យ បងិយាធនុសយព្យ
 មានាធនុសយព្យ ឯធម្មាធនុសយព្យ វិចិត្តធម្មាធនុសយព្យ
 ន បរិជាលាតីតិ ។ អដ្ឋមកោ កាមជាតុយា តីសុ
 ហេណាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា សោ តតោ អ-
 វិច្ឆាធនុសយព្យ កាមភាគធនុសយព្យ បងិយាធនុសយព្យ
 មានាធនុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ
 ឯធម្មាធនុសយព្យ វិចិត្តធម្មាធនុសយព្យ ន បរិជាលាតិ សោ
 វ បុក្សលោ អបវិយាយផ្ទ សោ តតោ អវិច្ឆាធនុសយព្យ
 ន បរិជាលាតិ កាមភាគធនុសយព្យ បងិយាធនុសយព្យ
 មានាធនុសយព្យ ឯធម្មាធនុសយព្យ វិចិត្តធម្មាធនុសយព្យ ន
 បរិជាលាតិ អនាកមិមក្តុសមដី ឯក្សាយ ហេណាយ
 សោ តតោ អវិច្ឆាធនុសយព្យ កាមភាគធនុសយព្យ
 មានាធនុសយព្យ ឯធម្មាធនុសយព្យ វិចិត្តធម្មាធនុសយព្យ
 ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ បងិយាធនុសយ
 ន បរិជាលាតិ សោ វ បុក្សលោ កាមជាតុយា ទីសុ
 ហេណាសុ សោ តតោ អវិច្ឆាធនុសយព្យ បងិយាធនុ-
 សយព្យ មានាធនុសយព្យ ឯធម្មាធនុសយព្យ វិចិត្តធម្មា-
 ឌុសយព្យ ន បរិជាលាតិ នោ ច សោ តតោ
 កាមភាគធនុសយ ន បរិជាលាតិ សោ វ បុក្សលោ

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

ភូជីណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដើង នូវការមកតានុស៊ឃើយធ័រ នូវ
បដិយានុស៊ឃើយធ័រ នូវមានានុស៊ឃើយធ័រ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើយធ័រ នូវវិចិកិច្ច-
នុស៊ឃើយធ័រ ភូជីនោះប៉ុ ។ បុគ្គលទី ៨ នោះ មិនកំណត់ដើង នូវ
អវិជ្ជានុស៊ឃើយធ័រ នូវការមកតានុស៊ឃើយធ័រ នូវបដិយានុស៊ឃើយធ័រ នូវ
មានានុស៊ឃើយធ័រ ភូជីនៅ ៣ នោះ ភូជីកាមជាតុ ភូជីរួបជាតុ និងភូជី
អរូបជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើង នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើយធ័រ
នូវវិចិកិច្ចានុស៊ឃើយធ័រ ភូជីនៅ ៣ នោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់
ដើង នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយធ័រ មិនកំណត់ដើង នូវការមកតានុស៊ឃើយធ័រ នូវ
បដិយានុស៊ឃើយធ័រ នូវមានានុស៊ឃើយធ័រ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើយធ័រ នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊ឃើយធ័រ ភូជីអបិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយអនាគាម-
មគ្គនោះ មិនកំណត់ដើង នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយធ័រ នូវការមកតានុស៊ឃើយធ័រ
នូវមានានុស៊ឃើយធ័រ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើយធ័រ នូវវិចិកិច្ចានុស៊ឃើយធ័រ ភូជីទុក-
ផែនានោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដើង នូវបដិយានុស៊ឃើយ
ភូជីទុកផែនានោះទេ បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដើង នូវអវិជ្ជានុស៊ឃើយធ័រ
នូវបដិយានុស៊ឃើយធ័រ នូវមានានុស៊ឃើយធ័រ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃើយធ័រ នូវវិចិកិច្ចានុ-
ស៊ឃើយធ័រ ភូជីផែនាតីរនោះ ភូជីកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជា
មិនកំណត់ដើង នូវការមកតានុស៊ឃើយ ភូជីផែនាតីរនោះទេ បុគ្គលនោះជន

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

រួបជាតុយា អរួបជាតុយា អបវិយាបន្ទូ សោ តតោ
 អវិធ្មានុសយព្យ ន បរិធាងតិ គាមភាគុនុសយព្យ
 បធិយានុសយព្យ មានុនុសយព្យ ឯិធ្មានុសយព្យ
 វិធិកិធ្មានុសយព្យ ន បរិធាងតិ ទិន្ទំ មក្តុសមក្តីនព្យ
 អដ្ឋមកព្យ បម្រុ អរសេសា បុក្តុលា សព្វត្តិ
 អវិធ្មានុសយព្យ ន បរិធាងតិ គាមភាគុនុសយព្យ
 បធិយានុសយព្យ មានុនុសយព្យ ឯិធ្មានុសយព្យ
 វិធិកិធ្មានុសយព្យ ន បរិធាងតិ ។

[៦៦] យោ យតោ គាមភាគុនុសយព្យ បធិ-
 យានុសយព្យ មានុនុសយព្យ ឯិធ្មានុសយព្យ វិធិ-
 កិធ្មានុសយព្យ ករៀភាគុនុសយព្យ ន បរិធាងតិ សោ
 តតោ អវិធ្មានុសយំ ន បរិធាងតិ ។ អក្តុមក្តុសមក្តី
 ឌុក្តាយ វេណាយ សោ តតោ គាមភាគុនុសយព្យ
 បធិយានុសយព្យ មានុនុសយព្យ ឯិធ្មានុសយព្យ
 វិធិកិធ្មានុសយព្យ ករៀភាគុនុសយព្យ ន បរិធាងតិ
 នោ ច សោ តតោ អវិធ្មានុសយំ ន បរិធាងតិ

អភិធម្ពបិធក យមក:

មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង
នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិជ្ជានុស៊យដង នូវិចិកិច្ចា-
នុស៊យដង កុង្យបជាតុ កុងអរបជាតុ និងកុងអបវិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល
ដែលស ពេរលើន តែបុគ្គលពីរពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមគ្គ និង
បុគ្គលទី ៤ មេញ មិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យដង មិនកំណត់ដីន
នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវ
ទិជ្ជានុស៊យដង នូវិចិកិច្ចានុស៊យដង កុងទិញធមស់ ។

[៦៦] បុគ្គលណា មិនកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវ
បជិយានុស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិជ្ជានុស៊យដង នូវិចិកិច្ចា-
នុស៊យដង នូវករភានុស៊យដង កុងទិណា បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីន
នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គ
ដែលស និងកំណត់ដីន នូវកាមភានុស៊យដង នូវបជិយានុ-
ស៊យដង នូវមានានុស៊យដង នូវទិជ្ជានុស៊យដង នូវិចិកិច្ចា-
នុស៊យដង នូវករភានុស៊យដង កុងទិកុងទនានោះ តែបុគ្គលនោះ
មិនមែនជាមិនកំណត់ដីន នូវអវិជ្ជានុស៊យ កុងទិកុងទនានោះទេ

អនុសយយមកេ បរិញ្ញាកោ

សោ	វ	បុគ្គលោ	អបិយាបធ្លើ	សោ	តតោ
គាមភកាតុសយព្យា		បដិយាតុសយព្យា		មានាតុស-	
យព្យា		ឯធម្មាតុសយព្យា	វិចិត្រិថាតុសយព្យា	ករក-	
កាតុសយព្យា	ន	បរិជាទាតី	អវិជ្ជាតុសយព្យា	ន	
បរិជាទាតី	ទិន្នំ	មក្សសមត្ថិនព្យា	អដ្ឋមកព្យា	បម្រួល	
អវសោ		បុគ្គលា	សព្វត្តិ	គាមភកាតុសយព្យា	
បដិយាតុសយព្យា			មានាតុសយព្យា	ឯធម្មាតុសយព្យា	
វិចិត្រិថាតុសយព្យា		ករកាតុសយព្យា	ន	បរិជានន្តិ	
អវិជ្ជាតុសយព្យា	ន	បរិជានន្តិ	។	យោ វ បន យតោ	
អវិជ្ជាតុសយំ	ន	បរិជាទាតី	សោ	តតោ គាម-	
				ភកាតុសយព្យា	
ឯធម្មាតុសយព្យា		បដិយាតុសយព្យា		មានាតុសយព្យា	
វិចិត្រិថាតុសយព្យា		វិចិត្រិថាតុសយព្យា		ករកាតុសយព្យា	
ន	បរិជាទាតីតិ	។	អដ្ឋមកោ	គាមធាតុយា តិសុ	
បន្លាសុ	រួបធាតុយា	អរួបធាតុយា	សោ	តតោ	
អវិជ្ជាតុសយព្យា		គាមភកាតុសយព្យា		បដិយាតុស-	
យព្យា				យព្យា	
		ករកាតុសយព្យា	ន	បរិជាទាតី	

អនុសយយមក៖ បរិញ្ញាករ៖

បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាមភាពនូវសំយដជន នូវបជិយានូវសំយ
ដជន នូវមានានូវសំយដជន នូវទិដ្ឋានូវសំយដជន នូវវិចិកិច្ចានូវសំយដជន នូវ
ករភាពនូវសំយដជន មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវអវិជ្ជានូវសំយដជន កុងអបវិយាបន្ទះ
នោះ បុគ្គល ដ៏សេស រៀរលើជន តែបុគ្គលពីរពុក ដែលព្រមព្រៃង
ដោយមតិ និងបុគ្គលទី ៨ មេញ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាមភាពនូវសំយ
ដជន នូវបជិយានូវសំយដជន នូវមានានូវសំយដជន នូវទិដ្ឋានូវសំយដជន
នូវវិចិកិច្ចានូវសំយដជន នូវករភាពនូវសំយដជន មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវអវិជ្ជានូវ
សំយដជន កុងទិទៈអស់ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណាត មិនកំណត់
ដីជំនួយ នូវអវិជ្ជានូវសំយ កុងទិទៈបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវកាម-
ភាពនូវសំយដជន នូវបជិយានូវសំយដជន នូវមានានូវសំយដជន នូវទិដ្ឋា-
នូវសំយដជន នូវវិចិកិច្ចានូវសំយដជន នូវករភាពនូវសំយដជន កុងទិនោះប៉ុ ។
បុគ្គលទី ៨ នោះ មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវអវិជ្ជានូវសំយដជន នូវកាមភាពនូវ
សំយដជន នូវបជិយានូវសំយដជន នូវមានានូវសំយដជន នូវករភាពនូវសំយ
ដជន កុងរៀនា ៣ នោះ កុងកាមបាតុ កុងរូបបាតុ និងកុងអរូបបាតុ

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

នៅ ច សោ តតោ ធម្មានុសយព្យ វិចិគិញ្ញានុសយព្យ
 ន បរិជាតាតី សោ វ បុក្រលោ អបវិយាបេឡ សោ
 តតោ អវិញ្ញានុសយព្យ ន បរិជាតាតី គាមភាគានុ-
 សយព្យ បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ធម្មានុ-
 សយព្យ វិចិគិញ្ញានុសយព្យ ករភភានុសយព្យ ន
 បរិជាតាតី អណាកាមិមក្សសមដី ឯក្សាយ ហេនាយ
 សោ តតោ អវិញ្ញានុសយព្យ គាមភាគានុសយព្យ
 មានានុសយព្យ ធម្មានុសយព្យ វិចិគិញ្ញានុសយព្យ
 ករភភានុសយព្យ ន បរិជាតាតី នៅ ច សោ តតោ
 បដិយានុសយំ ន បរិជាតាតី សោ វ បុក្រលោ គាម-
 ភាគុយា ទីសុ ហេនាសុ សោ តតោ អវិញ្ញានុសយព្យ
 បដិយានុសយព្យ មានានុសយព្យ ធម្មានុសយព្យ
 វិចិគិញ្ញានុសយព្យ ករភភានុសយព្យ ន បរិជាតាតី
 នៅ ច សោ តតោ គាមភាគានុសយំ ន បរិជាតាតី

អភិធម្ពបិដក យមក៖

តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវឱចិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ កុងផែនា ៣ នោះទេ បុគ្គលនោះជនេះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវអេដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ មិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវបដិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវមានានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវឱចិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ កុងអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល អ្នកញ្ច ព្រៃំដោយអនាគាតមិមត្តនោះ មិនកំណត់ដីនេះ នូវអេដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវមានានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវឱចិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវបដិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ កុងទុកុងផែនានោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវឱចិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវបដិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវមានានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវទិដ្ឋានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវឱចិកិច្ចានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវបដិយានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ កុងផែនាតីនោះ កុងកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ កុងផែនាតីនោះទេ បុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនកំណត់ដីនេះ នូវការមកតានុស៊ឃុំយដ្ឋន៍ កុងផែនាតីនោះទេ

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

សោ វ បុគ្គលោ រូបធាតុយា អរូបធាតុយា អបិយាបត្រ
 សោ តតោ អវិជ្ជាថុសយព្យ ន បរិជាទាតី
 កាមភាគណុសយព្យ បដិយាថុសយព្យ មានាថុស-
 យព្យ ឯធម្មាថុសយព្យ វិចិត្តិថ្នាថុសយព្យ ករោភាថុស-
 យព្យ ន បរិជាទាតី ទួុលំ មត្តសមត្ថិនព្យ អង្គមកព្យ
 បម្រត្តា អវសោសា បុគ្គលា សព្វត្តិ អវិជ្ជាថុសយព្យ
 ន បរិជាទាន្តិ កាមភាគណុសយព្យ បដិយាថុសយព្យ
 មានាថុសយព្យ ឯធម្មាថុសយព្យ វិចិត្តិថ្នាថុសយព្យ
 ករោភាថុសយព្យ ន បរិជាទាន្តិ ។

បវិញ្ញាកំ និងិតំ ។

បហើនវារោ

[៦៧] យស្ស កាមភាគណុសយោ បហើន
 តស្ស បដិយាថុសយោ បហើនោតិ ។ អមត្ត ។
 យស្ស វ បន បដិយាថុសយោ បហើន តស្ស
 កាមភាគណុសយោ បហើនោតិ ។ អមត្ត ។

អនុសយយមក៖ បហិនរោះ

បុគ្គលនោះជន មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវអវិជ្ជានុសំយដ្ឋន មិនកំណត់ដីជំនួយ ការមកចានុសំយដ្ឋន នូវបដិយានុសំយដ្ឋន នូវមានានុសំយដ្ឋន នូវ
ទិដ្ឋានុសំយដ្ឋន នូវឱពិកិច្ចានុសំយដ្ឋន នូវករកានុសំយដ្ឋន ក្នុងរបបាតុ ក្នុងអរបបាតុ និងក្នុងអបរិយាបន្ទះនោះ បុគ្គល ដ៏សេស រៀរែលដៃ
តែបុគ្គលពីរពុក ដែលបានបញ្ជាផ្លូវជាយមត្ត និងបុគ្គលទី ៨ បេញ មិន
កំណត់ដីជំនួយ នូវអវិជ្ជានុសំយដ្ឋន មិនកំណត់ដីជំនួយ នូវការមកចានុសំយដ្ឋន
នូវបដិយានុសំយដ្ឋន នូវមានានុសំយដ្ឋន នូវទិដ្ឋានុសំយដ្ឋន នូវឱពិកិច្ចា-
នុសំយដ្ឋន នូវករកានុសំយដ្ឋន ក្នុងទីទាំងអស់ ។

ចំ បរិញ្ញារោះ ។

បហិនរោះ

[៦៧] បុគ្គលណា លេបដ្ឋកាមកានុសំយ បុគ្គលនោះ លេប
ដ្ឋបដិយានុសំយបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ានទ្រួត បុគ្គលណា លេប
ដ្ឋបដិយានុសំយ បុគ្គលនោះ លេបដ្ឋកាមកានុសំយបុ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដក់ យមកំ

យស្ស គាយកតានុសយោ បហីនោ តស្ស មានានុស-
យោ បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស គាយកតានុសយោ
បហីនោ នោ ច តស្ស មានានុសយោ បហីនោ
អរហាលោ គាយកតានុសយោ ច បហីនោ មានានុស-
យោ ច បហីនោ ។ យស្ស វ បន មានានុសយោ
បហីនោ តស្ស គាយកតានុសយោ បហីនោតិ ។
អាមណ្ឌា ។ យស្ស គាយកតានុសយោ បហីនោ
តស្ស ធម្មតានុសយោ ។ ឬ ។ វិចិគិត្យានុសយោ
បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស វ បន វិចិគិត្យ-
នុសយោ បហីនោ តស្ស គាយកតានុសយោ បហី-
នោតិ ។ ទិន្ន័យ បុគ្គលាបំ វិចិគិត្យានុសយោ បហីនោ
នោ ច តេសំ គាយកតានុសយោ បហីនោ ទិន្ន័យ
បុគ្គលាបំ វិចិគិត្យានុសយោ ច បហីនោ គាយកតានុ-
សយោ ច បហីនោ ។ យស្ស គាយកតានុសយោ
បហីនោ តស្ស ករកតានុសយោ ។ ឬ ។ អវិធ្មានុ-
សយោ បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស គាយកតានុ-
សយោ បហីនោ នោ ច តស្ស អវិធ្មានុសយោ
បហីនោ អរហាលោ គាយកតានុសយោ ច បហីនោ

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលុណា លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យ បុគ្គលនោះ លេបដ្ឋៀមាននូស៊យ
 ប្រ ។ អនាគាមិបុគ្គល លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គល
 នោះ មិនលេបដ្ឋៀមាននូស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យ
 ផង លេបដ្ឋៀមាននូស៊យផង ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា លេបដ្ឋៀ
 មាននូស៊យ បុគ្គលនោះ លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យប្រ ។ អើ ។ បុគ្គល
 ុណា លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យ បុគ្គលនោះ លេបដ្ឋៀទិដ្ឋាននូស៊យ ។ បេ ។
 លេបដ្ឋៀវិចិកិច្ចានូស៊យប្រ ។ អើ ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលុណា លេ
 បដ្ឋៀវិចិកិច្ចានូស៊យ បុគ្គលនោះ លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យប្រ ។ បុគ្គលពីរ
 ពួក លេបដ្ឋៀវិចិកិច្ចានូស៊យ តែបុគ្គលពីរពួកនោះ មិនលេបដ្ឋៀកាមភាព-
 នូស៊យទេ បុគ្គលពីរពួក លេបដ្ឋៀវិចិកិច្ចានូស៊យផង លេបដ្ឋៀកាមភាព-
 នូស៊យផង ។ បុគ្គលុណា លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យ បុគ្គលនោះ
 (លេបដ្ឋៀ) ករោគនូស៊យ ។ បេ ។ លេបដ្ឋៀអវិជ្ជានូស៊យប្រ ។
 អនាគាមិបុគ្គល លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ
 มិនលេបដ្ឋៀអវិជ្ជានូស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេបដ្ឋៀកាមភាពនូស៊យផង

អនុសយយមកៅ បហីនវាគោ

អវិធ្មានុសយោ ច បហីនោ ។ យស្ស វ បន

អវិធ្មានុសយោ បហីនោ តស្ស គាយកកានុសយោ

បហីនោតិ ។ អមញ្ញ ។

[៦៥] យស្ស បដិយានុសយោ បហីនោ តស្ស
 មានានុសយោ បហីនោតិ ។ អណាកាមិស្ស បដិ-
 យានុសយោ បហីនោ នោ ច តស្ស មានានុសយោ
 បហីនោ អរហតេ បដិយានុសយោ ច បហីនោ
 មានានុសយោ ច បហីនោ ។ យស្ស វ បន មាន-
 ុសយោ បហីនោ តស្ស បដិយានុសយោ បហីនោ-
 តិ ។ អមញ្ញ ។ យស្ស បដិយានុសយោ បហីនោ
 តស្ស ទិធ្មានុសយោ ។ ហ ។ វិចិគិធ្មានុសយោ បហី-
 នោតិ ។ អមញ្ញ ។ យស្ស វ បន វិចិគិធ្មានុ-
 សយោ បហីនោ តស្ស បដិយានុសយោ បហីនោ-
 តិ ។ ទិន្ទំ បុគ្គលានំ វិចិគិធ្មានុសយោ បហីនោ
 នោ ច តេសំ បដិយានុសយោ បហីនោ ទិន្ទំ បុគ្គ-
 លានំ វិចិគិធ្មានុសយោ ច បហីនោ បដិយានុសយោ
 ច បហីនោ ។ យស្ស បដិយានុសយោ បហីនោ

អនុសយយមក៖ បហីនវារ់

លេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យដង ។ ម្នយយ៉ានទ្រូត បុគ្គលណា លេះបង្ក់
អវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេះបង្ក់កាមភាពានុស៊យប្ប ។ អើ ។

[៦៨] បុគ្គលណា លេះបង្ក់បដិយានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេះ
បង្ក់មានានុស៊យប្ប ។ អនាគាមបុគ្គល លេះបង្ក់បដិយានុស៊យ តែ
អនាគាមបុគ្គលនោះ មិនលេះបង្ក់មានានុស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេះ
បង្ក់បដិយានុស៊យដង លេះបង្ក់មានានុស៊យដង ។ ម្នយយ៉ានទ្រូត
បុគ្គលណា លេះបង្ក់មានានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេះបង្ក់បដិយានុស៊យប្ប ។
អើ ។ បុគ្គលណា លេះបង្ក់បដិយានុស៊យ បុគ្គលនោះ (លេះបង្ក់)
ទិជ្ជានុស៊យ ។ បេ ។ លេះបង្ក់វិចិកិថ្នានុស៊យប្ប ។ អើ ។ ម្នយយ៉ានទ្រូត
បុគ្គលណា លេះបង្ក់វិចិកិថ្នានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេះបង្ក់បដិយានុស៊យ
ប្ប ។ បុគ្គលពីរព្យក លេះបង្ក់វិចិកិថ្នានុស៊យ តែបុគ្គលពីរព្យកនោះ
មិនលេះបង្ក់បដិយានុស៊យទេ បុគ្គលពីរព្យក លេះបង្ក់វិចិកិថ្នានុស៊យ
ដង លេះបង្ក់បដិយានុស៊យដង ។ បុគ្គលណា លេះបង្ក់បដិយានុស៊យ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

តស្ស ករកកានុសយោ ។ ឃ ។ អវិជ្ជានុសយោ
បហីនោតិ ។ អនាគមិស្ស បដិយានុសយោ បហីនោ
នោ ច តស្ស អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ អរយាតោ
បដិយានុសយោ ច បហីនោ អវិជ្ជានុសយោ ច
បហីនោ ។ យស្ស វ បន អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ
តស្ស បដិយានុសយោ បហីនោតិ ។ អាមញ្ញ ។
 [៦៥] យស្ស មានានុសយោ បហីនោ តស្ស
ិជ្ជានុសយោ ។ ឃ ។ វិចិគិថ្នានុសយោ បហី-
នោតិ ។ អាមញ្ញ ។ យស្ស វ បន វិចិគិថ្នា-
នុសយោ បហីនោ តស្ស មានានុសយោ បហី-
នោតិ ។ តិល្ប៉ា ឬក្រុណាលំ វិចិគិថ្នានុសយោ បហី-
នោ នោ ច តើសំ មានានុសយោ បហីនោ អរ-
យាតោ វិចិគិថ្នានុសយោ ច បហីនោ មានានុស-
យោ ច បហីនោ ។ យស្ស មានានុសយោ ប-
ហីនោ តស្ស ករកកានុសយោ ។ ឃ ។ អវិជ្ជានុ-
សយោ បហីនោតិ ។ អាមញ្ញ ។ យស្ស វ
បន អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ តស្ស មានានុសយោ
បហីនោតិ ។ អាមញ្ញ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលនោះ (លេខបង្ក់) ករកតានុស៊យ ។ ហើយ លេខបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យបុគ្គលនោះ អនាគាមិបុគ្គល លេខបង្ក់បដិយានុស៊យ តើអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេខបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេខបង្ក់បដិយានុស៊យ ដើម្បី លេខបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យដើម្បី មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេខបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេខបង្ក់បដិយានុស៊យបុគ្គលនោះ នឹង ។

[៦៩] បុគ្គលណា លេខបង្ក់មានានុស៊យ បុគ្គលនោះ (លេខបង្ក់) ទិជ្ជានុស៊យ ។ ហើយ លេខបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យបុគ្គលនោះ នឹង មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេខបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេខបង្ក់មានានុស៊យបុគ្គល ៣ ពួក លេខបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យ តើបុគ្គល ៣ ពួកនោះ មិនលេខបង្ក់មានានុស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេខបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យដើម្បី លេខបង្ក់មានានុស៊យដើម្បី បុគ្គលណា លេខបង្ក់មានានុស៊យ បុគ្គលនោះ (លេខបង្ក់) ករកតានុស៊យ ។ ហើយ លេខបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យបុគ្គលនោះ លេខបង្ក់មានានុស៊យបុគ្គលនោះ នឹង មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេខបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ លេខបង្ក់មានានុស៊យបុគ្គលនោះ នឹង ។

អនុសយយមកេ បហើនវាគោ

- [៣០] យស្ស ធម្មតាតុសយោ បហើនោ តស្ស
 វិចិគិត្យាតុសយោ បហើនោតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វ បន វិចិគិត្យាតុសយោ បហើនោ តស្ស ធម្ម-
 តុសយោ បហើនោតិ ។ អាមត្តា ។ យ ។
- [៣១] យស្ស វិចិគិត្យាតុសយោ បហើនោ
 តស្ស ករកតាតុសយោ ។ យ ។ អវិជ្ជាតុសយោ
 បហើនោតិ ។ តិណ្ឌោ បុក្តលានំ វិចិគិត្យាតុសយោ
 បហើនោ នោ ច តេសំ អវិជ្ជាតុសយោ បហើនោ
 អរហាលោ វិចិគិត្យាតុសយោ ច បហើនោ អវិជ្ជាតុស-
 យោ ច បហើនោ ។ យស្ស វ បន អវិជ្ជាតុសយោ
 បហើនោ តស្ស វិចិគិត្យាតុសយោ បហើនោតិ ។
 អាមត្តា ។
- [៣២] យស្ស ករកតាតុសយោ បហើនោ តស្ស
 អវិជ្ជាតុសយោ បហើនោតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វ បន អវិជ្ជាតុសយោ បហើនោ តស្ស ករកត-
 ុសយោ បហើនោតិ ។ អាមត្តា ។

អនុសយយមក៖ បហិនភារ៖

[៧២] បុគ្គលិនា លេបង្ក់ករការណុស៊យ បុគ្គលនោះ លេបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្លាយយ៉ានីទ្រពា បុគ្គលិនា លេបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យបុ បុគ្គលនោះ លេបង្ក់ករការណុស៊យបុ ។ អើ ។

អភិធម្បបិដក់ យមកំ

[៣៣] យស្ស គាមភាគនុសយោ ច បដី-
 យានុសយោ ច បហីនា តស្ស មានុសយោ
 បហីនាតិ ។ អនាកាមិស្ស គាមភាគនុសយោ ច
 បដីយានុសយោ ច បហីនា នោ ច តស្ស មា-
 នានុសយោ បហីនា អរហតេ គាមភាគនុសយោ
 ច បដីយានុសយោ ច បហីនា មានុសយោ ច
 បហីនា ។ យស្ស វ បន មានុសយោ ប-
 ហីនា តស្ស គាមភាគនុសយោ ច បដីយានុស-
 យោ ច បហីនាតិ ។ អម្ចារ ។ យស្ស គាម-
 ភាគនុសយោ ច បដីយានុសយោ ច បហីនា តស្ស
 វិច្ឆានុសយោ ។ ឃ ។ វិច្ឆិតិច្ឆានុសយោ បហី-
 នាតិ ។ អម្ចារ ។ យស្ស វ បន វិច្ឆិតិច្ឆានុ-
 សយោ បហីនា តស្ស គាមភាគនុសយោ ច
 បដីយានុសយោ ច បហីនាតិ ។ ទួល្លំ បុគ្គលាលំ
 វិច្ឆិតិច្ឆានុសយោ បហីនា នោ ច តែសំ គាម-
 ភាគនុសយោ ច បដីយានុសយោ ច បហីនា ទួល្លំ
 បុគ្គលាលំ វិច្ឆិតិច្ឆានុសយោ ច បហីនា គាម-
 ភាគនុសយោ ច បដីយានុសយោ ច បហីនា ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

[៧៣] បុគ្គលុណា លេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយានុ-
ស៊យ បុគ្គលុនោះ លេបង្ក់មានានុស៊យប្ប ។ អនាគាមិបុគ្គល លេ-
បង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយានុស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គលុនោះ មិនលេ-
បង្ក់មានានុស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយा-
នុស៊យដង លេបង្ក់មានានុស៊យដង ។ ម្លាយយ៉ាន់ទ្រូត បុគ្គលុណា
លេបង្ក់មានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ លេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយा-
នុស៊យប្ប ។ អើ ។ បុគ្គលុណា លេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធ
បជិយានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (លេបង្ក់) ទិដ្ឋានុស៊យ ។ បេ ។ លេ-
បង្ក់វិចិកិច្ចានុស៊យប្ប ។ អើ ។ ម្លាយយ៉ាន់ទ្រូត បុគ្គលុណា លេ-
បង្ក់វិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលុនោះ លេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយা-
នុស៊យប្ប ។ បុគ្គលពីរព្យក លេបង្ក់វិចិកិច្ចានុស៊យ តែបុគ្គលពីរព្យកុនោះ
មិនលេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយានុស៊យទេ បុគ្គលពីរព្យក លេបង្ក់
វិចិកិច្ចានុស៊យដង លេបង្ក់កាមកតានុស៊យ និធបជិយានុស៊យដង ។

អនុសយយមកេ បហើនភាគ

យស្ស គាមភាគធម្មសយោ ច បដិយាម្មសយោ
 ច បហើន តស្ស ករភាគធម្មសយោ ។ ឃ ។
 អវិធ្មាម្មសយោ បហើនតិ ។ អនាកាមិស្ស
 គាមភាគធម្មសយោ ច បដិយាម្មសយោ ច បហើន
 នោ ច តស្ស អវិធ្មាម្មសយោ បហើន អរហត់
 គាមភាគធម្មសយោ ច បដិយាម្មសយោ ច បហើន
 អវិធ្មាម្មសយោ ច បហើន ។ យស្ស វ បន អ-
 វិធ្មាម្មសយោ បហើន តស្ស គាមភាគធម្មសយោ ច
 បដិយាម្មសយោ ច បហើនតិ ។ អមណ្ឌ ។
 [៧៤] យស្ស គាមភាគធម្មសយោ ច បដិ-
 យាម្មសយោ ច មានម្មសយោ ច បហើន តស្ស
 និធ្មាម្មសយោ ។ ឃ ។ វិចិកិធ្មាម្មសយោ បហើន-
 តិ ។ អមណ្ឌ ។ យស្ស វ បន វិចិកិធ្មាម្មស-
 យោ បហើន តស្ស គាមភាគធម្មសយោ ច បដិយាម្ម-
 សយោ ច មានម្មសយោ ច បហើនតិ ។
 ទិន្ន បុត្តិលាន វិចិកិធ្មាម្មសយោ បហើន

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

បុគ្គលុណា លេះបង់កាមភាពនូស៊យ និធបដិយានូស៊យ បុគ្គលនោះ
 (លេះបង់) ករភាពនូស៊យ ។ បេ ។ លេះបង់អវិជ្ជានូស៊យបុ ។
 អនាគាមិបុគ្គល លេះបង់កាមភាពនូស៊យ និធបដិយានូស៊យ តែ
 អនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេះបង់អវិជ្ជានូស៊យទេ ព្រះអរហត្ថ លេះបង់
 កាមភាពនូស៊យ និធបដិយានូស៊យផង លេះបង់អវិជ្ជានូស៊យផង ។
 ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា លេះបង់អវិជ្ជានូស៊យ បុគ្គលនោះ លេះ
 បង់កាមភាពនូស៊យ និធបដិយានូស៊យបុ ។ អើ ។

[៣២] បុគ្គលុណា លេះបង់កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ
 និធមានានូស៊យ បុគ្គលនោះ (លេះបង់) ទិជ្ជានូស៊យ ។ បេ ។
 លេះបង់វិបិកិច្ចានូស៊យបុ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា
 លេះបង់វិបិកិច្ចានូស៊យ បុគ្គលនោះ លេះបង់កាមភាពនូស៊យ បដិយ-
 នូស៊យ និធមានានូស៊យបុ ។ បុគ្គលពីរពួក លេះបង់វិបិកិច្ចានូស៊យ

អភិជ្ជមួយនឹងកៅ យមកំ

នោ ច តែសំ គាយកកានុសយោ ច បដិយានុសយោ
 ច មានានុសយោ ច បហីនា អនាកមិស្ស វិចិត្តញានុ-
 សយោ ច គាយកកានុសយោ ច បដិយានុសយោ
 ច បហីនា នោ ច តស្ស មានានុសយោ បហីនោ អរ-
 បាលោ វិចិត្តញានុសយោ ច បហីនោ គាយកកានុស-
 យោ ច បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច បហី-
 នា ។ យស្ស គាយកកានុសយោ ច បដិយានុសយោ
 ច មានានុសយោ ច បហីនា តស្ស ករកកានុសយោ
 ។ ឬ ។ អវិជ្ជានុសយោ បហីនោតិ ។ អមញ្ញា ។
 យស្ស វ បន អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ តស្ស គាយ-
 កកានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ
 ច បហីនោតិ ។ អមញ្ញា ។

[៧៥] យស្ស គាយកកានុសយោ ច បដិ-
 យានុសយោ ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ
 ច បហីនា តស្ស វិចិត្តញានុសយោ បហីនោតិ ។
 អមញ្ញា ។ យស្ស វ បន វិចិត្តញានុសយោ បហី-
 នោ តស្ស គាយកកានុសយោ ច បដិយានុសយោ
 ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច បហីនោតិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

តើបុគ្គលពីរពួកនោះ មិនលេខជំរាប់កាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ និង
មានានូស់យទេ អនាគាមិបុគ្គល លេខជំវិចិកិច្ចានូស់យ កាមភាពនូ-
ស់យ និងបដិយានូស់យ តើអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេខជំមានា-
នូស់យទេ ព្រះអរហន្ត លេខជំវិចិកិច្ចានូស់យផង លេខជំកាមភាពនូ-
ស់យ បដិយានូស់យ និងមានានូស់យផង ។ បុគ្គលណា លេខជំ
កាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ និងមានានូស់យ បុគ្គលនោះ (លេ-
ខជំ) ករ៉វភាពនូស់យ ។ ហើយ លេខជំអវិជ្ជានូស់យបុ ។ អើ ។
មួយយោងទៀត បុគ្គលណា លេខជំអវិជ្ជានូស់យ បុគ្គលនោះ លេ-
ខជំកាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ និងមានានូស់យបុ ។ អើ ។
[៧៥] បុគ្គលណា លេខជំកាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ
មានានូស់យ និងទិដ្ឋានូស់យ បុគ្គលនោះ លេខជំវិចិកិច្ចានូស់យបុ ។
អើ ។ មួយយោងទៀត បុគ្គលណា លេខជំវិចិកិច្ចានូស់យ បុគ្គលនោះ
លេខជំកាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ មានានូស់យ និងទិដ្ឋានូស់យបុ ។

អនុសយយមកេ បហីនវាគោ

ទិន្នំ បុគ្គលានំ វិចិត្តិថ្លាចុសយោ ឬ ឯធម្មាចុសយោ
 ឬ បហីនា នោ ឬ តើសំ គាយកកាចុសយោ
 ឬ បដិយាចុសយោ ឬ មានាចុសយោ ឬ បហីនា
 អនាកាមិស្ស វិចិត្តិថ្លាចុសយោ ឬ គាយកកាចុស-
 យោ ឬ បដិយាចុសយោ ឬ ឯធម្មាចុសយោ ឬ បហី-
 នា នោ ឬ តស្ស មានាចុសយោ បហីនោ អរយាតោ
 វិចិត្តិថ្លាចុសយោ ឬ បហីនោ គាយកកាចុសយោ
 ឬ បដិយាចុសយោ ឬ មានាចុសយោ ឬ ឯធម្មាចុស-
 យោ ឬ បហីនា ។ ឬ ។

[៧៦] យស្ស គាយកកាចុសយោ ឬ បដិយាចុសយោ
 ឬ មានាចុសយោ ឬ ឯធម្មាចុសយោ ឬ
 វិចិត្តិថ្លាចុសយោ ឬ បហីនា តស្ស ករកកាចុសយោ
 ។ ឬ ។ អរិយាចុសយោ បហីនោតិ ។ អមណ្ឌ
 យស្ស រ បន អរិយាចុសយោ បហីនោ តស្ស
 គាយកកាចុសយោ ឬ បដិយាចុសយោ ឬ មានាចុសយោ
 ឬ ឯធម្មាចុសយោ ឬ វិចិត្តិថ្លាចុសយោ ឬ
 បហីនោតិ ។ អមណ្ឌ ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

បុគ្គលពីរពុក លេបដ្ឋៀវិចិកិត្តានុស៊យ និធិផ្ទានុស៊យ តែបុគ្គលពីរពុក
នៅ៖ មិនលេបដ្ឋៀកាមភាពានុស៊យ បដិយានុស៊យ និធិមានានុស៊យទេ
អនាគាមបុគ្គល លេបដ្ឋៀវិចិកិត្តានុស៊យ កាមភាពានុស៊យ បដិយានុស៊យ
និធិផ្ទានុស៊យ តែអនាគាមបុគ្គលនៅ៖ មិនលេបដ្ឋៀមានានុស៊យទេ
ព្រះអរហត្ថុ លេបដ្ឋៀវិចិកិត្តានុស៊យដែល លេបដ្ឋៀកាមភាពានុស៊យ បដិ-
យានុស៊យ មានានុស៊យ និធិផ្ទានុស៊យដែល ។ ហើ ។
 [៧៦] បុគ្គលណា លេបដ្ឋៀកាមភាពានុស៊យ បដិយានុស៊យ
មានានុស៊យ ទិផ្ទានុស៊យ និធិវិចិកិត្តានុស៊យ បុគ្គលនៅ៖ (លេបដ្ឋៀ)
ករ៉ភាពានុស៊យ ។ ហើ ។ លេបដ្ឋៀអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្អយ
យោងទៀត បុគ្គលណា លេបដ្ឋៀអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនៅ៖ លេបដ្ឋៀកាម-
ភាពានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ ទិផ្ទានុស៊យ និធិវិចិកិត្តានុ-
ស៊យបុ ។ អើ ។

អភិជម្យបិជកេ យមកំ

[៣៣] យស្ស គាមភាគនុសយោ ឬ បដិយានុ-
សយោ ឬ មាននុសយោ ឬ ទិន្ននានុសយោ ឬ វិចិកិ-
ន្ននានុសយោ ឬ ករកភាគនុសយោ ឬ បហីនា តស្ស អ-
វិន្ននានុសយោ បហីនាតិ ។ អមន្ន ។ យស្ស វ បន
អវិន្ននានុសយោ បហីនា តស្ស គាមភាគនុសយោ ឬ
បដិយានុសយោ ឬ មាននុសយោ ឬ ទិន្ននានុសយោ
ឬ វិចិកិន្ននានុសយោ ឬ ករកភាគនុសយោ ឬ បហី-
នាតិ ។ អមន្ន ។

[៣៤] យត្ត គាមភាគនុសយោ បហីនា តត្ត
បដិយានុសយោ បហីនាតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហីនាតិ
វ អប្បយីនាតិ វ ។ យត្ត វ បន បដិយានុសយោ
បហីនា តត្ត គាមភាគនុសយោ បហីនាតិ ។ ន
វត្ថុព្រោ បហីនាតិ វ អប្បយីនាតិ វ ។ យត្ត
គាមភាគនុសយោ បហីនា តត្ត មាននុសយោ
បហីនាតិ ។ អមន្ន ។ យត្ត វ បន មាន-
នុសយោ បហីនា តត្ត គាមភាគនុសយោ បហី-
នាតិ ។ រួបធានុយ អរូបធានុយ ធមត្ត មាននុ-
សយោ បហីនា គាមភាគនុសយោ ន វត្ថុព្រោ

អភិធម្ពបិធក យមកែវ:

[៣៧] បុគ្គលុណា លេបដ៏កាមភាពនូស់យ បជិយានូស់យ
មានានូស់យ ទិដ្ឋានូស់យ វិចិកិថ្នានូស់យ និងករោភានូស់យ បុគ្គល
នោះ លេបដ៏អវិជ្ជានូស់យបុ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាវទ្រព័ត បុគ្គល
ុណា លេបដ៏អវិជ្ជានូស់យ បុគ្គលនោះ លេបដ៏កាមភាពនូស់យ បជិ-
យានូស់យ មានានូស់យ ទិដ្ឋានូស់យ វិចិកិថ្នានូស់យ និងករោភា-
នូស់យបុ ។ អើ ។

[៣៨] បុគ្គល លេបដ៏កាមភាពនូស់យ ក្តីជិណា លេបដ៏
បជិយានូស់យ ក្តីជិនោះបុ ។ មិនគ្គរពោលបាត លេបដ៏ដែន បាត
មិនលេបដ៏ដែនទេ ។ ម្បយយ៉ាវទ្រព័ត បុគ្គល លេបដ៏បជិយានូស់យ
ក្តីជិណា លេបដ៏កាមភាពនូស់យ ក្តីជិនោះបុ ។ មិនគ្គរពោលបាត
លេបដ៏ដែន បាត មិនលេបដ៏ដែនទេ ។ បុគ្គល លេបដ៏កាមភាពនូស់យ
ក្តីជិណា លេបដ៏មានានូស់យ ក្តីជិនោះបុ ។ អើ ។ ម្បយ
យ៉ាវទ្រព័ត បុគ្គល លេបដ៏មានានូស់យ ក្តីជិណា លេបដ៏កាមភា-
តនូស់យ ក្តីជិនោះបុ ។ បុគ្គល លេបដ៏មានានូស់យ ក្តី
របជាតិ និងក្តីអរបរបជាតិនៃ៖ តែកាមភាពនូស់យ មិនគ្គរពោលបាត

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

ឃហើនោតិ វ អប្បឃហើនោតិ វ កាមជាតុយ ទីសុ
 ង់នាសុ ធន្ទ មានាគុសយោ ច ឃហើនោ កាមភ-
 កាគុសយោ ច ឃហើនោ ។ យត្ត កាមភកាគុ-
 សយោ ឃហើនោ តត្ត ធន្ទាគុសយោ ។ ឬ ។ វិ-
 ធិកិច្ចាគុសយោ ឃហើនោតិ ។ អមត្ត ។ យត្ត
 វ ឬ វិធិកិច្ចាគុសយោ ឃហើនោ តត្ត កាមភក-
 កាគុសយោ ឃហើនោតិ ។ ឯក្រាយ ង់នាយ រួបជាតុយ
 អរួបជាតុយ ធន្ទ វិធិកិច្ចាគុសយោ ឃហើនោ កាមភ-
 កាគុសយោ ន វត្ថុព្រ ឃហើនោតិ វ អប្បឃហើនោតិ
 វ កាមជាតុយ ទីសុ ង់នាសុ ធន្ទ វិធិកិច្ចាគុស-
 យោ ច ឃហើនោ កាមភកាគុសយោ ច ឃហើនោ ។
 យត្ត កាមភកាគុសយោ ឃហើនោ តត្ត ករកាគុស-
 យោ ឃហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រ ឃហើនោតិ វ អប្បឃ-
 ហើនោតិ វ ។ យត្ត វ ឬ ករកាគុសយោ ឃហើនោ
 តត្ត កាមភកាគុសយោ ឃហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រ
 ឃហើនោតិ វ អប្បឃហើនោតិ វ ។ យត្ត កាមភ-
 កាគុសយោ ឃហើនោ តត្ត អវិច្ចាគុសយោ ឃហើ-
 នោតិ ។ អមត្ត ។ យត្ត វ ឬ ឬ អវិច្ចាគុសយោ
 ឃហើនោតិ តត្ត កាមភកាគុសយោ ឃហើនោតិ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

លេះបង់ដង បា មិនលេះបង់ដងទេ លេះបង់មាននុស្សយដង លេះបង់
កាមភានុស្សយដង ក្តួនអេឡាទីរន្ត់៖ ក្តួនកាមជាតុ ។ បុគ្គល លេះ
បង់កាមភានុស្សយ ក្តួនទិណា (លេះបង់) ទិដ្ឋានុស្សយ ។ ហើ ។
លេះបង់វិបិកិច្ចានុស្សយ ក្តួនទិនោះបួ ។ អើ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល
លេះបង់វិបិកិច្ចានុស្សយ ក្តួនទិណា លេះបង់កាមភានុស្សយ ក្តួនទិនោះ
បួ ។ បុគ្គល លេះបង់វិបិកិច្ចានុស្សយ ក្តួនទុក្រអេឡាទីរន្ត់៖ ក្តួនរបជាតុ
និងក្តួនអរបជាតុ តែកាមភានុស្សយ មិនគូរពេលបា លេះបង់ដង
បា មិនលេះបង់ដងទេ លេះបង់វិបិកិច្ចានុស្សយដង លេះបង់កាមភានុ-
ស្សយដង ក្តួនអេឡាទីនោះ ក្តួនកាមជាតុ ។ បុគ្គល លេះបង់កាមភានុ-
ស្សយ ក្តួនទិណា លេះបង់ករភានុស្សយ ក្តួនទិនោះបួ ។ មិន
គូរពេលបា លេះបង់ដង បា មិនលេះបង់ដងទេ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រូត
បុគ្គល លេះបង់ករភានុស្សយ ក្តួនទិណា លេះបង់កាមភានុស្សយ ក្តួន
ទិនោះបួ ។ មិនគូរពេលបា លេះបង់ដង បា មិនលេះបង់ដងទេ ។
បុគ្គល លេះបង់កាមភានុស្សយ ក្តួនទិណា លេះបង់អវិជ្ជានុស្សយ ក្តួន
ទិនោះបួ ។ អើ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេះបង់អវិជ្ជានុស្សយ
ក្តួនទិណា លេះបង់កាមភានុស្សយ ក្តួនទិនោះបួ ។ បុគ្គល

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ឯក្រាយ ហេណាយ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា ធន
អវិជ្ជាចុសយោ បហីនោ គាមកកាចុសយោ ន
រត្តព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ គាមចាតុយា
ទីសុ ហេណាសុ ធន អវិជ្ជាចុសយោ ច បហីនោ
គាមកកាចុសយោ ច បហីនោ ។

[៣៥] យត្ត បដិយាចុសយោ បហីនោ តត្ត
មានាចុសយោ បហីនោតិ ។ ន រត្តព្រោ បហីនោតិ
វ អប្បហីនោតិ វ ។ យត្ត វ បន មានាចុស-
យោ បហីនោ តត្ត បដិយាចុសយោ បហីនោតិ ។
ន រត្តព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។
យត្ត បដិយាចុសយោ បហីនោ តត្ត ធនិជ្ជាចុស-
យោ ។ ឃ ។ វិចិគិថ្វាចុសយោ បហីនោតិ ។ អ-
ម្លាត ។ យត្ត វ បន វិចិគិថ្វាចុសយោ បហីនោ
តត្ត បដិយាចុសយោ បហីនោតិ ។ គាមចាតុយា
ទីសុ ហេណាសុ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា ធន វិចិ-
គិថ្វាចុសយោ បហីនោ បដិយាចុសយោ ន រត្តព្រោ
បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ឯក្រាយ ហេណាយ
ធន វិចិគិថ្វាចុសយោ ច បហីនោ បដិយាចុសយោ
ច បហីនោ ។ យត្ត បដិយាចុសយោ បហីនោ

អភិធម្បបិធក យមក:

លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទុកដៃទនានោះ ក្តួរបណ្តុ និងក្តួនអរូបណ្តុ
តែកាមភាពានុស៊យ មិនគូរពេលបា លេះបង់ផែង បា មិនលេះបង់ផែងទេ
លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យផែង លេះបង់កាមភាពានុស៊យផែង ក្តួនដៃទនាចីរោះ
ក្តួនកាមណាតុ ។

[៣៩] បុគ្គល លេះបង់បដិយានុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់មានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនគូរពេលបា លេះបង់ផែង បា មិន
លេះបង់ផែងទេ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេះបង់មានុស៊យ ក្តួន
ទិណា លេះបង់បដិយានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនគូរពេលបា លេះ
បង់ផែង បា មិនលេះបង់ផែងទេ ។ បុគ្គល លេះបង់បដិយានុស៊យ
ក្តួនទិណា (លេះបង់) ទិជ្ជានុស៊យ ។ ហើ ។ លេះបង់វិចិកិច្ចានុស៊យ
ក្តួនទិនោះបុ ។ គើ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេះបង់វិចិកិច្ច-
នុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់បដិយានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ បុគ្គល
លេះបង់វិចិកិច្ចានុស៊យ ក្តួនដៃទនាចីរោះ ក្តួនកាមណាតុ ក្តួរបណ្តុ
និងក្តួនអរូបណ្តុ តែបដិយានុស៊យ មិនគូរពេលបា លេះបង់ផែង បា
មិនលេះបង់ផែងទេ លេះបង់វិចិកិច្ចានុស៊យផែង លេះបង់បដិយានុស៊យផែង
ក្តួនទុកដៃទនានំ ។ បុគ្គល លេះបង់បដិយានុស៊យ ក្តួនទិណា

អនុសយយមកៅ បហីនវាគោ

តត្ត ករកភាពុសយោ បហីនោតិ ។ ន វត្ថុញ្ញ បហី-
នោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។ យត្ត វ បន ករកភាពុ-
សយោ បហីនោ តត្ត បដិយាពុសយោ បហីនោតិ ។
ន វត្ថុញ្ញ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។ យត្ត
បដិយាពុសយោ បហីនោ តត្ត អវិជ្ជាពុសយោ បហី-
នោតិ ។ អមត្ត ។ យត្ត វ បន អវិជ្ជាពុសយោ ប-
ហីនោ តត្ត បដិយាពុសយោ បហីនោតិ ។ គាម-
ធនុយា ទីសុ នេណនសុ រួបធនុយា អរួបធនុយា
ឯត្ត អវិជ្ជាពុសយោ បហីនោ បដិយាពុសយោ ន
វត្ថុញ្ញ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ឌុឡាយ នេ-
ណាយ ឯត្ត អវិជ្ជាពុសយោ ច បហីនោ បដិយាពុស-
យោ ច បហីនោ ។

[៤០] យត្ត មានាពុសយោ បហីនោ តត្ត ិជ្ជា-
ពុសយោ ។ ឬ ។ វិចិគិថាពុសយោ បហីនោតិ ។
អមត្ត ។ យត្ត វ បន វិចិគិថាពុសយោ បហីនោ

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

លេះបង្កេតវគ្គានុស៊យ ភូជិទីនោះប្រឈម មិនគួរពេល បាលេះបង្កេដង
បាមិនលេះបង្កេដងទេ និង មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេះបង្កេតវគ្គានុស៊យ
គូជិណា លេះបង្កេបដិយានុស៊យ ភូជិទីនោះប្រឈម មិន
គួរពេល បាលេះបង្កេដង បាមិនលេះបង្កេដងទេ និង បុគ្គល លេះបង្កេ
បដិយានុស៊យ ភូជិណា លេះបង្កេអវិធាតានុស៊យ ភូជិទីនោះប្រឈម និង
អី និង មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេះបង្កេអវិធាតានុស៊យ ភូជិណា លេះបង្កេ
បដិយានុស៊យ ភូជិទីនោះប្រឈម បុគ្គល លេះបង្កេអវិធាតានុស៊យ ភូជិ
នៅនាតីនៅនៅ ភូជិកាមជាតុ ភូជិរុបជាតុ និងភូជិអ្យូបជាតុ តែបដិយ-
ានុស៊យ មិនគួរពេលបាន លេះបង្កេដង បាមិនលេះបង្កេដងទេ លេះបង្កេ
អវិធាតានុស៊យដង លេះបង្កេបដិយានុស៊យដង ភូជិទូក្រឹមនៅនៅ និង

[៨០] បុគ្គល លេះបង្កេមានានុស៊យ ភូជិណា (លេះបង្កេ)
ទិធាតានុស៊យ និង ស និង លេះបង្កេវិចិកិច្ចានុស៊យ ភូជិទីនោះប្រឈម និង
អី និង មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេះបង្កេវិចិកិច្ចានុស៊យ ភូជិណា

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

តត្ត មានាគុសយោ បហីនោតិ ។ ឯក្សាយ វេជ្ជា-
 យ ធម្ម វិចិគិញ្ញាគុសយោ បហីនោ មានាគុសយោ
 ន រត្តព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ គាម-
 ធម្មាតុយ ទិសុ វេជ្ជាសុ រួបធម្មាតុយ អរួបធម្មាតុយ
 ធម្ម វិចិគិញ្ញាគុសយោ ច បហីនោ មានាគុសយោ
 ច បហីនោ ។ យត្ត មានាគុសយោ បហីនោ
 តត្ត ករកាគុសយោ បហីនោតិ ។ គាមធម្មាតុយ
 ទិសុ វេជ្ជាសុ ធម្ម មានាគុសយោ បហីនោ ករក-
 កាគុសយោ ន រត្តព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ
 វ រួបធម្មាតុយ អរួបធម្មាតុយ ធម្ម មានាគុសយោ ច
 បហីនោ ករកាគុសយោ ច បហីនោ ។ យត្ត វ
 បន ករកាគុសយោ បហីនោ តត្ត មានាគុសយោ
 បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យត្ត មានាគុសយោ
 បហីនោ តត្ត អវិជ្ជាគុសយោ បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។
 យត្ត វ បន អវិជ្ជាគុសយោ បហីនោ តត្ត មាន-
 ឌុសយោ បហីនោតិ ។ ឯក្សាយ វេជ្ជាយ ធម្ម
 អវិជ្ជាគុសយោ បហីនោ មានាគុសយោ ន រត្តព្រោ

អភិធម្បបិធក យមក:

លេ:បង្ក់មាននុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ បុគ្គល លេ:បង្ក់វិចិកិត្តនុស៊យ
 ក្តីទុក្ខុងនៅនៃ៖ តែមាននុស៊យ មិនគូរពេលបា លេ:បង្ក់ដង បាមិន
 លេ:បង្ក់ដងទេ លេ:បង្ក់វិចិកិត្តនុស៊យដង លេ:បង្ក់មាននុស៊យដង ក្តី
 នៅនាតីនៃ៖ ក្តីកាមិត្ត ក្តីវុរបិណ្ឌ និងក្តីអរូបិណ្ឌ ។ បុគ្គល
 លេ:បង្ក់មាននុស៊យ ក្តីធនា លេ:បង្ក់ករកានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។
 បុគ្គល លេ:បង្ក់មាននុស៊យ ក្តីនៅនៅនៃ៖ ក្តីកាមិត្ត តែករក-
 កានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេ:បង្ក់ដង បាមិនលេ:បង្ក់ដងទេ លេ:បង្ក់
 មាននុស៊យដង លេ:បង្ក់ករកានុស៊យដង ក្តីវុរបិណ្ឌ និងក្តីអរូប-
 ិណ្ឌនៃ៖ ។ ម្អួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេ:បង្ក់ករកានុស៊យ ក្តីធនា
 លេ:បង្ក់មាននុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គល លេ:
 បង្ក់មាននុស៊យ ក្តីធនា លេ:បង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។
 អើ ។ ម្អួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គល លេ:បង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តីធនា
 លេ:បង្ក់មាននុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ បុគ្គល លេ:បង្ក់
 អវិជ្ជានុស៊យ ក្តីទុក្ខុងនៅនៃ៖ តែមាននុស៊យ មិនគូរពេល បា

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

បហើនោតិ វ អប្បហើនោតិ វ គាមធាតុយា តីសុ
ហេននាសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា ធន្ត អវិជ្ជានុ-
សយោ ច បហើនោ មានានុសយោ ច បហើនោ ។

[៤១] យត្ត ធនិជ្ជានុសយោ បហើនោ តត្ត វិចិ-
គិត្យានុសយោ បហើនោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត្ត វ បន
វិចិគិត្យានុសយោ បហើនោ តត្ត ធនិជ្ជានុសយោ បហើ-
នោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ ឬ ។

[៤២] យត្ត វិចិគិត្យានុសយោ បហើនោ តត្ត
កវកភានុសយោ បហើនោតិ ។ គាមធាតុយា តីសុ
ហេននាសុ ធន្ត វិចិគិត្យានុសយោ បហើនោ កវកភ-
ានុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ វ អប្បហើនោតិ វ
រួបធាតុយា អរួបធាតុយា ធន្ត វិចិគិត្យានុសយោ ច
បហើនោ កវកភានុសយោ ច បហើនោ ។ យត្ត វ
បន កវកភានុសយោ បហើនោ តត្ត វិចិគិត្យានុសយោ
បហើនោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត្ត វិចិគិត្យានុសយោ
បហើនោ តត្ត អវិជ្ជានុសយោ បហើនោតិ ។ អ-
មណ្ឌា ។ យត្ត វ បន អវិជ្ជានុសយោ បហើនោ តត្ត
វិចិគិត្យានុសយោ បហើនោតិ ។ អាមណ្ឌា ។

អនុសយយមក៖ បហិនរោះ

លេះបង់ដង ចាមិនលេះបង់ដងទេ លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យដង លេះបង់
មានានុស៊យដង ក្តួនផែនាទីរនៅ ក្តួនកាមណាតុ ក្តួនរបណាតុ និងក្តួន
អរូបណាតុ ។

[៤១] បុគ្គល លេះបង់ទិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់
វិបិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
លេះបង់វិបិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់ទិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។
អើ ។ បេ ។

[៤២] បុគ្គល លេះបង់វិបិកិថ្នានុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់
ករកានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ បុគ្គល លេះបង់វិបិកិថ្នានុស៊យ ក្តួន
ផែនា ៣ នីះ ក្តួនកាមណាតុ តែករកានុស៊យ មិនត្រពោលបាន លេះ
បង់ដង ចាមិនលេះបង់ដងទេ លេះបង់វិបិកិថ្នានុស៊យដង លេះបង់
ករកានុស៊យដង ក្តួនរបណាតុ និងក្តួនអរូបណាតុនៅ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត បុគ្គល លេះបង់ករកានុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់វិបិកិថ្នានុ-
ស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គល លេះបង់វិបិកិថ្នានុស៊យ ក្តួន
ទិណា លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត បុគ្គល លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិណា លេះបង់វិបិកិថ្នានុស៊យ
ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។

អភិជម្យបិជកេ យមកំ

[៤៣] យត្ត ករការណុសយោ បហីនោ តត្ត
 អវិធ្លានុសយោ បហីនោតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត
 រ បន អវិធ្លានុសយោ បហីនោ តត្ត ករការណុស-
 យោ បហីនោតិ ។ គាមចាតុយា តិសុ ហេនាសុ
 ធន អវិធ្លានុសយោ បហីនោ ករការណុសយោ ន
 រត្តព្រោ បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ រួបចាតុយា
 អរួបចាតុយា ធន អវិធ្លានុសយោ ច បហីនោ
 ករការណុសយោ ច បហីនោ ។

[៤៤] យត្ត គាមករការណុសយោ ច បដិយ-
 ណុសយោ ច បហីនោ តត្ត មានានុសយោ បហីនោ-
 តិ ។ នត្តិ ។ យត្ត រ បន មានានុសយោ បហី-
 នោ តត្ត គាមករការណុសយោ ច បដិយានុសយោ ច
 បហីនោតិ ។ រួបចាតុយា អរួបចាតុយា ធន មានានុ-
 សយោ បហីនោ គាមករការណុសយោ ច បដិយានុ-
 សយោ ច ន រត្តព្រោ^(១) បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ

អភិធម្ពបិដក យមក:

[៨៣] បុគ្គល លេបង់ករការនុស៊យ ក្តីជីណា លេបង់
អវិធានុស៊យ ក្តីជីនោះប្រ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
លេបង់អវិធានុស៊យ ក្តីជីណា លេបង់ករការនុស៊យ ក្តីជីនោះប្រ ។
បុគ្គល លេបង់អវិធានុស៊យ ក្តីជីនោះប្រ ។ នូវការ កាមិត្តធម៌ តែករ-
ការនុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ផែ ចាមិនលេបង់ផែទេ លេបង់
អវិធានុស៊យផែ លេបង់ករការនុស៊យផែ ក្តីរួបជាតុ និងក្តីអរប-
ជាតុនូវ៖ ។

[៨៤] បុគ្គល លេបង់កាមការនុស៊យ និងបជិយានុស៊យ ក្តី
ជីណា លេបង់មានានុស៊យ ក្តីជីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ ម្បយ
យ៉ាងទៀត បុគ្គល លេបង់មានានុស៊យ ក្តីជីណា លេបង់កាមក-
ារនុស៊យ និងបជិយានុស៊យ ក្តីជីនោះប្រ ។ បុគ្គល លេបង់មា-
នានុស៊យ ក្តីរួបជាតុ និងក្តីអរបជាតុនូវ៖ តែកាមការនុស៊យ និង
បជិយានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ផែ ចាមិនលេបង់ផែទេ

អនុសយយមកេ បហើនវាទោ

គាមធាតុយា ទីសុ ហេណ្ឌាសុ ធបត្រ មានាគុសយោ
 ច គាមភកាគុសយោ ច បហើន បដិយាគុស-
 យោ ន វត្ថុព្រោ បហើនតិ រ អប្បយើនតិ
 រ ។ យត្ត គាមភកាគុសយោ ច បដិយាគុស-
 យោ ច បហើន តត្ត ធន្លាគុសយោ ។ ហ ។
 វិចិត្រិត្រាគុសយោ បហើនតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត រ
 ហន វិចិត្រិត្រាគុសយោ បហើន តត្ត គាមភកាគុ-
 សយោ ច បដិយាគុសយោ ច បហើនតិ ។ រួបធាតុ-
 យា អរូបធាតុយា ធបត្រ វិចិត្រិត្រាគុសយោ បហើន
 គាមភកាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ន ន វត្ថុព្រោ
 បហើនតិ រ អប្បយើនតិ រ គាមធាតុយា ទីសុ ហេ-
 ណ្ឌាសុ ធបត្រ វិចិត្រិត្រាគុសយោ ច គាមភកាគុសយោ
 ច បហើន បដិយាគុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនតិ រ
 អប្បយើនតិ រ ធន្លាយ ហេណ្ឌាយ ធបត្រ វិចិត្រិត្រាគុ-
 សយោ ច បដិយាគុសយោ ច បហើន គាមភកាគុ-
 សយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនតិ រ អប្បយើនតិ រ ។
 យត្ត គាមភកាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច បហើ-
 ន តត្ត ករកាគុសយោ បហើនតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

លេបង្គ់មានានុសំយ និធកាមភានុសំយ ក្តុងផែនាទីន្តៃ៖ ក្តុងកាមជាតិ
 តែបងិយានុសំយ មិនគូរពេល បាលេបង្គ់ដែន បានិលេបង្គ់ដែន
 ទេ ។ បុគ្គល លេបង្គ់កាមភានុសំយ និធបងិយានុសំយ ក្តុងទី
 ណា (លេបង្គ់) ទិដ្ឋានុសំយ ។ ហេ ។ លេបង្គ់វិចិកិច្ចានុសំយ
 ក្តុងទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្បយយ៉ាន់ទៀត បុគ្គល លេ
 បង្គ់វិចិកិច្ចានុសំយ ក្តុងទីណា លេបង្គ់កាមភានុសំយ និធបងិយា-
 នុសំយ ក្តុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល លេបង្គ់វិចិកិច្ចានុសំយ ក្តុងរប-
 ជាតិ និធក្តុងអ្យូបជាតិន្តៃ៖ តែកាមភានុសំយ និធបងិយានុសំយ មិន
 គូរពេល បាលេបង្គ់ដែន បានិលេបង្គ់ដែន លេបង្គ់វិចិកិច្ចានុសំយ
 និធកាមភានុសំយ ក្តុងផែនាទីន្តៃ៖ ក្តុងកាមជាតិ តែបងិយានុ-
 សំយ មិនគូរពេល បាលេបង្គ់ដែន បានិលេបង្គ់ដែន លេបង្គ់
 វិចិកិច្ចានុសំយ និធបងិយានុសំយ ក្តុងទីក្រុងផែនាទីន្តៃ៖ តែកាមភានុសំយ
 មិនគូរពេល បាលេបង្គ់ដែន បានិលេបង្គ់ដែន ។ បុគ្គល
 លេបង្គ់កាមភានុសំយ និធបងិយានុសំយ ក្តុងទីណា លេបង្គ់
 ករវភានុសំយ ក្តុងទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្បយយ៉ាន់ទៀត

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

វ បន ករកាតុសយោ បហីនោ តត្ត គាយកក-
 តុសយោ ច បដិយាតុសយោ ច បហីនាតិ ។
 ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។ យត្ត គា-
 មកកាតុសយោ ច បដិយាតុសយោ ច បហីនា តត្ត
 អវិជ្ជាតុសយោ បហីនាតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន
 អវិជ្ជាតុសយោ បហីនោ តត្ត គាយកកាតុសយោ ច
 បដិយាតុសយោ ច បហីនាតិ ។ រួបធានុយា អរូប-
 ធានុយា ធបត្ត អវិជ្ជាតុសយោ បហីនោ គាយកក-
 តុសយោ ច បដិយាតុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា ប-
 ហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ គាយធានុយា ទីសុ
 រែននាសុ ធបត្ត អវិជ្ជាតុសយោ ច គាយកកាតុសយោ
 ច បហីនា បដិយាតុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ
 វ អប្បហីនោ វ ឌុឡាយ រែននាយ ធបត្ត អវិជ្ជា-
 តុសយោ ច បដិយាតុសយោ ច បហីនា គាយក-
 កាតុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បហីនោ-
 តិ វ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

បុគ្គល លេបង់ករការនុស័យ ក្តីជីណា លេបង់កាមការនុស័យ
 និងបជិយានុស័យ ក្តីទីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនគូរពេល បាល់
 បង់ផែន បានឯលេបង់ផែនទេ ។ បុគ្គល លេបង់កាមការនុស័យ
 និងបជិយានុស័យ ក្តីជីណា លេបង់អវិជ្ជានុស័យ ក្តីទីនោះបុ ។
 មិនមានទេ ។ ម្អួយយ៉ាងឡៀត បុគ្គល លេបង់អវិជ្ជានុស័យ ក្តី
 ទីណា លេបង់កាមការនុស័យ និងបជិយានុស័យ ក្តីទីនោះបុ ។
 បុគ្គល លេបង់អវិជ្ជានុស័យ ក្តីស្របជាតិ និងក្តីអ្នរបជាតិនីំ៖ តែ
 កាមការនុស័យ និងបជិយានុស័យ មិនគូរពេល បាល់បង់ផែន បា
 មិនឯលេបង់ផែនទេ លេបង់អវិជ្ជានុស័យ និងកាមការនុស័យ ក្តីអេ-
 ទនាចីរនីំ៖ ក្តីកាមជាតិ តែបជិយានុស័យ មិនគូរពេល បាល់
 បង់ផែន បានឯលេបង់ផែនទេ លេបង់អវិជ្ជានុស័យ និងបជិយានុស័យ
 ក្តីទុក្ខុងទនានីំ តែកាមការនុស័យ មិនគូរពេល បាល់បង់ផែន
 បានឯលេបង់ផែនទេ ។

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

[៤៥] យត្ត គាមភាគនុសយោ ច បដិយ-
 នុសយោ ច មាននុសយោ ច បហើន តត្ត
 និញ្ញាលុសយោ ។ ម ។ វិចិត្តិញ្ញាលុសយោ បហើនោ-
 តិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន វិចិត្តិញ្ញាលុសយោ បហើ-
 នោ តត្ត គាមភាគនុសយោ ច បដិយនុសយោ
 ច មាននុសយោ ច បហើនតិ ។ រួបធានុយា
 អរួបធានុយា ឯត្ត វិចិត្តិញ្ញាលុសយោ ច មាននុ-
 សយោ ច បហើន គាមភាគនុសយោ ច បដិយ-
 នុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនតិ វ អប្បយីនាតិ
 វ គាមធានុយា ទីសុ ងេណាសុ ឯត្ត វិចិត្តិញ្ញាលុស-
 យោ ច គាមភាគនុសយោ ច មាននុសយោ ច
 បហើន បដិយនុសយោ ន វត្ថុព្យ បហើនតិ វ
 អប្បយីនាតិ វ ឯក្រឹម ងេណាយ ឯត្ត វិចិត្តិញ្ញាលុ-
 សយោ ច បដិយនុសយោ ច បហើន គាមភាគ-
 នុសយោ ច មាននុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនតិ
 វ អប្បយីនាតិ វ ។ យត្ត គាមភាគនុសយោ ច
 បដិយនុសយោ ច មាននុសយោ ច បហើន តត្ត
 វ គាមភាគនុសយោ បហើនតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

[៨៥] បុគ្គល លេបង់កាមភានុសំយ បដិយានុសំយ និធ
មានុសំយ ក្តួចទីណា (លេបង់) ទិដ្ឋានុសំយ ។ ម ។ លេបង់
វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តួចទីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គល លេបង់វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តួចទីណា លេបង់កាមភានុសំយ បដិ-
យានុសំយ និធមានុសំយ ក្តួចទីនោះប្រ ។ បុគ្គល លេបង់វិបិ-
កិច្ចានុសំយ និធមានុសំយ ក្តួចរបាត់ និធក្តួចស្របាត់នូវ៖ តែ
កាមភានុសំយ និធបដិយានុសំយ មិនគូរពោល បាល់បង់ផែ បា
មិនលេបង់ផែ លេបង់វិបិកិច្ចានុសំយ កាមភានុសំយ និធមានុ-
សំយ ក្តួចនៅពីរនូវ៖ ក្តួចកាមជាតុ តែបដិយានុសំយ មិនគូរពោល
បាល់បង់ផែ បាល់បង់ផែ បាមិនលេបង់ផែ លេបង់វិបិកិច្ចានុសំយ និធបដិយានុ-
សំយ ក្តួចទុក្តួចនានូវ៖ តែកាមភានុសំយ និធមានុសំយ មិន
គូរពោល បាល់បង់ផែ បាមិនលេបង់ផែ ។ បុគ្គល លេបង់
កាមភានុសំយ បដិយានុសំយ និធមានុសំយ ក្តួចទីណា លេបង់
ករោភានុសំយ ក្តួចទីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ករកតានុសយោ បហីនោ តត្តិ គាមកតានុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច បហីនាទិ ។
 មានានុសយោ បហីនោ គាមកតានុសយោ ច បដិ-
 យានុសយោ ច ន វត្ថុព្រ បហីនាទិ វ អប្បហី-
 នាទិ វ ។ យត្តិ គាមកតានុសយោ ច បដិយានុ-
 សយោ ច មានានុសយោ ច បហីនោ តត្តិ អវិជ្ជា-
 នុសយោ បហីនាទិ ។ នត្តិ ។ យត្តិ វ បន អវិជ្ជា-
 នុសយោ បហីនោ តត្តិ គាមកតានុសយោ ច បដិ-
 យានុសយោ ច មានានុសយោ ច បហីនាទិ ។ រួប-
 ជាតុយ អរូបជាតុយ ធបត្តិ អវិជ្ជានុសយោ ច មាន-
 នុសយោ ច បហីនោ គាមកតានុសយោ ច បដិយ-
 ានុសយោ ច ន វត្ថុព្រ បហីនាទិ វ អប្បហីនាទិ វ
 គាមជាតុយ ទិសុ វេណនាសុ ធបត្តិ អវិជ្ជានុសយោ
 ច គាមកតានុសយោ ច មានានុសយោ ច បហីនោ
 បដិយានុសយោ ន វត្ថុព្រ បហីនាទិ វ អប្បហី-
 នាទិ វ ឌុឡាយ វេណនាយ ធបត្តិ អវិជ្ជានុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច បហីនោ គាមកតានុសយោ ច
 មានានុសយោ ច ន វត្ថុព្រ បហីនាទិ វ អប្បហីនាទិ
 វ ។

អភិធម្បបិធក យមក៖

បុគ្គល លេបដៃករការនុស័យ ក្តីជីណា លេបដៃកាមការនុស័យ
 បដិយានុស័យ និធមានានុស័យ ក្តីជីនោះបុ ។ បុគ្គល លេបដៃ
 មានានុស័យ តែកាមការនុស័យ និធបដិយានុស័យ មិនគូរពោល បា
 លេបដៃផែ បាមិនលេបដៃផែទេ ។ បុគ្គល លេបដៃកាមការនុស័យ
 បដិយានុស័យ និធមានានុស័យ ក្តីជីណា លេបដៃអវិធានុស័យ ក្តី
 ជីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល លេបដៃ
 អវិធានុស័យ ក្តីជីណា លេបដៃកាមការនុស័យ បដិយានុស័យ
 និធមានានុស័យ ក្តីជីនោះបុ ។ បុគ្គល លេបដៃអវិធានុស័យ និធ
 មានានុស័យ ក្តីជីរូបធាតុ និធក្តីជីរូបធាតុនៅ៖ តែកាមការនុស័យ
 និធបដិយានុស័យ មិនគូរពោល បាលេបដៃផែ បាមិនលេបដៃផែទេ
 លេបដៃអវិធានុស័យ កាមការនុស័យ និធមានានុស័យ ក្តីជីនោះពីរ
 នៅ៖ ក្តីកាមធាតុ តែបដិយានុស័យ មិនគូរពោល បាលេបដៃផែ
 បាមិនលេបដៃផែទេ លេបដៃអវិធានុស័យ និធបដិយានុស័យ ក្តីជីក្តី-
 ក្តីនោះ តែកាមការនុស័យ និធមានានុស័យ មិនគូរពោល បា
 លេបដៃផែ បាមិនលេបដៃផែទេ ។

អនុសយយមកេ បហើនវាគោ

[៤៦] យត្ត គាមភាគនុសយោ ច បដិយ-
 នុសយោ ច មាននុសយោ ច ទិញ្ញាលុសយោ ច
 បហើន តត្ត វិចិគិញ្ញាលុសយោ បហើនតិ ។ នត្តិ ។
 យត្ត រ បន វិចិគិញ្ញាលុសយោ បហើន តត្ត
 គាមភាគនុសយោ ច បដិយនុសយោ ច មាន-
 នុសយោ ច ទិញ្ញាលុសយោ ច បហើនតិ ។ រួប-
 ជាតុយ អរូបជាតុយ ឯត្ត វិចិគិញ្ញាលុសយោ ច
 មាននុសយោ ច ទិញ្ញាលុសយោ ច បហើន
 គាមភាគនុសយោ ច បដិយនុសយោ ច ន
 វត្ថុព្រ បហើនតិ រ អប្បបហើនតិ រ គាមជាតុ-
 ゃ ធីសុ នេណាសុ ឯត្ត វិចិគិញ្ញាលុសយោ ច
 គាមភាគនុសយោ ច មាននុសយោ ច ទិញ្ញាលុស-
 យោ ច បហើន បដិយនុសយោ ន វត្ថុព្រ បហើ-
 នតិ រ អប្បបហើនតិ រ ធន្ទាយ នេណាយ ឯត្ត
 វិចិគិញ្ញាលុសយោ ច បដិយនុសយោ ច ទិញ្ញាលុ-
 សយោ ច បហើន គាមភាគនុសយោ ច មាន-
 នុសយោ ច ន វត្ថុព្រ បហើនតិ រ អប្បបហើនតិ
 រ ។ ឬ ។

អនុសយយមក៖ បហីនវារ់

[៨៦] បុគ្គល លេបង្កេកាមភាពនុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ និធិដ្ឋានុស៊យ ក្តួចទិណា លេបង្កេវិចិត្តានុស៊យ ក្តួចទិនោះ ប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាវីឡេត្រ បុគ្គល លេបង្កេវិចិត្តានុស៊យ ក្តួចទិណា លេបង្កេកាមភាពនុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ និធិដ្ឋានុស៊យ ក្តួចទិនោះប្រ ។ បុគ្គល លេបង្កេវិចិត្តានុស៊យ មានានុស៊យ និធិដ្ឋានុស៊យ ក្តួចរូបធាតុ និធិក្តួចអរូបធាតុ នីំ៖ តែកាមភាពនុស៊យ និធិបដិយានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្កេដង បានិនលេបង្កេដងទេ លេបង្កេវិចិត្តានុស៊យ កាមភាពនុស៊យ មានានុស៊យ និធិដ្ឋានុស៊យ ក្តួចនៅពីរនីំ ក្តួចកាមជាតុ តែបដិយានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្កេដង បានិនលេបង្កេដងទេ លេបង្កេវិចិត្តានុស៊យ បដិយានុស៊យ និធិដ្ឋានុស៊យ ក្តួចទុក្តុក្រឹមនៅនីំ តែកាមភាពនុស៊យ និធិមានានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្កេដង បានិនលេបង្កេដងទេ ។ ហេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[៤៧] យត្ត គាមភកណ្ឌុសយោ ច បដិយាន្តុ-
សយោ ច មាន្តុសយោ ច ឯធម្តុសយោ ច
វិចិត្រិញ្ញាន្តុសយោ ច បហីនា តត្ត ករកភកណ្ឌុសយោ
បហីនោតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន ករកភកណ្ឌុសយោ
បហីនោ តត្ត គាមភកណ្ឌុសយោ ច បដិយាន្តុស-
យោ ច មាន្តុសយោ ច ឯធម្តុសយោ ច វិចិ-
ត្រិញ្ញាន្តុសយោ ច បហីនោតិ ។ រួបជាតុយា អរួបជាតុ-
យា ឯត្ត ករកភកណ្ឌុសយោ ច មាន្តុសយោ ច ឯធម្តុ-
សយោ ច វិចិត្រិញ្ញាន្តុសយោ ច បហីនា គាម-
ភកណ្ឌុសយោ ច បដិយាន្តុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា
បហីនោតិ វ អប្បយហីនោតិ វ ។ យត្ត គាមភកណ្ឌុស-
យោ ច បដិយាន្តុសយោ ច មាន្តុសយោ ច ឯធម្តុ-
សយោ ច វិចិត្រិញ្ញាន្តុសយោ ច បហីនា តត្ត
អវិញ្ញាន្តុសយោ បហីនោតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន
អវិញ្ញាន្តុសយោ បហីនោ តត្ត គាមភកណ្ឌុសយោ
ច បដិយាន្តុសយោ ច មាន្តុសយោ ច ឯធម្តុ-
សយោ ច វិចិត្រិញ្ញាន្តុសយោ ច បហីនោតិ ។

អភិធម្ពបិធក យមក:

[៨៧] បុគ្គល លេបង្កោមរាជនុស៊យ បដិយនុស៊យ មាននុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនធនិណា លេបង្កោររាជនុស៊យ កូនធនិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គល លេបង្កោររាជនុស៊យ កូនធនិណា លេបង្កោមរាជនុស៊យ បដិយនុស៊យ មាននុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនធនិនោះបុ ។ បុគ្គល លេបង្កោររាជនុស៊យ មាននុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនធនិរបាតុ និធកូនធនិអ្យបាតុនីំ តែកាមរាជនុស៊យ និធបដិយនុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្កោដន៍ បានឯលេបង្កោដន៍ ។ បុគ្គល លេបង្កោមរាជនុស៊យ បដិយនុស៊យ មាននុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធ វិបិកិច្ចានុស៊យ កូនធនិណា លេបង្កោអវិដ្ឋានុស៊យ កូនធនិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គល លេបង្កោអវិដ្ឋានុស៊យ កូនធនិណា លេបង្កោមរាជនុស៊យ បដិយនុស៊យ មាននុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ កូនធនិនោះបុ ។ បុគ្គល

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

រួបធានុយា អរូបធានុយា ធបត្ត អវិជ្ជាគុសយោ ច
 មានាគុសយោ ច ធនិជ្ជាគុសយោ ច វិចិគិថ្នាគុស-
 យោ ច បហើនា គាយកភាគុសយោ ច បដិយ-
 ឌុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា បហើនាតិ វ អប្បយីនាតិ វ
 គាយធានុយា ទីសុ វេណាសុ ធបត្ត អវិជ្ជាគុសយោ
 ច គាយកភាគុសយោ ច មានាគុសយោ ច ធនិជ្ជា-
 ឌុសយោ ច វិចិគិថ្នាគុសយោ ច បហើនា បដិ-
 យាគុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហើនាតិ វ អប្បយី-
 នោតិ វ ធនិឡាយ វេណាយ ធបត្ត អវិជ្ជាគុសយោ
 ច បដិយាគុសយោ ច ធនិជ្ជាគុសយោ ច វិចិគិថ្នាគុ-
 សយោ ច បហើនា គាយកភាគុសយោ ច មានាគុស-
 យោ ច ន វត្ថុញ្ចា បហើនាតិ វ អប្បយីនាតិ វ ។
 [៤៤] យត្ត គាយកភាគុសយោ ច បដិយាគុ-
 សយោ ច មានាគុសយោ ច ធនិជ្ជាគុសយោ ច
 វិចិគិថ្នាគុសយោ ច ករកភាគុសយោ ច បហើនា តត្ត
 អវិជ្ជាគុសយោ បហើនាតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ មានានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធីវិចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជី
 រូបធាតុ និធីក្តីអរូបធាតុនំះ តែកាមភាពានុស៊យ និធីបជិយានុស៊យ មិន
 គ្រពោល បាល់បង់ផែន បាមិនលេះបង់ផែនទេ លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ កាម-
 ភាពានុស៊យ មានានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធីវិចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីនៅ
 ពីរនំះ ក្តីជីកាមធាតុ តែបជិយានុស៊យ មិនគ្រពោល បាល់បង់ផែន
 បាមិនលេះបង់ផែនទេ លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ បជិយានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ
 និធីវិចិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីនៅនំះ តែកាមភាពានុស៊យ និធីមានា-
 នុស៊យ មិនគ្រពោល បាល់បង់ផែន បាមិនលេះបង់ផែនទេ ។
 [៨៨] បុគ្គល លេះបង់កាមភាពានុស៊យ បជិយានុស៊យ មានា-
 នុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ វិចិកិច្ចានុស៊យ និធីករភាពានុស៊យ ក្តីជីណា
 លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត

អភិធម្យបិដកេ យមកំ

អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ តត្ត គាមភាគានុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ
 ច វិចិត្រានុសយោ ច ករភាគានុសយោ ច បហីនា-
 តិ ។ រួបធានុយា អរួបធានុយា ឯត្ត អវិជ្ជានុសយោ
 ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច វិចិត្រានុស-
 យោ ច ករភាគានុសយោ ច បហីនា គាមភាគានុស-
 យោ ច បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ
 អប្បយីនាតិ វ គាមធានុយា ទីសុ វេណាសុ ឯត្ត
 អវិជ្ជានុសយោ ច គាមភាគានុសយោ ច មានានុស-
 យោ ច ធម្មានុសយោ ច វិចិត្រានុសយោ ច
 បហីនា បដិយានុសយោ ច ករភាគានុសយោ ច ន
 វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បយីនាតិ វ ឌុឡាយ វេណ-
 ជាយ ឯត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច
 ធម្មានុសយោ ច វិចិត្រានុសយោ ច បហីនា គាម-
 ភាគានុសយោ ច មានានុសយោ ច ករភាគានុសយោ
 ច ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បយីនាតិ វ ។

[៤៥] យស្ស យត្ត គាមភាគានុសយោ បហីនោ
 តស្ស តត្ត បដិយានុសយោ បហីនាតិ ។ ន វត្ថុព្រ

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គល លេខបង្កេតានុស័យ ភ្នែកទីណា លេខបង្កេតានុស័យ បង្កេតានុស័យ មានានុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ វិបិកិច្ចានុស័យ និធករការានុស័យ ភ្នែកទីនោះបុ ។ បុគ្គល លេខបង្កេតានុស័យ មានានុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ វិបិកិច្ចានុស័យ និធករការានុស័យ ភ្នែករបជាតុនិធភ្នែក អរបជាតុនៃ៖ តែការានុស័យ និធបង្កេយានុស័យ មិនគូរពេល បាន លេខបង្កេដន បានមិនលេខបង្កេដនទេ លេខបង្កេតានុស័យ ការានុស័យ មានានុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ និធវិបិកិច្ចានុស័យ ភ្នែកនៅនៅពីរនៃ៖ ភ្នែក ការានុស័យ តែបង្កេយានុស័យ និធករការានុស័យ មិនគូរពេល បាលេ បង្កេដន បានមិនលេខបង្កេដនទេ លេខបង្កេតានុស័យ បង្កេយានុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ និធវិបិកិច្ចានុស័យ ភ្នែកទូក្រិចនានៃ៖ តែការានុស័យ មានានុស័យ និធករការានុស័យ មិនគូរពេល បាលេបង្កេដន បានមិន លេខបង្កេដនទេ ។

[៤៩] បុគ្គលណា លេខបង្កេតានុស័យ ភ្នែកទីណា បុគ្គល នោះ លេខបង្កេបង្កេយានុស័យ ភ្នែកទីនោះបុ ។ មិនគូរពេល បាន

អនុសយយមក់ បហើនវារោ

បហើនោតិ វ អប្បហើនោតិ វ ។ យស្ស វ បន
 យត្ត បដិយាណុសយោ បហើន តស្ស តត្ត គាយក-
 គាណុសយោ បហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ វ
 អប្បហើនោតិ វ ។ យស្ស យត្ត គាយកគាណុសយោ
 បហើន តស្ស តត្ត មានោនុសយោ បហើនោតិ ។
 អនាកមិស្ស គាយជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ តស្ស
 តត្ត គាយកគាណុសយោ បហើន នោ ច តស្ស
 តត្ត មានោនុសយោ បហើន អរហាលោ គាយជាតុយា
 ទីសុ ហេណាសុ តស្ស តត្ត គាយកគាណុសយោ ច
 បហើន មានោនុសយោ ច បហើន ។ យស្ស វ បន
 យត្ត មានោនុសយោ បហើន តស្ស តត្ត គាយកគ-
 គាណុសយោ បហើនោតិ ។ អរហាលោ រួបជាតុយា អរូប-
 ជាតុយា តស្ស តត្ត មានោនុសយោ បហើន គាយ-
 កគាណុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ វ អប្បហើនោតិ
 វ តស្សវ បុគ្គលស្ស គាយជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ
 តស្ស តត្ត មានោនុសយោ ច បហើន គាយកគាណុ-
 សយោ ច បហើន ។ យស្ស យត្ត គាយកគាណុសយោ
 បហើន តស្ស តត្ត ធម្មោនុសយោ បហើនោតិ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

លេះបង្កែង បានិនលេះបង្កែងទេ ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គលិណា
 លេះបង្កែបដិយាទុសំយ៉ា ភូជិឈីណា បុគ្គលិនោះ លេះបង្កែកាមភាទុ-
 សំយ៉ា ភូជិឈីនោះបួ ។ មិនគួរពេល បាលេះបង្កែង បានិនលេះបង្កែ-
 ងទេ ។ បុគ្គលិណា លេះបង្កែកាមភាទុសំយ៉ា ភូជិឈីណា បុគ្គលិនោះ
 លេះបង្កែមាទាទុសំយ៉ា ភូជិឈីនោះបួ ។ អនាគាមិបុគ្គលិនោះ លេះបង្កែ-
 កាមភាទុសំយ៉ា ភូជិឈីនោះបួ ។ តែអនាគាមិបុគ្គលិ
 នោះ មិនលេះបង្កែមាទាទុសំយ៉ា ភូជិឈីនោះពីរនោះទេ ព្រះអរហត្ថនោះ
 លេះបង្កែកាមភាទុសំយ៉ា ភូជិឈីនោះពីរនោះ ភូជិឈីនោះពីរនោះ
 ភូជិឈីណា ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គលិណា លេះបង្កែមាទាទុសំយ៉ា
 ភូជិឈីណា បុគ្គលិនោះ លេះបង្កែកាមភាទុសំយ៉ា ភូជិឈីនោះបួ ។
 ព្រះអរហត្ថនោះ លេះបង្កែមាទាទុសំយ៉ា ភូជិឈីបាតិ និងភូជិឈីអ្យបាតិ
 តែកាមភាទុសំយ៉ា មិនគួរពេល បាលេះបង្កែង បានិនលេះបង្កែង
 ទេ បុគ្គលិនោះជន លេះបង្កែមាទាទុសំយ៉ា ភូជិឈីនោះ លេះបង្កែកាមភាទុ-
 សំយ៉ា ភូជិឈីនោះពីរនោះ ភូជិឈីបាតិ ។ បុគ្គលិណា លេះបង្កែកាមភាទុ-
 សំយ៉ា ភូជិឈីណា បុគ្គលិនោះ លេះបង្កែទិន្នន័យសំយ៉ា ភូជិឈីនោះបួ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អាមណា ។ យស្ស វ បន យត្ត ធន្ទាងុស-
យោ^(១) បហីនោ តស្ស តត្ត គាយកាងុសយោ
បហីនោតិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលានំ ឯក្សាយ ងេនាយ
រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តែសំ តត្ត ធន្ទាងុសយោ^(២)
បហីនោ គាយកាងុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ
វ អប្បបហីនោតិ វ តែសំយោ^(៣) បុគ្គលានំ គាយ-
ជាតុយា ទីសុ ងេនាសុ តែសំ តត្ត ធន្ទាងុសយោ^(៤)
បហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត គាយកាងុសយោ
បហីនោ ទិន្នំ បុគ្គលានំ ឯក្សាយ ងេនាយ រួ-
បជាតុយា អរួបជាតុយា តែសំ តត្ត ធន្ទាងុសយោ^(៥)
បហីនោ គាយកាងុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ
វ អប្បបហីនោតិ វ តែសំយោ^(៦) បុគ្គលានំ គាយ-
ជាតុយា ទីសុ ងេនាសុ តែសំ តត្ត ធន្ទាងុសយោ^(៧)
ច បហីនោ គាយកាងុសយោ ច បហីនោ ។
យស្ស យត្ត គាយកាងុសយោ បហីនោ តស្ស
តត្ត វិចិកិច្ចាងុសយោ^(៨) បហីនោតិ ។ អាមណា ។

១-២-៤-៥-៧ និ. វិចិកិច្ចាងុសយោ ។ ៣-៦ ម. តែសំព្រោ ។ ៨ និ. តស្ស តត្ត
គាយកាងុសយោ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

អើ ។ ម្បយយោនទេរៀត បុគ្គលុណា លេបជ័ទិដ្ឋានុស៊យ កូនី
 ុណា បុគ្គលុនោះ លេបជ័កាមភាពានុស៊យ កូនីនៅបុ ។ បុគ្គល
 ពីរពួកនោះ លេបជ័ទិដ្ឋានុស៊យ កូនីទុក្ខផែនោះ កូនីរបជាតុ និង
 កូនីអរបជាតុ តែកាមភាពានុស៊យ មិនគូរពោល បាលេបជ័ដង បាល
 មិនលេបជ័ដងទេ បុគ្គលទាំងនោះជង លេបជ័ទិដ្ឋានុស៊យ កូនីផែន
 ពីរនោះ កូនីកាមជាតុ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេបជ័កាមភាពានុស៊យ
 កូនីផែនពីរនោះទេ បុគ្គលពីរពួកនោះ លេបជ័ទិដ្ឋានុស៊យ កូនីទុក្ខ-
 ផែននោះ កូនីរបជាតុ និងកូនីអរបជាតុ តែកាមភាពានុស៊យ មិន
 គូរពោល បាលេបជ័ដង បានមិនលេបជ័ដងទេ បុគ្គលទាំងនោះជង
 លេបជ័ទិដ្ឋានុស៊យដង លេបជ័កាមភាពានុស៊យដង កូនីផែនពីរនោះ
 កូនីកាមជាតុ ។ បុគ្គលុណា លេបជ័កាមភាពានុស៊យ កូនីុណា
 បុគ្គលុនោះ លេបជ័វិបិកិច្ចានុស៊យ កូនីនៅបុ ។ អើ ។

អនុសយយមកៅ បហីនវាទោ

យស្ស វ បន យត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ បហីនោ តស្ស
 តត្ត គាយកកាជុសយោ បហីនោតិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលានំ
 ឌុឡាយ ហេណាយ រួបធានុយា អរួបធានុយា តែសំ
 តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ បហីនោ គាយកកាជុសយោ
 ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ តែសំ-
 យោ បុគ្គលានំ គាយធានុយា ទិសុ ហេណាសុ តែសំ
 តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ បហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត
 គាយកកាជុសយោ បហីនោ ទិន្នំ បុគ្គលានំ ឌុឡាយ
 ហេណាយ រួបធានុយា អរួបធានុយា តែសំ តត្ត វិចិ-
 ត្រិថ្នាជុសយោ បហីនោ គាយកកាជុសយោ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ តែសំយោ បុគ្គលានំ
 គាយធានុយា ទិសុ ហេណាសុ តែសំ តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុ-
 សយោ ច បហីនោ គាយកកាជុសយោ ច បហីនោ ។
 យស្ស យត្ត គាយកកាជុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត
 ករកកាជុសយោ បហីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

ម្នយយ៉ាងទេវត បុគ្គលិណា លេបដ្ឋីវិចិត្តនុស៊យ កូនីធនា បុគ្គល
 នោះ លេបដ្ឋីកាមភាពនុស៊យ កូនីធនាបុ ។ បុគ្គលពីរពួកនោះ
 លេបដ្ឋីវិចិត្តនុស៊យ កូនីធនុកែវនោះ កូនីរបធានុ និងកូនីអរបធានុ
 តែកាមភាពនុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបដ្ឋីដែន បាទិនលេបដ្ឋីដែន
 ទេ បុគ្គលទាំងនោះជែន លេបដ្ឋីវិចិត្តនុស៊យ កូនីកែវនាទីនោះ កូនី
 កាមធានុ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេបដ្ឋីកាមភាពនុស៊យ កូនីកែវនា
 ពីនោះទេ បុគ្គលពីរពួកនោះ លេបដ្ឋីវិចិត្តនុស៊យ កូនីធនុកែវនោះ
 កូនីរបធានុ និងកូនីអរបបានុ តែកាមភាពនុស៊យ មិនគូរពេល
 បាលេបដ្ឋីដែន បាទិនលេបដ្ឋីដែនទេ បុគ្គលទាំងនោះជែន លេបដ្ឋីវិចិត្ត-
 នុស៊យដែន លេបដ្ឋីកាមភាពនុស៊យដែន កូនីកែវនាទីនោះ កូនីកាម-
 ធានុ ។ បុគ្គលិណា លេបដ្ឋីកាមភាពនុស៊យ កូនីធនា បុគ្គលនោះ
 លេបដ្ឋីកែវភាពនុស៊យ កូនីធនាបុ ។ មិនគូរពេល បាលេបដ្ឋីដែន

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អប្បហីនោតិ វ ។ យស្ស វ បន យត្ត ករកតានុស-
យោ បហីនោ តស្ស តត្ត គាយកតានុសយោ បហី-
នោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។
យស្ស យត្ត គាយកតានុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត
អវិជ្ជានុសយោ បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស គាយ-
តាតុយា ទីសុ វេណាសុ តស្ស តត្ត គាយកតានុស-
យោ បហីនោ នោ ច តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ
បហីនោ អរហតោ គាយតាតុយា ទីសុ វេណាសុ
តស្ស តត្ត គាយកតានុសយោ ច បហីនោ អវិជ្ជា-
នុសយោ ច បហីនោ ។ យស្ស វ បន យត្ត
អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត គាយកតានុ-
សយោ បហីនោតិ ។ អរហតោ ឯក្ញាយ វេណ-
យ រួបគាតុយា អរួបគាតុយា តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុ-
សយោ បហីនោ គាយកតានុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហី-
នោតិ វ អប្បហីនោតិ វ តស្ស បុគ្គលស្ស គា-
យតាតុយា ទីសុ វេណាសុ តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុស-
យោ ច បហីនោ គាយកតានុសយោ ច បហីនោ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បាមិនលេបដៃផែទេ ។ ម្នយយ៉ាងទេវត បុគ្គលុណា លេបដៃ
 ករោគតានុស៊យ ក្តីជីណា បុគ្គលុនោះ លេបដៃកាមកតានុស៊យ
 ក្តីជីនោះបុ ។ មិនគូរពោល បាលេបដៃផែ បាមិនលេបដៃផែ
 ទេ ។ បុគ្គលុណា លេបដៃកាមកតានុស៊យ ក្តីជីណា បុគ្គលុនោះ
 លេបដៃអវិធានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលុនោះ លេបដៃ
 កាមកតានុស៊យ ក្តីផែនាទីរនោះ ក្តីកាមជាតុ តែអនាគាមិបុគ្គល
 នោះ មិនលេបដៃអវិធានុស៊យ ក្តីផែនាទីរនោះទេ ព្រះអរហត្ថនោះ
 លេបដៃកាមកតានុស៊យផែ លេបដៃអវិធានុស៊យផែ ក្តីផែនាទីរនោះ
 ក្តីកាមជាតុ ។ ម្នយយ៉ាងទេវត បុគ្គលុណា លេបដៃអវិធានុស៊យ
 ក្តីជីណា បុគ្គលុនោះ លេបដៃកាមកតានុស៊យ ក្តីជីនោះបុ ។ ព្រះ
 អរហត្ថ លេបដៃអវិធានុស៊យ ក្តីទុក្តីផែនានោះ ក្តីរុបជាតុ និង
 ក្តីអរុបជាតុ តែកាមកតានុស៊យ មិនគូរពោល បាលេបដៃផែ បាន
 មិនលេបដៃផែទេ បុគ្គលុនោះជន លេបដៃអវិធានុស៊យផែ លេបដៃ
 កាមកតានុស៊យផែ ក្តីផែនាទីរនោះ ក្តីកាមជាតុ ។

អនុសយយមកេ បហីនវាទោ

[៤០] យស្ស យត្ត បដិយាមុសយោ បហីន
 តស្ស តត្ត មានាមុសយោ បហីនតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនតិ វ អប្បយហីនតិ វ ។ យស្ស វ បន យត្ត
 मានាមុសយោ បហីន តស្ស តត្ត បដិយាមុសយោ
 បហីនតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហីនតិ វ អប្បយហីនតិ
 វ ។ យស្ស យត្ត បដិយាមុសយោ បហីន តស្ស
 តត្ត ធម្ពាមុសយោ ។ ឬ ។ វិចិគិញ្ញាមុសយោ បហី-
 នតិ ។ អម្ពាល ។ យស្ស វ បន យត្ត វិចិគិញ្ញាមុ-
 សយោ បហីន តស្ស តត្ត បដិយាមុសយោ បហី-
 នតិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលាបំ គាមធាតុយា ទីសុ ងេនាសុ
 រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តែសំ តត្ត វិចិគិញ្ញាមុសយោ
 បហីន បដិយាមុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនតិ វ
 អប្បយហីនតិ វ តែសំយេរ^(១) បុគ្គលាបំ ឌុឡាយ
 ងេនាយ តែសំ តត្ត វិចិគិញ្ញាមុសយោ បហីន នោ
 ន តែសំ តត្ត បដិយាមុសយោ បហីន ទិន្នំ បុគ្គលាបំ
 គាមធាតុយា ទីសុ ងេនាសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា
 តែសំ តត្ត វិចិគិញ្ញាមុសយោ បហីន បដិយាមុសយោ

១ ម. តែសំព្រោ ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

[៥០] បុគ្គលុណា លេបដៃបជិយានុស៊យ ភ្នំពួនីណា បុគ្គល
នោះ លេបដៃមានានុស៊យ ភ្នំពួនីនោះបុ ។ មិនគូរពោល ចាល់
បង់ផែង ចាមិនលេបដៃផែងទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា លេបដៃ
មានានុស៊យ ភ្នំពួនីណា បុគ្គលនោះ លេបដៃបជិយានុស៊យ ភ្នំពួនី
នោះបុ ។ មិនគូរពោល ចាល់បង់ផែង ចាមិនលេបដៃផែងទេ ។
បុគ្គលុណា លេបដៃបជិយានុស៊យ ភ្នំពួនីណា បុគ្គលនោះ (លេបដៃ)
ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហើ ។ លេបដៃវិបិកិថ្នានុស៊យ ភ្នំពួនីនោះបុ ។ អើ ។
ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា លេបដៃវិបិកិថ្នានុស៊យ ភ្នំពួនីណា បុគ្គល
នោះ លេបដៃបជិយានុស៊យ ភ្នំពួនីនោះបុ ។ បុគ្គលពីរពួកនោះ
លេបដៃវិបិកិថ្នានុស៊យ ភ្នំពួនីនោះពីរ ភ្នំកាមណាតុ ភ្នំរូបណាតុ
និងភ្នំអរូបណាតុ តែបជិយានុស៊យ មិនគូរពោល ចាល់បង់ផែង ចាមិន
លេបដៃផែងទេ បុគ្គលចាំនៅនោះជន លេបដៃវិបិកិថ្នានុស៊យ ភ្នំពួនីក្នុ-
ងទនានោះ តែបុគ្គលចាំនៅនោះ មិនលេបដៃបជិយានុស៊យ ភ្នំពួនីក្នុ-
ងទនានោះទេ បុគ្គលពីរពួកនោះ លេបដៃវិបិកិថ្នានុស៊យ ភ្នំពួនីនោះ
ភ្នំកាមណាតុ ភ្នំរូបណាតុ និងភ្នំអរូបណាតុ តែបជិយានុស៊យ

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ តែសំ-
យេរ ធម្មលានំ ឯក្ញាយ ងេនាយ តែសំ តត្ត
វិចិគិត្តាណុសយោ ច បហីនោ បដិយាណុសយោ
ច បហីនោ ។ យស្ស យត្ត បដិយាណុសយោ
បហីនោ តស្ស តត្ត ករកកាណុសយោ បហីនោតិ ។
ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។ យស្ស វ
បន យត្ត ករកកាណុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត
បដិយាណុសយោ បហីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហី-
នោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។ យស្ស យត្ត បដិ-
យាណុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត អវិជ្តាណុសយោ
បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស ឯក្ញាយ ងេនាយ
តស្ស តត្ត បដិយាណុសយោ បហីនោ នោ ច តស្ស
តត្ត អវិជ្តាណុសយោ បហីនោ អរហត់ ឯក្ញាយ
ងេនាយ តស្ស តត្ត បដិយាណុសយោ ច បហីនោ
អវិជ្តាណុសយោ ច បហីនោ ។ យស្ស វ បន

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនគូរពេល បាល់បង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ បុគ្គលទាំងនេះជាន
លេបង់វិចិកិត្តានុស៊យដែន លេបង់បដិយានុស៊យដែន ក្នុងទុក្ខផែនានោះ ។
បុគ្គលណា លេបង់បដិយានុស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ លេបង់
ករែកានុស៊យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិនគូរពេល បាល់បង់ដែន បាមិន
លេបង់ដែនទេ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលណា លេបង់ករែកានុស៊យ
ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ លេបង់បដិយានុស៊យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិន
គូរពេល បាល់បង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ ។ បុគ្គលណា លេបង់
បដិយានុស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ លេបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទី
នោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលនោះ លេបង់បដិយានុស៊យ ក្នុងទុក្ខផែនា
នោះ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទុក្ខផែនា
នោះទេ ព្រះអរហត្ថនោះ លេបង់បដិយានុស៊យដែន លេបង់អវិជ្ជា-
នុស៊យដែន ក្នុងទុក្ខផែនានោះ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលណា

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

យត្ត អវិជ្ជាងុសយោ បហើនោ តស្ស តត្ត បដិយ-
ងុសយោ បហើនាតិ ។ អរហាលោ កាមជាតុយា
ទីសុ ហេណនាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តស្ស តត្ត
អវិជ្ជាងុសយោ បហើនោ បដិយាងុសយោ ន វត្ថុព្រោ
បហើនាតិ រ អប្បហើនាតិ រ តស្សវ បុគ្គលស្ស
ធន្ទាយ ហេណនាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាងុសយោ ច
បហើនោ បដិយាងុសយោ ច បហើនោ ។

[៩១] យស្ស យត្ត មានាងុសយោ បហើនោ
តស្ស តត្ត ធិជ្ជាងុសយោ ។ ហ ។ វិចិត្រិជ្ជាងុសយោ
បហើនាតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យស្ស រ បន យត្ត វិចិត្រិ-
ជ្ជាងុសយោ បហើនោ តស្ស តត្ត មានាងុសយោ
បហើនាតិ ។ តិណ្ឌ បុគ្គលានំ ធន្ទាយ ហេណនាយ តែសំ
តត្ត វិចិត្រិជ្ជាងុសយោ បហើនោ មានាងុសយោ ន
វត្ថុព្រោ បហើនាតិ រ អប្បហើនាតិ រ តែសំយោ
បុគ្គលានំ កាមជាតុយា ទីសុ ហេណនាសុ រួបជាតុយា
អរួបជាតុយា តែសំ តត្ត វិចិត្រិជ្ជាងុសយោ បហើនោ
ន តែសំ តត្ត មានាងុសយោ បហើនោ អរហាលោ
ធន្ទាយ ហេណនាយ តស្ស តត្ត វិចិត្រិជ្ជាងុសយោ
បហើនោ មានាងុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ រ

អនុសយយមក៖ បហីនវារ់

លេះបង្ក់អវិជ្ជានុស័យ ភូធិ៍ទិណា បុគ្គលនោះ លេះបង្ក់បដិយានុស័យ
 ភូធិ៍នោះបុ ។ ព្រះអរហត្ថនោះ លេះបង្ក់អវិជ្ជានុស័យ ភូធិ៍នៅទាត់
 នោះ ភូធិ៍កាមជាតុ ភូធិ៍របជាតុ និងភូធិ៍អរបជាតុ តែបដិយានុស័យ
 មិនគួរពេល ចាល់បង្ក់ផែន ចាមិនលេះបង្ក់ផែនទេ បុគ្គលនោះជន លេះ
 បង្ក់អវិជ្ជានុស័យផែន លេះបង្ក់បដិយានុស័យផែន ភូធិ៍ទិណា បុគ្គលនោះ ។
 [៤១] បុគ្គលណា លេះបង្ក់មានានុស័យ ភូធិ៍ទិណា បុគ្គលនោះ
 (លេះបង្ក់) ទិជ្ជានុស័យ ។ បេ ។ លេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស័យ ភូធិ៍នោះ
 បុ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ានីទៀត បុគ្គលណា លេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស័យ
 ភូធិ៍ទិណា បុគ្គលនោះ លេះបង្ក់មានានុស័យ ភូមិ៍នោះបុ ។ បុគ្គល
 ពួកនោះ លេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស័យ ភូមិ៍នៅទាត់នោះ តែមានានុ-
 ស័យ មិនគួរពេល ចាល់បង្ក់ផែន ចាមិនលេះបង្ក់ផែនទេ បុគ្គល
 ចាំនេះនោះជន លេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស័យ ភូមិ៍នៅទាត់នោះ ភូមិ៍កាមជាតុ
 ភូមិ៍របជាតុ និងភូមិ៍អរបជាតុ តែបុគ្គលចាំនេះនោះ មិនលេះបង្ក់មានានុ-
 ស័យ ភូមិ៍នៅទាត់នោះទេ ព្រះអរហត្ថនោះ លេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស័យ
 ភូមិ៍នៅទាត់នោះ តែមានានុស័យ មិនគួរពេលចា លេះបង្ក់ផែន

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

អប្បហីនោតិ វ តស្សវ៊ បុត្តលស្ស គាមធាតុយា
 ទីសុ ងែនាសុ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តស្ស តត្ត
 វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ច បហីនោ មានាចុសយោ ច
 បហីនោ ។ យស្ស យត្ត មានាចុសយោ បហីនោ
 តស្ស តត្ត កវកកាចុសយោ បហីនោតិ ។ អរហាលោ
 គាមធាតុយា ទីសុ ងែនាសុ តស្ស តត្ត មានាចុ-
 សយោ បហីនោ កវកកាចុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហី-
 នោតិ វ អប្បហីនោតិ វ តស្សវ៊ បុត្តលស្ស រួប-
 ធាតុយា អរួបធាតុយា តស្ស តត្ត មានាចុសយោ
 ច បហីនោ កវកកាចុសយោ ច បហីនោ ។ យស្ស
 វ បន យត្ត កវកកាចុសយោ បហីនោ តស្ស
 តត្ត មានាចុសយោ បហីនោតិ ។ អាមណា ។ យស្ស
 យត្ត មានាចុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត អវិជ្ជា-
 ចុសយោ បហីនោតិ ។ អាមណា ។ យស្ស វ
 បន យត្ត អវិជ្ជាចុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត
 មានាចុសយោ បហីនោតិ ។ អរហាលោ ធនាព្យា-
 យ ងែនាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាចុសយោ បហី-
 នោ មានាចុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ

អភិធម្បបិធក យមក:

ចាមិនលេះបង់ដីទេ បុគ្គលនោះជន លេះបង់វិចិកិច្ចានុស៊ឃើយដី លេះបង់
មានានុស៊ឃើយដី កូដីផែនាតីរនោះ កូដីកាមណាតុ កូដីរបណាតុ និងកូដី
អ្យរបណាតុ ។ បុគ្គលណា លេះបង់មានានុស៊ឃើយ កូដីធនា បុគ្គល
នោះ លេះបង់ករកានុស៊ឃើយ កូដីធនោះបួ ។ ព្រះអរហត្ថនោះ លេះ
បង់មានានុស៊ឃើយ កូដីផែនាតីរនោះ កូដីកាមណាតុ តែករកានុស៊ឃើយ
មិនគូរពោល ចាល់បង់ដី ចាមិនលេះបង់ដីទេ បុគ្គលនោះជន
លេះបង់មានានុស៊ឃើយដី លេះបង់ករកានុស៊ឃើយដី កូដីរបណាតុ និង
កូដីអ្យរបណាតុនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេះបង់ករកានុ-
ស៊ឃើយ កូដីធនា បុគ្គលនោះ លេះបង់មានានុស៊ឃើយ កូដីធនោះបួ ។
អើ ។ បុគ្គលណា លេះបង់មានានុស៊ឃើយ កូដីធនា បុគ្គលនោះ
លេះបង់អវិជ្ជានុស៊ឃើយ កូដីធនោះបួ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គលណា លេះបង់អវិជ្ជានុស៊ឃើយ កូដីធនា បុគ្គលនោះ លេះបង់
មានានុស៊ឃើយ កូដីធនោះបួ ។ ព្រះអរហត្ថនោះ លេះបង់អវិជ្ជានុស៊ឃើយ
កូដីខ្លួនឯកផែនាតីនោះ តែមានានុស៊ឃើយ មិនគូរពោល ចាល់បង់ដី

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

អប្បបានៅតិ វ តលេវ បុគ្គលស្ស កាមជាតុយា
 ទីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តស្ស តត្ត
 អវិធ្លានុសយោ ច បហើនោ មានានុសយោ ច
 បហើនោ ។

[៤២] យស្ស យត្ត ធនិធ្លានុសយោ បហើនោ
 តស្ស តត្ត វិចិត្រិធ្លានុសយោ បហើនោតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វ បន យត្ត វិចិត្រិធ្លានុសយោ បហើនោ តស្ស
 តត្ត ធនិធ្លានុសយោ បហើនោតិ ។ អាមត្តា ។ បើ ។

[៤៣] យស្ស យត្ត វិចិត្រិធ្លានុសយោ បហើនោ
 តស្ស តត្ត ករកានុសយោ បហើនោតិ ។ តិល្ខោ
 បុគ្គលាទំ កាមជាតុយា តីសុ^(១) ហេណាសុ តេសំ
 តត្ត វិចិត្រិធ្លានុសយោ បហើនោ ករកានុសយោ ន
 រត្តព្រោ បហើនោតិ វ អប្បបានៅតិ វ តេសំយោរ
 បុគ្គលាទំ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តេសំ តត្ត
 វិចិត្រិធ្លានុសយោ បហើនោ នោ ច តេសំ តត្ត
 ករកានុសយោ បហើនោ អរយាតោ កាមជាតុយា
 តីសុ ហេណាសុ តស្ស តត្ត វិចិត្រិធ្លានុសយោ បហើ-
 នោ ករកានុសយោ ន រត្តព្រោ បហើនោតិ វ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

បាមិនលេបដ្ឋែងទេ បុគ្គលនោះជន លេបដ្ឋែអវិជ្ជានុស៊យដង លេបដ្ឋែ
មានានុស៊យដង កូដ្ឋែនទេនាតីរនោះ កូដ្ឋែកាមធាតុ កូដ្ឋែរបធាតុ និង
កូដ្ឋែអរបធាតុ ។

[៤២] បុគ្គលណា លេបដ្ឋែទិជ្ជានុស៊យ កូដ្ឋែទិណា បុគ្គល
នោះ លេបដ្ឋែវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋែទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ឡើត បុគ្គលណា លេបដ្ឋែវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋែទិណា បុគ្គលនោះ
លេបដ្ឋែទិជ្ជានុស៊យ កូដ្ឋែទិនោះបុ ។ អើ ។ បេ ។

[៤៣] បុគ្គលណា លេបដ្ឋែវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋែទិណា បុគ្គល
នោះ លេបដ្ឋែករការានុស៊យ កូដ្ឋែទិនោះបុ ។ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ
លេបដ្ឋែវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋែនទេ ៣ នោះ កូដ្ឋែកាមធាតុ តែករការា-
នុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបដ្ឋែង បាមិនលេបដ្ឋែងទេ បុគ្គល
ទាំងនោះជន លេបដ្ឋែវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋែរបធាតុ និងកូដ្ឋែអរបធាតុ
នោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេបដ្ឋែករការានុស៊យ កូដ្ឋែរបធាតុ និង

កូដ្ឋែអរបធាតុនោះទេ ព្រះអរហត្ថនោះ លេបដ្ឋែវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋែនទេ
៣ នោះ កូដ្ឋែកាមធាតុ តែករការានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបដ្ឋែង

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

អប្បបានៅតិ រ តស្សវ បុត្តលស្ស រូបជាតុយា
 អរូបជាតុយា តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ ច បហី-
 នោ ករកកាណុសយោ ច បហីនោ ។ យស្ស រ បន
 យត្ត ករកកាណុសយោ បហីនោ តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុ-
 សយោ បហីនោ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស យត្ត វិចិគិញ្ញាណុ-
 សយោ បហីនោ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាណុសយោ
 បហីនោ ។ តិល្ប៉ា បុត្តលាប់ គាមជាតុយា តិសុ
 បេជ្រាសុ រូបជាតុយា អរូបជាតុយា តែសំ តត្ត
 វិចិគិញ្ញាណុសយោ បហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត
 អវិជ្ជាណុសយោ បហីនោ អរហតោ គាមជាតុយា
 តិសុ បេជ្រាសុ រូបជាតុយា អរូបជាតុយា តិស្ស
 តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ ច បហីនោ អវិជ្ជាណុសយោ
 ច បហីនោ ។ យស្ស រ បន យត្ត អវិជ្ជាណុស-
 យោ បហីនោ តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ បហី-
 នោ ។ អាមណ្ឌា ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បានិនលេះបង់ដីសែនទេ បុគ្គលនោះជន លេះបង់វិបិកិច្ចានុស៊យដឹង លេះ
បង់ករកតានុស៊យដឹង ក្នុងរបបាតុ និងក្នុងអរបបាតុនោះ ។ ម្នយ
យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេះបង់ករកតានុស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គល
នោះ លេះបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្នុងទីនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គលណា
លេះបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ
ក្នុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ លេះបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្នុងនេទ-
នា ៣ នោះ ក្នុងកាមបាតុ ក្នុងរបបាតុ និងក្នុងអរបបាតុ តែបុគ្គល
ចាំនេះនោះ មិនលេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងនេទនា ៣ នោះទេ ព្រះអារហន្ឍ
នោះ លេះបង់វិបិកិច្ចានុស៊យដឹង លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យដឹង ក្នុងនេទនា
៣ នោះ ក្នុងកាមបាតុ ក្នុងរបបាតុ និងក្នុងអរបបាតុ ។ ម្នយយ៉ាង
ទៀត បុគ្គលណា លេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ លេះ
បង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្នុងទីនោះបុ ។ អើ ។

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

[៥៤] យស្ស យត្ត ករកភាគុសយោ បហើន
 តស្ស តត្ត អវិជ្ជាពុសយោ បហើនតិ ។ អមត្តា ។
 យស្ស វ បន យត្ត អវិជ្ជាពុសយោ បហើន
 តស្ស តត្ត ករកភាគុសយោ បហើនតិ ។ អរហត់
 គាមធាតុយា តីសុ ហេណាសុ តស្ស តត្ត អវិជ្ជា-
 パុសយោ បហើន ករកភាគុសយោ ន វត្ថុញ្ចា
 បហើនតិ វ អប្បហើនតិ វ តស្ស បុត្តលស្ស
 រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តស្ស តត្ត អវិជ្ជាពុសយោ
 ន បហើន ករកភាគុសយោ ន បហើន ។

[៥៥] យស្ស យត្ត គាមភាគុសយោ ន
 បដិយាពុសយោ ន បហើន តស្ស តត្ត មានុ-
 សយោ បហើនតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន
 យត្ត មានុសយោ បហើន តស្ស តត្ត គាម-
 ភាគុសយោ ន បដិយាពុសយោ ន បហើនតិ ។
 អរហត់ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តស្ស តត្ត
 មានុសយោ បហើន គាមភាគុសយោ ន
 បដិយាពុសយោ ន ន វត្ថុញ្ចា^(៧) បហើ-
 នតិ វ អប្បហើនតិ វ តស្ស បុត្តលស្ស

៧ ម. ន វត្ថុញ្ចា បហើនតិ វ អប្បហើនតិ វ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

[៤៤] បុគ្គលិណា លេបដ៏ករការនុស៊យ កូនីឈើណា បុគ្គល
នោះ លេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ កូនីឈើនោះប្រ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាង
ទ្រូត បុគ្គលិណា លេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ កូនីឈើណា បុគ្គលនោះ លេ
បដ៏ករការនុស៊យ កូនីឈើនោះប្រ ។ ព្រះអរហត្ថ លេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ
កូនីឈើនោះ នោះ កូនីកាមធមតុ តែករការនុស៊យ មិនគូរពោល បាន
លេបដ៏ផែ បានមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលនោះជន លេបដ៏អវិជ្ជានុ-
ស៊យផែ លេបដ៏ករការនុស៊យផែ កូនីរបធមតុ និងកូនីអរបធមតុនោះ ។

[៤៥] បុគ្គលិណា លេបដ៏កាមភាពនុស៊យ និងបជិយានុ-
ស៊យ កូនីឈើណា បុគ្គលនោះ លេបដ៏មានានុស៊យ កូនីឈើនោះប្រ ។
មិនមានទេ ។ ម្បយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលិណា លេបដ៏មានានុស៊យ
កូនីឈើណា បុគ្គលនោះ លេបដ៏កាមភាពនុស៊យ និងបជិយានុស៊យ
កូនីឈើនោះប្រ ។ ព្រះអរហត្ថនោះ លេបដ៏មានានុស៊យ កូនីរបធមតុ
និងកូនីអរបធមតុនោះ តែកាមភាពនុស៊យ និងបជិយានុស៊យ មិនគូរ
ពោល បានលេបដ៏ផែ បានមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលនោះជន

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

គាមធនតុយា ទីសុ ហេណនាសុ តស្ស តត្ត ម-
 នានុសយោ ៗ គាមកកានុសយោ ៗ បហីនា
 បដិយានុសយោ ៩ វត្ថុញ្ចា បហីនាទិ វ អប្ប-
 ហីនាទិ វ ។ យស្ស យត្ត គាមកកានុសយោ
 ៗ បដិយានុសយោ ៗ បហីនា តស្ស តត្ត ទិន្ន-
 នុសយោ ។ ឬ វិចិកិន្នានុសយោ បហីនាទិ ។
 នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត វិចិកិន្នានុសយោ
 បហីនា តស្ស តត្ត គាមកកានុសយោ ៗ បដិយានុ-
 សយោ ៗ បហីនាទិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលានំ រួប-
 ធនតុយា អរូបធនតុយា តេសំ តត្ត វិចិកិន្នានុស-
 យោ បហីនា គាមកកានុសយោ ៗ បដិយានុ-
 សយោ ៗ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាទិ វ អប្បហីនាទិ
 វ តេសំយេរ បុគ្គលានំ គាមធនតុយា ទីសុ
 ហេណនាសុ តេសំ តត្ត វិចិកិន្នានុសយោ បហីនា
 នោ ៗ តេសំ តត្ត គាមកកានុសយោ បហីនា
 បដិយានុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាទិ វ

អភិធម្បបិធក យមក:

លេបដីយានុស៊យ និធកាមកតានុស៊យ ក្តីសេទ្ធផាត់នោះ ក្តីសេកាមជាតិ
 តែបដីយានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ផ្ទើ ចាមិនលេបង់ផ្ទើ
 ទេ ។ បុគ្គលុណា លេបង់កាមកតានុស៊យ និធបដីយានុស៊យ ក្តី
 ទិណា បុគ្គលុនោះ (លេបង់) ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហើយ លេបង់
 វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្អយយ៉ាវទ្រួត
 បុគ្គលុណា លេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីទិណា បុគ្គលុនោះ លេបង់
 កាមកតានុស៊យ និធបដីយានុស៊យ ក្តីទីនោះបុ ។ បុគ្គលុពីរពុក
 នោះ លេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីស្របជាតិ និធក្តីស្របជាតិនោះ តែ
 កាមកតានុស៊យ និធបដីយានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ផ្ទើ ចា
 មិនលេបង់ផ្ទើទេ បុគ្គលុទាំងនេះជន លេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តី
 សេទ្ធផាត់នោះ ក្តីសេកាមជាតិ តែបុគ្គលុទាំងនេះ មិនលេបង់កាមកតានុ-
 ស៊យ ក្តីសេទ្ធផាត់នោះទេ បដីយានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ផ្ទើ

អនុសយយមកៅ បហីនវាគោ

អប្បយីនោតិ វ តេសំយេរ បុគ្គលាងំ ធម្មាយ
 ហេន្ងាយ តេសំ តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ បហីនោ
 នោ ច តេសំ តត្ត បដិយាជុសយោ បហីនោ
 គាមភកាជុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្ប-
 យីនោតិ វ ទិន្ទំ បុគ្គលាងំ រួបធានុយា អរួបធានុយា
 តេសំ តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ បហីនោ គាមភក-
 ជុសយោ ច បដិយាជុសយោ ច ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ
 វ អប្បយីនោតិ វ តេសំយេរ បុគ្គលាងំ គាម-
 ធានុយា ទិសុ ហេន្ងាសុ តេសំ តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុ-
 សយោ ច គាមភកាជុសយោ ច បហីនោ បដិយាជុ-
 សយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បយីនោតិ វ
 តេសំយេរ បុគ្គលាងំ ធម្មាយ ហេន្ងាយ តេសំ
 តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ ច បដិយាជុសយោ ច ប-
 ហីនោ គាមភកាជុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ
 អប្បយីនោតិ វ ។ យស្ស យត្ត គាមភកាជុសយោ
 ច បដិយាជុសយោ ច បហីនោ តស្ស តត្ត ករក-
 ភាជុសយោ បហីនោតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

បាមិនលេបង្គ់ដ៏ទេ បុគ្គលទាំងនោះជន លេបង្គវិចិកិត្តានុស៊យ ភូជ
 ទូភូជនានោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេបង្គបដិយានុស៊យ ភូជ
 ទូភូជនានោះទេ កាមភាគានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្គដ៏
 បាមិនលេបង្គដ៏ទេ បុគ្គលពីរពួកនោះ លេបង្គវិចិកិត្តានុស៊យ ភូជ
 របបាតុ និងភូជអរបបាតុនោះ តែកាមភាគានុស៊យ និងបដិយានុស៊យ
 មិនគូរពេល បាលេបង្គដ៏ បាមិនលេបង្គដ៏ទេ បុគ្គលទាំងនោះ
 ជន លេបង្គវិចិកិត្តានុស៊យ និងកាមភាគានុស៊យ ភូជភូជនាទីនោះ
 ភូជកាមបាតុ តែបដិយានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្គដ៏ បាមិនលេបង្គដ៏ទេ
 បុគ្គលទាំងនោះជន លេបង្គវិចិកិត្តានុស៊យ និងបដិ-
 យានុស៊យ ភូជទូភូជនានោះ តែកាមភាគានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេ
 បង្គដ៏ បាមិនលេបង្គដ៏ទេ ។ បុគ្គលណា លេបង្គកាមភាគ-
 នុស៊យ និងបដិយានុស៊យ ភូជទីណា បុគ្គលនោះ លេបង្គករកភាគ-
 នុស៊យ ភូជទីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលណា

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

យត្ត ករការណុសយោ បហីនា តស្ស តត្ត គា-
មការណុសយោ ច បដិយានុសយោ ច បហីនា-
តិ ។ ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។
យស្ស យត្ត គាមការណុសយោ ច បដិយានុ-
សយោ ច បហីនា តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ
បហីនាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត
អវិជ្ជានុសយោ បហីនា តស្ស តត្ត គាមការណុ-
សយោ ច បដិយានុសយោ ច បហីនាតិ ។ អរ-
ហត់ រួបធានុយ អរូបធានុយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជា-
នុសយោ បហីនា គាមការណុសយោ ច បដិយានុ-
សយោ ច ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ
តស្ស បុគ្គលស្ស គាមធានុយ ទីសុ ងេនាសុ
តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច គាមការណុសយោ
ច បហីនា បដិយានុសយោ ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ
វ អប្បហីនាតិ វ តស្ស បុគ្គលស្ស ឯក្ញាយ
ងេនាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច បដិយានុ-
សយោ ច បហីនា គាមការណុសយោ ន វត្ថុព្រ
បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

លេ:បង់ករវត្ថុសំយ កូនីឈើណា បុគ្គលនោះ លេ:បង់កាយវត្ថុសំយ
និងបជិយានុសំយ កូនីឈើនោះបុ ។ មិនគួរពេល ចាល់បង់ផែង ចា
មិនលេ:បង់ផែងទេ ។ បុគ្គលណា លេ:បង់កាយវត្ថុសំយ និងបជិ-
យានុសំយ កូនីឈើណា បុគ្គលនោះ លេ:បង់អវិធានុសំយ កូនីឈើ
នោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេ:បង់
អវិធានុសំយ កូនីឈើណា បុគ្គលនោះ លេ:បង់កាយវត្ថុសំយ និង
បជិយានុសំយ កូនីឈើនោះបុ ។ ព្រះអរហត្ថនោះ លេ:បង់អវិធានុសំយ
កូនីរបធាតុ និងកូនីអរបធាតុនោះ តែកាយវត្ថុសំយ និងបជិយានុ-
សំយ មិនគួរពេល ចាល់បង់ផែង ចាមិនលេ:បង់ផែងទេ បុគ្គល
នោះជន លេ:បង់អវិធានុសំយ និងកាយវត្ថុសំយ កូនីនៅនាទីនោះ
កូនីកាយ តែបជិយានុសំយ មិនគួរពេល ចាល់បង់ផែង ចា
មិនលេ:បង់ផែងទេ បុគ្គលនោះជន លេ:បង់អវិធានុសំយ និងបជិយានុ-
សំយ កូនីទុកនៅនោះ តែកាយវត្ថុសំយ មិនគួរពេល ចាល់
បង់ផែង ចាមិនលេ:បង់ផែងទេ ។

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

[៩៦] យស្ស យត្ត គាមភាគុសយោ ច
 បដិយាជុសយោ ច មានុសយោ ច បហើន
 តស្ស តត្ត និច្ចាជុសយោ ។ ម ។ វិចិត្តិច្ចាជុសយោ
 បហើនតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត វិចិ-
 តិច្ចាជុសយោ បហើន តស្ស តត្ត គាមភាគុ-
 សយោ ច បដិយាជុសយោ ច មានុសយោ ច
 បហើនតិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលានំ រួបធានុយា អរួបធានុ-
 យា តែសំ តត្ត វិចិត្តិច្ចាជុសយោ បហើន នោ ច
 តែសំ តត្ត មានុសយោ បហើន គាមភាគុស-
 យោ ច បដិយាជុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនតិ វ
 អប្បយ៉ានោតិ វ តែសំយេរ បុគ្គលានំ គាមធានុយា
 ទិសុ ហេណាសុ តែសំ តត្ត វិចិត្តិច្ចាជុសយោ បហើន
 នោ ច តែសំ តត្ត គាមភាគុសយោ ច មានុស-
 យោ ច បហើន បដិយាជុសយោ ន វត្ថុព្យ បហើនតិ
 វ អប្បយ៉ានោតិ វ តែសំយេរ បុគ្គលានំ ឌុឡាយ
 ហេណាយ តែសំ តត្ត វិចិត្តិច្ចាជុសយោ បហើន នោ
 ច តែសំ តត្ត បដិយាជុសយោ បហើន គាមភាគុ-
 សយោ ច មានុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនតិ វ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

[៩៦] បុគ្គលុណា លេបដ្ឋកាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ
 និងមាននូស័យ ក្តួនទិណា បុគ្គលុនោះ លេបដ្ឋទិដ្ឋានូស័យ ។ ហើ ។
 លេបដ្ឋវិបិកិច្ចានូស័យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត
 បុគ្គលុណា លេបដ្ឋវិបិកិច្ចានូស័យ ក្តួនទិណា បុគ្គលុនោះ លេបដ្ឋ
 កាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ និងមាននូស័យ ក្តួនទិនោះបុ ។
 បុគ្គលិព្ទុកនោះ លេបដ្ឋវិបិកិច្ចានូស័យ ក្តួនូបជាតុ និងក្តួនអរូប-
 ជាតុនោះ តែបុគ្គលិចាំងនោះ មិនលេបដ្ឋមាននូស័យ ក្តួនូបជាតុ
 និងក្តួនអរូបជាតុនោះទេ តែកាមភាពនូស័យ និងបដិយានូស័យ មិន
 គូរពេល បាលេបដ្ឋផែន បាមិនលេបដ្ឋផែនទេ បុគ្គលិចាំងនោះជែង លេ-
 បដ្ឋវិបិកិច្ចានូស័យ ក្តួនផែនទាតីនោះ ក្តួនកាមជាតុ តែបុគ្គលិចាំង
 នោះ មិនលេបដ្ឋកាមភាពនូស័យ និងមាននូស័យ ក្តួនផែនទាតីនោះ
 ទេ តែបដិយានូស័យ មិនគូរពេល បាលេបដ្ឋផែន បាមិនលេបដ្ឋ
 ផែនទេ បុគ្គលិចាំងនោះជែង លេបដ្ឋវិបិកិច្ចានូស័យ ក្តួនទូក្រូនៅនោះ
 តែបុគ្គលិចាំងនោះ មិនលេបដ្ឋបដិយានូស័យ ក្តួនទូក្រូនៅនោះទេ
 តែកាមភាពនូស័យ និងមាននូស័យ មិនគូរពេល បាលេបដ្ឋផែន

អភិធម្បបិជ្រកេ យមកំ

អប្បហីនាតិ វ អនាគាមិស្ស រួបធានុយា អរូបធានុយា
តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ បហីនោ នោ
ច តស្ស តត្ត មានាណុសយោ បហីនោ គាយកកាណុ-
សយោ ច បដិយាណុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចាបហីនាតិ
វ អប្បហីនាតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស គាយកកាណុ-
ទិសុ ងេនាសុ តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ ច
គាយកកាណុសយោ ច បហីនោ នោ ច តស្ស តត្ត
មានាណុសយោ បហីនោ បដិយាណុសយោ ន វត្ថុញ្ចាប
បហីនាតិ វ អប្បហីនោ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស
ឌុឡាយ ងេនាយ តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ ច
បដិយាណុសយោ ច បហីនោ គាយកកាណុសយោ ច
មានាណុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចាបហីនាតិ វ អប្ប-
ហីនាតិ វ អរហតោ រួបធានុយា អរូបធានុយា
តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ ច មានាណុសយោ
ច បហីនោ គាយកកាណុសយោ ច បដិយាណុសយោ
ច ន វត្ថុញ្ចាបហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ
តស្សវ បុគ្គលស្ស គាយកកាណុយា ទិសុ ងេនាសុ
តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាណុសយោ ច គាយកកាណុសយោ
ច មានាណុសយោ ច បហីនោ បដិយាណុសយោ

អភិធម្បបិធក យមក៖

បាមិនលេបង់ដែនទេ អនាគារមិបុគ្គលនោះ លេបង់វិចិកិត្តានុស៊យ ក្នុងរប-
ជាតុ និងក្នុងអ្យូបជាតុនោះ តែអនាគារមិបុគ្គលនោះ មិនលេបង់មានា-
នុស៊យ ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអ្យូបជាតុនោះទេ តែកាមភាពានុស៊យ និង
បជិយានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេបង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ បុគ្គល
នោះជន លេបង់វិចិកិត្តានុស៊យ និងកាមភាពានុស៊យ ក្នុងផែនាទីនោះ
ក្នុងកាមជាតុ តែបុគ្គលនោះ មិនលេបង់មានានុស៊យ ក្នុងផែនាទី
នោះទេ តែបជិយានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេបង់ដែន បាមិនលេបង់
ដែនទេ បុគ្គលនោះជន លេបង់វិចិកិត្តានុស៊យ និងបជិយានុស៊យ ក្នុង
ទុក្ខផែនាទីនោះ តែកាមភាពានុស៊យ និងមានានុស៊យ មិនគួរពេល
បាលេបង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ ព្រះអរហត្ថនោះ លេបង់វិចិកិត្តានុ-
ស៊យ និងមានានុស៊យ ក្នុងរបជាតុ និងក្នុងអ្យូបជាតុនោះ តែកាមភ-
ាពានុស៊យ និងបជិយានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេបង់ដែន បាមិន
លេបង់ដែនទេ បុគ្គលនោះជន លេបង់វិចិកិត្តានុស៊យ កាមភាពានុស៊យ
និងមានានុស៊យ ក្នុងផែនាទីនោះ ក្នុងកាមជាតុ តែបជិយានុស៊យ

អនុសយយមកេ បហីនវារ៉ា

ន វត្ថុព្រោ បហិណាតិ វ អប្បហិណាតិ វ តស្សវ
បុគ្គលស្ស ឌុឡាយ និងនាយ តស្ស តត្ទ វិចិត្តិថ្នាជុ-
សយោ ច បដិយាជុសយោ ច បហិណា គាមភាជុ-
សយោ ច មានាជុសយោ ច ន វត្ថុ បហិណាតិ
វ អប្បហិណាតិ វ ។ យស្ស យត្ទ គាមភាជុ-
សយោ ច បដិយាជុសយោ ច មានាជុសយោ ច
បហិណា តស្ស តត្ទ ករភភាជុសយោ បហិណាតិ ។
នត្ទិ ។ យស្ស វ បន យត្ទ ករភភាជុសយោ បហិណា
តស្ស តត្ទ គាមភាជុសយោ ច បដិយាជុសយោ ច
មានាជុសយោ ច បហិណាតិ ។ មានាជុសយោ បហិណា
គាមភាជុសយោ ច បដិយាជុសយោ ច ន វត្ថុ
បហិណាតិ វ អប្បហិណាតិ វ ។ យស្ស យត្ទ គាម-
ភភាជុសយោ ច បដិយាជុសយោ ច មានាជុសយោ
ច បហិណា តស្ស តត្ទ អវិជ្តាជុសយោ បហិណាតិ
នត្ទិ ។ នត្ទិ ។ យស្ស វ បន យត្ទ អវិជ្តាជុស-
យោ បហិណា តស្ស តត្ទ គាមភាជុសយោ ច
បដិយាជុសយោ ច មានាជុសយោ ច បហិណាតិ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

មិនគូរពេល ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេបង់ដែនទេ បុគ្គលនោះជន លេបង់វិបីកិច្ចានុស៊យ និធបដិយានុស៊យ ភុជ្ជិក្យផែនានោះ តែកាមភានុស៊យ និធមានានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេបង់ដែនទេ ។ បុគ្គលណា លេបង់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ និធមានានុស៊យ ភុជ្ជិណា បុគ្គលនោះ លេបង់ករវការានុស៊យ ភុជ្ជិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេបង់ករវការានុស៊យ ភុជ្ជិណា បុគ្គលនោះ លេបង់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ និធមានានុស៊យ ភុជ្ជិនោះបុ ។ បុគ្គលនោះ លេបង់មានានុស៊យ តែកាមភានុស៊យ និធបដិយានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេបង់ដែនទេ ។ បុគ្គលណា លេបង់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ និធមានានុស៊យ ភុជ្ជិណា បុគ្គលនោះ លេបង់អវិជ្ជានុស៊យ ភុជ្ជិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លេបង់អវិជ្ជានុស៊យ ភុជ្ជិណា បុគ្គលនោះ លេបង់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ និធមានានុស៊យ ភុជ្ជិនោះបុ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អរយាតោ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តស្ស តត្ត
 អវិជ្ជាចុសយោ ច មានាចុសយោ ច បហីនា
 គាយកកាចុសយោ ច បដិយាចុសយោ ច ន វត្ថុញ្ញា
 បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស
 គាយជាតុយា ទីសុ វេណាសុ តស្ស តត្ត អវិជ្ជា-
 ចុសយោ ច គាយកកាចុសយោ ច មានាចុសយោ
 ច បហីនា បដិយាចុសយោ ច វត្ថុញ្ញា បហីនាតិ
 វ អប្បហីនាតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស ធម្មាយ
 វេណាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាចុសយោ ច បដិយា-
 ចុសយោ ច បហីនា គាយកកាចុសយោ ច មានា-
 ចុសយោ ច ន វត្ថុញ្ញា បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។
 [៩៧] យស្ស យត្ត គាយកកាចុសយោ ច បដិ-
 យាចុសយោ ច មានាចុសយោ ច ធម្មាចុសយោ ច
 បហីនា តស្ស តត្ត វិចិត្រិញ្ញាចុសយោ បហីនាតិ ។
 នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត វិចិត្រិញ្ញាចុសយោ បហីនា
 តស្ស តត្ត គាយកកាចុសយោ ច បដិយាចុសយោ
 ច មានាចុសយោ ច ធម្មាចុសយោ ច បហីនាតិ ។

អភិធ្មបិដក យមក:

ព្រះអរហត្ថលោក លោកស្រីអវិជ្ជានុស៊យ និធមានានុស៊យ កូដ្ឋូរបជាតុ និធ
កូដ្ឋូអវិជ្ជានុបជាតុ នៅក្នុងការការណ៍ស៊យ និធបជិយានុស៊យ មិនគួរពេល
បាល់បង់ផែ បាទិនលោបង់ផែ បុគ្គលោក លោកស្រីអវិជ្ជានុស៊យ
ការការណ៍ស៊យ និធមានានុស៊យ កូដ្ឋូនៅក្នុងការណ៍ពីរ នៅក្នុងការណ៍
តែបជិយានុស៊យ មិនគួរពេល បាល់បង់ផែ បាទិនលោបង់ផែ បុគ្គលោក
នៅក្នុងការណ៍ស៊យ និធមានានុស៊យ និធបជិយានុស៊យ កូដ្ឋូទុកកូនៅ
នៅក្នុងការណ៍ស៊យ និធមានានុស៊យ មិនគួរពេល បាល់បង់ផែ បាទិនលោបង់ផែ
បុគ្គលោក ។

[៤៧] បុគ្គលិក លោកស្រីការការណ៍ស៊យ បជិយានុស៊យ
មានានុស៊យ និធទិដ្ឋានុស៊យ កូដ្ឋូទិនា បុគ្គលោក លោកស្រីវិចិកិថ្នា-
នុស៊យ កូដ្ឋូទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលិក
លោកស្រីវិចិកិថ្នានុស៊យ កូដ្ឋូទិនា បុគ្គលោក លោកស្រីការការណ៍ស៊យ
បជិយានុស៊យ មានានុស៊យ និធទិដ្ឋានុស៊យ កូដ្ឋូទិនោះបុ ។

អនុសយយមកេ បហើនវាគោ

ទីន្ទំ បុគ្គលានំ រួបធានុយា អរួបធានុយា តែសំ តត្តិ
វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ឬ ធម្មាចុសយោ ឬ បហើន នោ
ឬ តែសំ តត្តិ មានចុសយោ បហើន គាមភាគចុ-
សយោ ឬ បដិយចុសយោ ឬ ន វត្ថុញ្ចាប់ បហើនតិ
វ អប្បយហើនតិ វ តែសំយោ បុគ្គលានំ គាមធានុយា
ទីសុ រេនាសុ តែសំ តត្តិ វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ឬ
ធម្មាចុសយោ ឬ បហើន នោ ឬ តែសំ តត្តិ គាម-
ភាគចុសយោ ឬ មានចុសយោ ឬ បហើន បដិយ-
ចុសយោ ន វត្ថុញ្ចាប់ បហើនតិ វ អប្បយហើនតិ វ
តែសំយោ បុគ្គលានំ ឯក្ញាយ រេនាយ តែសំ តត្តិ
វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ឬ ធម្មាចុសយោ ឬ បហើន នោ
ឬ តែសំ តត្តិ បដិយចុសយោ បហើន គាមភាគចុ-
សយោ ឬ មានចុសយោ ឬ ន វត្ថុញ្ចាប់ បហើនតិ វ
អប្បយហើនតិ វ អនាកមិស្ស រួបធានុយា អរួ-
បធានុយា តស្ស តត្តិ វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ឬ ធម្មា-
ចុសយោ ឬ បហើន នោ ឬ តស្ស តត្តិ មានចុ-
សយោ បហើន គាមភាគចុសយោ ឬ បដិយ-
ចុសយោ ឬ ន វត្ថុញ្ចាប់ បហើនតិ វ អប្បយហើនតិ វ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

បុគ្គលពីរពួកនោះ លេះបង្ក់វិចិត្តនូវសំយ និធិជិដ្ឋានុសំយ ក្តុងរបជាតុ និធិក្តុងអរូបជាតុនោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេះបង្ក់មានុសំយ ក្តុងរូបជាតុ និធិក្តុងអរូបជាតុនោះទេ តែកាមភាពនុសំយ និធិបជិយានុសំយ មិនគ្រាប់ពេល បាលេះបង្ក់ផែ បាមិនលេះបង្ក់ផែទេ បុគ្គលទាំងនោះ និង លេះបង្ក់វិចិត្តនូវសំយ និធិជិដ្ឋានុសំយ ក្តុងនៅពីរនោះ ក្តុងកាមជាតុ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេះបង្ក់កាមភាពនុសំយ និធិមានុសំយ ក្តុងនៅពីរនោះទេ តែបជិយានុសំយ មិនគ្រាប់ពេល បាលេះបង្ក់ផែ បាមិនលេះបង្ក់ផែទេ បុគ្គលទាំងនោះនិង លេះបង្ក់វិចិត្តនូវសំយ និធិជិដ្ឋានុសំយ ក្តុងទុក្ខនៅនោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនលេះបង្ក់បជិយានុសំយ ក្តុងទុក្ខនៅនោះទេ តែកាមភាពនុសំយ និធិមានុសំយ មិនគ្រាប់ពេល បាលេះបង្ក់ផែ បាមិនលេះបង្ក់ផែទេ អនាគាមបុគ្គលនោះ លេះបង្ក់វិចិត្តនូវសំយ និធិជិដ្ឋានុសំយ ក្តុងរបជាតុ និធិក្តុងអរូបជាតុនោះ តែអនាគាមបុគ្គលនោះ មិនលេះបង្ក់មានុសំយ ក្តុងរូបជាតុ និធិក្តុងអរូបជាតុនោះទេ តែកាមភាពនុសំយ និធិបជិយានុសំយ មិនគ្រាប់ពេល បាលេះបង្ក់ផែ បាមិនលេះបង្ក់ផែទេ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

តស្សវ បុគ្គលស្ស គាមធាតុយា ទីសុ ហេនាសុ
 តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ ៩ គាមកកាជុសយោ
 ៩ ធម្មាជុសយោ ៩ បហីនា នោ ៩ តស្ស តត្ត
 មានាជុសយោ បហីនោ បដិយាជុសយោ ៩ វត្ថុព្រោ
 បហីនាទិ រ អប្បហីនាទិ រ តស្សវ បុគ្គលស្ស
 ឌុឡាយ ហេនាយ តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ
 ៩ បដិយាជុសយោ ៩ ធម្មាជុសយោ ៩ បហីនា
 គាមកកាជុសយោ ៩ មានាជុសយោ ៩ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនាទិ រ អប្បហីនាទិ រ អរហាលោ រួបធាតុយា
 អរួបធាតុយា តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ ៩ មាន-
 ឌុសយោ ៩ ធម្មាជុសយោ ៩ បហីនា គាមកកាជុ-
 សយោ ៩ បដិយាជុសយោ ៩ ន វត្ថុព្រោ បហីនាទិ
 រ អប្បហីនាទិ រ តស្សវ បុគ្គលស្ស គាមធាតុយា
 ទីសុ ហេនាសុ តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ ៩
 គាមកកាជុសយោ ៩ មានាជុសយោ ៩ ធម្មាជុ-
 សយោ ៩ បហីនា បដិយាជុសយោ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនាទិ រ អប្បហីនាទិ រ តស្សវ បុគ្គលស្ស
 ឌុឡាយ ហេនាយ តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាជុសយោ
 ៩ បដិយាជុសយោ ៩ ធម្មាជុសយោ ៩ បហីនា

អភិធម្ពបិដក យមក:

បុគ្គលនោះជន លេបដ្ឋវិបិត្យនូស័យ កាមរកានុស័យ និងទិដ្ឋានុស័យ កុងផែនាទីនោះ កុងកាមជាតិ តែបុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋមានុស័យ កុងផែនាទីនោះទេ តែបដិយានុស័យ មិនគូរពោល បាលេបដ្ឋជន បាមិនលេបដ្ឋជនទេ បុគ្គលនោះជន លេបដ្ឋវិបិត្យនូស័យ បដិយានុស័យ និងទិដ្ឋានុស័យ កុងទុកផែនាទីនោះ តែកាមរកានុស័យ និងមានុស័យ មិនគូរពោល បាលេបដ្ឋជន បាមិនលេបដ្ឋជនទេ ព្រះអរហត្ថនោះ លេបដ្ឋវិបិត្យនូស័យ មានុស័យ និងទិដ្ឋានុស័យ កុងរបជាតិ និងកុងអរបជាតិនោះ តែកាមរកានុស័យ និងបដិយានុស័យ មិនគូរពោល បាលេបដ្ឋជន បាមិនលេបដ្ឋជនទេ បុគ្គលនោះជន លេបដ្ឋវិបិត្យនូស័យ កាមរកានុស័យ មានុស័យ និងទិដ្ឋានុស័យ កុងផែនាទីនោះ កុងកាមជាតិ តែបដិយានុស័យ មិនគូរពោល បាលេបដ្ឋជន បាមិនលេបដ្ឋជនទេ បុគ្គលនោះជន លេបដ្ឋវិបិត្យនូស័យ បដិយានុស័យ និងទិដ្ឋានុស័យ កុងទុកផែនាទីនោះ

អនុសយយមកេ បហើនរារោ

គាមភាគណុសយោ ច មានណុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា

បហើនតិ រ អប្បហើនតិ រ ។ ម ។

[៩៥] យស្ស យត្ត គាមភាគណុសយោ ច
 បដិយាទុសយោ ច មានណុសយោ ច ឯធ្លាទុស-
 យោ ច វិចិគិធ្លាទុសយោ ច បហើន តស្ស តត្ត
 ករភាគណុសយោ បហើនតិ ។ នតិ ។ យស្ស រ
 បន យត្ត ករភាគណុសយោ បហើន តស្ស តត្ត
 គាមភាគណុសយោ ច បដិយាទុសយោ ច មាន-
 ុសយោ ច ឯធ្លាទុសយោ ច វិចិគិធ្លាទុសយោ
 ច បហើនតិ ។ មានណុសយោ ច ឯធ្លាទុសយោ
 ច វិចិគិធ្លាទុសយោ ច បហើន គាមភាគណុ-
 យោ ច បដិយាទុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា បហើនតិ
 រ អប្បហើនតិ រ ។ យស្ស យត្ត គាមភាគណុ-
 សយោ ច បដិយាទុសយោ ច មានណុសយោ
 ច ឯធ្លាទុសយោ ច វិចិគិធ្លាទុសយោ ច បហើន
 តស្ស តត្ត អវិធ្លាទុសយោ បហើនតិ ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

តែកាមភាពនុស្សយ និធមាននុស្សយ មិនគ្រាល់ ចាល់បង់ដែន ចា
មិនលេបង់ដែនទេ ។ ហេ ។

[៨៥] បុគ្គលុណា លេបង់កាមភាពនុស្សយ បដិយានុស្សយ
មាននុស្សយ ទិដ្ឋានុស្សយ និធវិបិកិច្ចានុស្សយ ក្តួនទិណា បុគ្គលនោះ
លេបង់ករភាពនុស្សយ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
ឡើត បុគ្គលុណា លេបង់ករភាពនុស្សយ ក្តួនទិណា បុគ្គលនោះ
លេបង់កាមភាពនុស្សយ បដិយានុស្សយ មាននុស្សយ ទិដ្ឋានុស្សយ
និធវិបិកិច្ចានុស្សយ ក្តួនទិនោះបុ ។ បុគ្គលនោះ លេបង់មាននុស្សយ
ទិដ្ឋានុស្សយ និធវិបិកិច្ចានុស្សយ តែកាមភាពនុស្សយ និធបដិយានុស្សយ
មិនគ្រាល់ ចាល់បង់ដែន បានមិនលេបង់ដែនទេ ។ បុគ្គលុណា លេបង់
កាមភាពនុស្សយ បដិយានុស្សយ មាននុស្សយ ទិដ្ឋានុស្សយ និធវិបិកិច្ចា-
នុស្សយ ក្តួនទិណា បុគ្គលនោះ លេបង់អវិដ្ឋានុស្សយ ក្តួនទិនោះបុ ។

អភិធម្ពបិដក់ យមកំ

នត្តិ ។ យស្ស វ ហន យត្ត អវិជ្ជានុសយោ បហីនោ
 តស្ស តត្ត គាមភកានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច
 មានានុសយោ ច និជ្ជានុសយោ ច វិចិគិថានុសយោ
 ច បហីនាតិ ។ អរហតេ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា
 តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 និជ្ជានុសយោ ច វិចិគិថានុសយោ ច បហីនោ
 គាមភកានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុព្រោះ
 បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ តស្សវ បុត្តលស្ស
 គាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ តស្ស តត្ត អវិជ្ជា-
 នុសយោ ច គាមភកានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 និជ្ជានុសយោ ច វិចិគិថានុសយោ ច បហីនោ
 បដិយានុសយោ ន វត្ថុព្រោះ បហីនោតិ វ អប្ប-
 ហីនោតិ វ តស្សវ បុត្តលស្ស ឌុឡាយ ហេណាយ
 តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច
 និជ្ជានុសយោ ច វិចិគិថានុសយោ ច បហីនោ
 គាមភកានុសយោ ច មានានុសយោ ច ន វត្ថុព្រោះ
 បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនមានទេ ។ ម្មយោងទៅត បុគ្គលុណា លេបជ័រិចិកិច្ចានុស៊យ
 កូដីណា បុគ្គលនោះ លេបជ័កាមភាពានុស៊យ បដិយានុស៊យ មាន-
 នុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និជវិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីនោះបុ ។ ព្រះ
 អរហត្ថនោះ លេបជ័អវិដ្ឋានុស៊យ មាននុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និជ
 វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីរបាត់ និជកូដីអ្យរបាត់នោះ តែកាមភាពានុស៊យ
 និជបដិយានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេបជ័ផែន បាមិនលេបជ័ផែន
 បុគ្គលនោះជន លេបជ័អវិដ្ឋានុស៊យ កាមភាពានុស៊យ មាននុស៊យ
 ទិដ្ឋានុស៊យ និជវិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីនៅទីនោះ កូដីកាមភាព់ តែ
 បដិយានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេបជ័ផែន បាមិនលេបជ័ផែន
 បុគ្គលនោះជន លេបជ័អវិដ្ឋានុស៊យ បដិយានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ
 និជវិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីទុក្ខុក្ខនៅនោះ តែកាមភាពានុស៊យ និជមាន-
 នុស៊យ មិនគួរពេល បាលេបជ័ផែន បាមិនលេបជ័ផែន ។

អនុសយយមកេ បហើនវាទោ

[៩៩] យស្ស យត្ត គាមភាគុសយោ ច
 បដិយាគុសយោ ច មានុសយោ ច ទិញ្ញាគុស-
 យោ ច វិចិត្រិញ្ញាគុសយោ ច ករភាគុសយោ ច
 បហើន តស្ស តត្ត អវិញ្ញាគុសយោ បហើនតិ ។
 នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត អវិញ្ញាគុសយោ
 បហើន តស្ស តត្ត គាមភាគុសយោ ច បដិ-
 យាគុសយោ ច មានុសយោ ច ទិញ្ញាគុសយោ
 ច វិចិត្រិញ្ញាគុសយោ ច ករភាគុសយោ ច បហើ-
 នតិ ។ អរហាលោ រួបធានុយា អរូបធានុយា តស្ស តត្ត
 អវិញ្ញាគុសយោ ច មានុសយោ ច ទិញ្ញាគុសយោ ច
 វិចិត្រិញ្ញាគុសយោ ច ករភាគុសយោ ច បហើន
 គាមភាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា
 បហើនតិ វ អប្បយើនតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស
 គាមធានុយា ទីសុ វេណាសុ តស្ស តត្ត អវិញ្ញា-
 គុសយោ ច គាមភាគុសយោ ច មានុសយោ
 ច ទិញ្ញាគុសយោ ច វិចិត្រិញ្ញាគុសយោ ច បហើន
 បដិយាគុសយោ ច ករភាគុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា
 បហើនតិ វ អប្បយើនតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

[៤៨] បុគ្គលុណា លេខបង្កេតាមភាសានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ វិចិកិថ្នានុស៊យ និធករភានុស៊យ ក្តួនទិណា បុគ្គលុនោះ លេខបង្កេអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្អូយ យ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា លេខបង្កេអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិណា បុគ្គលុនោះ លេខបង្កេតាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ វិចិកិថ្នា-នុស៊យ និធករភានុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ ព្រះអរហត្ថនោះ លេខបង្កេអវិជ្ជានុស៊យ មានានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ វិចិកិថ្នានុស៊យ និធករភានុស៊យ ក្តួនរូបធាតុ និធក្តួនអរូបធាតុនោះ តែតាមភានុស៊យ និធបដិយានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្កេដង បានិនលេបង្កេដងទេ បុគ្គលុនោះជន លេខបង្កេអវិជ្ជានុស៊យ កាមភានុស៊យ មានានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និធវិចិកិ-ថ្នានុស៊យ ក្តួនផែនាទីនោះ ក្តួនកាមធាតុ តែបដិយានុស៊យ និធករភានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង្កេដង បានិនលេបង្កេដងទេ បុគ្គលុនោះជន

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ឌុឆ្នាយ ហេណ្សាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាគុសយោ ច
បដិយាគុសយោ ច ធមិជ្ជាគុសយោ ច វិទិគិជ្ជាគុ-
សយោ ច បហីនា គាយកកាគុសយោ ច មាលាគុ-
សយោ ច ករកកាគុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចារ បហី-
នាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។

អនុលោមំ និងឯតំ ។

[១០០] យស្ស គាយកកាគុសយោ អប្បហី-
នោ តស្ស បដិយាគុសយោ អប្បហីនាតិ ។ អ-
មត្តា ។ យស្ស វ បន បដិយាគុសយោ អប្ប-
ហីនោ តស្ស គាយកកាគុសយោ អប្បហីនាតិ ។
អមត្តា ។ យស្ស គាយកកាគុសយោ អប្បហីនោ
តស្ស មាលាគុសយោ អប្បហីនាតិ ។ អមត្តា ។
យស្ស វ បន មាលាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស
គាយកកាគុសយោ អប្បហីនាតិ ។ អនាកមិស្ស
មាលាគុសយោ អប្បហីនោ នោ ច តស្ស គាយ-
កកាគុសយោ អប្បហីនោ តិល្ប៉ា បុក្តលានំ មាល-
ាគុសយោ ច អប្បហីនោ គាយកកាគុសយោ ច
អប្បហីនោ ។ យស្ស គាយកកាគុសយោ
អប្បហីនោ តស្ស ធមិជ្ជាគុសយោ ។ ប ។

អភិធម្ពបិធក យមក:

លេ:បង់អវិជ្ជានុស៊យ បដិយានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ
ក្បួនឯករឹងនាទោះ តែកាមការានុស៊យ មានានុស៊យ និធករការានុស៊យ
មិនគូរពេល បាលេ:បង់ដង បាមិនលេ:បង់ដងទេ ។

ចប់ អនុលោម ។

[១០០] បុគ្គលុណា មិនលេ:បង់កាមការានុស៊យ បុគ្គលុនោះ
មិនលេ:បង់បដិយានុស៊យបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា
មិនលេ:បង់បដិយានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនលេ:បង់កាមការានុស៊យបុ ។
អើ ។ បុគ្គលុណា មិនលេ:បង់កាមការានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិន
លេ:បង់មានានុស៊យបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា មិន
លេ:បង់មានានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនលេ:បង់កាមការានុស៊យបុ ។
អនាគាមិបុគ្គល មិនលេ:បង់មានានុស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គលុនោះ មិន
មែនជាមិនលេ:បង់កាមការានុស៊យទេ បុគ្គល ៣ ពួក មិនលេ:បង់មាន-
នុស៊យដង មិនលេ:បង់កាមការានុស៊យដង ។ បុគ្គលុណា មិនលេ:បង់
កាមការានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (មិនលេ:បង់) ទិជ្ជានុស៊យ ។ ហេ ។

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

វិចិត្តធម្មានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលានំ កា-
មភកានុសយោ អប្បហីនោ នោ ច តេសំ វិចិត្តធម្មានុ-
សយោ អប្បហីនោ បុច្ចិនស្ស កាមភកានុសយោ ច
អប្បហីនោ វិចិត្តធម្មានុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យស្ស
រ បន វិចិត្តធម្មានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស កា-
មភកានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អមណ្ឌ ។ យស្ស
កាមភកានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស ករភកានុសយោ
។ ឬ ។ អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អមណ្ឌ ។
យស្ស រ បន អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស
កាមភកានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស
អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ នោ ច តស្ស កាម-
ភកានុសយោ អប្បហីនោ តិន្ត្រ បុគ្គលានំ អវិជ្ជានុ-
សយោ ច អប្បហីនោ កាមភកានុសយោ ច អប្ប-
ហីនោ ។

[១០១]	យស្ស	បដិយានុសយោ	អប្បហីនោ
តស្ស	មានានុសយោ	អប្បហីនោតិ	អមណ្ឌ ។
យស្ស	រ បន	មានានុសយោ	អប្បហីនោ
តស្ស	បដិយានុសយោ	អប្បហីនោតិ	។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

មិនលេបដ្ឋវិចិកិច្ចានុស៊យបុ ។ បុគ្គលពីរព្យក មិនលេបដ្ឋកាម-
ភាគានុស៊យ តែបុគ្គលពីរព្យកនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ្ឋវិចិកិច្ចានុស៊យទេ
បុបុដ្ឋន មិនលេបដ្ឋកាមភាគានុស៊យដ៏ មិនលេបដ្ឋវិចិកិច្ចានុស៊យដ៏ ។
ម្មយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលណា មិនលេបដ្ឋវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលនោះ
មិនលេបដ្ឋកាមភាគានុស៊យបុ ។ អើ ។ បុគ្គលណា មិនលេបដ្ឋ
កាមភាគានុស៊យ បុគ្គលនោះ (មិនលេបដ្ឋ) ករភាគានុស៊យ ។ ហេ ។
មិនលេបដ្ឋអវិធានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលណា
មិនលេបដ្ឋអវិធានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋកាមភាគានុស៊យបុ ។
អនាគាមិបុគ្គល មិនលេបដ្ឋអវិធានុស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិន
មែនជាមិនលេបដ្ឋកាមភាគានុស៊យទេ បុគ្គល ៣ ព្យក មិនលេបដ្ឋអវិធាន-
ុស៊យដ៏ មិនលេបដ្ឋកាមភាគានុស៊យដ៏ ។

[១០១] បុគ្គលណា មិនលេបដ្ឋបដិយានុស៊យ បុគ្គលនោះ
មិនលេបដ្ឋមានុស៊យបុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលណា មិន
លេបដ្ឋមានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋបដិយានុស៊យបុ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អនាកមិស្ស មានាគុសយោ អប្បហីនោ នោ ច
 តស្ស បដិយាគុសយោ អប្បហីនោ តិណ្ឌា បុគ្គលានំ
 មានាគុសយោ ច អប្បហីនោ បដិយាគុសយោ ច
 អប្បហីនោ ។ យស្ស បដិយាគុសយោ អប្បហីនោ
 តស្ស ទិញ្ចាគុសយោ ។ ឬ ។ វិចិគិញ្ចាគុសយោ អប្ប-
 ហីនោតិ ។ ទិន្នំ បុគ្គលានំ បដិយាគុសយោ អប្ប-
 ហីនោ នោ ច តែសំ វិចិគិញ្ចាគុសយោ អប្បហីនោ
 បុរិឆ្លងស្ស បដិយាគុសយោ ច អប្បហីនោ វិចិ-
 គិញ្ចាគុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យស្ស វ បន
 វិចិគិញ្ចាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស បដិយាគុសយោ
 អប្បហីនោតិ ។ អាយត្តា ។ យស្ស បដិយាគុសយោ
 អប្បហីនោ តស្ស ករកាគុសយោ ។ ឬ ។ អរិញ្ញា-
 គុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អាយត្តា ។ យស្ស វ
 បន អរិញ្ញាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស បដិយាគុ-
 សយោ អប្បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស អរិញ្ញាគុសយោ
 អប្បហីនោ នោ ច តស្ស បដិយាគុសយោ អប្បហី-
 នោ តិណ្ឌា បុគ្គលានំ អរិញ្ញាគុសយោ ច អប្បហីនោ
 បដិយាគុសយោ ច អប្បហីនោ ។

អភិធម្ពបិធក យមក:

អនាគារមិបុគ្គល មិនលេខបង់មាននូស៊យ តែអនាគារមិបុគ្គលនោះ មិន
មែនជាមិនលេខបង់បដិយាយនូស៊យទេ បុគ្គល ៣ ព្យក មិនលេខបង់មាននូ-
ស៊យផង មិនលេខបង់បដិយាយនូស៊យផង ។ បុគ្គលណា មិនលេខបង់
បដិយាយនូស៊យ បុគ្គលនោះ (មិនលេខ) ទិដ្ឋានូស៊យ ។ ហើ ។ មិន
លេខបង់វិចិកិថ្នានូស៊យបុ ។ បុគ្គលពីរព្យក មិនលេខបង់បដិយាយនូស៊យ
តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេខបង់វិចិកិថ្នានូស៊យទេ បុបុដ្ឋន មិន
លេខបង់បដិយាយនូស៊យផង មិនលេខបង់វិចិកិថ្នានូស៊យផង ។ ម្នាយយ៉ាង
ទ្រួត បុគ្គលណា មិនលេខបង់វិចិកិថ្នានូស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេខបង់
បដិយាយនូស៊យបុ ។ អើ ។ បុគ្គលណា មិនលេខបង់បដិយាយនូស៊យ
បុគ្គលនោះ (មិនលេខ) ករការនូស៊យ ។ ហើ ។ មិនលេខបង់
អវិធានូស៊យបុ ។ អើ ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គលណា មិនលេខបង់
អវិធានូស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេខបង់បដិយាយនូស៊យបុ ។ អនាគារមិ-
បុគ្គល មិនលេខបង់អវិធានូស៊យ តែអនាគារមិបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិន
លេខបង់បដិយាយនូស៊យទេ បុគ្គល ៣ ព្យក មិនលេខបង់អវិធានូស៊យផង
មិនលេខបង់បដិយាយនូស៊យផង ។

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

[១០២] យស្ស មានាគុសយោ អប្បយីោោ
 តស្ស ឯធម្មាគុសយោ ។ ឬ ។ វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ
 អប្បយីោោតិ ។ តិណ្ឌោ បុក្តលាកំ មានាគុសយោ
 អប្បយីោោ ោ ច តែសំ វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ អប្ប-
 យីោោ បុឌុផ្លូស្ស មានាគុសយោ ច អប្បយីោោ
 វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ ច អប្បយីោោ ។ យស្ស វ បន
 វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ អប្បយីោោ តស្ស មានាគុសយោ
 អប្បយីោោតិ ។ អម្ចាតា ។ យស្ស មានាគុសយោ
 អប្បយីោោ តស្ស ករកកាគុសយោ ។ ឬ ។ អវិជ្ជា-
 គុសយោ អប្បយីោោតិ ។ អម្ចាតា ។ យស្ស វ
 បន អវិជ្ជាគុសយោ អប្បយីោោ តស្ស មានាគុសយោ
 អប្បយីោោតិ ។ អម្ចាតា ។

[១០៣] យស្ស ឯធម្មាគុសយោ អប្បយីោោ
 តស្ស វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ អប្បយីោោតិ ។ អម្ចាតា ។
 យស្ស វ បន វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ អប្បយីោោ តស្ស
 ឯធម្មាគុសយោ អប្បយីោោតិ ។ អម្ចាតា ។ ឬ ។

[១០៤] យស្ស វិចិត្រឯធម្មាគុសយោ អប្បយីោោ តស្ស
 ករកកាគុសយោ ។ ឬ ។ អវិជ្ជាគុសយោ អប្បយីោោតិ ។
 អម្ចាតា ។ យស្ស វ បន អវិជ្ជាគុសយោ អប្បយីោោ

អនុសយយមក៖ បហិនរោះ

[១០៦] បុគ្គលណា មិនលេបដ៏មាននូស់យ បុគ្គលនោះ
(មិនលេបដ៏) ទិដ្ឋានូស់យ ។ ហេ ។ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យបុ ។
បុគ្គល ៣ ពួក មិនលេបដ៏មាននូស់យ ត្រូវបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យទេ បុបុធុណ មិនលេបដ៏មាននូស់យដែន មិន
លេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យដែន ។ ម្មយយ៉ាងទ្រូវត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏
វិបិកិច្ចានូស់យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏មាននូស់យបុ ។ អើ ។
បុគ្គលណា មិនលេបដ៏មាននូស់យ បុគ្គលនោះ (មិនលេបដ៏)
ករកគានូស់យ ។ ហេ ។ មិនលេបដ៏អវិដ្ឋានូស់យបុ ។ អើ ។
ម្មយយ៉ាងទ្រូវត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏អវិដ្ឋានូស់យ បុគ្គលនោះ
មិនលេបដ៏មាននូស់យបុ ។ អើ ។

[១០៧] បុគ្គលណា មិនលេបដ៏ទិដ្ឋានូស់យ បុគ្គលនោះ មិន
លេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យបុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រូវត បុគ្គលណា
មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏ទិដ្ឋានូស់យបុ ។
អើ ។ ហេ ។

[១០៨] បុគ្គលណា មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ បុគ្គលនោះ
(មិនលេបដ៏) ករកគានូស់យ ។ ហេ ។ មិនលេបដ៏អវិដ្ឋានូស់យ
បុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទ្រូវត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏អវិដ្ឋានូស់យ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

តស្ស វិចិគិថាទុសយោ អប្បហីនោតិ ។ តិលំ
បុគ្គលាកំ អវិថាទុសយោ អប្បហីនោ នោ ច នេសំ
វិចិគិថាទុសយោ អប្បហីនោ បុច្ចិនស្ស អវិថាទុស-
យោ ច អប្បហីនោ វិចិគិថាទុសយោ ច អប្បហីនោ ។

[១០៥] យស្ស ករកកាទុសយោ អប្បហីនោ
តស្ស អវិថាទុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អមត្តា ។
យស្ស ក បន អវិថាទុសយោ អប្បហីនោ តស្ស
ករកកាទុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អមត្តា ។

[១០៦] យស្ស កាមកកាទុសយោ ច បដិ-
យាទុសយោ ច អប្បហីនោ តស្ស មានាទុសយោ
អប្បហីនោតិ ។ អមត្តា ។ យស្ស ក បន
មានាទុសយោ អប្បហីនោ តស្ស កាមកកាទុសយោ
ច បដិយាទុសយោ ច អប្បហីនោតិ ។ អនាគមិស្ស
មានាទុសយោ អប្បហីនោ នោ ច តស្ស កាមកក-
ាទុសយោ ច បដិយាទុសយោ ច អប្បហីនោ តិលំ
បុគ្គលាកំ មានាទុសយោ ច អប្បហីនោ កាម-
កកាទុសយោ ច បដិយាទុសយោ ច អប្បហីនោ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យបុ ។ បុគ្គល ៣ ពួក មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យទេ បុច្ចុដន មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យដែល មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យដែល ។

[១០៥] បុគ្គលណារ មិនលេបដ្ឋករការនូស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យបុ ។ អើ ។ ម្អយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលណារ មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តនូស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋករការនូស៊យបុ ។
អើ ។

[១០៦] បុគ្គលណារ មិនលេបដ្ឋកមកការនូស៊យ និធបជិយានូស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋមាននូស៊យបុ ។ អើ ។ ម្អយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលណារ មិនលេបដ្ឋមាននូស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋកមកការនូស៊យ និធបជិយានូស៊យបុ ។ អនាគាមិបុគ្គល មិនលេបដ្ឋមាននូស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ្ឋកមកការនូស៊យ និធបជិយានូស៊យបុ ។

កមកការនូស៊យ និធបជិយានូស៊យទេ បុគ្គល ៣ ពួក មិនលេបដ្ឋមាននូស៊យដែល មិនលេបដ្ឋកមកការនូស៊យ និធបជិយានូស៊យដែល ។

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

យស្ស កាមភាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ
 ច អប្បបីនា តស្ស ទិញ្ញាគុសយោ ។ ឱ ឱ
 វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ អប្បបីនាតិ ។ ទិញ្ញា បុក្សលាងំ
 កាមភាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច អប្ប-
 បីនា នោ ច តែសំ វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ អប្បបីនា
 បុក្សនស្ស កាមភាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ
 ច អប្បបីនា វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ ច អប្បបីនា ។
 យស្ស វ បន វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ អប្បបីនា តស្ស
 កាមភាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច អប្ប-
 បីនាតិ ។ អម្ចាត ។ យស្ស កាមភាគុសយោ
 ច បដិយាគុសយោ ច អប្បបីនា តស្ស ករក-
 ុសយោ ។ ឱ ។ អវិញ្ញាគុសយោ អប្បបីនាតិ ។
 អម្ចាត ។ យស្ស វ បន អវិញ្ញាគុសយោ អប្បបី-
 នា តស្ស កាមភាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ
 ច អប្បបីនាតិ ។ អនាកមិស្ស អវិញ្ញាគុសយោ
 អប្បបីនា នោ ច តស្ស កាមភាគុសយោ ច
 បដិយាគុសយោ ច អប្បបីនា តិញ្ញា បុក្សលាងំ
 អវិញ្ញាគុសយោ ច អប្បបីនា កាមភាគុសយោ ច
 បដិយាគុសយោ ច អប្បបីនា ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យ បុគ្គលនោះ
(មិនលេបដ៏) ទិដ្ឋានូស់យ ។ ហេ ។ មិនលេបដ៏វិចិកិច្ចានូស់យបុ ។
បុគ្គលពីរពួក មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យ តែបុគ្គល
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏វិចិកិច្ចានូស់យទេ បុបុដ្ឋន មិនលេបដ៏
កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យផង មិនលេបដ៏វិចិកិច្ចានូស់យផង ។
ម្នយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏វិចិកិច្ចានូស់យ បុគ្គលនោះ
មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យបុ ។ អើ ។ បុគ្គលុណា
មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យ បុគ្គលនោះ (មិនលេបដ៏)
ករភាពនូស់យ ។ ហេ ។ មិនលេបដ៏អវិធ្យានូស់យបុ ។ អើ ។ ម្នយយ៉ាង
ទ្រូត បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏អវិធ្យានូស់យ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏
កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យបុ ។ អនាគាមិបុគ្គល មិនលេបដ៏
អវិធ្យានូស់យ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាព-
នូស់យ និធបជិយានូស់យទេ បុគ្គល ៣ ពួក មិនលេបដ៏អវិធ្យានូស់យ
ផង មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ និធបជិយានូស់យផង ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[១០៧] យស្ស គាមភាគនុសយោ ច បដិយានុ-
សយោ ច មាននុសយោ ច អប្បហីនា តស្ស ឯិត្តា-
នុសយោ ។ ហេ ។ វិចិត្តិថ្នាលុសយោ អប្បហីនោតិ ។
ទិន្នំ បុត្តលានំ គាមភាគនុសយោ ច បដិយានុសយោ
ច មាននុសយោ ច អប្បហីនា នោ ច តែសំ វិចិត្តិ-
ថ្នាលុសយោ អប្បហីនោ បុច្ចួនស្ស គាមភាគនុស-
យោ ច បដិយានុសយោ ច មាននុសយោ ច អប្ប-
ហីនា វិចិត្តិថ្នាលុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យស្ស រ
បន វិចិត្តិថ្នាលុសយោ អប្បហីនោ តស្ស គាមភាគ-
នុសយោ ច បដិយានុសយោ ច មាននុសយោ ច
អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យស្ស គាមភាគនុសយោ
ច បដិយានុសយោ ច មាននុសយោ ច អប្បហីនា
តស្ស រករភាគនុសយោ ។ ហេ ។ អរិត្តាលុសយោ អប្ប-
ហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យស្ស រ បន អរិត្តា-
នុសយោ អប្បហីនោ តស្ស គាមភាគនុសយោ ច
បដិយានុសយោ ច មាននុសយោ ច អប្បហីនោតិ ។
អនាកាយិស្ស អរិត្តាលុសយោ ច មាននុសយោ ច
អប្បហីនា នោ ច តស្ស គាមភាគនុសយោ ច
បដិយានុសយោ ច អប្បហីនោ តិន្នំ បុត្តលានំ

អភិធម្ពបិធក យមក:

[១០៧] បុគ្គលុណា មិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ បដិយានុស័យ និធមានានុស័យ បុគ្គលនោះ (មិនលេខបង្កេ) ទិដ្ឋានុស័យ ។ ហើយ មិនលេខវិចិកិថ្នានុស័យប្រុ ។ បុគ្គលពីរពួក មិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ បដិយានុស័យ និធមានានុស័យ តែបុគ្គលពីរពួកនោះ មិនមែនជាមិនលេខវិចិកិថ្នានុស័យទេ បុបុផ្ទន មិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ បដិយានុស័យ និធមានានុស័យដែល មិនលេខវិចិកិថ្នានុស័យ ។ ម្មយប៉ាន់ទ្រូវត បុគ្គលុណា មិនលេខវិចិកិថ្នានុស័យ បុគ្គលនោះ មិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ បដិយានុស័យ និធមានានុស័យប្រុ ។ ឡើ ។ បុគ្គលុណា មិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ បដិយានុស័យ និធមានានុស័យ បុគ្គលនោះ (មិនលេខបង្កេ) ករោគនុស័យ ។ ហើយ មិនលេខអវិជ្ជានុស័យប្រុ ។ ឡើ ។ ម្មយប៉ាន់ទ្រូវត បុគ្គលុណា មិនលេខអវិជ្ជានុស័យ បុគ្គលនោះ មិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ បដិយានុស័យ និធមានានុស័យប្រុ ។ អនាគាមិបុគ្គល មិនលេខបង្កេអវិជ្ជានុស័យ និធមានានុស័យ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេខបង្កេតាមរាជនុស័យ និធបដិយានុស័យទេ បុគ្គល ៣ ពិក

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

អវិធ្មានុសយោ ច អប្បហីនោ គាមភកានុសយោ ច
បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បហីនា ។

[១០៥] យស្ស គាមភកានុសយោ ច បដិ-
យានុសយោ ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច
អប្បហីនា តស្ស វិចិត្តនានុសយោ អប្បហីនោតិ ។
អាម៉ែត្រ ។ យស្ស វ បន វិចិត្តនានុសយោ អប្ប-
ហីនោ តស្ស គាមភកានុសយោ ច បដិយានុស-
យោ ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច អប្ប-
ហីនោតិ ។ អាម៉ែត្រ ។ ឱ ។

[១០៦] យស្ស គាមភកានុសយោ ច បដិ-
យានុសយោ ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ
ច វិចិត្តនានុសយោ ច អប្បហីនា តស្ស វរកានុ-
សយោ ។ ឱ ។ អវិធ្មានុសយោ អប្បហីនោតិ ។
អាម៉ែត្រ ។ យស្ស វ បន អវិធ្មានុសយោ អប្ប-
ហីនោ តស្ស គាមភកានុសយោ ច បដិយានុ-
សយោ ច មានានុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច
វិចិត្តនានុសយោ ច អប្បហីនោតិ ។ អណកមិស្ស
អវិធ្មានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បហីនា

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

មិនលេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យដែន មិនលេះបង្ក់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ

និធមានានុស៊យដែន ។

[១០៤] បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ និធទិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនលេះបង្ក់វិចិកិច្ចានុស៊យបុគ្គលុនោះ និធទិជ្ជានុស៊យបុគ្គលុនោះ មិនលេះបង្ក់វិចិកិច្ចានុស៊យបុគ្គលុនោះ មិនលេះបង្ក់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ និធទិជ្ជានុស៊យបុគ្គលុនោះ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាងទ្រូវត បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់វិចិកិច្ចានុស៊យបុគ្គលុនោះ មិនលេះបង្ក់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ និធទិជ្ជានុស៊យបុគ្គលុនោះ ។ អើ ។ ហ ។

[១០៥] បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិចិកិច្ចានុស៊យ បុគ្គលុនោះ (មិនលេះបង្ក់) ករោភានុស៊យ ។ ហ ។ មិនលេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យបុគ្គលុនោះ ។ អើ ។ ម្បយយ៉ាងទ្រូវត បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលុនោះ មិនលេះបង្ក់កាមភានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិចិកិច្ចានុស៊យបុគ្គលុនោះ អនាគាមិបុគ្គល មិនលេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ និធមានានុស៊យ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

នោ ច តិស្ស គាមភកតានុសយោ ច បជិយានុសយោ
 ច ធម្មតានុសយោ ច វិចិគិត្យានុសយោ ច អប្បហីនា
 ទិន្នំ បុណ្ណលានំ អវិធ្មតានុសយោ ច គាមភកតានុស-
 យោ ច បជិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 អប្បហីនា នោ ច តែសំ ធម្មតានុសយោ ច វិចិគិត្យា-
 នុសយោ ច អប្បហីនា បុង្វែនស្ស អវិធ្មតានុសយោ
 ច អប្បហីនា គាមភកតានុសយោ ច បជិយានុស-
 យោ ច មានានុសយោ ច ធម្មតានុសយោ ច វិចិ-
 គិត្យានុសយោ ច អប្បហីនា ។

[១០០] យស្ស គាមភកតានុសយោ ច បជិ-
 យានុសយោ ច មានានុសយោ ច ធម្មតានុសយោ ច
 វិចិគិត្យានុសយោ ច ករ៉ភកតានុសយោ ច អប្បហីនា
 តិស្ស អវិធ្មតានុសយោ អប្បហីនាតិ ។ អមញ្ញា ។
 យស្ស រ បន អវិធ្មតានុសយោ អប្បហីនា តិស្ស
 គាមភកតានុសយោ ច បជិយានុសយោ ច មាន-
 នុសយោ ច ធម្មតានុសយោ ច វិចិគិត្យានុសយោ
 ច ករ៉ភកតានុសយោ ច អប្បហីនាតិ ។ អន-
 កមិស្ស អវិធ្មតានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 ករ៉ភកតានុសយោ ច អប្បហីនា នោ ច តិស្ស

អភិធម្ពបិដក យមក:

តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេខបន្ទះកាយការណុស៊យ បដិយ-
នុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និងវិបិកិច្ចានុស៊យទេ បុគ្គលពីរពួក មិនលេ-
ខបន្ទះអវិជ្ជានុស៊យ កាយការណុស៊យ បដិយនុស៊យ និងមានុស៊យ
តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេខបន្ទះទិដ្ឋានុស៊យ និងវិបិកិច្ចានុស៊យ
ទេ បុច្ចិន មិនលេខបន្ទះអវិជ្ជានុស៊យផង មិនលេខបន្ទះកាយការណុស៊យ
បដិយនុស៊យ មានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ និងវិបិកិច្ចានុស៊យផង ។

[១១០] បុគ្គលណា មិនលេខបន្ទះកាយការណុស៊យ បដិយនុ-
ស៊យ មានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ វិបិកិច្ចានុស៊យ និងករការណុស៊យ
បុគ្គលនោះ មិនលេខបន្ទះអវិជ្ជានុស៊យបុ ។ ដើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គលណា មិនលេខបន្ទះអវិជ្ជានុស៊យ បុគ្គលនោះ មិនលេខបន្ទះកាយក-
ារណុស៊យ បដិយនុស៊យ មានុស៊យ ទិដ្ឋានុស៊យ វិបិកិច្ចានុ-
ស៊យ និងករការណុស៊យបុ ។ អនាគាមិបុគ្គល មិនលេខបន្ទះអវិជ្ជ-
ានុស៊យ មានុស៊យ និងករការណុស៊យ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

កាមភាគណុសយោ ច បដិយាទុសយោ ច ធន្តាព-
ុសយោ ច វិចិត្រធន្តាពុសយោ ច អប្បយីនា ទួលុខំ
បុណ្យលាប់ អវិជ្ជាទុសយោ ច កាមភាគណុសយោ ច
បដិយាទុសយោ ច មានុសយោ ច ករភភាទុសយោ
ច អប្បយីនា នៅ ច តែសំ ធន្តាទុសយោ ច វិចិត្រធន្ត-
ុសយោ ច អប្បយីនា បុង្វែនស្ស អវិជ្ជាទុសយោ
ច អប្បយីនា កាមភាគណុសយោ ច បដិយាទុស-
យោ ច មានុសយោ ច ធន្តាទុសយោ ច វិចិ-
ត្រធន្តាពុសយោ ច ករភភាទុសយោ ច អប្បយីនា ។

[១០១] យត្ត កាមភាគណុសយោ អប្បយីនា
តត្ត បដិយាទុសយោ អប្បយីនាតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
បហីនាតិ រ អប្បយីនាតិ រ ។ យត្ត រ បន
បដិយាទុសយោ អប្បយីនា តត្ត កាមភាគណុសយោ
អប្បយីនាតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហីនាតិ រ អប្បយីនាតិ
រ ។ យត្ត កាមភាគណុសយោ អប្បយីនា តត្ត
មានុសយោ អប្បយីនាតិ ។ អមញ្ញ ។ យត្ត រ
បន មានុសយោ អប្បយីនា តត្ត កាមភាគណុ-
សយោ អប្បយីនាតិ ។ រូបធានុយ អរូបធានុយ
វត្ត មានុសយោ អប្បយីនា កាមភាគណុសយោ

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាពនូសំយ បដិយានូសំយ ទិដ្ឋានូសំយ និង
វិចិកិថ្នានូសំយទេ បុគ្គលពីរព្យក មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ កាមភាពនូ-
សំយ បដិយានូសំយ មានានូសំយ និងករភាពនូសំយ តែបុគ្គល
ទាំងនេះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏ទិដ្ឋានូសំយ និងវិចិកិថ្នានូសំយទេ
បុប្បធម៌ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយដែរ មិនលេបដ៏កាមភាពនូសំយ បដិ-
យានូសំយ មានានូសំយ ទិដ្ឋានូសំយ វិចិកិថ្នានូសំយ និងករភាព-
នូសំយដែរ ។

[១១១] បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមភាពនូសំយ កុងទិណា មិន
លេបដ៏បដិយានូសំយ កុងទិនោះបុ ។ មិនគ្រោះល បាលេបដ៏ដែរ
បាមិនលេបដ៏ដែរទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល មិនលេបដ៏បដិ-
យានូសំយ កុងទិណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូសំយ កុងទិនោះបុ ។
មិនគ្រោះល បាលេបដ៏ដែរ បាមិនលេបដ៏ដែរទេ ។ បុគ្គល មិន
លេបដ៏កាមភាពនូសំយ កុងទិណា មិនលេបដ៏មានានូសំយ កុងទិនោះ
បុ ។ ដើ ។ ម្នាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល មិនលេបដ៏មានានូសំយ កុង
ទិណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូសំយ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គលនោះ មិន
លេបដ៏មានានូសំយ កុងរូបធាតុ និងកុងអរូបធាតុនៃ តែកាមភាពនូសំយ

អភិធម្ពបិធកេ យមកំ

ន វត្ថុព្រោ បហីនាតិ រ អប្បហីនាតិ រ គាយជាតុយ
 ទីសុ ងែនាសុ ធនុ មានាតុសយោ ច អប្បហីនោ
 គាយកាតុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យត្ថ គាយ-
 កាតុសយោ អប្បហីនោ តត្ថ ធនុសយោ ។ ឬ ។
 វិចិគិញ្ញាតុសយោ អប្បហីនាតិ ។ អមត្តា ។ យត្ថ
 រ បន វិចិគិញ្ញាតុសយោ អប្បហីនោ តត្ថ គាយ-
 កាតុសយោ អប្បហីនាតិ ។ ឌុឡាយ ងែនាយ
 រួបជាតុយ អរួបជាតុយ ធនុ វិចិគិញ្ញាតុសយោ អប្ប-
 ហីនោ គាយកាតុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនាតិ រ
 អប្បហីនាតិ រ គាយជាតុយ ទីសុ ងែនាសុ ធនុ
 វិចិគិញ្ញាតុសយោ ច អប្បហីនោ គាយកាតុសយោ ច
 អប្បហីនោ ។ យត្ថ គាយកាតុសយោ អប្បហីនោ
 តត្ថ ករកាតុសយោ អប្បហីនាតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនាតិ រ អប្បហីនាតិ រ ។ យត្ថ រ បន
 ករកាតុសយោ អប្បហីនោ តត្ថ គាយកាតុស-
 ゃយ អប្បហីនាតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហីនាតិ រ

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនគូរពេល បាល់បង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ មិនលេបង់មាននុស៊យដែន មិនលេបង់កាមភាពនុស៊យដែន កុងផែនាតីរនៃ៖ កុងកាមជាតិទេ ។ បុគ្គល មិនលេបង់កាមភាពនុស៊យ កុងទិណា (មិនលេបង់) ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ កុងទិណា មិនលេបង់កាមភាពនុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គលនោះ មិនលេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យ កុងទុក្ខផែនានៃ៖ កុងរួបជាតិ និងកុងអួរបជាតិ តែកាមភាពនុស៊យ មិនគូរពេល បាល់បង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ មិនលេបង់វិបិកិច្ចានុស៊យដែន មិនលេបង់កាមភាពនុស៊យដែន កុងផែនាតីរនៃ៖ កុងកាមជាតិ ។ បុគ្គល មិនលេបង់កាមភាពនុស៊យ កុងទិណា មិនលេបង់ករកភាពនុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនគូរពេល បាល់បង់ដែន បាមិនលេបង់ដែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបង់ករកភាពនុស៊យ កុងទិណា មិនលេបង់កាមភាពនុស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនគូរពេល បាល់បង់ដែន

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

អប្បយីនោតិ វ ។ យត្ត គាយកភាគុសយោ អប្ប-
យីនោ តត្ត អវិជ្ជាចុសយោ អប្បយីនោតិ ។ អ-
មត្តា ។ យត្ត វ បន អវិជ្ជាចុសយោ អប្បយីនោ
តត្ត គាយកភាគុសយោ អប្បយីនោតិ ។ ចុក្សាយ
បេដនាយ រួបធានុយា អរួបធានុយា ធបត្ត អវិជ្ជាចុ-
សយោ អប្បយីនោ គាយកភាគុសយោ ន វត្ថុព្រោ
បយីនោតិ វ អប្បយីនោតិ វ គាយធានុយា ទីសុ
បេដនាសុ ធបត្ត អវិជ្ជាចុសយោ ច អប្បយីនោ គាយ-
កភាគុសយោ ច អប្បយីនោ ។

[១០២] យត្ត បដិយាចុសយោ អប្បយីនោ
តត្ត មានាចុសយោ អប្បយីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
បយីនោតិ វ អប្បយីនោតិ វ ។ យត្ត វ បន
មានាចុសយោ អប្បយីនោ តត្ត បដិយាចុសយោ
អប្បយីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បយីនោតិ វ អប្ប-
យីនោតិ វ ។ យត្ត បដិយាចុសយោ អប្បយីនោ
តត្ត ធមិជ្ជាចុសយោ ។ ម វិចិត្តិថ្នាចុសយោ អប្បយី-
នោតិ ។ អមត្តា ។ យត្ត វ បន វិចិត្តិថ្នាចុសយោ
អប្បយីនោ តត្ត បដិយាចុសយោ អប្បយីនោតិ ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

បាមិនលេះបង់ដែនទេ ។ បុគ្គល មិនលេះបង់កាមភាពនូស់យ ក្តួនទិណា
មិនលេះបង់អវិជ្ជានូស់យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រៀត
បុគ្គល មិនលេះបង់អវិជ្ជានូស់យ ក្តួនទិណា មិនលេះបង់កាមភាពនូស់យ
ក្តួនទិនោះបុ ។ បុគ្គលនោះ មិនលេះបង់អវិជ្ជានូស់យ ក្តួនទុក្ខិនោះ
នីំ៖ ក្តួនរូបធាតុ និងក្តួនអរូបធាតុ តែកាមភាពនូស់យ មិនគ្រាល់
បាលេះបង់ដែន បាមិនលេះបង់ដែនទេ មិនលេះបង់អវិជ្ជានូស់យដែន មិន
លេះបង់កាមភាពនូស់យដែន ក្តួននៅពីរនីំ៖ ក្តួនកាមធាតុ ។

[១១២] បុគ្គល មិនលេះបង់បដិយានូស់យ ក្តួនទិណា មិន
លេះបង់មាននូស់យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនគ្រាល់បាលេះបង់ដែន
បាមិនលេះបង់ដែនទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រៀត បុគ្គល មិនលេះបង់មាន-
នូស់យ ក្តួនទិណា មិនលេះបង់បដិយានូស់យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនគ្រាល់
បាលេះបង់ដែន បាមិនលេះបង់ដែនទេ ។ បុគ្គល មិនលេះបង់បដិ-
យានូស់យ ក្តួនទិណា (មិនលេះបង់) ទិជ្ជានូស់យ ។ ហេ ។ មិនលេះបង់
វិចិកិច្ចានូស់យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទ្រៀត បុគ្គល មិនលេះ
បង់វិចិកិច្ចានូស់យ ក្តួនទិណា មិនលេះបង់បដិយានូស់យ ក្តួនទិនោះបុ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

គាមជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ រួបជាតុយា អរូបជាតុយា
 ធន វិចិត្រិថ្នាចុសយោ អប្បយីនោ បដិយាចុសយោ ន
 រត្តព្រោ បហិនោតិ វ អប្បយីនោតិ វ ធម្មាយ ហេណ-
 យ ធន វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ច អប្បយីនោ បដិយាចុសយោ
 អប្បយីនោ ធន ករកកាចុសយោ អប្បយីនោតិ ។ ន
 រត្តព្រោ បហិនោតិ វ អប្បយីនោតិ វ ។ យត្ថ វ
 បន ករកកាចុសយោ អប្បយីនោ ធន បដិយាចុស-
 យោ អប្បយីនោតិ ។ ន រត្តព្រោ បហិនោតិ វ
 អប្បយីនោតិ វ ។ យត្ថ បដិយាចុសយោ អប្បយីនោ
 ធន អវិជ្ជាចុសយោ អប្បយីនោតិ ។ អមណ្ឌ ។ យត្ថ
 វ បន អវិជ្ជាចុសយោ អប្បយីនោ ធន បដិយាចុស-
 យោ អប្បយីនោតិ ។ គាមជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ
 រួបជាតុយា អរូបជាតុយា ធន អវិជ្ជាចុសយោ អប្ប-
 យីនោ បដិយាចុសយោ ន រត្តព្រោ បហិនោតិ វ អប្ប-
 យីនោតិ វ ធម្មាយ ហេណយ ធន អវិជ្ជាចុសយោ
 ច អប្បយីនោ បដិយាចុសយោ ច អប្បយីនោ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តីជំឡទាតីនៃ៖ ក្តីជំកាមជាតុ
 ក្តីជូរបជាតុ និងក្តីជូរអូរបជាតុ តែបដិយានុសំយ មិនគ្រាល់ បា
 លេបដ៏ផែង បានមិនលេបដ៏ផែងទេ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយផែង មិន
 លេបដ៏បដិយានុសំយផែង ក្តីជុក្តីជំឡទានៃ៖ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏
 បដិយានុសំយ ក្តីជីណា មិនលេបដ៏ករកតានុសំយ ក្តីជីនោះ
 បុគ្គល មិនលេបដ៏ផែង បានមិនលេបដ៏ផែងទេ ។ ម្យយ
 យ៉ាងទ្រូវ បុគ្គល មិនលេបដ៏ករកតានុសំយ ក្តីជីណា មិនលេបដ៏
 បដិយានុសំយ ក្តីជីនោះបុគ្គល មិនលេបដ៏បដិយានុសំយ ក្តីជីណា
 មិនលេបដ៏ផែងទេ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏បដិយានុសំយ ក្តីជីណា
 មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ ក្តីជីនោះបុគ្គល មិនលេបដ៏បដិយានុសំយ
 ក្តីជីនោះបុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ ក្តីជីណា មិនលេបដ៏បដិយានុសំយ
 ក្តីជីនោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ ក្តីជំឡទាតីនៃ៖
 ក្តីជំកាមជាតុ ក្តីជូរបជាតុ និងក្តីជូរអូរបជាតុ តែបដិយានុសំយ មិនគ្រាល់
 បានលេបដ៏ផែង បានមិនលេបដ៏ផែងទេ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយផែង
 មិនលេបដ៏បដិយានុសំយផែង ក្តីជុក្តីជំឡទានៃ៖ ។

អនុសយយមកេ បហើនវាគោ

[១០៣] យត្ត មានាណុសយោ អប្បហើលោ
 តត្ត ធម្មាណុសយោ ។ យ ។ វិចិគិថាណុសយោ អប្ប-
 ហើលោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត្ត វ បន វិចិគិថាណុសយោ
 អប្បហើលោ តត្ត មានាណុសយោ អប្បហើលោតិ ។
 ឌុឡាយ ៩ៗនាយ ធម្ម វិចិគិថាណុសយោ អប្បហើ-
 លោ មានាណុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើលោតិ វ អប្ប-
 ហើលោតិ វ គាយជាតុយ ទីសុ ៩ៗនាសុ រួបជាតុយ
 អរូបជាតុយ ធម្ម វិចិគិថាណុសយោ ច អប្បហើលោ
 មានាណុសយោ ច អប្បហើលោ ។ យត្ត មានាណុ-
 សយោ អប្បហើលោ តត្ត ករកភាណុសយោ អប្បហើ-
 លោតិ ។ គាយជាតុយ ទីសុ ៩ៗនាសុ ធម្ម មានាណុ-
 សយោ អប្បហើលោ ករកភាណុសយោ ន វត្ថុព្រោ
 បហើលោតិ វ អប្បហើលោតិ វ រួបជាតុយ អរូប-
 ជាតុយ ធម្ម មានាណុសយោ ច អប្បហើលោ ករកភា-
 ឌុសយោ ច អប្បហើលោ ។ យត្ត វ បន ករកភាណុ-
 សយោ អប្បហើលោ តត្ត មានាណុសយោ អប្បហើលោ-
 តិ ។ អាមណ្ឌា ។ យត្ត មានាណុសយោ អប្បហើលោ
 តត្ត អវិជ្ជាណុសយោ អប្បហើលោតិ ។ អាមណ្ឌា ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

[១១៣] បុគ្គល មិនលេបដ៏មាននូសំយ ក្នុងទីណា (មិន
លេបដ៏) ទិដ្ឋានូសំយ ។ ហើ ។ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូសំយ ក្នុងទីនោះ
ប្រ ។ អើ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូសំយ
ក្នុងទីណា មិនលេបដ៏មាននូសំយ ក្នុងទីនោះប្រ ។ បុគ្គលនោះ
មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូសំយ ក្នុងទីក្នុងនោះទៀត៖ តែមាននូសំយ មិនគ្រែ
ពោល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូសំយ
ផែ មិនលេបដ៏មាននូសំយផែ ក្នុងនោះទៀត៖ ក្នុងកាមណាតុ ក្នុង
រូបណាតុ និងក្នុងអរូបណាតុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏មាននូសំយ ក្នុងទី
ណា មិនលេបដ៏ករការណូសំយ ក្នុងទីនោះប្រ ។ បុគ្គលនោះ មិន
លេបដ៏មាននូសំយ ក្នុងនោះទៀត៖ ក្នុងកាមណាតុ តែករការណូសំយ
មិនគ្រែពោល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ មិនលេបដ៏មាននូ-
សំយផែ មិនលេបដ៏ករការណូសំយផែ ក្នុងរូបណាតុ និងក្នុងអរូបណាតុ
ទៀត៖ ។ ម្អាយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល មិនលេបដ៏ករការណូសំយ ក្នុងទីណា
មិនលេបដ៏មាននូសំយ ក្នុងទីនោះប្រ ។ អើ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏
មាននូសំយ ក្នុងទីណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ ក្នុងទីនោះប្រ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យត្ត វ បន អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ តត្ត មានា-
នុសយោ អប្បហីនោតិ ។ ឥឡាយ នែនាយ ធម្ម
អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ មានានុសយោ ន វត្ថុព្រោ
បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ គាមធម្មតុយ ទីសុ
នែនាសុ រួបធម្មតុយ អរួបធម្មតុយ ធម្ម អវិជ្ជានុស-
យោ ច អប្បហីនោ មានានុសយោ ច អប្បហីនោ ។

[១០២] យត្ត ិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ តត្ត
វិចិគិថានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។
យត្ត វ បន វិចិគិថានុសយោ អប្បហីនោ តត្ត
ិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ ប ។

[១០៤] យត្ត វិចិគិថានុសយោ^(១) អប្បហីនោ
តត្ត កវកានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ គាមធម្មតុយ
ទីសុ នែនាសុ ធម្ម វិចិគិថានុសយោ អប្បហីនោ
កវកានុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ
វ រួបធម្មតុយ អរួបធម្មតុយ ធម្ម វិចិគិថានុសយោ
ច អប្បហីនោ កវកានុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យត្ត
វ បន កវកានុសយោ អប្បហីនោ តត្ត វិចិគិថានុ-
នុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យត្ត វិចិគិថានុ-
នុសយោ អប្បហីនោ តត្ត អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោតិ ។

^(១) ឯ. យត្ត ិជ្ជានុសយោ ។ ប ។

អភិធ្មបិដក យមក:

ម្បយយោងទៀត បុគ្គល មិនលេបជ័អវិជ្ជានុស៊យ កូដីឈុណា មិនលេបជ័មានានុស៊យ កូដីឈុនោះប្រ ។ បុគ្គលនោះ មិនលេបជ័អវិជ្ជានុស៊យ កូដីកូដីឈុនានុំ៖ តែមានានុស៊យ មិនគួរពោល បាលេបជ័ផែន បាមិនលេបជ័ផែនទេ មិនលេបជ័អវិជ្ជានុស៊យផែន មិនលេបជ័មានានុស៊យផែន កូដីឈុនាទីនុំ៖ កូដីកាមជាតុ កូដីរុបជាតុ និងកូដីអរុបជាតុ ។

[១១៤] បុគ្គល មិនលេបជ័ធម្មានុស៊យ កូដីឈុណា មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីឈុនោះប្រ ។ អើ ។ ម្បយយោងទៀត បុគ្គល មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីឈុណា មិនលេបជ័ធម្មានុស៊យ កូដីឈុនោះប្រ ។ អើ ។ បេ ។

[១១៥] បុគ្គល មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីឈុណា មិនលេបជ័ករកានុស៊យ កូដីឈុនោះប្រ ។ បុគ្គល មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីឈុណាទីនុំ៖ កូដីកាមជាតុ តែករកានុស៊យ មិនគួរពោល បាលេបជ័ផែន បាមិនលេបជ័ផែនទេ មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ ផែន មិនលេបជ័ករកានុស៊យផែន កូដីរុបជាតុ និងកូដីអរុបជាតុនុំ៖ ។ ម្បយយោងទៀត បុគ្គល មិនលេបជ័ករកានុស៊យ កូដីឈុណា មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីឈុនោះប្រ ។ អើ ។ បុគ្គល មិនលេបជ័វិចិកិច្ចានុស៊យ កូដីឈុណា មិនលេបជ័អវិជ្ជានុស៊យ កូដីឈុនោះប្រ ។

អនុសយយមកៅ បហីនវាទោ

អម្លា ។ យត្ត វ បន អវិជ្ជាគុសយោ អប្បហីនោ

តត្ត វិចិត្រាគុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អម្លា ។

[១១៦] យត្ត ករកគុសយោ អប្បហីនោ

តត្ត អវិជ្ជាគុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អម្លា ។

យត្ត វ បន អវិជ្ជាគុសយោ អប្បហីនោ តត្ត

ករកគុសយោ អប្បហីនោតិ ។ គាមធាតុយា ទីស^(១)

ធរណាសុ ធន្ត អវិជ្ជាគុសយោ អប្បហីនោ ករកគ-

ុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ

វ រួបធាតុយា អរួបធាតុយា ធន្ត អវិជ្ជាគុសយោ

ន អប្បហីនោ ករកគុសយោ ន អប្បហីនោ ។

[១១៧] យត្ត គាមករកគុសយោ ន បដិយ-

ុសយោ ន អប្បហីនោ តត្ត មានាគុសយោ អប្ប-

ហីនោតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន មានាគុស-

យោ អប្បហីនោ តត្ត គាមករកគុសយោ ន បដិ-

យាគុសយោ ន អប្បហីនោតិ ។ រួបធាតុយា អរួប-

ធាតុយា ធន្ត មានាគុសយោ អប្បហីនោ គាមករកគុ-

សយោ ន បដិយាគុសយោ ន ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

អើ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ ក្នុងទីណាង
មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ អើ ។

[១១៦] បុគ្គល មិនលេបដ៏ករការានុស័យ ក្នុងទីណាង មិន
លេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ ក្នុងទីណាង មិនលេបដ៏ករការានុស័យ ក្នុងទី
នោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ ក្នុងផែនាទីរីនុំ ក្នុង
កាមណាតុ តែករការានុស័យ មិនគូរពេល បាលេបដ៏ដង បាមិនលេប
បដ៏ដងទេ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យដង មិនលេបដ៏ករការានុស័យដង ក្នុង
រូបជាតុ និងក្នុងអរូបជាតុនុំ ។

[១១៧] បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមភាពានុស័យ និងបជិយានុ-
ស័យ ក្នុងទីណាង មិនលេបដ៏មានានុស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិន
មានទេ ។ ម្មយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបដ៏មានានុស័យ ក្នុងទី
ណាង មិនលេបដ៏កាមភាពានុស័យ និងបជិយានុស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។
បុគ្គល មិនលេបដ៏មានានុស័យ ក្នុងរូបជាតុ និងក្នុងអរូបជាតុនុំ តែ
កាមភាពានុស័យ និងបជិយានុស័យ មិនគូរពេល បាលេបដ៏ដង

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អប្បយីនាតិ វ គ គាមធនុយា ទីសុ ហេណនសុ ធភត្ថ
 មានាគុសយោ ច គាមកកាគុសយោ ច អប្បយីនា
 បដិយាគុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បយី-
 នោតិ វ ។ យត្ថុ គាមកកាគុសយោ ច បដិយា-
 គុសយោ ច អប្បយីនា តត្ថុ ធទិញ្ញាគុសយោ ។ ហ ។
 វិចិគិញ្ញាគុសយោ អប្បយីនោតិ ។ នត្ថុ ។ យត្ថុ
 វ បន វិចិគិញ្ញាគុសយោ អប្បយីនោ តត្ថុ គាម-
 កកាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច អប្បយីនាតិ ។
 រួបធនុយា អរួបធនុយា ធភត្ថុ វិចិគិញ្ញាគុសយោ អប្ប-
 យីនោ គាមកកាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច
 ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បយីនោតិ វ គាមធនុ-
 ゃ ទីសុ ហេណនសុ ធភត្ថុ វិចិគិញ្ញាគុសយោ ច គា-
 មកកាគុសយោ ច អប្បយីនា បដិយាគុសយោ ន
 វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បយីនោតិ វ ឌុឡាយ
 ហេណនាយ ធភត្ថុ វិចិគិញ្ញាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ
 ច អប្បយីនោ គាមកកាគុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហី-
 នោតិ វ អប្បយីនោតិ វ ។ យត្ថុ គាមកកាគុស-
 យោ ច បដិយាគុសយោ ច អប្បយីនោ តត្ថុ វ រៀកកា-
 គុសយោ អប្បយីនោតិ ។ នត្ថុ ។ យត្ថុ វ បន

អភិធម្បបិធក យមក:

បាមិនលេបដែងទេ មិនលេបដែមាននុស់យ និធកាមភាពនុស់យ ក្តី
នៅទនាទីនេះ ក្តីកាមជាតុ តែបដិយានុស់យ មិនគ្រាល់បាល់ បាល់
បដែងទេ បាមិនលេបដែងទេ ។ បុគ្គល មិនលេបដែកាមភាពនុ-
ស់យ និធបដិយានុស់យ ក្តីទិណា (មិនលេបដែ) ទិដ្ឋានុស់យ
។ ហេ ។ មិនលេបដែវិចិកិច្ចានុស់យ ក្តីទិនោះបួ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបដែវិចិកិច្ចានុស់យ ក្តីទិណា មិន
លេបដែកាមភាពនុស់យ និធបដិយានុស់យ ក្តីទិនោះបួ ។ បុគ្គល
មិនលេបដែវិចិកិច្ចានុស់យ ក្តីរបជាតុ និធក្តីស្សរបជាតុនេះ តែកាមភ-
ាពនុស់យ និធបដិយានុស់យ មិនគ្រាល់បាល់ បាល់បដែងទេ បាមិន
លេបដែងទេ មិនលេបដែវិចិកិច្ចានុស់យ និធកាមភាពនុស់យ ក្តី
នៅទនាទីនេះ ក្តីកាមជាតុ តែបដិយានុស់យ មិនគ្រាល់បាល់ បាល់
បដែងទេ បាមិនលេបដែងទេ មិនលេបដែវិចិកិច្ចានុស់យ និធបដិយ-
ានុស់យ ក្តីទុក្ខនៅទនាទីនេះ តែកាមភាពនុស់យ មិនគ្រាល់បាល់ បាល់
បដែងទេ បាមិនលេបដែងទេ ។ បុគ្គល មិនលេបដែកាមភាព-
នុស់យ និធបដិយានុស់យ ក្តីទិណា មិនលេបដែករៀកភាពនុ-
ស់យ ក្តីទិនោះបួ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល

អនុសយយមកៅ បហីនវាគោ

ករកកានុសយោ អប្បហីនោ តត្តិ គាយកកានុសយោ
 ច បដិយានុសយោ ច អប្បហីនាតិ ។ ន វត្ថុញ្ចា
 បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។ យត្តិ គាយកកានុ-
 សយោ ច បដិយានុសយោ ច អប្បហីនោ តត្តិ
 អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនាតិ ។ នត្តិ ។ យត្តិ វ បន
 អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ តត្តិ គាយកកានុសយោ
 ច បដិយានុសយោ ច អប្បហីនាតិ ។ រួបធានុយា
 អរួបធានុយា ធបត្តិ អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ គា-
 មកកានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា បហី-
 នាតិ វ អប្បហីនាតិ វ គាយកកានុយា ទីសុ វេណាសុ
 ធបត្តិ អវិជ្ជានុសយោ ច គាយកកានុសយោ ច អប្បហី-
 នោ បដិយានុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្ប-
 ហីនោតិ វ ធនុឡាយ វេណាយ ធបត្តិ អវិជ្ជានុស-
 យោ ច បដិយានុសយោ ច អប្បហីនោ គាយកក-
 នុសយោ ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

មិនលេបដ៏ករការនូសំយ ភ្នែកទីណា មិនលេបដ៏កាមការនូសំយ និង
បជិយានូសំយ ភ្នែកទីនោះបុ ។ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ផែន បាមិន
លេបដ៏ផែនទេ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមការនូសំយ និងបជិយा-
នូសំយ ភ្នែកទីណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ ភ្នែកទីនោះបុ ។ មិន
មានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងឡៀត បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ ភ្នែក
ទីណា មិនលេបដ៏កាមការនូសំយ និងបជិយានូសំយ ភ្នែកទីនោះបុ ។
បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ ភ្នែករបាត់ និងភ្នែកអរបាតុនីំ៖ តែ
កាមការនូសំយ និងបជិយានូសំយ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ផែន បា
មិនលេបដ៏ផែនទេ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ និងកាមការនូសំយ ភ្នែក
នៅនោះ ភ្នែកកាមរាត់ តែបជិយានូសំយ មិនគួរពេល បាលេ
បដ៏ផែន បាមិនលេបដ៏ផែនទេ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូសំយ និងបជិយានូ-
សំយ ភ្នែកទុក្ខនៅនីំ៖ តែកាមការនូសំយ មិនគួរពេល បាលេ
បដ៏ផែន បាមិនលេបដ៏ផែនទេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[០១៨] យត្ត គាមភាគនុសយោ ច បដី-
 យានុសយោ ច មានុសយោ ច អប្បហើនា
 តត្ត ធម្មានុសយោ ។ ឬ ។ វិចិត្រធម្មានុសយោ
 អប្បហើនាតិ ។ នត្តិ ។ យត្ត វ បន វិចិត្រធម្ម-
 ុសយោ អប្បហើនា តត្ត គាមភាគនុសយោ ច
 បដីយានុសយោ ច មានុសយោ ច អប្បហើនាតិ ។
 របាយការ អរូបរាយ ឯត្ត វិចិត្រធម្មានុសយោ ច
 មានុសយោ ច អប្បហើនា គាមភាគនុសយោ
 ច បដីយានុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចាប់ បហើនាតិ វ
 អប្បហើនាតិ វ គាមរាយ ទីសុ នេណាសុ ឯត្ត
 វិចិត្រធម្មានុសយោ ច គាមភាគនុសយោ ច មាន-
 ុសយោ ច អប្បហើនា បដីយានុសយោ ន វត្ថុញ្ចាប់
 បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ វ ឯក្រាយ នេណាយ
 ឯត្ត វិចិត្រធម្មានុសយោ ច បដីយានុសយោ ច
 អប្បហើនា គាមភាគនុសយោ ច មានុសយោ ច
 ន វត្ថុញ្ចាប់ បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ វ ។ យត្ត
 គាមភាគនុសយោ ច បដីយានុសយោ ច មានុ-
 សយោ ច អប្បហើនា តត្ត ករកភាគនុសយោ អប្ប-

អភិធម្បបិធក យមកែវ:

[១១៨] បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ
 និធមានានូស័យ កុងទីណា (មិនលេបដ៏) ទិដ្ឋានូស័យ ។ ហើ ។
 មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស័យ កុងទីនោះបួ ។ មិនមានទេ ។ ម្អយ
 យ៉ាវទៀត បុគ្គល មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស័យ កុងទីណា មិនលេ
 បដ៏កាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ និធមានានូស័យ កុងទីនោះ
 បួ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស័យ និធមានានូស័យ កុង
 រូបជាតុ និធកុងអរូបជាតុនីំ តែកាមភាពនូស័យ និធបដិយានូស័យ
 មិនគូរពេល បាលេបដ៏ផែ បាទមិនលេបដ៏ផែ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចា-
 នូស័យ កាមភាពនូស័យ និធមានានូស័យ កុងផែនាតីរនីំ កុង
 កាមជាតុ តែបដិយានូស័យ មិនគូរពេល បាលេបដ៏ផែ បាទមិនលេ
 បដ៏ផែ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស័យ និធបដិយានូស័យ កុងទុក្ខុផែ-
 នានីំ តែកាមភាពនូស័យ និធមានានូស័យ មិនគូរពេល បាលេ
 បដ៏ផែ បាទមិនលេបដ៏ផែ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ
 បដិយានូស័យ និធមានានូស័យ កុងទីណា មិនលេបដ៏ករកភាពនូស័យ

អនុសយយមក់ បហើនភាព

ហើលាតិ ។ នត្តិ ។ យត្តិ រ បន ករកតានុសយោ
 អប្បយីលោ តត្តិ គាយកតានុសយោ ច បដិយានុ-
 សយោ ច មានានុសយោ ច អប្បយីលាតិ ។ រួប-
 ជាតុយា អរូបជាតុយា ធន្តិ ករកតានុសយោ ច
 មានានុសយោ ច អប្បយីលោ គាយកតានុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចារ បហើនាតិ រ អប្ប-
 យីលាតិ រ ។ យត្តិ គាយកតានុសយោ ច បដិ-
 យានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បយីលោ តត្តិ
 អវិធ្លានុសយោ អប្បយីលាតិ ។ នត្តិ ។ យត្តិ រ
 បន អវិធ្លានុសយោ អប្បយីលោ តត្តិ គាយកតានុ-
 សយោ ច បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 អប្បយីលាតិ ។ រួបជាតុយា អរូបជាតុយា ធន្តិ
 អវិធ្លានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បយីលោ គា-
 មកតានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចារ
 បហើនាតិ រ អប្បយីលាតិ រ គាយជាតុយា ទីសុ
 ងេនាសុ ធន្តិ អវិធ្លានុសយោ ច គាយកតានុស-
 យោ ច មានានុសយោ ច អប្បយីលោ បដិយានុ-
 សយោ ន វត្ថុញ្ចារ បហើនាតិ រ អប្បយីលាតិ រ

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

ភូជ្ជទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិន
លេបដ៏ករការណុស៊យ ភូជ្ជទីណា មិនលេបដ៏កាមការណុស៊យ បដិ-
យានុស៊យ និធមានានុស៊យ ភូជ្ជទីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏
ករការណុស៊យ និធមានានុស៊យ ភូជ្ជរបធានុ និធភូជ្ជអរបធានុនុំ៖ តែ
កាមការណុស៊យ និធបដិយានុស៊យ មិនគួរពេល ចាល់បដ់ផែ ចា
មិនលេបដ់ផែទេ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមការណុស៊យ បដិយានុស៊យ
និធមានានុស៊យ ភូជ្ជទីណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ ភូជ្ជទីនោះបុ ។
មិនមានទេ ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ
ភូជ្ជទីណា មិនលេបដ៏កាមការណុស៊យ បដិយានុស៊យ និធមានានុស៊យ
ភូជ្ជទីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ និធមានានុស៊យ
ភូជ្ជរបធានុ និធភូជ្ជអរបធានុនុំ៖ តែកាមការណុស៊យ និធបដិយានុស៊យ
មិនគួរពេល ចាល់បដ់ផែ ចាមិនលេបដ់ផែទេ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុ-
ស៊យ កាមការណុស៊យ និធមានានុស៊យ ភូជ្ជនៅនាទីនុំ៖ ភូជ្ជកាមជាតុ
តែបដិយានុស៊យ មិនគួរពេល ចាល់បដ់ផែ ចាមិនលេបដ់ផែទេ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ឯក្រាយ នៃនាយ ធម្ម អវិជ្ជាគុសយោ ន បដិយាគុ-
សយោ ន អប្បហីនា គាមភាគុសយោ ន មានុ-
សយោ ន វត្ថុញ្ចាត់ បហីនាតិ រ អប្បហីនាតិ រ ។

[១០៥] យត្តិ គាមភាគុសយោ ន បដិយាគុ-
សយោ ន មានុសយោ ន ធនិជ្ជាគុសយោ ន អប្ប-
ហីនា តត្តិ វិចិត្តិថ្វាគុសយោ អប្បហីនាតិ ។ នត្តិ ។
យត្តិ រ បន វិចិត្តិថ្វាគុសយោ អប្បហីនា តត្តិ គា-
មភាគុសយោ ន បដិយាគុសយោ ន មានុសយោ
ន ធនិជ្ជាគុសយោ ន អប្បហីនាតិ ។ រួបធានុយា អរូ-
បធានុយា ធម្ម វិចិត្តិថ្វាគុសយោ ន មានុសយោ
ន ធនិជ្ជាគុសយោ ន អប្បហីនា គាមភាគុសយោ
ន បដិយាគុសយោ ន ន វត្ថុញ្ចាត់ បហីនាតិ រ អប្ប-
ហីនាតិ រ គាមធានុយា ទីសុ នៃនាសុ ធម្ម វិចិត្តិ-
ថ្វាគុសយោ ន គាមភាគុសយោ ន មានុសយោ
ន ធនិជ្ជាគុសយោ ន អប្បហីនា បដិយាគុសយោ ន
វត្ថុញ្ចាត់ បហីនាតិ រ អប្បហីនាតិ រ ឯក្រាយ នៃនាយ
ធម្ម វិចិត្តិថ្វាគុសយោ ន បដិយាគុសយោ ន ធនិជ្ជាគុ-
សយោ ន អប្បហីនា គាមភាគុសយោ ន មានុ-
សយោ ន ន វត្ថុញ្ចាត់ បហីនាតិ រ អប្បហីនាតិ រ ។ យ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ និធបដិយានុស័យ ក្នុងទូក្រដែនានុំ៖ តែកាម-
ការានុស័យ និធមានានុស័យ មិនគ្រពោល បាលេបដ៏ផែ បាមិន
លេបដ៏ផែទេ ។

[១១៩] បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមការានុស័យ បដិយានុស័យ
មានានុស័យ និធទិជ្ជានុស័យ ក្នុងទិណា មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស័យ
ក្នុងទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល មិនលេបដ៏
វិបិកិច្ចានុស័យ ក្នុងទិណា មិនលេបដ៏កាមការានុស័យ បដិយានុស័យ
មានានុស័យ និធទិជ្ជានុស័យ ក្នុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏
វិបិកិច្ចានុស័យ មានានុស័យ និធទិជ្ជានុស័យ ក្នុងរបាណតុ និធក្នុង
អ្បរបាណតុនុំ៖ តែកាមការានុស័យ និធបដិយានុស័យ មិនគ្រពោល បាលេ
បដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស័យ កាមការ-
ានុស័យ មានានុស័យ និធទិជ្ជានុស័យ ក្នុងដែនាទីរនុំ៖ ក្នុងកាមបាណតុ
តែបដិយានុស័យ មិនគ្រពោល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ
មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស័យ បដិយានុស័យ និធទិជ្ជានុស័យ ក្នុងទូក្រដែនា-
នុំ៖ តែកាមការានុស័យ និធមានានុស័យ មិនគ្រពោល បាលេបដ៏ផែ
បាមិនលេបដ៏ផែទេ ។ ហេ ។

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

[១២០] យត្តិ កាមភាគុសយោ ឬ បដិយ-
ុសយោ ឬ មានុសយោ ឬ ធម្មុសយោ ឬ
វិចិត្រុសយោ ឬ អប្បបីនា តត្តិ ករភាគុស-
យោ អប្បបីនោតិ ។ នត្តិ ។ យត្តិ រ បន
ករភាគុសយោ អប្បបីនា តត្តិ កាមភាគុសយោ
ឬ បដិយុសយោ ឬ មានុសយោ ឬ ធម្មុស-
យោ ឬ វិចិត្រុសយោ ឬ អប្បបីនោតិ ។
មានុសយោ ឬ ធម្មុសយោ ឬ វិចិត្រុសយោ
ឬ អប្បបីនា កាមភាគុសយោ ឬ បដិយុស-
យោ ឬ ន វត្ថុ បហើនោតិ រ អប្បបីនោតិ រ ។
យត្តិ កាមភាគុសយោ ឬ បដិយុសយោ ឬ
មានុសយោ ឬ ធម្មុសយោ ឬ វិចិត្រុសយោ
ឬ អប្បបីនា តត្តិ អវិជ្ជុសយោ អប្បបីនោតិ ។
នត្តិ ។ យត្តិ រ បន អវិជ្ជុសយោ អប្បបីនោ
តត្តិ កាមភាគុសយោ ឬ បដិយុសយោ ឬ
មានុសយោ ឬ ធម្មុសយោ ឬ វិចិត្រុស-
យោ ឬ អប្បបីនោតិ ។ រួបធានុយ អរួបធាន-
ុយ ឯត្តិ អវិជ្ជុសយោ ឬ មានុសយោ ឬ
ធម្មុសយោ ឬ វិចិត្រុសយោ ឬ អប្បបីនា

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

[១២០] បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ
 មានានូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចានូស៊យ កុងទីណា មិនលេបដ៏
 ករភាពនូស៊យ កុងទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត
 បុគ្គល មិនលេបដ៏ករភាពនូស៊យ កុងទីណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូ-
 ស៊យ បដិយានូស៊យ មានានូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចានូស៊យ
 កុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏មានានូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធ
 វិបិកិច្ចានូស៊យ តែកាមភាពនូស៊យ និធបដិយានូស៊យ មិនគ្រោះល
 បាលេបដ៏ផែ បាទិនលេបដ៏ផែទេ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏កាមភាត-
 នូស៊យ បដិយានូស៊យ មានានូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចានូ-
 ស៊យ កុងទីណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូស៊យ កុងទីនោះបុ ។ មិន
 មានទេ ។ មួយយ៉ាងទ្រួត បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូស៊យ កុងទីណា
 មិនលេបដ៏កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ មានានូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ
 និធវិបិកិច្ចានូស៊យ កុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូស៊យ មានា-
 នូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចានូស៊យ កុងរបាយតុ និងកុងអរបាយតុនេះ

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

គាមភាគនុសយោ ៗ បដិយានុសយោ ៗ ន វត្ថុព្រ
 បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ គាមជាតុយា ទីសុ
 ហេនាសុ ធបត្វ អវិជ្ជានុសយោ ៗ គាមភាគនុស-
 យោ ៗ មានានុសយោ ៗ ទិជ្ជានុសយោ ៗ វិចិ-
 តិថ្នានុសយោ ៗ អប្បហីនា បដិយានុសយោ ន
 វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ឌុឡាយ
 ហេនាយ ធបត្វ អវិជ្ជានុសយោ ៗ បដិយានុសយោ
 ៗ ទិជ្ជានុសយោ ៗ វិចិតិថ្នានុសយោ ៗ អប្ប-
 ហីនា គាមភាគនុសយោ ៗ មានានុសយោ ៗ
 ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។

[១២១] យត្ត គាមភាគនុសយោ ៗ បដិយានុ-
 សយោ ៗ មានានុសយោ ៗ ទិជ្ជានុសយោ ៗ
 វិចិតិថ្នានុសយោ ៗ ករភាគនុសយោ ៗ អប្បហីនា
 តត្ត អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនាតិ ។ នត្តិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

តែកាមភាពនុស័យ និងបជិយានុស័យ មិនគូរពេល បាល់បង់ដៃដែន

បានិនល់បង់ដៃដែនទេ មិនល់បង់អវិជ្ជានុស័យ កាមភាពនុស័យ មាន-

នុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ និងវិបិកិច្ចានុស័យ កួនអេឡាតាំងពីរនៅ៖ កួនកាម-

ជាតុ តែបជិយានុស័យ មិនគូរពេល បាល់បង់ដៃដែន បានិនល់បង់ដៃដែន

ទេ មិនល់បង់អវិជ្ជានុស័យ បជិយានុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ និងវិបិ-

កិច្ចានុស័យ កួនទុកអេឡាតាំងនៅ៖ តែកាមភាពនុស័យ និងមានុស័យ

មិនគូរពេល បាល់បង់ដៃដែន បានិនល់បង់ដៃដែនទេ ។

[១២១] បុគ្គល មិនល់បង់កាមភាពនុស័យ បជិយានុស័យ

មានុស័យ ទិដ្ឋានុស័យ វិបិកិច្ចានុស័យ និងកេវភាពនុស័យ កួន

ទិណា មិនល់បង់អវិជ្ជានុស័យ កួនទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។

អនុសយយមកៅ បហីនវាគោ

យត្ត ក បន អរិច្ឆាណុសយោ អប្បហីនា តត្ត
 គាយកកាណុសយោ ច បដិយាណុសយោ ច មាន-
 ឌុសយោ ច ធម្មាណុសយោ ច វិចិគិច្ឆាណុសយោ
 ច ករកកាណុសយោ ច អប្បហីនតិ ។ រួបធានុយា
 អរួបធានុយា ឯត្ត អរិច្ឆាណុសយោ ច មានឌុសយោ
 ច ធម្មាណុសយោ ច វិចិគិច្ឆាណុសយោ ច ករក-
 កាណុសយោ ច អប្បហីន គាយកកាណុសយោ ច
 បដិយាណុសយោ ច ន វត្ថុញ្ញ បហីនតិ ក អប្បហី-
 នតិ ក គាយធានុយា ទីសុ វេណាសុ ឯត្ត អរិច្ឆា-
 ឌុសយោ ច គាយកកាណុសយោ ច មានឌុសយោ
 ច ធម្មាណុសយោ ច វិចិគិច្ឆាណុសយោ ច អប្បហី-
 ន បដិយាណុសយោ ច ករកកាណុសយោ ច ន
 វត្ថុញ្ញ បហីនតិ ក អប្បហីនតិ ក ឯក្រាយ វេណាយ
 ឯត្ត អរិច្ឆាណុសយោ ច បដិយាណុសយោ ច ធម្មាណុ-
 សយោ ច វិចិគិច្ឆាណុសយោ ច អប្បហីន គាយ-
 កកាណុសយោ ច មានឌុសយោ ច ករកកាណុសយោ
 ច ន វត្ថុញ្ញ បហីនតិ ក អប្បហីនតិ ក ។

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

ម្នយយ៉ាងទេវត បុគ្គល មិនលេបដ់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តួចទិណា មិនលេប
 បដ់កាមភាពានុស៊យ បដិយានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ
 វិបិកិថ្នានុស៊យ និធករភាពានុស៊យ ក្តួចទិនោះបុ ។ បុគ្គល មិនលេប
 បដ់អវិជ្ជានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ វិបិកិថ្នានុស៊យ និធករភាព-
 នុស៊យ ក្តួចរបាទធតុ និធក្តួចអរូបបាទធតុនៃ៖ តែកាមភាពានុស៊យ និធបដិ-
 យានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបដ់ផែ បាមិនលេបដ់ផែទេ មិនលេប
 បដ់អវិជ្ជានុស៊យ កាមភាពានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិបិ-
 កិថ្នានុស៊យ ក្តួចនៅពីនេះ៖ ក្តួចកាមបាទធតុ តែបដិយានុស៊យ និធ
 ករភាពានុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបដ់ផែ បាមិនលេបដ់ផែទេ មិន
 លេបដ់អវិជ្ជានុស៊យ បដិយានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិបិកិថ្នានុស៊យ
 ក្តួចទុកដេនានៃ៖ តែកាមភាពានុស៊យ មានានុស៊យ និធករភាពានុស៊យ
 មិនគូរពេល បាលេបដ់ផែ បាមិនលេបដ់ផែទេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[១២៧] យស្ស យត្ត គាមភាគនុសយោ អប្ប-
ហីនោ តស្ស តត្ត បជិយានុសយោ អប្បហីនោតិ ។
ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ ។ យស្ស
រ បន យត្ត បជិយានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស
តត្ត គាមភាគនុសយោ អប្បហីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ ។ យស្ស យត្ត
គាមភាគនុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត មានុ-
សយោ អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស រ
បន យត្ត មានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត
គាមភាគនុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អនាកមិស្ស
រួបធានុយា អរួបធានុយា តស្ស តត្ត មានុសយោ
អប្បហីនោ គាមភាគនុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ
រ អប្បហីនោតិ រ តស្សវ បុគ្គលស្ស គាមធានុយា
ទិសុ ងេនាសុ តស្ស តត្ត មានុសយោ អប្បហី-
នោ នោ ច តស្ស តត្ត គាមភាគនុសយោ អប្ប-
ហីនោ តត្តូ បុគ្គលណំ រួបធានុយា អរួបធានុយា
តើសំ តត្ត មានុសយោ អប្បហីនោ គាមភាគនុ-
សយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ

អភិធម្បបិដក យមក:

[១២៧] បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ ក្នុងទីណា
 បុគ្គលុនោះ មិនលេបដ៏បជិយានូស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិនគ្រាល់
 បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ ។ ម្បយយ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា
 មិនលេបដ៏បជិយានូស័យ ក្នុងទីណា បុគ្គលុនោះ មិនលេបដ៏កាមភ-
 គាពនូស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ មិនគ្រាល់ បាលេបដ៏ផែ បាមិន
 លេបដ៏ផែទេ ។ បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ ក្នុងទីណា
 បុគ្គលុនោះ មិនលេបដ៏មាននូស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ អើ ។ ម្បយ
 យ៉ាងទ្រូត បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏មាននូស័យ ក្នុងទីណា បុគ្គល
 នោះ មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ ក្នុងទីនោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលុនោះ
 មិនលេបដ៏មាននូស័យ ក្នុងរបាយតុ និងក្នុងអរបាយតុនោះ តែកាមភាព-
 នូស័យ មិនគ្រាល់ បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលុនោះ
 ជន មិនលេបដ៏មាននូស័យ ក្នុងនៅពីនោះ ក្នុងកាមជាតុ តែបុគ្គល
 នោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ ក្នុងនៅពីនោះទេ បុគ្គល
 ៣ ព្យកនោះ មិនលេបដ៏មាននូស័យ ក្នុងរបាយតុ និងក្នុងអរបាយតុនោះ
 តែកាមភាពនូស័យ មិនគ្រាល់ បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

តើសំយេរ បុគ្គលានំ គាមធាតុយា ទីសុ ហេណនាសុ
 តើសំ តត្ត មានាតុសយោ ច អប្បយីនោ គាមភក-
 តុសយោ ច អប្បយីនោ ។ យស្ស យត្ត គាមភ-
 កាតុសយោ អប្បយីនោ តស្ស តត្ត ទិញ្ចាតុសយោ
 ។ យ ។ វិចិត្យិញ្ចាតុសយោ អប្បយីនោតិ ។ ទិន្ទំ
 បុគ្គលានំ គាមធាតុយា ទីសុ ហេណនាសុ តើសំ តត្ត
 គាមភកតុសយោ អប្បយីនោ នោ ច តើសំ តត្ត
 វិចិត្យិញ្ចាតុសយោ អប្បយីនោ បុច្ចួនស្ស គាម-
 ធាតុយា ទីសុ ហេណនាសុ តស្ស តត្ត គាមភក-
 តុសយោ ច អប្បយីនោ វិចិត្យិញ្ចាតុសយោ ច អប្ប-
 យីនោ ។ យស្ស វ បន យត្ត វិចិត្យិញ្ចាតុសយោ
 អប្បយីនោ តស្ស តត្ត គាមភកតុសយោ អប្ប-
 យីនោតិ ។ បុច្ចួនស្ស ឯក្រាយ ហេណយ រួបធាតុយា
 អរូបធាតុយា តស្ស តត្ត វិចិត្យិញ្ចាតុសយោ អប្បយីនោ
 គាមភកតុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនតិ វ អប្ប-
 យីនោតិ វ តសេស្ស បុគ្គលស្ស គាមធាតុយា
 ទីសុ ហេណនាសុ តស្ស តត្ត វិចិត្យិញ្ចាតុសយោ ច
 អប្បយីនោ គាមភកតុសយោ ច អប្បយីនោ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

បុគ្គលទាំងនេះជន មិនលេខបន្ថែមនានុស៊យដៃ មិនលេខបន្ថែកាមភាគ-
 នុស៊យដៃ កូដសិទ្ធិនាតីរនោះ កូដកាមធាតុ ។ បុគ្គល
 ណា មិនលេខបន្ថែកាមភាគនុស៊យ កូដទីណា បុគ្គលនោះ (មិន
 លេខបន្ថែ) ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនលេខបន្ថែវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដទី
 នោះបុ ។ បុគ្គលពីរពួកនោះ មិនលេខបន្ថែកាមភាគនុស៊យ កូដសិទ្ធិ
 នោះ កូដកាមធាតុ តែបុគ្គលពីរពួកនោះ មិនមែនជាមិនលេខបន្ថែ
 វិបិកិច្ចានុស៊យ កូដសិទ្ធិនាតីរនោះទេ បុបុដ្ឋននោះ មិនលេខបន្ថែកាមភាគ-
 នុស៊យដៃ មិនលេខបន្ថែវិបិកិច្ចានុស៊យដៃ កូដសិទ្ធិនាតីរនោះ កូដកាម-
 ធាតុទេ ។ ម្លាយយ៉ាងទ្រូវ បុគ្គលណា មិនលេខបន្ថែវិបិកិច្ចានុស៊យ
 កូដទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេខបន្ថែកាមភាគនុស៊យ កូដទីនោះបុ ។
 បុបុដ្ឋននោះ មិនលេខបន្ថែវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដទូកូដសិទ្ធិនោះ កូដរូបធាតុ
 និងកូដអរូបធាតុ តែកាមភាគនុស៊យ មិនគូរពេល បាលេបន្ថែផែន បាលេ
 មិនលេខបន្ថែផែន បុគ្គលនោះជន មិនលេខបន្ថែវិបិកិច្ចានុស៊យដៃ មិនលេ-
 ខបន្ថែកាមភាគនុស៊យដៃ កូដសិទ្ធិនាតីរនោះ កូដកាមធាតុទេ ។

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

យស្ស យត្ត គាមភាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស
 តត្ត ករភាគុសយោ អប្បហីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។ យស្ស វ
 នន យត្ត ករភាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស
 តត្ត គាមភាគុសយោ អប្បហីនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
 បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ ។ យស្ស យត្ត
 គាមភាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត អវិជ្ជា-
 ុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អមត្តា ។ យស្ស វ
 នន យត្ត អវិជ្ជាុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត
 គាមភាគុសយោ អប្បហីនោតិ ។ អនាគមិស្ស
 ុត្តាយ ងេនាយ រួបធានុយា អរួបធានុយា តស្ស
 តត្ត អវិជ្ជាុសយោ អប្បហីនោ គាមភាគុស-
 យោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ វ
 តស្ស បុក្តលស្ស គាមធានុយា ទីសុ ងេនាសុ
 តស្ស តត្ត អវិជ្ជាុសយោ អប្បហីនោ នោ ច
 តស្ស តត្ត គាមភាគុសយោ អប្បហីនោ តិណ្ឌា
 បុក្តលណំ ុត្តាយ ងេនាយ រួបធានុយា អរួ-
 បានុយា នេសំ តត្ត អវិជ្ជាុសយោ អប្បហីនោ

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ កុងទីណា បុគ្គលនោះ មិន
លេបដ៏ករភាពនូស់យ កុងទីនោះបុ ។ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ដង បាល
មិនលេបដ៏ដងទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏ករភាព-
នូស់យ កុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ កុងទីនោះ
បុ ។ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ដង បានមិនលេបដ៏ដងទេ ។ បុគ្គល
ុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ កុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏
អវិជ្ជនូស់យ កុងទីនោះបុ ។ ដើ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា មិន
លេបដ៏អវិជ្ជនូស់យ កុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ
កុងទីនោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏អវិជ្ជនូស់យ កុងទីក្នុងនៅ
នោះ កុងរបបាតុ និងកុងអរបបាតុ តែកាមភាពនូស់យ មិនគួរពេល
បាលេបដ៏ដង បានមិនលេបដ៏ដងទេ បុគ្គលនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជនូស់យ
កុងនៅពីរនោះ កុងកាមបាតុ តែអនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិន
លេបដ៏កាមភាពនូស់យ កុងនៅពីរនោះទេ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ មិន
លេបដ៏អវិជ្ជនូស់យ កុងទីក្នុងនៅនោះ កុងរបបាតុ និងកុងអរបបាតុ

អនុសយយមកេ បហើនរាជា

គាមភាគនូសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ វ អប្ប-
ហើនោតិ វ តែសំយេរ បុគ្គលានំ គាមធាតុយា
ទីសុ ហេណនាសុ តែសំ តត្ត អវិជ្ជានូសយោ ច
អប្បហើនោ គាមភាគនូសយោ ច អប្បហើនោ ។

[១២៣] យស្ស យត្ត បដិយានូសយោ អប្បហើនោ
តស្ស តត្ត មានានូសយោ អប្បហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ
បហើនោតិ វ អប្បហើនោតិ វ ។ យស្ស វ បន យត្ត
មានានូសយោ អប្បហើនោ តស្ស តត្ត បដិយានូសយោ
អប្បហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ វ អប្បហើនោតិ
វ ។ យស្ស យត្ត បដិយានូសយោ អប្បហើនោ តស្ស
តត្ត ធម្ពានូសយោ ។ ហ ។ វិចិត្តិថ្នានូសយោ អប្ប-
ហើនោតិ ។ ទីនំ បុគ្គលានំ ឌុឡាយ ហេណនាយ តែសំ
តត្ត បដិយានូសយោ អប្បហើនោ នោ ច តែសំ តត្ត
វិចិត្តិថ្នានូសយោ អប្បហើនោ បុច្ចិនស្ស ឌុឡាយ
ហេណនាយ តស្ស តត្ត បដិយានូសយោ ច អប្បហើនោ
វិចិត្តិថ្នានូសយោ ច អប្បហើនោ ។ យស្ស វ
បន យត្ត វិចិត្តិថ្នានូសយោ អប្បហើនោ តស្ស
តត្ត បដិយានូសយោ អប្បហើនោតិ ។ បុច្ចិនស្ស

អនុសយយមក៖ បហិនរោះ

ពេកាមភាពនុស្សយ មិនគូរពោល បាល់បង់ដីជន បានឯល់បង់ដីជនទៅ
បុគ្គលទាំងនេះជន មិនលំបង់អវិជ្ជនុស្សយជន មិនលំបង់កាមភាព-
នុស្សយជន កូដ្ឋនៃនាតីរនោះ កូដ្ឋកាមណាតុ ។

[១២៣] បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏បានឯកសារ ក្នុងទីណា
បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏មានឯកសារ ក្នុងទីនោះប៉ុ ។ មិនគ្រោះពាល
បាលេបដ៏ធំ បានឯកសារទេ ។ ម្មយប់រាជទៀត បុគ្គលុណា
មិនលេបដ៏មានឯកសារ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏បានឯក-
សារ ក្នុងទីនោះប៉ុ ។ មិនគ្រោះពាល បាលេបដ៏ធំ បានឯកសារ
ធំទេ ។ បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏បានឯកសារ ក្នុងទីណា បុគ្គល
នោះ (មិនលេបដ៏) ទិន្នន័យសារ ។ ហើ ។ មិនលេបដ៏វិបីកិច្ចិន-
សារ ក្នុងទីនោះប៉ុ ។ បុគ្គលពីរពួកនោះ មិនលេបដ៏បានឯកសារ
ក្នុងទីក្រោមនោះ តើបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏វិបីកិច្ចិន-
សារ ក្នុងទីក្រោមនោះទេ បុច្ចិននោះ មិនលេបដ៏បានឯកសារ
ធំ មិនលេបដ៏វិបីកិច្ចិនសារ ក្នុងទីក្រោមនោះ ។ ម្មយ
ប់រាជទៀត បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏វិបីកិច្ចិនសារ ក្នុងទីណា
បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏បានឯកសារ ក្នុងទីនោះប៉ុ ។ បុច្ចិននោះ

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

គាមជាតុយា ទីសុ ហេណជាសុ រួបជាតុយា អរូបជាតុយា តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាចុសយោ អប្បហើនោ បដិយាជុសយោ ន វត្ថុព្រោះ បយីនោតិ រ អប្បហើនោ វ អប្បហើនោតិ រ តស្ស បុក្តលស្ស ឯក្តាយ ហេណជាយ តស្ស តត្ត វិចិត្រិថ្នាចុសយោ ច អប្បហើនោ បដិយាជុសយោ ច អប្បហើនោ ។ យស្ស យត្ត បដិយាជុសយោ អប្បហើនោ តស្ស តត្ត ករកកាជុសយោ អប្បហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោះ បយីនោតិ រ អប្បហើនោតិ រ ។ យស្ស រ បន យត្ត ករកកាជុសយោ អប្បហើនោ តស្ស តត្ត បដិយាជុសយោ អប្បហើនោតិ ។ ន វត្ថុព្រោះ បយីនោតិ រ អប្បហើនោតិ រ ។ យស្ស យត្ត បដិយាជុសយោ អប្បហើនោ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាចុសយោ អប្បហើនោ-តិ ។ អមត្តា ។ យស្ស រ បន យត្ត អវិជ្ជាចុស-យោ អប្បហើនោ តស្ស តត្ត បដិយាជុសយោ អប្ប-ហើនោតិ ។ អនាកាមិស្ស គាមជាតុយា ទីសុ ហេ-ណជាសុ រួបជាតុយា អរូបជាតុយា តស្ស តត្ត អវិជ្ជាចុស-យោ អប្បហើនោ បដិយាជុសយោ ន វត្ថុព្រោះ បយី-នោតិ រ អប្បហើនោតិ រ តស្ស បុក្តលស្ស ឯក្តាយ ហេណជាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាចុសយោ អប្បហើនោ

អភិធម្បបិធក យមក៖

មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តានុស៊យ ក្តួនអេទនាតីរនោះ ក្តួនកាមណាតុ ក្តួនរប-
ណាតុ និងក្តួនអរូបណាតុ តែបជិយនុស៊យ មិនគ្រពោល បាលេបដ្ឋ
ដែន បានមិនលេបដ្ឋដែនទេ បុគ្គលនោះជែន មិនលេបដ្ឋវិចិកិត្តានុស៊យ
ដែន មិនលេបដ្ឋបជិយនុស៊យដែន ក្តួនទុក្តួនអេទនានោះ ។ បុគ្គលណា
មិនលេបដ្ឋបជិយនុស៊យ ក្តួនទិណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋករកានុ-
ស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិនគ្រពោល បាលេបដ្ឋដែន បានមិនលេបដ្ឋ
ដែនទេ ។ ម្មយយ៉ាន់ឡើត បុគ្គលណា មិនលេបដ្ឋករកានុស៊យ ក្តួន
ទិណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋបជិយនុស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ មិន
គ្រពោល បាលេបដ្ឋដែន បានមិនលេបដ្ឋដែនទេ ។ បុគ្គលណា
មិនលេបដ្ឋបជិយនុស៊យ ក្តួនទិណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋអវិជ្ជានុ-
ស៊យ ក្តួនទិនោះបុ ។ អើ ។ ម្មយយ៉ាន់ឡើត បុគ្គលណា មិន
លេបដ្ឋអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទិណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋបជិយនុស៊យ
ក្តួនទិនោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេបដ្ឋអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួន
អេទនាតីរនោះ ក្តួនកាមណាតុ ក្តួនរបណាតុ និងក្តួនអរូបណាតុ តែបជិ-
យនុស៊យ មិនគ្រពោល បាលេបដ្ឋដែន បានមិនលេបដ្ឋដែនទេ
បុគ្គលនោះជែន មិនលេបដ្ឋអវិជ្ជានុស៊យ ក្តួនទុក្តួនអេទនានោះ

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

នោ ច តស្ស តត្ត បដិយាគុសយោ អប្បហីនោ
 តិល្ខោ បុក្តលាងំ កាមជាតុយា ទីសុ ហេននាសុ
 រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តែសំ តត្ត អវិធ្លាគុសយោ
 អប្បហីនោ បដិយាគុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ
 រ អប្បហីនោតិ រ តែសំយោ បុក្តលាងំ ឌុឡាយ
 ហេននាយ តែសំ តត្ត អវិធ្លាគុសយោ ច អប្បហីនោ
 បដិយាគុសយោ ច អប្បហីនោ ។

[១២៨] យស្ស យត្ត មានាគុសយោ អប្បហីនោ
 តស្ស តត្ត និធ្លាគុសយោ ។ ហ ។ វិចិគិធ្លាគុសយោ
 អប្បហីនោតិ ។ តិល្ខោ បុក្តលាងំ កាមជាតុយា ទីសុ
 ហេននាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តែសំ តត្ត មានាគុ-
 សយោ អប្បហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត វិចិគិធ្លាគុ-
 សយោ អប្បហីនោ បុប្ផផនស្ស កាមជាតុយា ទីសុ
 ហេននាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តស្ស តត្ត
 មានាគុសយោ ច អប្បហីនោ វិចិគិធ្លាគុសយោ
 ច អប្បហីនោ ។ យស្ស រ បន យត្ត វិចិគិ-
 ធ្លាគុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត មានាគុសយោ
 អប្បហីនោតិ ។ បុប្ផផនស្ស ឌុឡាយ ហេ-
 នាយ តស្ស តត្ត វិចិគិធ្លាគុសយោ អប្បហីនោ

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដីយានុស៊យ កូដុងទុកដេនា
នោះទេ បុគ្គល ៣ ព្យូកនោះ មិនលេបដីអវិជ្ជានុស៊យ កូដុងដេនាតីរនោះ
កូដុងកាមណាតុ កូដុងរូបណាតុ និងកូដុងអរូបណាតុ តែបដីយានុស៊យ
មិនគូរពេល ចាល់បង់ដីផ្លូវ ចាមិនលេបដីផ្លូវទេ បុគ្គលទាំងនោះជន
មិនលេបដីអវិជ្ជានុស៊យផ្លូវ មិនលេបដីបដីយានុស៊យផ្លូវ កូដុងទុកដេនា
នោះ ។

[១២៤] បុគ្គលណា មិនលេបដីមានានុស៊យ កូដុងទីណា
បុគ្គលនោះ (មិនលេបដី) ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនលេបដីវិបិកិត្ត-
នុស៊យ កូដុងទីនោះបុ ។ បុគ្គល ៣ ព្យូកនោះ មិនលេបដីមានានុស៊យ
កូដុងដេនាតីរនោះ កូដុងកាមណាតុ កូដុងរូបណាតុ និងកូដុងអរូបណាតុ តែ
បុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបដីវិបិកិត្តនុស៊យ កូដុងដេនាតីរ
នោះទេ បុចុះដននោះ មិនលេបដីមានានុស៊យផ្លូវ មិនលេបដីវិ-
បិត្តនុស៊យផ្លូវ កូដុងដេនាតីរនោះ កូដុងកាមណាតុ កូដុងរូបណាតុ និង
កូដុងអរូបណាតុ ។ ម្បយយ៉ាវទ្វៀត បុគ្គលណា មិនលេបដីវិបិកិត្ត-
នុស៊យ កូដុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដីមានានុស៊យ កូដុងទីនោះ
បុ ។ បុចុះដននោះ មិនលេបដីវិបិកិត្តនុស៊យ កូដុងទុកដេនានោះ

អភិធម្យបិដកេ យមកំ

មានាតុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហី-
នោតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស គាមជាតុយា ទីសុ
បេណាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តស្ស តត្ត
វិចិត្តិថាតុសយោ ច អប្បហីនោ មានាតុសយោ ច
អប្បហីនោ ។ យស្ស យត្ត មានាតុសយោ អប្ប-
ហីនោ តស្ស តត្ត ករកកាតុសយោ អប្បហីនោតិ ។
ចតុដំ បុគ្គលាបំ គាមជាតុយា ទីសុ បេណាសុ
តែសំ តត្ត មានាតុសយោ អប្បហីនោ ករកកាតុ-
សយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ វ អប្បហីនោតិ
វ តែសំយេរ បុគ្គលាបំ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា
តែសំ តត្ត មានាតុសយោ ច អប្បហីនោ ករក-
កាតុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យស្ស វ បន យត្ត
ករកកាតុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត មានាតុ-
សយោ អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យស្ស យត្ត
មានាតុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាតុស-
យោ អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌ ។ យស្ស វ បន
យត្ត អវិជ្ជាតុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត មា-
នាតុសយោ អប្បហីនោតិ ។ ចតុដំ បុគ្គលាបំ

អភិធម្បបិធក យមក:

តែមាននុស់យ មិនគូរពេល បាល់បង់ដៃ បាមិនល់បង់ដៃទេ
 បុគ្គលនោះជន មិនល់បង់វិចិកិត្តនុស់យដៃ មិនល់បង់មាននុស់យ
 ដៃ កូដែទនាតីរនោះ កូដែកាមជាតុ កូដែរបជាតុ និងកូដែអរបជាតុ ។
 បុគ្គលណា មិនល់បង់មាននុស់យ កូដែទិណា បុគ្គលនោះ មិនល់
 បង់ករកានុស់យ កូដែទិនោះបុ ។ បុគ្គល ២ ពួកនោះ មិនល់បង់
 មាននុស់យ កូដែទនាតីរនោះ កូដែកាមជាតុ តែករកានុស់យ
 មិនគូរពេល បាល់បង់ដៃ បាមិនល់បង់ដៃទេ បុគ្គលទាំងនោះ
 ជន មិនល់បង់មាននុស់យដៃ មិនល់បង់ករកានុស់យដៃ កូដែរប-
 ជាតុ និងកូដែអរបជាតុនោះ ។ ម្មយយ៉ាន់ទ្រូត បុគ្គលណា មិន
 ល់បង់ករកានុស់យ កូដែទិណា បុគ្គលនោះ មិនល់បង់មាននុស់យ
 កូដែទិនោះបុ ។ អើ ។ បុគ្គលណា មិនល់បង់មាននុស់យ កូដែទិ
 ណា បុគ្គលនោះ មិនល់បង់អវិជ្ជានុស់យ កូដែទិនោះបុ ។ អើ ។
 ម្មយយ៉ាន់ទ្រូត បុគ្គលណា មិនល់បង់អវិជ្ជានុស់យ កូដែទិណា
 បុគ្គលនោះ មិនល់បង់មាននុស់យ កូដែទិនោះបុ ។ បុគ្គល ២ ពួកនោះ

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

ឯក្រាយ ហេណាយ តែសំ តត្ត អវិជ្ជានុសយោ អប្ប-
ហើនា មានានុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ អប្ប-
ហើនាតិ វ តែសំយេរ បុក្តលាប់ គាមធនតុយា តីសុ
ហេណាសុ រួបធនតុយា អរួបធនតុយា តែសំ តត្ត អវិជ្ជា-
នុសយោ ច អប្បហើនា មានានុសយោ ច អប្បហើនា ។

[១២៥] យស្ស យត្ត ិជ្ជានុសយោ អប្ប-
ហើនា តស្ស តត្ត វិចិគិថានុសយោ អប្បហើនាតិ ។
អាម្ននា ។ យស្ស វ បន យត្ត វិចិគិថានុស-
យោ អប្បហើនា តស្ស តត្ត ិជ្ជានុសយោ អប្ប-
ហើនាតិ ។ អាម្ននា ។ បេ ។

[១២៦] យស្ស យត្ត^(១) វិចិគិថានុសយោ
អប្បហើនា តស្ស តត្ត ករកានុសយោ អប្បហើ-
នាតិ ។ បុប្ផឆនស្ស គាមធនតុយា តីសុ ហេណាសុ
តស្ស តត្ត វិចិគិថានុសយោ អប្បហើនា ករកានុ-
សយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ
វ តស្ស បុក្តលស្ស រួបធនតុយា អរួបធនតុយា
តស្ស តត្ត វិចិគិថានុសយោ ច អប្បហើនា ករក-
ានុសយោ ច អប្បហើនា ។ យស្ស វ បន

១ និ. យស្ស យត្ត ិជ្ជានុសយោ ។ បេ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

មិនលេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យ ក្តីជុក្តិផែនានោះ តែមានានុស៊យ មិន
គ្រោះល ចាលេះបង្ក់ដង ចាមិនលេះបង្ក់ដងទេ បុគ្គលទាំងនោះជន
មិនលេះបង្ក់អវិជ្ជានុស៊យដង មិនលេះបង្ក់មានានុស៊យដង ក្តីជុផែនាទីរ
នោះ ក្តីជីកាមណាតុ ក្តីជីរបណាតុ និធីក្តីអរូបណាតុ ។

[១៨៥] បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់ទិជ្ជានុស៊យ ក្តីជីុណា បុគ្គល
នោះ មិនលេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីនោះបួ ។ អើ ។ ម្បយ
យ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីុណា បុគ្គល
នោះ មិនលេះបង្ក់ទិជ្ជានុស៊យ ក្តីជីនោះបួ ។ អើ ។ បេ ។

[១៨៦] បុគ្គលុណា មិនលេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជីុណា
បុគ្គលនោះ មិនលេះបង្ក់ករកានុស៊យ ក្តីជីនោះបួ ។ បុបុជ្យននោះ
មិនលេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យ ក្តីជុផែនា ៣ នោះ ក្តីជីកាមណាតុ តែ
ករកានុស៊យ មិនគ្រោះល ចាលេះបង្ក់ដង ចាមិនលេះបង្ក់ដងទេ បុគ្គល

នោះជន មិនលេះបង្ក់វិបិកិច្ចានុស៊យដង មិនលេះបង្ក់ករកានុស៊យដង
ក្តីជីរបណាតុ និធីក្តីអរូបណាតុនោះ ។ ម្បយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

យត្ត ករការណុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត វិចិ-
គិត្យានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ តិល្ខោ^(១) បុក្តលាងំ
រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តែសំ តត្ត ករការណុស-
យោ អប្បហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត វិចិគិត្យានុសយោ
អប្បហីនោ បុច្ចិនស្ស រួបជាតុយា អរួបជាតុយា
តស្ស តត្ត ករការណុសយោ ច អប្បហីនោ វិចិគិត្យ-
ានុសយោ ច អប្បហីនោ ។ យស្ស យត្ត វិចិគិត្យ-
ានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ
អប្បហីនោតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស វ បន យត្ត
អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត វិចិគិត្យានុ-
សយោ អប្បហីនោតិ ។ តិល្ខោ បុក្តលាងំ គាមជាតុ-
យា តីសុ ងែនាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តែសំ
តត្ត អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត
វិចិគិត្យានុសយោ អប្បហីនោ បុច្ចិនស្ស គាមជាតុយា
តីសុ ងែនាសុ រួបជាតុយា អរួបជាតុយា តស្ស តត្ត
អវិជ្ជានុសយោ ច អប្បហីនោ វិចិគិត្យានុសយោ ច
អប្បហីនោ ។

[១៤៣] យស្ស យត្ត ករការណុសយោ អប្បហីនោ

អភិធម្បបិដក យមក:

មិនលេបដ៏ករកានុសំយ ក្តួចទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តួចទីនោះបុ ។ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ មិនលេបដ៏ករកានុសំយ ក្តួចរបាយតុ និងក្តួចអរបាយតុនោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តួចរបាយតុ និងក្តួចអរបាយតុនោះទេ
បុបុជ្ជននោះ មិនលេបដ៏ករកានុសំយដែន មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយដែន
ក្តួចរបាយតុ និងក្តួចអរបាយតុនោះ ។ បុគ្គលណា មិនលេបដ៏វិបិ-
កិច្ចានុសំយ ក្តួចទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ ក្តួចទី
នោះបុ ។ អើ ។ ម្លាយយ៉ាន់ទៀត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុ-
សំយ ក្តួចទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តួចទីនោះ
បុ ។ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ ក្តួចនៅ ៣
នោះ ក្តួចកាយជាតុ ក្តួចរបាយតុ និងក្តួចអរបាយតុ តែបុគ្គលទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយ ក្តួចនៅ ៣ នោះទេ បុបុជ្ជននោះ
មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយដែន មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុសំយដែន ក្តួចនៅ ៣
នោះ ក្តួចកាយជាតុ ក្តួចរបាយតុ និងក្តួចអរបាយតុ ។

[១៨៣] បុគ្គលណា មិនលេបដ៏ករកានុសំយ ក្តួចទីណា

អនុសយយមគេ បហើនរាជា

តស្ស តត្ត អវិជ្ជាងុសយោ អប្បហីនាតិ ។ កាមត្តា ។
 យស្ស វ បន យត្ត អវិជ្ជាងុសយោ អប្បហីនោ
 តស្ស តត្ត ករកាងុសយោ អប្បហីនាតិ ចត្តុងំ
 បុគ្គលានំ កាមធាតុយា តីសុ ហេណាសុ តែសំ តត្ត
 អវិជ្ជាងុសយោ អប្បហីនោ ករកាងុសយោ ន វត្ថុញ្ចា
 បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ តែសំយេរ បុគ្គលានំ
 រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តែសំ តត្ត អវិជ្ជាងុសយោ
 ច អប្បហីនោ ករកាងុសយោ ច អប្បហីនោ ។

[១២៥] យស្ស យត្ត កាមកាងុសយោ ច
 បដិយាងុសយោ ច អប្បហីនោ តស្ស តត្ត មាងុ-
 សយោ អប្បហីនាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត
 មាងុសយោ អប្បហីនោ តស្ស តត្ត កាមកាងុ-
 សយោ ច បដិយាងុសយោ ច អប្បហីនាតិ ។
 អនាកមិស្ស រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តស្ស តត្ត
 មាងុសយោ អប្បហីនោ កាមកាងុសយោ ច
 បដិយាងុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា បហីនាតិ វ អប្បហី-
 នាតិ វ តសេស្ស បុគ្គលស្ស កាមធាតុយា ទីសុ
 ហេណាសុ តស្ស តត្ត មាងុសយោ អប្បហីនោ នោ
 ច តស្ស តត្ត កាមកាងុសយោ អប្បហីនោ

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ ភូធិ៍ទីនោះបុ ។ អើ ។ ម្បយ
យ៉ាងឡើត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ ភូធិ៍ណា បុគ្គល
នោះ មិនលេបដ៏ករការានុស៊យ ភូធិ៍ទីនោះបុ ។ បុគ្គល ២ ពួកនោះ
មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យ ភូធិ៍នៅ ៣ នោះ ភូធិ៍កាមជាតិ តែករក-
ការានុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បដ៏ផែន បាមិនលេបដ៏ផែនទេ បុគ្គល
ទាំងនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស៊យផែន មិនលេបដ៏ករការានុស៊យផែន
ភូមិរបជាតិ និងភូមិអរូបជាតិនោះ ។

[១៨៥] បុគ្គលណា មិនលេបដ៏កាមភាពានុស៊យ និងបជិយ-
នុស៊យ ភូមិណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏មានានុស៊យ ភូមិនោះ
បុ ។ មិនមានទេ ។ ម្បយយ៉ាងឡើត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏
មានានុស៊យ ភូមិណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏កាមភាពានុស៊យ និង
បជិយនុស៊យ ភូមិនោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏
មានានុស៊យ ភូមិរបជាតិ និងភូមិអរូបជាតិ តែកាមភាពានុស៊យ និងបជិ-
យនុស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បដ៏ផែន បាមិនលេបដ៏ផែនទេ បុគ្គល
នោះជន មិនលេបដ៏មានានុស៊យ ភូមិនៅពីរនោះ ភូមិកាមជាតិ តែ
បុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាពានុស៊យ ភូមិនៅពីរនោះទេ

អភិធម្ពបិជកេ យមកំ

បដិយាងុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ រ អប្ប-
ហីនោតិ រ តិល្បា បុគ្គលានំ រួបធាតុយា អរូប-
ធាតុយា តែសំ តត្ត មាងាងុសយោ អប្បហីនោ
កាមកកាងុសយោ ច បដិយាងុសយោ ច ន វត្ថុព្រោ
បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ តែសំយេរ បុគ្គលានំ
កាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ តែសំ តត្ត មាងា-
ងុសយោ ច កាមកកាងុសយោ ច អប្បហីនោ
បដិយាងុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ រ អប្ប-
ហីនោតិ រ ។ យស្ស យត្ត កាមកកាងុសយោ ច
បដិយាងុសយោ ច អប្បហីនោ តស្ស តត្ត ធន្ទា-
ងុសយោ ។ ម ។ វិចិគិញ្ញាងុសយោ អប្បហីនោតិ ។
នត្តិ ។ យស្ស រ បន យត្ត វិចិគិញ្ញាងុសយោ
អប្បហីនោ តស្ស តត្ត កាមកកាងុសយោ ច បដិ-
យាងុសយោ ច អប្បហីនោតិ ។ បុច្ចិនស្ស រួប-
ធាតុយា អរូបធាតុយា តស្ស តត្ត វិចិគិញ្ញាងុសយោ
អប្បហីនោ កាមកកាងុសយោ ច បដិយាងុសយោ ច
ន វត្ថុព្រោ បហីនោតិ រ អប្បហីនោតិ រ តស្ស
បុគ្គលស្ស កាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ តស្ស តត្ត
វិចិគិញ្ញាងុសយោ ច កាមកកាងុសយោ ច អប្បហីនោ

អភិធម្ពបិធក យមកែវ:

តែបជិយានុស៊យ មិនគ្រពោល បាល់បង់ដៃ បាមិនលេបង់
 ដៃទេ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ មិនលេបង់មានានុស៊យ កូន្យរបជាតុ
 និងកូន្យអរូបជាតុនោះ តែកាមការានុស៊យ និងបជិយានុស៊យ មិនគ្រ
 ពោល បាល់បង់ដៃ បាមិនលេបង់ដៃទេ បុគ្គលទាំងនោះជន មិន
 លេបង់មានានុស៊យ និងកាមការានុស៊យ កូន្យនៅទីនោះ កូន្យកាម-
 ជាតុ តែបជិយានុស៊យ មិនគ្រពោល បាល់បង់ដៃ បាមិនលេបង់
 ដៃទេ ។ បុគ្គលណា មិនលេបង់កាមការានុស៊យ និងបជិយានុស៊យ
 កូន្យទីណា បុគ្គលនោះ (មិនលេបង់) ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហើយ មិនលេ-
 បង់វិចិកិច្ចានុស៊យ កូន្យទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 បុគ្គលណា មិនលេបង់វិចិកិច្ចានុស៊យ កូន្យទីណា បុគ្គលនោះ មិន
 លេបង់កាមការានុស៊យ និងបជិយានុស៊យ កូន្យទីនោះបុ ។ បុបុជន
 នោះ មិនលេបង់វិចិកិច្ចានុស៊យ កូន្យរបជាតុ និងកូន្យអរូបជាតុនោះ
 តែកាមការានុស៊យ និងបជិយានុស៊យ មិនគ្រពោល បាល់
 បង់ដៃ បាមិនលេបង់ដៃទេ បុគ្គលនោះជន មិនលេបង់វិចិកិច្ចា-
 នុស៊យ និងកាមការានុស៊យ កូន្យនៅទីនោះ កូន្យកាមជាតុ

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

បដិយានុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ អប្ប-
ហើនាតិ វ តស្សី បុគ្គលស្សី ឯក្ញាយ នៃនា-
យ តស្សី តត្វ វិចិត្តធម្មានុសយោ ច បដិយានុស-
យោ ច អប្បហើនា គាមភាពុសយោ ន វត្ថុព្រោ
បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ វ ។ យស្សី យត្វ
គាមភាពុសយោ ច បដិយានុសយោ ច អប្ប-
ហើនា តស្សី តត្វ ករភាពុសយោ អប្បហើនាតិ ។
នត្វិ ។ យស្សី វ បន យត្វ ករភាពុសយោ
អប្បហើនា តស្សី តត្វ គាមភាពុសយោ ច បដិយ-
ានុសយោ ច អប្បហើនាតិ ។ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ
វ អប្បហើនាតិ វ ។ យស្សី យត្វ គាមភាពុស-
យោ ច បដិយានុសយោ ច អប្បហើនា តស្សី តត្វ
អវិជ្ជានុសយោ អប្បហើនាតិ ។ នត្វិ ។ យស្សី វ បន
យត្វ អវិជ្ជានុសយោ អប្បហើនា តស្សី តត្វ គាម-
ភាពុសយោ ច បដិយានុសយោ ច អប្បហើនាតិ ។
អនាកាមិស្ស រួបធានុយា អរួបធានុយា តស្សី តត្វ
អវិជ្ជានុសយោ អប្បហើនា គាមភាពុសយោ ច បដិ-
យានុសយោ ច ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ វ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

តែបជិយានុសំយ មិនគ្រាល់ ចាល់បង់ដៃ បានលេបង់ដៃទេ
 បុគ្គលនោះជន មិនលេបង់វិចិកិច្ចានុសំយ និងបជិយានុសំយ ក្នុងទូក្រ-
 នៅទោនោះ តែកាមភាពានុសំយ មិនគ្រាល់ ចាល់បង់ដៃ បានលេប-
 ង់ដៃទេ ។ បុគ្គលណា មិនលេបង់កាមភាពានុសំយ និងបជិយានុសំយ
 ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបង់កាមភាពានុសំយ ក្នុងទីនោះបើ ។ មិន
 មានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនលេបង់កាមភាពានុសំយ
 ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបង់កាមភាពានុសំយ និងបជិយានុសំយ
 ក្នុងទីនោះបើ ។ មិនគ្រាល់ ចាល់បង់ដៃ បានលេបង់ដៃទេ
 ។ បុគ្គលណា មិនលេបង់កាមភាពានុសំយ និងបជិយានុ-
 សំយ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបង់អវិធាតុសំយ ក្នុងទីនោះ
 បើ ។ មិនមានទេ ។ ម្នាយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនលេបង់
 អវិធាតុសំយ ក្នុងទីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបង់កាមភាពានុសំយ
 និងបជិយានុសំយ ក្នុងទីនោះបើ ។ អនាគាមិបុគ្គលនោះ មិនលេបង់
 អវិធាតុសំយ ក្នុងរបាយតុ និងក្នុងអរូបបាយតុនោះ តែកាមភាពានុសំយ
 និងបជិយានុសំយ មិនគ្រាល់ ចាល់បង់ដៃ បានលេបង់ដៃទេ

អភិធម្មបិធកេ យមកំ

តស្សវ បុគ្គលស្ស កាមជាតុយ ទីសុ ហេនាសុ
 តស្ស តតុ អវិជ្ជាចុសយោ អប្បហើនោ នោ ច
 តស្ស តតុ កាមភកាចុសយោ អប្បហើនោ បដិយា-
 ចុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ រ អប្បហើនោតិ
 រ តស្សវ បុគ្គលស្ស ឯក្ញាយ ហេនាយ តស្ស
 តតុ អវិជ្ជាចុសយោ អប្បហើនោ នោ ច តស្ស តតុ
 បដិយាចុសយោ អប្បហើនោ កាមភកាចុសយោ ន
 វត្ថុព្រោ បហើនោតិ រ អប្បហើនោតិ រ តិណ្ឌា បុគ្គ-
 លានំ រួបជាតុយ អរួបជាតុយ តែសំ តតុ អវិជ្ជាចុ-
 សយោ អប្បហើនោ កាមភកាចុសយោ ច បដិយាចុ-
 សយោ ច ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ រ អប្បហើនោតិ រ
 តែសំយោ បុគ្គលានំ កាមជាតុយ ទីសុ ហេនាសុ
 តែសំ តតុ អវិជ្ជាចុសយោ ច កាមភកាចុសយោ ច
 អប្បហើនោ បដិយាចុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនោតិ
 រ អប្បហើនោតិ រ តែសំយោ បុគ្គលានំ ឯក្ញាយ
 ហេនាយ តែសំ តតុ អវិជ្ជាចុសយោ ច បដិយាចុ-
 សយោ ច អប្បហើនោ កាមភកាចុសយោ ន វត្ថុព្រោ
 បហើនោតិ រ អប្បហើនោតិ រ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ កូដ្ឋនៅពីរនោះ កូដ្ឋកាមណាតុ
 តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាពុស័យ កូដ្ឋនៅពីរ
 នោះទេ តែបដិយានុស័យ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេប
 ដ៏ផែទេ បុគ្គលនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ កូដ្ឋទុក្ខនោះ
 តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏បដិយានុស័យ កូដ្ឋទុក្ខនោះ
 ទេ តែកាមភាពុស័យ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែ
 ទេ បុគ្គល ៣ ព្យកនោះ មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ កូដ្ឋរបាតុ និងកូដ្ឋ
 អរបាតុនោះ តែកាមភាពុស័យ និងបដិយានុស័យ មិនគួរពេល
 បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលទាំងនោះជន មិនលេបដ៏
 អវិជ្ជានុស័យ និងកាមភាពុស័យ កូដ្ឋនៅពីរនោះ កូដ្ឋកាមណាតុ
 តែបដិយានុស័យ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ
 បុគ្គលទាំងនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុស័យ និងបដិយានុស័យ កូដ្ឋ
 ទុក្ខនោះ តែកាមភាពុស័យ មិនគួរពេល បាលេបដ៏ផែ បាមិនលេបដ៏ផែទេ
 មិនលេបដ៏ផែទេ ។

អនុសយយមកេ បហើនភាព

[១២៩] យស្ស យត្ត គាមភាគុសយោ ច
 បដិយាគុសយោ ច មានុសយោ ច អប្បបីនា
 តស្ស តត្ត ទិញ្ញាគុសយោ ។ ហ ។ វិចិត្តិញ្ញាគុស-
 យោ អប្បបីនាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស រ បន យត្ត
 វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ អប្បបីនា តស្ស តត្ត គាមភ-
 គុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច មានុសយោ
 ច អប្បបីនាតិ ។ បុច្ចែនស្ស រួបធានុយា អរប-
 ធានុយា តស្ស តត្ត វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ ច មាន-
 ុសយោ ច អប្បបីនា គាមភាគុសយោ ច បដិ-
 យាគុសយោ ច ន រត្តព្រ បហើនាតិ រ អប្បបីនាតិ
 រ តស្សវ បុក្តលស្ស គាមធានុយា ទីសុ នៃនាសុ
 តស្ស តត្ត វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ ច គាមភាគុស-
 យោ ច មានុសយោ ច អប្បបីនា បដិយ-
 កុសយោ ន រត្តព្រ បហើនាតិ រ អប្បបីនាតិ
 រ តស្សវ បុក្តលស្ស ឯក្តាយ នៃនាយ តស្ស
 តត្ត វិចិត្តិញ្ញាគុសយោ ច បដិយាគុសយោ ច
 អប្បបីនា គាមភាគុសយោ ច មានុសយោ
 ច ន រត្តព្រ បហើនាតិ រ អប្បបីនាតិ រ ។ យស្ស

អនុសយយមក៖ បហិនរោះ

[១៨៩] បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភានុស៊យ បជិយានុ-
ស៊យ និធមានានុស៊យ កូដីណា បុគ្គលុនោះ (មិនលេបដ៏)
ទិដ្ឋានុស៊យ ។ ហេ ។ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស៊យ កូដីនោះបួ ។
មិនមានទេ ។ ម្លយយ៉ាវឡេតែ បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចា-
នុស៊យ កូដីណា បុគ្គលុនោះ មិនលេបដ៏កាមភានុស៊យ បជិ-
យានុស៊យ និធមានានុស៊យ កូដីនោះបួ ។ បុប្បដននោះ
មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស៊យ និធមានានុស៊យ កូដីរបាត់ និធកូដីអ-
រូរបាត់នោះ តែកាមភានុស៊យ និធបជិយានុស៊យ មិនគូរពោល
បាលេបដ៏ផែ បាទមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលុនោះជែ មិនលេបដ៏វិបិ-
កិច្ចានុស៊យ កាមភានុស៊យ និធមានានុស៊យ កូដីនោះពីរនោះ
កូដីកាមជាតុ តែបជិយានុស៊យ មិនគូរពោល បាលេបដ៏ផែ បាទ
មិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលុនោះជែ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានុស៊យ និធបជិ-
យានុស៊យ កូដីទុកុកុដីនោះ តែកាមភានុស៊យ និធមានានុស៊យ
មិនគូរពោល បាលេបដ៏ផែ បាទមិនលេបដ៏ផែទេ ។ បុគ្គលុណា

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

យត្ត គាយកគានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច មាន-
ុសយោ ច អប្បហីនា តស្ស តត្ត ករៀកគានុសយោ
អប្បហីនោតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត ករៀកគានុ-
សយោ អប្បហីនា តស្ស តត្ត គាយកគានុសយោ ច
បដិយានុសយោ ច មានុសយោ ច អប្បហីនាតិ ។
មានុសយោ អប្បហីនា គាយកគានុសយោ ច
បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ
វ ។ យស្ស យត្ត គាយកគានុសយោ ច បដិយ-
ានុសយោ ច មានុសយោ ច អប្បហីនា តស្ស តត្ត
អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនោតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន
យត្ត អវិជ្ជានុសយោ អប្បហីនា តស្ស តត្ត គាយក-
គានុសយោ ច បដិយានុសយោ ច មានុសយោ
ច អប្បហីនាតិ ។ អនាកាមិស្ស រួបធានុយា អរួប-
ធានុយា តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច មានុសយោ
ច អប្បហីនា គាយកគានុសយោ ច បដិយានុសយោ
ច ន វត្ថុ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ តស្ស
បុកលស្ស គាយធានុយា ទីសុ ងែនាសុ តស្ស តត្ត
អវិជ្ជានុសយោ ច មានុសយោ ច អប្បហីនា

អភិធម្បបិធក យមក:

មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ និធមានានូស័យ ក្តីជីណា
បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏ករភាពនូស័យ ក្តីជីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។
ម្មយយ៉ាងឡៀត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏ករភាពនូស័យ ក្តីជីណា
បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ និធមានានូ-
ស័យ ក្តីជីនោះប្រ ។ បុគ្គល មិនលេបដ៏មានានូស័យ តែកាមភាព-
នូស័យ និធបដិយានូស័យ មិនគ្រពោល ចាល់បដ់ផែ ចាមិនលេ-
បដ់ផែទេ ។ បុគ្គលណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ បដិយានូស័យ
និធមានានូស័យ ក្តីជីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏អវិធានូស័យ
ក្តីជីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ ម្មយយ៉ាងឡៀត បុគ្គលណា មិនលេបដ៏
អវិធានូស័យ ក្តីជីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏កាមភាពនូស័យ
បដិយានូស័យ និធមានានូស័យ ក្តីជីនោះប្រ ។ អនាគាមិបុគ្គលនោះ
មិនលេបដ៏អវិធានូស័យ និធមានានូស័យ ក្តីរបបាតុ និធក្តីអរបបាតុ
នោះ តែកាមភាពនូស័យ និធបដិយានូស័យ មិនគ្រពោល ចាល់
បដ់ផែ ចាមិនលេបដ់ផែទេ បុគ្គលនោះជែ មិនលេបដ៏អវិធានូ-
ស័យ និធមានានូស័យ ក្តីជីនោះពីរនោះ ក្តីជីកាមបាតុ

អនុសយយមកេ បហើនវាគោ

នោ ច តស្ស តត្ត គាមភកត្តុសយោ អប្បហី-
 នោ បដិយត្តុសយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ
 អប្បហីនាតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស ឌុឡាយ
 ហេនាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជាន្តុសយោ អប្បហីនោ
 នោ ច តស្ស តត្ត បដិយត្តុសយោ អប្បហីនោ
 គាមភកត្តុសយោ ច មានត្តុសយោ ច ន វត្ថុព្រោ
 បហើនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។ តិណ្ឌ បុគ្គលាបំ
 រួបធានុយា អរួបធានុយា តែសំ តត្ត អវិជ្ជាន្តុសយោ
 ច មានត្តុសយោ ច អប្បហីនោ គាមភកត្តុសយោ
 ច បដិយត្តុសយោ ច ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ អប្ប-
 ហីនាតិ វ តែសំយោ បុគ្គលាបំ គាមធានុយា ទីសុ
 ហេនាសុ តែសំ តត្ត អវិជ្ជាន្តុសយោ ច គាមភកត្តុ-
 សយោ ច មានត្តុសយោ ច អប្បហីនោ បដិយត្តុ-
 សយោ ន វត្ថុព្រោ បហើនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ
 តែសំយោ បុគ្គលាបំ ឌុឡាយ ហេនាយ តែសំ តត្ត
 អវិជ្ជាន្តុសយោ ច បដិយត្តុសយោ ច អប្បហីនោ
 គាមភកត្តុសយោ ច មានត្តុសយោ ច ន វត្ថុព្រោ
 បហើនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាពនូវសំយ កូដ្ឋនៅពីរនោះ
 ទេ តែបដិយានូវសំយ មិនគួរពេល ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេប
 បង់ដែនទេ បុគ្គលនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូវសំយ កូដ្ឋទុក្ខនៅ
 នោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏បដិយានូវសំយ កូដ្ឋទុក្ខ-
 នៅនោះទេ តែកាមភាពនូវសំយ និធមានានូវសំយ មិនគួរពេល
 ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេបដ៏ដែនទេ ។ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ មិនលេបដ៏
 អវិជ្ជានូវសំយ និធមានានូវសំយ កូដ្ឋរបបាតុ និធកូដ្ឋអរូបបាតុនោះ
 តែកាមភាពនូវសំយ និធបដិយានូវសំយ មិនគួរពេល ចាល់បង់ដែន
 ចាមិនលេបដ៏ដែនទេ បុគ្គលទាំងនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូវសំយ
 កាមភាពនូវសំយ និធមានានូវសំយ កូដ្ឋនៅពីរនោះ កូដ្ឋកាមបាតុ
 តែបដិយានូវសំយ មិនគួរពេល ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេបដ៏ដែនទេ
 បុគ្គលទាំងនោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូវសំយ និធបដិយានូវសំយ កូដ្ឋ
 ទុក្ខនៅនោះ តែកាមភាពនូវសំយ និធមានានូវសំយ មិនគួរពេល
 ចាល់បង់ដែន ចាមិនលេបដ៏ដែនទេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

[១៣០] យស្ស យត្ត គាមភាគនុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច មាននុសយោ ច ធម្មានុស-
 យោ ច អប្បហើនា តស្ស តត្ត វិចិត្រធម្មានុសយោ
 អប្បហើនាទិ ។ នត្តិ ។ យស្ស រ បន យត្ត
 វិចិត្រធម្មានុសយោ អប្បហើនា តស្ស តត្ត គាមភាគ-
 នុសយោ ច បដិយានុសយោ ច មាននុសយោ ច
 ធម្មានុសយោ ច អប្បហើនាទិ ។ បុច្ចិនស្ស រប-
 ជាតុយា អរូបជាតុយា តស្ស តត្ត វិចិត្រធម្មានុសយោ
 ច មាននុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច អប្បហើនា គា-
 មភាគនុសយោ ច បដិយានុសយោ ច ន វត្ថុព្រ-
 បហើនាទិ រ អប្បហើនាទិ រ តស្ស បុគ្គលស្ស
 គាមជាតុយា ទីសុ រេនាសុ តស្ស តត្ត វិចិត្រធម្ម-
 ុសយោ ច គាមភាគនុសយោ ច មាននុសយោ
 ច ធម្មានុសយោ ច អប្បហើនា បដិយានុសយោ ន
 វត្ថុព្រ បហើនាទិ រ អប្បហើនាទិ រ តស្ស
 បុគ្គលស្ស ឌុឡាយ រេនាយ តស្ស តត្ត វិចិត្រធម្ម-
 ុសយោ ច បដិយានុសយោ ច ធម្មានុសយោ ច
 អប្បហើនា គាមភាគនុសយោ ច មាននុសយោ ច

អភិធ្មបិដក យមក:

[១៣០] បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ មានានូស់យ និធទិដ្ឋានូស់យ ក្តីជីណា បុគ្គលនោះ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ ក្តីជីនោះប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង ទ្រូត បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ ក្តីជីណា បុគ្គល នោះ មិនលេបដ៏កាមភាពនូស់យ បដិយានូស់យ មានានូស់យ និធទិដ្ឋានូស់យ ក្តីជីនោះប្រ ។ បុប្បដ្ឋនោះ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ មានានូស់យ និធទិដ្ឋានូស់យ ក្តីរូបធាតុ និធក្តីរូបធាតុ នោះ តែកាមភាពនូស់យ និធបដិយានូស់យ មិនគ្រពោល បាលេបដ៏ផែ បានិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលនោះជែ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ កាមភាពនូស់យ មានានូស់យ និធទិដ្ឋានូស់យ ក្តីជីនោះពីរនោះ ក្តីកាមធាតុ តែបដិយានូស់យ មិនគ្រពោល បាលេបដ៏ផែ បានិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលនោះជែ មិនលេបដ៏វិបិកិច្ចានូស់យ បដិយានូស់យ និធទិដ្ឋានូស់យ ក្តីទុក្តិជីនោះ តែកាមភាពនូស់យ និធមានានូស់យ

អនុសយយមកេ បហីនវារោ

ន វត្ថុ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។ ឬ ។

[១៣១] យស្ស យត្ត គាយកភាគុសយោ ច
 បដិយភាគុសយោ ច មានភាគុសយោ ច ធម្មភាគុសយោ
 ច វិចិគិញ្ជាមុសយោ ច អប្បហីន តស្ស តត្ត ករក-
 ភាគុសយោ អប្បហីនាតិ ។ នត្ត ។ យស្ស វ បន
 យត្ត ករកភាគុសយោ អប្បហីន តស្ស តត្ត គាយ-
 កភាគុសយោ ច បដិយភាគុសយោ ច មានភាគុសយោ
 ច ធម្មភាគុសយោ ច វិចិគិញ្ជាមុសយោ ច អប្បហីន-
 តិ ។ តិណ្ឌ បុគ្គលាបំ រួបធានុយា អរួបធានុយា តែសំ
 តត្ត ករកភាគុសយោ ច មានភាគុសយោ ច អប្បហីន
 នោ ច តែសំ តត្ត ធម្មភាគុសយោ ច វិចិគិញ្ជាមុសយោ
 ច អប្បហីន គាយកភាគុសយោ ច បដិយភាគុស-
 យោ ច ន វត្ថុ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ បុប្ផជ-
 នស្ស រួបធានុយា អរួបធានុយា តស្ស តត្ត ករកភាគុ-
 សយោ ច មានភាគុសយោ ច ធម្មភាគុសយោ ច វិចិគិញ្ជា-
 មុសយោ ច អប្បហីន គាយកភាគុសយោ ច បដិយ-
 ភាគុសយោ ច ន វត្ថុ បហីនាតិ វ អប្បហីនាតិ វ ។

អនុសយយមក៖ បហើនរោះ

មិនគ្គរពេល ចាល់បង់ដៃ ចាមិនលំបង់ដៃទេ ។ ហេ ។

[១៣១] បុគ្គលិណា មិនលំបង់កាមភាពនូស៊យ បដិយ-
នូស៊យ មាននូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិត្យនូស៊យ កុងទិណា
បុគ្គលនោះ មិនលំបង់ករភាពនូស៊យ កុងទិនោះបុ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលិណា មិនលំបង់ករភាពនូស៊យ កុងទិណា
បុគ្គលនោះ មិនលំបង់កាមភាពនូស៊យ បដិយនូស៊យ មាននូស៊យ
ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិត្យនូស៊យ កុងទិនោះបុ ។ បុគ្គល ៣ ពួកនោះ
មិនលំបង់ករភាពនូស៊យ និធមាននូស៊យ កុងរបជាតុ និធកុងអរបជាតុ
នោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលំបង់ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិ-
កិត្យនូស៊យ កុងរបជាតុ និធកុងអរបជាតុនោះ តែកាមភាពនូស៊យ និធ
បដិយនូស៊យ មិនគ្គរពេល ចាល់បង់ដៃ ចាមិនលំបង់ដៃទេ
បុច្ចននោះ មិនលំបង់ករភាពនូស៊យ មាននូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិ-
បិកិត្យនូស៊យ កុងរបជាតុ និធកុងអរបជាតុនោះ តែកាមភាពនូស៊យ
និធបដិយនូស៊យ មិនគ្គរពេល ចាល់បង់ដៃ ចាមិនលំបង់ដៃទេ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

យស្ស យត្ត គាមភាគនុសយោ ច បដិយានុ-
សយោ ច មានានុសយោ ច ឯង្វានុសយោ ច
វិចិត្រិញ្ញានុសយោ ច អប្បយីនា តស្ស តត្ត អវិញ្ញានុ-
សយោ អប្បយីនាទិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន
យត្ត អវិញ្ញានុសយោ អប្បយីនា តស្ស តត្ត គាមភ-
ាគនុសយោ ច បដិយានុសយោ ច មានានុសយោ ច
ឯង្វានុសយោ ច វិចិត្រិញ្ញានុសយោ ច អប្បយីនាទិ ។
អនាកមិស្ស រួបធានុយា អរូបធានុយា តស្ស តត្ត
អវិញ្ញានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បយីនា នោ
ច តស្ស តត្ត ឯង្វានុសយោ ច វិចិត្រិញ្ញានុសយោ ច
អប្បយីនា គាមភាគនុសយោ ច បដិយានុសយោ ច
ន វត្ថុព្យ បហិនាទិ វ អប្បយីនាទិ វ តស្សវ បុគ្គ-
លស្ស គាមធានុយា ទីឱ្យ នេណាសុ តស្ស តត្ត
អវិញ្ញានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បយីនា នោ ច
តស្ស តត្ត គាមភាគនុសយោ ច ឯង្វានុសយោ ច វិចិ-
ត្រិញ្ញានុសយោ ច អប្បយីនា បដិយានុសយោ ន វត្ថុព្យ
បហិនាទិ វ អប្បយីនាទិ វ តស្សវ បុគ្គលស្ស

អភិធម្បបិធក យមក:

បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ មាននូស៊យ
ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចានូស៊យ កុងទីណា បុគ្គលុនោះ មិនលេបដ៏
អវិជ្ជានូស៊យ កុងទីនោះបុ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
បុគ្គលុណា មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូស៊យ កុងទីណា បុគ្គលុនោះ មិន
លេបដ៏កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ មាននូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ
និធវិបិកិច្ចានូស៊យ កុងទីនោះបុ ។ អនាគាមិបុគ្គលុនោះ មិនលេបដ៏
អវិជ្ជានូស៊យ និធមានានូស៊យ កុងរបបាតុ និធកុងអរបបាតុនោះទេ
តែអនាគាមិបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចា-
នូស៊យ កុងរបបាតុ និធកុងអរបបាតុនោះទេ តែកាមភាពនូស៊យ និធ
បដិយានូស៊យ មិនគូរពេល ចាល់បង់ផែ ចាមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គល
នោះជ័ង មិនលេបដ៏អវិជ្ជានូស៊យ និធមានានូស៊យ កុងរេនាទីរនោះ
កុងកាមបាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏កាមភាពនូស៊យ
ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិបិកិច្ចានូស៊យ កុងរេនាទីរនោះទេ តែបដិយានូស៊យ
មិនគូរពេល ចាល់បង់ផែ ចាមិនលេបដ៏ផែទេ បុគ្គលុនោះជ័ង

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

ឌីត្វាយ សែនាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ
 អប្បហើនោ នោ ច តស្ស តត្ត បដិយានុសយោ
 ច ឯិជ្ជានុសយោ ច វិចិគិត្វានុសយោ ច អប្ប-
 ហើន គាមភកានុសយោ ច មានានុសយោ
 ច ន វត្ថុ បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ វ ទិន្ន
 បុគ្គលានំ រួបធានុយា អរួបធានុយា តែសំ តត្ត
 អវិជ្ជានុសយោ ច មានានុសយោ ច អប្បហើន
 នោ ច តែសំ តត្ត ឯិជ្ជានុសយោ ច វិចិគិត្វានុស-
 យោ ច អប្បហើន គាមភកានុសយោ ច បដិយានុ-
 សយោ ច ន វត្ថុ បហើនាតិ វ អប្បហើនាតិ វ
 តែសំយោ បុគ្គលានំ គាមធានុយា ទិសុ សែនាសុ
 តែសំ តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច គាមភកានុស-
 យោ ច មានានុសយោ ច អប្បហើន នោ ច
 តែសំ តត្ត ឯិជ្ជានុសយោ ច វិចិគិត្វានុសយោ
 ច អប្បហើន បដិយានុសយោ ន វត្ថុ បហើ-
 នាតិ វ អប្បហើនាតិ វ តែសំយោ បុគ្គលានំ

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ ក្នុងទុក្ខនៅទោនោះ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជា
 មិនលេបដ៏បដិយាយានុសំយ ទិជ្ជានុសំយ និធិវិបិកិច្ចានុសំយ ក្នុងទុក្ខនៅទោ-
 នោះទេ តែកាមភាពានុសំយ និធិមានានុសំយ មិនគូរពេល បា-
 លេបដ៏ផែន បានមិនលេបដ៏ផែនទេ បុគ្គលពីរពួកនោះ មិនលេបដ៏អ-
 វិជ្ជានុសំយ និធិមានានុសំយ ក្នុងរបបាតុ និធិក្នុងអរបបាតុនោះ តែ
 បុគ្គលពីរពួកនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏ទិជ្ជានុសំយ និធិវិបិកិច្ចានុសំយ
 ក្នុងរបបាតុ និធិក្នុងអរបបាតុនោះទេ តែកាមភាពានុសំយ និធិបដិយាយ-
 ុនុសំយ មិនគូរពេល បាលេបដ៏ផែន បានមិនលេបដ៏ផែនទេ បុគ្គលទាំង
 នោះជន មិនលេបដ៏អវិជ្ជានុសំយ កាមភាពានុសំយ និធិមានានុសំយ
 ក្នុងនៅទោនោះ ក្នុងកាមបាតុ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបដ៏
 ទិជ្ជានុសំយ និធិវិបិកិច្ចានុសំយ ក្នុងនៅទោនោះទេ តែបដិយាយានុសំយ
 មិនគូរពេល បាលេបដ៏ផែន បានមិនលេបដ៏ផែនទេ បុគ្គលទាំងនោះជន

អភិជម្យបិជកេ យមកំ

ឯក្រាយ ហេណាយ តែសំ តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច អប្បរីនា នោ ច តែសំ តត្ត
 ិជ្ជានុសយោ ច វិធិគិច្ចានុសយោ ច អប្ប-
 រីនា គាយកកានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 ន វត្ថុញ្ច បរីនាតិ វ អប្បរីនាតិ វ បុច្ចិនស្ស
 រួបជាតុយា អរូបជាតុយា តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ
 ច មានានុសយោ ច ិជ្ជានុសយោ ច វិធិគិច្ចានុស-
 យោ ច អប្បរីនា គាយកកានុសយោ ច បដិយានុ-
 សយោ ច ន វត្ថុញ្ច បរីនាតិ វ អប្បរីនាតិ វ
 តស្ស បុគ្គលស្ស គាយជាតុយា ទីសុ ហេណាសុ
 តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច គាយកកានុសយោ ច
 មានានុសយោ ច ិជ្ជានុសយោ ច វិធិគិច្ចានុសយោ
 ច អប្បរីនា បដិយានុសយោ ន វត្ថុញ្ច បរី-
 នាតិ វ អប្បរីនាតិ វ តស្ស បុគ្គលស្ស ឯក្រាយ
 ហេណាយ តស្ស តត្ត អវិជ្ជានុសយោ ច បដិយានុ-
 សយោ ច ិជ្ជានុសយោ ច វិធិគិច្ចានុសយោ ច
 អប្បរីនា គាយកកានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 ន វត្ថុញ្ច បរីនាតិ វ អប្បរីនាតិ វ ។

អភិធម្ពបិធក យមក:

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

[១៣៦] យស្ស យត្ត គាមភាគុសយោ ច
 បដិយាគុសយោ ច មានុសយោ ច ធម្មាគុស-
 យោ ច វិចិត្រធម្មាគុសយោ ច ករភាគុសយោ ច
 អប្បបីនា តស្ស តត្ត អវិធ្មាគុសយោ អប្បបីនោ-
 តិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វ បន យត្ត អវិធ្មាគុស-
 យោ អប្បបីនោ តស្ស តត្ត គាមភាគុសយោ
 ច បដិយាគុសយោ ច មានុសយោ ច ធម្មាគុ-
 សយោ ច វិចិត្រធម្មាគុសយោ ច ករភាគុស-
 យោ ច អប្បបីនាពិ ។ អនាកាមិស្ស រួបធានុយា
 អរួបធានុយា តស្ស តត្ត អវិធ្មាគុសយោ ច មានុ-
 សយោ ច ករភាគុសយោ ច អប្បបីនា
 នោ ច តស្ស តត្ត ធម្មាគុសយោ ច វិចិត្រធម្ម-
 ុសយោ ច អប្បបីនា គាមភាគុសយោ ច បដិយ-
 កុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនាពិ វ អប្បបីនាពិ
 វ តស្ស បុគ្គលស្ស គាមធានុយា ទីសុ ហេណាសុ
 តស្ស តត្ត អវិធ្មាគុសយោ ច មានុសយោ ច
 អប្បបីនា នោ ច តស្ស តត្ត គាមភាគុសយោ
 ច ធម្មាគុសយោ ច វិចិត្រធម្មាគុសយោ ច អប្បបីនា

អនុសយយមក៖ បហិនរោះ

[១៣២] បុគ្គលុណា មិនលេះបង់កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ មាននូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ វិចិកិច្ចានូស៊យ និធករភាពនូស៊យ កួនីឈើណា បុគ្គលុនោះ មិនលេះបង់អវិដ្ឋានូស៊យ កួនីឈើនោះ ប្រ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលុណា មិនលេះបង់អវិដ្ឋានូស៊យ កួនីឈើណា បុគ្គលុនោះ មិនលេះបង់កាមភាពនូស៊យ បដិយានូស៊យ មាននូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ វិចិកិច្ចានូស៊យ និធករភាពនូស៊យ កួនីឈើនោះប្រ ។ អនាគាមិបុគ្គលុនោះ មិនលេះបង់អវិដ្ឋានូស៊យ មាននូស៊យ និធករភាពនូស៊យ កួនីឈើបជាតុ និធកួនីអរបជាតុ នោះ តែអនាគាមិបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនលេះបង់ទិដ្ឋានូស៊យ និធ វិចិកិច្ចានូស៊យ កួនីឈើបជាតុ និធកួនីអរបជាតុនោះទេ តែកាមភាពនូស៊យ និធបដិយានូស៊យ មិនគូរពេល បាលេបង់ផែ បាទមិនលេះបង់ផែទេ បុគ្គលុនោះជន មិនលេះបង់អវិដ្ឋានូស៊យ និធមាននូស៊យ កួនីឈទនាតីរនោះ កួនីកាមជាតុ តែបុគ្គលុនោះ មិនមែនជាមិនលេះបង់កាមភាពនូស៊យ ទិដ្ឋានូស៊យ និធវិចិកិច្ចានូស៊យ កួនីឈទនាតីរនោះទេ

អភិជម្យបិជកេ យមកំ

បដិយាទុសយោ ច ករកតាទុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា
បហីតាតិ វ អប្បយហីតាតិ វ តស្សវ បុគ្គលស្សវ
ឌុឡាយ ហេណាយ តស្ស តត្ត អវិធាទុសយោ អប្ប-
យហីនោ នោ ច តស្ស តត្ត បដិយាទុសយោ ច ធនាទុ-
សយោ ច វិចិត្រិញ្ចាទុសយោ ច អប្បយហីនោ គាមកតា-
ធុសយោ ច មានាទុសយោ ច ករកតាទុសយោ ច
ន វត្ថុញ្ចា បហីតាតិ វ អប្បយហីតាតិ វ ទិន្នំ បុគ្គលាបំ
រួបធាតុយា អរួបធាតុយា តែសំ តត្ត អវិធាទុសយោ
ច មានាទុសយោ ច ករកតាទុសយោ ច អប្បយហីនោ
នោ ច តែសំ តត្ត ធនាទុសយោ ច វិចិត្រិញ្ចាទុសយោ
ច អប្បយហីនោ គាមកតាទុសយោ ច បដិយាទុស-
យោ ច ន វត្ថុញ្ចា បហីតាតិ វ អប្បយហីតាតិ វ
តែសំយោវ បុគ្គលាបំ គាមធាតុយា ទីសុ ហេណាសុ
តែសំ តត្ត អវិធាទុសយោ ច គាមកតាទុសយោ ច
មានាទុសយោ ច អប្បយហីនោ នោ ច តែសំ តត្ត
ធនាទុសយោ ច វិចិត្រិញ្ចាទុសយោ ច អប្បយហីនោ
បដិយាទុសយោ ច ករកតាទុសយោ ច ន វត្ថុញ្ចា
បហីតាតិ វ អប្បយហីតាតិ វ តែសំយោវ បុគ្គលាបំ

អភិធម្បបិធក យមក៖

តែបជិយានុស័យ និធករការានុស័យ មិនគ្មាល បាល់បង់ដៃ
 បានធនលេបង់ដៃ បុគ្គលនោះជន មិនលេបង់អវិជ្ជានុស័យ កូន
 ទុក្ខនៅនោះទេ តែបុគ្គលនោះ មិនមែនជាមិនលេបង់បជិយានុ-
 ស័យ ទិជ្ជានុស័យ និធវិបិកិច្ចានុស័យ កូនទុក្ខនៅនោះទេ តែ
 កាមការានុស័យ មានានុស័យ និធករការានុស័យ មិនគ្មាល
 បាល់បង់ដៃ បានធនលេបង់ដៃ បុគ្គលពីរពួកនោះ មិនលេបង់
 អវិជ្ជានុស័យ មានានុស័យ និធករការានុស័យ កូនរូបធាតុ និធកូន
 អរូបធាតុនោះ តែបុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបង់ទិជ្ជានុស័យ
 និធវិបិកិច្ចានុស័យ កូនរូបធាតុ និធកូនអរូបធាតុនោះទេ តែកាមការ-
 ានុស័យ និធបជិយានុស័យ មិនគ្មាល បាល់បង់ដៃ បានធនលេបង់
 បុគ្គលទាំងនោះជន មិនលេបង់អវិជ្ជានុស័យ កាម-
 ការានុស័យ និធមានានុស័យ កូននៅនោះពីនោះ កូនកាមធាតុ តែ
 បុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេបង់ទិជ្ជានុស័យ និធវិបិកិច្ចានុស័យ
 កូននៅនោះទេ តែបជិយានុស័យ និធករការានុស័យ មិនគ្មាល
 គ្មាល បាល់បង់ដៃ បានធនលេបង់ដៃ បុគ្គលទាំងនោះជន

អនុសយយមកេ បហើនវារោ

ឯក្សាយ នៅលាយ តែសំ តត្ត អិដ្ឋានុសយោ ច
 បដិយានុសយោ ច អប្បយីនា នោ ច តែសំ
 តត្ត ិដ្ឋានុសយោ ច វិចិគិញ្ជានុសយោ ច អប្ប-
 យីនា គាមភកានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 ករភកានុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនាតិ រ អប្ប-
 យីនាតិ រ ឃុច្ចិនស្ស រួបធានុយា អរូបធានុយា
 តស្ស តត្ត អិដ្ឋានុសយោ ច មានានុសយោ ច
 ិដ្ឋានុសយោ ច វិចិគិញ្ជានុសយោ ច ករភកានុ-
 សយោ ច អប្បយីនា គាមភកានុសយោ ច បដិ-
 យានុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនាតិ រ អប្បយី-
 នាតិ រ តស្សវ ឃុក្តលស្ស គាមធានុយា ទីសុ
 នៅលាសុ តស្ស តត្ត អិដ្ឋានុសយោ ច គាមភក-
 ានុសយោ ច មានានុសយោ ច ិដ្ឋានុសយោ ច
 វិចិគិញ្ជានុសយោ ច អប្បយីនា បដិយានុសយោ ច
 ករភកានុសយោ ច ន វត្ថុព្យ បហើនាតិ រ អប្ប-
 យីនាតិ រ តស្សវ ឃុក្តលស្ស ឯក្សាយ នៅលាយ
 តស្ស តត្ត អិដ្ឋានុបយោ ច បដិយានុសយោ ច
 ិដ្ឋានុសយោ ច វិចិគិញ្ជានុសយោ ច អប្បយីនា

អនុសយយមក៖ បហីនរោះ

មិនលេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ និធបដិយានុស៊យ កូដុខុកុដែនានោះ តែ
បុគ្គលទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេះបង់ទិជ្ជានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ
កូដុខុកុដែនានោះទេ តែកាមភាពានុស៊យ មានានុស៊យ និធករ-
ភាពានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេះបង់ផែ បាទិនលេះបង់ផែទេ
បុបុដ្ឋនោះ មិនលេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ
វិបិកិច្ចានុស៊យ និធករភាពានុស៊យ កូដុរុបធាតុ និធកូដុអរុបធាតុ
នោះទេ តែកាមភាពានុស៊យ និធបដិយានុស៊យ មិនគួរពេល ប
លេះបង់ផែ បាទិនលេះបង់ផែទេ បុគ្គលនោះជ័យ មិនលេះបង់អវិជ្ជា-
នុស៊យ កាមភាពានុស៊យ មានានុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិបិកិច្ចា-
នុស៊យ កូដុដែនាទីរនោះ កូដុកាមធាតុទេ តែបដិយានុស៊យ
និធករភាពានុស៊យ មិនគួរពេល បាលេះបង់ផែ បាទិនលេះបង់
ផែទេ បុគ្គលនោះជ័យ មិនលេះបង់អវិជ្ជានុស៊យ បដិយा-
នុស៊យ ទិជ្ជានុស៊យ និធវិបិកិច្ចានុស៊យ កូដុខុកុដែនានោះ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

គាយកតានុសយោ ច មានានុសយោ ច ករកតានុ-
សយោ ច ន វត្ថុព្រ បហីនាតិ វ អប្បបហីនាតិ វ ។

បហីនវាំ និធិតាំ^(១) ។

ឧប្បជ្ជនវាំ

[១៣៣] យស្ស គាយកតានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បដិយានុសយោ ឧប្បជ្ជតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស វ
បន បដិយានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស គាយកត-
ានុសយោ ឧប្បជ្ជតិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស គាយក-
តានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មានានុសយោ ឧប្បជ្ជ-
តិតិ ។ អាមណ្ឌា ។ យស្ស វ បន មានានុសយោ
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស គាយកតានុសយោ ឧប្បជ្ជតិតិ ។
អនាកាមិស្ស មានានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តស្ស
គាយកតានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ តិល្ប៉ា បុត្តិលានំ មាន-
ានុសយោ ច ឧប្បជ្ជតិ គាយកតានុសយោ ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ ។ (វត្ថារេត្ត^(២)) ។

១ ម. បហីនវាំ និធិតោ ។ ២ ម. វត្ថារេត្ត ។

អភិធម្បបិធក យមក:

តែកាមភាពនុស់យ មាននុស់យ និងករោភាពនុស់យ មិនគូរពេល
ចាល់បង់ផែ ចាមិនលំបង់ផែទេ ។

ចប់ បហើនរោះ ។

ឧប្បជ្ជនវោះ:

[១៣៣] កាមភាពនុស់យ របស់បុគ្គលុណា កើតឡើង បដិ-
យានុស់យ របស់បុគ្គលុនោះ កើតឡើងបុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ឡើត បដិយានុស់យ របស់បុគ្គលុណា កើតឡើង កាមភាពនុស់យ
របស់បុគ្គលុនោះ កើតឡើងបុ ។ អើ ។ កាមភាពនុស់យ របស់
បុគ្គលុណា កើតឡើង មាននុស់យ របស់បុគ្គលុនោះ កើតឡើងបុ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងឡើត មាននុស់យ របស់បុគ្គលុណា កើតឡើង
កាមភាពនុស់យ របស់បុគ្គលុនោះ កើតឡើងបុ ។ មាននុស់យ
របស់អនាគាមបុគ្គល កើតឡើង តែកាមភាពនុស់យ របស់អនាគាម-
បុគ្គលុនោះ មិនកើតឡើងទេ មាននុស់យ របស់បុគ្គល ៣ ពួក
កើតឡើងផែ កាមភាពនុស់យ កើតឡើងផែ ។ (បណ្តិត គប្បី
សម្រេច ឡើពិស្ងារផែបុះ) ។

អនុសយយមកេ ខប្បដ្ឋនវារេ

[៧៣៤] យស្ស គាមភាគនុសយោ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស បដិយានុសយោ នុប្បជ្ជតិតិ ។ អាមព្វា ។
 យស្ស រ បន បដិយានុសយោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 គាមភាគនុសយោ នុប្បជ្ជតិតិ ។ អាមព្វា ។
 យស្ស គាមភាគនុសយោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស មាន-
 នុសយោ នុប្បជ្ជតិតិ ។ អណាកាមិស្ស គាមភាគ-
 នុសយោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តស្ស មាននុសយោ
 នុប្បជ្ជតិ អរហាលោ គាមភាគនុសយោ ច នុប្បជ្ជតិ
 មាននុសយោ ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស រ បន
 មាននុសយោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស គាមភាគនុសយោ
 នុប្បជ្ជតិតិ ។ អាមព្វា ។ (វិត្តារេត្តា)

ខប្បដ្ឋនវារេ និងឯតំ ។

អនុសយយមក៖ ខប្បដ្ឋនវារ៖

[១៣៤] កាមភាគនុស៊យ របស់បុគ្គលិណា មិនកៅតទ្វីន
 បដិយានុស៊យ របស់បុគ្គលិណា៖ មិនកៅតទ្វីនបុ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត បដិយានុស៊យ របស់បុគ្គលិណា មិនកៅតទ្វីន កាមភ-
 គាគនុស៊យ របស់បុគ្គលិណា៖ មិនកៅតទ្វីនបុ ។ អើ ។ កាមភ-
 គាគនុស៊យ របស់បុគ្គលិណា មិនកៅតទ្វីន មានុស៊យ របស់
 បុគ្គលិណា៖ មិនកៅតទ្វីនបុ ។ កាមភគាគនុស៊យ របស់អនាគាមិបុគ្គល
 មិនកៅតទ្វីន តែមានុស៊យ របស់អនាគាមិបុគ្គលិណា៖ មិនមែនជា
 មិនកៅតទ្វីនទេ កាមភគាគនុស៊យ របស់ព្រះអរហន្ត មិនកៅតទ្វីនដែរ
 មានុស៊យ មិនកៅតទ្វីនដែរ ។ មួយយ៉ាងទៀត មានុស៊យ របស់
 បុគ្គលិណា មិនកៅតទ្វីន កាមភគាគនុស៊យ របស់បុគ្គលិណា៖ មិន
 កៅតទ្វីនបុ ។ អើ ។ (បណ្តុះតុប្បីសម្រេច ទ្វីតិស្សារដងបុះ) ។

ចប់ ខប្បដ្ឋនវារ៖ ។

ធាតុវារេ

[១៣៥]	កាមជាតុយា	ចុតស្ស	កាមជាតុ		
ឧបផ្ទិនស្ស ^(១)	កតិ	អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ	
អណុសយា	នានុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា ។	
កាមជាតុយា	ចុតស្ស	រួបជាតុ	ឧបផ្ទិនស្ស	កតិ	
អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	នានុសេន្ទិ	
កតិ	អណុសយា	កត្តា ។	កាមជាតុយា	ចុតស្ស	
អរួបជាតុ	ឧបផ្ទិនស្ស	កតិ	អណុសយា	អណុសេន្ទិ	
កតិ	អណុសយា	នានុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា ។
កាមជាតុយា	ចុតស្ស	ន	កាមជាតុ	ឧបផ្ទិនស្ស	
កតិ	អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	នានុ-
សេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា ។	កាមជាតុយា	
ចុតស្ស	ន	រួបជាតុ	ឧបផ្ទិនស្ស	កតិ	អណុសយា
អណុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	នានុសេន្ទិ	កតិ	អណុ-
សយា	កត្តា ។	កាមជាតុយា	ចុតស្ស	ន	អរួបជាតុ
ឧបផ្ទិនស្ស	កតិ	អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ	
អណុសយា	នានុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា ។	

១ និ. ឧប្បដ្ឋនស្ស ។

ធាតុវារៈ

[១៣៥] បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកាមជាតុ កាលទោះកើត
កួនកាមជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន មិន
ដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
ពាកកាមជាតុ កាលទោះកើត កួនអរបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេក
សម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន បែក
ធ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកាមជាតុ កាលទោះកើត
កួនអរបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន មិន
ដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
ពាកកាមជាតុ កាលទោះកើត កួនកំពមិនមែនជាកាមជាតុ មានអនុស៊យ
បុន្ទាន ដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រោះ អនុស៊យ
បុន្ទាន បែកធ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកាមជាតុ កាល
ទោះកើត កួនកំពមិនមែនជាអរបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រោះ
អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយ
ទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកាមជាតុ កាលទោះកើត កួន
កំពមិនមែនជាអរបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រោះ អនុស៊យ
បុន្ទាន មិនដេកសម្រោះ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទោ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

កាមជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន អរបជាតុ
 ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 កាមជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន អរបជាតុ
 ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 កាមជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន រួបជាតុ
 ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

[១៣៦] រួបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុ ឧបជ្ល-
 ួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
 នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ រួបជាតុយា
 ចុតស្ស កាមជាតុ ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុ-
 សយា កត្តា ។ រួបជាតុយា ចុតស្ស អរបជាតុ
 ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមជាតុ កាលទោះកើត ភូវកពមិនមែនជាកាម-
ជាតុ និងមិនមែនជាអរុបជាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដេកសម្បែនៅ
អនុស៊យបុន្យាន មិនដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកធ្លាយទោ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមជាតុ កាលទោះកើត ភូវកពមិនមែនជាកាមជាតុ
និងមិនមែនជាអរុបជាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ
បុន្យាន មិនដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកធ្លាយទោ ។ បុគ្គល
ដែលចូរត ចាកកាមជាតុ កាលទោះកើត ភូវកពមិនមែនជាកាមជាតុ
និងមិនមែនជាកាមជាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ
បុន្យាន មិនដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកធ្លាយទោ ។

[១៣៦] បុគ្គល ដែលចូរត ចាករុបជាតុ កាលទោះកើត
ភូវករុបជាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន មិន
ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកធ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែល
ចូរត ចាករុបជាតុ កាលទោះកើត ភូវកាមជាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន
ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន មិនដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន
បែកធ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាករុបជាតុ កាលទោះ
កើត ភូវកអរុបជាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ
បុន្យាន មិនដេកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកធ្លាយទោ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

រួបជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុ ឧបបង្រួនស្ស កតិ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។ រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ ឧប-
 បង្រួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
 នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ រួបជាតុយា
 ចុតស្ស ន អរួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស កតិ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុ-
 សយា កត្តា ។ រួបជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុ
 ន អរួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន អរួបជាតុ ឧប-
 បង្រួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
 នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ រួបជាតុយា
 ចុតស្ស ន គាមជាតុ ន រួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស
 កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុ-
 សេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

អភិធ្មាបិដក យមក៖

បុគ្គល ដែលចូរត ចាក្យបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមែនជាកាម-
ជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេក
សម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាក
្យបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមែនជារួបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន
ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែក
ធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាក្យបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិន
មែនជាអរូបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន
មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែល
ចូរត ចាក្យបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមែនជាកាមជាតុ និង
មិនមែនជាអរូបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យ
បុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល
ដែលចូរត ចាក្យបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិន
មែនជារួបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន
មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

[១៣៧] អរឃប្រាណុយា ចុតស្ស អរឃប្រាណាំ ឧប-
 បដ្ឋិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុ-
 សយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ អរឃ-
 ប្រាណុយា ចុតស្ស កាមប្រាណាំ ឧបបដ្ឋិនស្ស កតិ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។ អរឃប្រាណុយា ចុតស្ស រួបប្រាណាំ
 ឧបបដ្ឋិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 អរឃប្រាណុយា ចុតស្ស ន កាមប្រាណាំ ឧបបដ្ឋិនស្ស
 កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុ-
 សេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ អរឃប្រាណុយា
 ចុតស្ស ន រួបប្រាណាំ ឧបបដ្ឋិនស្ស កតិ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុ-
 សយា កត្តា ។ អរឃប្រាណុយា ចុតស្ស ន អរឃ-
 ប្រាណាំ ឧបបដ្ឋិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

[១៣៧] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអ្នរបជាតុ កាលទោះកើត
 កូនអ្នរបជាតុ មានអនុសំយបុន្យាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន
 មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន សែកឆ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែល
 ចូរត ចាកអ្នរបជាតុ កាលទោះកើត កូនកាមជាតុ មានអនុសំយ
 បុន្យាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយ
 បុន្យាន បែកឆ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអ្នរបជាតុ
 កាលទោះកើត កូនឃ្លឹបជាតុ មានអនុសំយបុន្យាន ដេកសម្រំនៅ អនុ-
 សំយបុន្យាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន បែកឆ្លាយទោ ។
 បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអ្នរបជាតុ កាលទោះកើត កូនកពមិនមែនជា
 កាមជាតុ មានអនុសំយបុន្យាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន មិន
 ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន បែកឆ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
 ចាកអ្នរបជាតុ កាលទោះកើត កូនកពមិនមែនជាអ្នរបជាតុ មានអនុសំយ
 បុន្យាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយ
 បុន្យាន បែកឆ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអ្នរបជាតុ កាល
 ទោះកើត កូនកពមិនមែនជាអ្នរបជាតុ មានអនុសំយបុន្យាន ដេកសម្រំនៅ
 អនុសំយបុន្យាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្យាន បែកឆ្លាយទោ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

អរឃបាតុយា	ចុតស្សូ	ន	គាមបាតុ	ន	អរឃបាតុ
ឧបបង្វិនស្សូ	កតិ		អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ
អណុសយា	នាញុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា	។
អរឃបាតុយា	ចុតស្សូ	ន	រួបបាតុ	ន	អរឃបាតុ
ឧបបង្វិនស្សូ	កតិ		អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ
អណុសយា	នាញុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា	។
អរឃបាតុយា	ចុតស្សូ	ន	គាមបាតុ	ន	រួបបាតុ
ឧបបង្វិនស្សូ	កតិ		អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ
អណុសយា	នាញុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា	។

[១៣៤]	ន	គាមបាតុយា	ចុតស្សូ	គាមបាតុ		
ឧបបង្វិនស្សូ	កតិ	អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ		
អណុសយា	នាញុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា	។	
ន	គាមបាតុយា	ចុតស្សូ	រួបបាតុ	ឧបបង្វិនស្សូ	កតិ	
អណុសយា	អណុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	នាញុសេន្ទិ		
កតិ	អណុសយា	កត្តា	។	ន	គាមបាតុយា	ចុតស្សូ
អរឃបាតុ	ឧបបង្វិនស្សូ	កតិ	អណុសយា	អណុសេន្ទិ		
កតិ	អណុសយា	នាញុសេន្ទិ	កតិ	អណុសយា	កត្តា	។

អភិធ្មុបិដក យមក:

បុគ្គល ដែលចូរ ចាកអ្នបជាតុ កាលទោភីត ក្តួនកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជាអ្នបជាតុ មានអនុស័យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅអនុស័យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន បែកធ្វាយទោ ។
បុគ្គល ដែលចូរ ចាកអ្នបជាតុ កាលទោភីត ក្តួនកពមិនមែនជាអ្នបជាតុ និងមិនមែនជាអ្នបជាតុ មានអនុស័យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅអនុស័យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន បែកធ្វាយទោ ។
បុគ្គល ដែលចូរ ចាកអ្នបជាតុ កាលទោភីត ក្តួនកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជាកាមជាតុ មានអនុស័យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅអនុស័យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន បែកធ្វាយទោ ។

[១៣៨] បុគ្គល ដែលចូរ ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ កាលទោភីត ក្តួនកាមជាតុ មានអនុស័យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន បែកធ្វាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរ ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ កាលទោភីត ក្តួនអ្នបជាតុ មានអនុស័យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន បែកធ្វាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរ ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ កាលទោភីត ក្តួនអ្នបជាតុ មានអនុស័យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស័យបុន្ទាន បែកធ្វាយទោ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារា

ន កាមជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ឧបបង្វែនស្ស
 គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ
 គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ចុតស្ស
 ន រួបជាតុ ឧបបង្វែនស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន កាមជាតុយា ចុតស្ស ន អរួបជាតុ ឧបបង្វែនស្ស
 គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ
 គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ចុតស្ស
 ន កាមជាតុ ន អរួបជាតុ ឧបបង្វែនស្ស គតិ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ
 គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ចុតស្ស
 ន រួបជាតុ ន អរួបជាតុ ឧបបង្វែនស្ស គតិ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ
 អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ចុតស្ស ន កា-
 មជាតុ ន រួបជាតុ ឧបបង្វែនស្ស គតិ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុ-
 សយា កត្តា ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវរ៖

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាការមធាតុ កាលទោះកើត ក្នុង
កពមិនមែនជាការមធាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យ
បុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល
ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាការមធាតុ កាលទោះកើត ក្នុងកពមិន
មែនជារូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន
មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
ចាកកពមិនមែនជាការមធាតុ កាលទោះកើត ក្នុងកពមិនមែនជារូបធាតុ មិនដេក
អរូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេក
សម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកព
មិនមែនជាការមធាតុ កាលទោះកើត ក្នុងកពមិនមែនជារូបធាតុ និងមិន
មែនជារូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន
មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែល
ចូរត ចាកកពមិនមែនជាការមធាតុ កាលទោះកើត ក្នុងកពមិនមែនជា
ការមធាតុ មិនមែនជារូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុ-
ស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

[១៣៥] ន រួបជាតុយា ចុតស្ស កាមជាតុ
 ឧបបង្វិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុ-
 សយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន រួប-
 ជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុ ឧបបង្វិនស្ស កតិ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស អរួបជាតុ
 ឧបបង្វិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុ-
 សយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន រួប-
 ជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ឧបបង្វិនស្ស កតិ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន
 រួបជាតុ ឧបបង្វិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
 កត្តា ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន អរួបជាតុ
 ឧបបង្វិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

អភិធម្ពបិដក យមក៖

[១៣៩] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជារូបធាតុ
 កាលទៅកៅតិត ក្នុងកាមណាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដោកសម្បែនៅ
 អនុស៊យបុន្យាន មិនដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកឆ្លាយទៅ ។
 បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជារូបធាតុ កាលទៅកៅតិត ក្នុង
 រូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន មិនដោក
 សម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកឆ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
 ចាកកពមិនមែនជារូបធាតុ កាលទៅកៅតិត ក្នុងអរូបធាតុ មានអនុស៊យ
 បុន្យាន ដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន មិនដោកសម្បែនៅ អនុស៊យ
 បុន្យាន បែកឆ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជា
 រូបធាតុ កាលទៅកៅតិត ក្នុងកពមិនមែនជាកាមណាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន
 ដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន មិនដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែក
 ឆ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជារូបធាតុ កាល
 ទៅកៅតិត ក្នុងកពមិនមែនជារូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដោកសម្បែនៅ
 អនុស៊យបុន្យាន មិនដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកឆ្លាយទៅ ។
 បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជារូបធាតុ កាលទៅកៅតិត ក្នុងកព
 មិនមែនជារូបធាតុ មានអនុស៊យបុន្យាន ដោកសម្បែនៅ អនុស៊យ
 បុន្យាន មិនដោកសម្បែនៅ អនុស៊យបុន្យាន បែកឆ្លាយទៅ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុំ ន អរូបជាតុំ
ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុ-
សយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន
រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុំ ន អរូបជាតុំ ឧប-
ជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន រួបជាតុយា
ចុតស្ស ន គាមជាតុំ ន រួបជាតុំ ឧបជ្លួនស្ស
កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ
កតិ អណុសយា កត្តា ។

[១៤០] ន អរូបជាតុយា ចុតស្ស គាមជាតុំ
ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
ន អរូបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុំ ឧបជ្លួនស្ស
កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុ-
សេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន អរូបជាតុ-
យា ចុតស្ស អរូបជាតុំ ឧបជ្លួនស្ស កតិ អណុ-
សយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ

អនុសយយមក៖ ធាតុវរៈ

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាយបជាតុ កាលទោកើត ភូជកព
មិនមែនជាកាមជាតុ មិនមែនជាអរូបជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេក
សម្រេន អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន បែកឆ្លាយ
ទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាយបជាតុ កាលទោកើត
ភូជកពមិនមែនជាយបជាតុ និងមិនមែនជាអរូបជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន
ដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន
បែកឆ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាយបជាតុ
កាលទោកើត ភូជកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជាយបជាតុ
មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រេន
អនុសំយបុន្ទាន បែកឆ្លាយទោ ។

[១២០] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាអរូបជាតុ
កាលទោកើត ភូជកាមជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រេន
អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន បែកឆ្លាយទោ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាអរូបជាតុ កាលទោកើត ភូជ
រូបជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន មិន
ដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន បែកឆ្លាយទោ ។ បុគ្គល ដែល
ចូរត ចាកកពមិនមែនជាអរូបជាតុ កាលទោកើត ភូជអរូបជាតុ មាន
អនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រេន អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រេន

អភិធម្យបិដកេ យមកំ

កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន អរបធាតុយា ចុតស្ស ន
 គាមធាតុំ ឧបបង្វែនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន អរបធាតុយា ចុតស្ស ន រួបធាតុំ ឧបបង្វែនស្ស
 កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុ-
 សេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន អរបធាតុយា
 ចុតស្ស ន អរបធាតុំ ឧបបង្វែនស្ស កតិ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា កត្តា ។ ន អរបធាតុយា ចុតស្ស
 ន គាមធាតុំ ន អរបធាតុំ ឧបបង្វែនស្ស កតិ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។ ន អរបោតុយា ចុតស្ស ន
 រួបធាតុំ ន អរបោតុំ ឧបបង្វែនស្ស កតិ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។ ន អរបោតុយា ចុតស្ស ន
 គាមធាតុំ ន រួបោតុំ ឧបបង្វែនស្ស កតិ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។

អភិធម្បបិដក យមក:

អនុស៊យបុន្តាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរព ចាកកតមិនមែន
ជាមួយបាទ កាលទោកេត ក្នុងកតមិនមែនជាកាមបាទ មានអនុស៊យ
បុន្តាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ
បុន្តាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរព ចាកកតមិនមែនជា
មួយបាទ កាលទោកេត ក្នុងកតមិនមែនជាមួយបាទ មានអនុស៊យ
បុន្តាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន
បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរព ចាកកតមិនមែនជាមួយបាទ កាល
ទោកេត ក្នុងកតមិនមែនជាកាមបាទ និងមិនមែនជាមួយបាទ មាន
អនុស៊យបុន្តាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុ-
ស៊យបុន្តាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរព ចាកកតមិនមែន
ជាមួយបាទ កាលទោកេត ក្នុងកតមិនមែនជាមួយបាទ និងមិនមែនជា
មួយបាទ មានអនុស៊យបុន្តាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន មិន
ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរព
ចាកកតមិនមែនជាមួយបាទ កាលទោកេត ក្នុងកតមិនមែនជាកាមបាទ
មិនមែនជាមួយបាទ មានអនុស៊យបុន្តាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន
មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្តាន បែកធ្លាយទៅ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

[១៤១] ន គាមធាតុយា ន អរបធាតុយា ចុតស្ស
 គាមធាតុ ឧបបញ្ជួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន គាមធាតុយា ន អរបធាតុយា ចុតស្ស រួបធាតុ
 ឧបបញ្ជួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន គាមធាតុយា ន អរបធាតុយា ចុតស្ស អរប-
 ធាតុ ឧបបញ្ជួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន គាមធាតុយា ន អរបធាតុយា ចុតស្ស ន គាម-
 ធាតុ ឧបបញ្ជួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន គាមធាតុយា ន អរបធាតុយា ចុតស្ស ន រួបធាតុ
 ឧបបញ្ជួនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

[១២១] បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតពមិនមេនជាកាមជាតុ
 និងមិនមេនជាអរូបជាតុ កាលទោកើត ភូជកាមជាតុ មានអនុសំយ
 បុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយ
 បុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតពមិនមេនជា
 កាមជាតុ មិនមេនជាអរូបជាតុ កាលទោកើត ភូជរូបជាតុ មាន
 អនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ
 អនុសំយបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតពមិន
 មេនជាកាមជាតុ និងមិនមេនជាអរូបជាតុ កាលទោកើត ភូជអរូប-
 ជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន មិនដេក
 សម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាក
 តពមិនមេនជាកាមជាតុ និងមិនមេនជាអរូបជាតុ កាលទោកើត ភូជកត
 មិនមេនជាកាមជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន
 មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែល
 ចូរត ពាកតពមិនមេនជាកាមជាតុ និងមិនមេនជាអរូបជាតុ កាល
 ទោកើត ភូជកតពមិនមេនជាកាមជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ
 អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុសំយបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

ន កាមជាតុយា ន អរឃជាតុយា ចុតស្ស ន អរ-
បជាតុ ឧបជ្ជនស្ស គតិ អណុសយា អណុសនិ
គតិ អណុសយា នានុសនិ គតិ អណុសយា កត្តា ។
ន កាមជាតុយា ន អរឃជាតុយា ចុតស្ស ន
កាមជាតុ ន អរឃជាតុ ឧបជ្ជនស្ស គតិ អណុ-
សយា អណុសនិ គតិ អណុសយា នានុសនិ គតិ
អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ន អរឃជាតុយា
ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន អរឃជាតុ ឧបជ្ជនស្ស គតិ
អណុសយា អណុសនិ គតិ អណុសយា នានុសនិ
គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ន
អរឃជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន រួបជាតុ
ឧបជ្ជនស្ស គតិ អណុសយា អណុសនិ គតិ
អណុសយា នានុសនិ គតិ អណុសយា កត្តា ។

[១៤២] ន រួបជាតុយា ន អរឃជាតុយា ចុតស្ស
កាមជាតុ ឧបជ្ជនស្ស គតិ អណុសយា អណុសនិ
គតិ អណុសយា នានុសនិ គតិ អណុសយា កត្តា ។

អភិធម្បបិដក យមក:

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ កាលទោកើត កុំដឹកពមិនមែនជាអ្យបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ កាលទោកើត កុំដឹកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ កាលទោកើត កុំដឹកពមិនមែនជាអ្យបជាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ កាលទោកើត កុំដឹកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។

[១២៦] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាអ្យបជាតុ និងមិនមែនជាអ្យបជាតុ កាលទោកើត កុំដឹកកាមណាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដេកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុ
 ឧបបញ្ជិនស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។

 ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស អរួបជាតុ
 ឧបបញ្ជិនស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ
 អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន
 រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ
 ឧបបញ្ជិនស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុ-
 សយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន
 រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ
 ឧបបញ្ជិនស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុ-
 សយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន
 រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន អរួបជាតុ
 ឧបបញ្ជិនស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុ-
 សយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុំ
 ន អរួបជាតុំ ឧបបង្រិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។
 ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួប-
 ជាតុំ ន អរួបជាតុំ ឧបបង្រិនស្ស កតិ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
 កត្តា ។ ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស
 ន គាមជាតុំ ន រួបជាតុំ ឧបបង្រិនស្ស កតិ អណុស-
 យា អណុសេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ
 អណុសយា កត្តា ។

[១៤៣] ន គាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស
 គាមជាតុំ ឧបបង្រិនស្ស កតិ អណុសយា អណុ-
 សេន្ទិ កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា
 កត្តា ។ ន គាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស
 រួបជាតុំ ឧបបង្រិនស្ស កតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ កតិ អណុសយា កត្តា ។

អភិធម្បបិដក យមក:

បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកពមិនមែនជារុបធាតុ និងមិនមែនជាអរុបធាតុ
កាលទៅកើត កុំដឹកព មិនមែនជាកាមធាតុ និងមិនមែនជាអរុបធាតុ
មានអនុស៊ីយបុន្ទាន ដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន មិនដោកសម្រេញ
អនុស៊ីយបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកពមិន
មែនជារុបធាតុ និងមិនមែនជាអរុបធាតុ កាលទៅកើត កុំដឹកពមិន
មែនជារុបធាតុ និងមិនមែនជាអរុបធាតុ មានអនុស៊ីយបុន្ទាន ដោក
សម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន មិនដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន បែក
ធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកពមិនមែនជារុបធាតុ និង
មិនមែនជាអរុបធាតុ កាលទៅកើត កុំដឹកពមិនមែនជាកាមធាតុ និង
មិនមែនជារុបធាតុ មានអនុស៊ីយបុន្ទាន ដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន
មិនដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។

[១២៣] បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកពមិនមែនជាកាមធាតុ
និងមិនមែនជារុបធាតុ កាលទៅកើត កុំដឹកកាមធាតុ មានអនុស៊ីយ
បុន្ទាន ដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន មិនដោកសម្រេញ អនុ-
ស៊ីយបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកកព
មិនមែនជាកាមធាតុ និងមិនមែនជារុបធាតុ កាលទៅកើត កុំដឹករប-
ធាតុ មានអនុស៊ីយបុន្ទាន ដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន
មិនដោកសម្រេញ អនុស៊ីយបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

ន កាមណាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស អរូបជាតុ
ឧបផ្ទើល្លស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុស-
យា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។ ន កាម-
ជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ
ឧបផ្ទើល្លស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ
អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។
ន កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួប-
ជាតុ ឧបផ្ទើល្លស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ គតិ
អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា កត្តា ។
ន កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន
អរូបជាតុ ឧបផ្ទើល្លស្ស គតិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ អណុសយា
កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន
កាមជាតុ ន អរូបជាតុ ឧបផ្ទើល្លស្ស គតិ អណុ-
សយា អណុសេន្ទិ គតិ អណុសយា នានុសេន្ទិ គតិ
អណុសយា កត្តា ។ ន កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា
ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន អរូបជាតុ ឧបផ្ទើល្លស្ស

អនុសយយមក៖ ធាតុវរៈ

បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាលទៅកើត កួនអរូបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាតមិនមែនជាកាមជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដោក សម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយ ទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែន ជារូបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាតមិនមែនជារូបជាតុ មានអនុស៊យ បុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាត មិនមែនជាមូរបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន មិនដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជាមូរបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាតមិនមែនជារូបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាតមិនមែន ជាកាមជាតុ និងមិនជាមូរបជាតុ មានអនុស៊យបុន្ទាន ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យបុន្ទាន បែកធ្វាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកតមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាតមិនមែនជារូបជាតុ និងមិនមែនជាមូរបជាតុ កាលទៅកើត កួនកាតមិនមែនជារូបជាតុ និងមិនមែនជាមូរបជាតុ

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

កតិ អនុសយា អនុសេន្តិ កតិ អនុសយា នាន-
សេន្តិ កតិ អនុសយា កត្តា ។ ន កាមណា-
គុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមណាតុ ន រួប-
ជាតុ ឧបបង្វិនស្ស កតិ អនុសយា អនុសេន្តិ កតិ
អនុសយា នានសេន្តិ កតិ អនុសយា កត្តា ។

[១៤៤] កាមណាតុយា ចុតស្ស កាមណាតុ
ឧបបង្វិនស្ស កស្សបិ សត្ត អនុសយា អនុសេន្តិ
កស្សបិ បញ្ញ អនុសយា អនុសេន្តិ^(១) អនុសយា
កត្តា នតិ ។ កាមណាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុ ឧបបង្វ-
ិនស្ស កស្សបិ សត្ត អនុសយា អនុសេន្តិ កស្សបិ
បញ្ញ អនុសយា អនុសេន្តិ កស្សបិ តយោ អនុសយា
អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នតិ ។ កាមណាតុយា
ចុតស្ស អរួបជាតុ ឧបបង្វិនស្ស កស្សបិ សត្ត អនុ-
សយា អនុសេន្តិ កស្សបិ បញ្ញ អនុសយា អនុសេន្តិ
កស្សបិ តយោ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា

១ និ. ឯកត្តននុវត្ត កស្សបិ តយោ អនុសយា អនុសេន្តិ ។

អភិធម្ពបិដក យមក:

មានអនុសំយបុន្ទាន ដេកសម្រោះ អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រោះ
អនុសំយបុន្ទាន បែកធ្លាយទៅ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកព
មិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាផ្យបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិន
មែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាផ្យបជាតុ មានអនុសំយបុន្ទាន ដេក
សម្រោះ អនុសំយបុន្ទាន មិនដេកសម្រោះ អនុសំយបុន្ទាន
បែកធ្លាយទៅ ។

[១៤៤] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមណាតុ កាលទៅកើត
ក្នុងកាមណាតុ ឬ៖មានអនុសំយ ៣^(១) ដេកសម្រោះ ឬ៖មានអនុសំយ
៥^(២) ដេកសម្រោះ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមណាតុ កាលទៅកើត ក្នុងរបជាតុ ឬ៖
មានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រោះ ឬ៖មានអនុសំយ ៥ ដេកសម្រោះ
ឬ៖មានអនុសំយ ៣^(៣) ដេកសម្រោះ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ
មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមណាតុ កាលទៅកើត ក្នុង
អរូបជាតុ ឬ៖មានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រោះ ឬ៖មានអនុសំយ ៥ ដេក
សម្រោះ ឬ៖មានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រោះ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ

១ បានដល់បុច្ចផន ។ ២ បានដល់សោតាបន្ទបុគ្គល និងសកទាតាមិបុគ្គល ព្រោះ
ទិន្នន័យសំយ និងវិចិកិថ្នានុសំយ បុគ្គលពីរពុកនោះបានលេបង់ហើយ នៅមានតែអនុសំយ ៥
ក្រោពីនេះ បីណ្ឌាងោះ (អដ្ឋកម្រា) ។

៣ បានដល់អនាតាមិបុគ្គល ព្រោះអនុសំយ ៥ យ៉ាង គឺ កាមភានុសំយ ១ បដិយ-
នុសំយ ១ ទិន្នន័យសំយ ១ វិចិកិថ្នានុសំយ ១ លោកបានលេបង់ប្រសិទ្ធភោះហើយ នៅមានតែ
អនុសំយ ៣ យ៉ាង ក្រោពីនេះបីណ្ឌាងោះ (អដ្ឋកម្រា) ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារា

នត្តិ ។ គាមជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុ ខបប-
 ផ្លលស្ស កស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ
 បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អណុ-
 សយា អណុសេន្តិ អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។ គា-
 មជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ ខបបផ្លលស្ស កស្សចិ
 សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អណុស-
 យា អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្តិ
 អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។ គាមជាតុយា ចុតស្ស ន
 អរូបជាតុ ខបបផ្លលស្ស កស្សចិ សត្ត អណុសយា
 អណុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្តិ
 កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្តិ អណុស-
 យា កដ្ឋា នត្តិ ។ គាមជាតុយា ចុតស្ស ន
 គាមជាតុ ន អរូបជាតុ ខបបផ្លលស្ស កស្សចិ
 សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អណុ-
 សយា អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អណុសយា
 អណុសេន្តិ អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។ គាមជាតុយា
 ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន អរូបជាតុ ខបបផ្លលស្ស
 កស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ
 អណុសយា អណុសេន្តិ អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមជាតិ
 កាលទោកើត ភូវកត មិនមែនជាកាមជាតិ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
 ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
 ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។
 បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមជាតិ កាលទោកើត ភូវកតមិនមែន
 ជារួបជាតិ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥
 ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ
 ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាម-
 ជាតិ កាលទោកើត ភូវកតមិនមែនជាអរូបជាតិ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
 ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
 ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។
 បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមជាតិ កាលទោកើត ភូវកតមិនមែនជា
 កាមជាតិ និងមិនមែនជាអរូបជាតិ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ
 ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ
 អនុស៊យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែល
 ចូរត ចាកកាមជាតិ កាលទោកើត ភូវកតមិនមែនជារួបជាតិ និង
 มិនមែនជាអរូបជាតិ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុ-
 ស៊យ ៥ ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

គាមចាតុយា ចុតស្ស ន គាមចាតុ ន រួបចាតុ
ឧបបង្គនស្ស កស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ
កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ
អណុសយា អណុសេន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។

[៧៤៥] រួបចាតុយា ចុតស្ស រួបចាតុ ឧបប-
ង្គនស្ស កស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ
បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អណុ-
សយា អណុសេន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ រួបចាតុ-
យា ចុតស្ស គាមចាតុ ឧបបង្គនស្ស សត្តី អណុ-
សយា អណុសេន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ រួប-
ចាតុយា ចុតស្ស អរួបចាតុ ឧបបង្គនស្ស កស្សចិ
សត្ត អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា
អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្តិ
អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ រួបចាតុយា ចុតស្ស
ន គាមចាតុ ឧបបង្គនស្ស កស្សចិ សត្ត
អណុសយា អណុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា
អណុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្តិ

អភិធម្បបិដក យមក:

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកាមជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមេន
ជាកាមជាតុ និងមិនមេនជារូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនោ
ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនោ
អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។

[១៤៥] បុគ្គល ដែលចូរត ចាករូបជាតុ កាលទោកើត
ក្នុងរូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥
ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនោ អនុស៊យ ដែលបែក
ឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាករូបជាតុ កាល
ទោកើត ក្នុងកាមជាតុ មានអនុស៊យតែ ៣^(១) បុណ្ណោះ ដោកសម្ឃំ
នោ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល
ដែលចូរត ចាករូបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងអរូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ
៣ ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុស៊យ
៣ ដោកសម្ឃំនោ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាករូបជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមេន
ជាកាមជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុ-
ស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនោ

១ បានដល់អនុស៊យរបស់បុគ្គល ព្រោះអិយសាក់ដែលចូរតចាករូបជាតុហើយ ទោកើត
ក្នុងកាមជាតុឡើត មិនមានឡើយ ឬបុគ្គលដែលចូរតចាកអរូបជាតុ ទោកើតក្នុងកាមជាតុ
កំដួងត្រាដែរ (អដ្ឋកថា) ។

អនុសយយមក់ ធាតុភាព

អនុសយ កត្តា នត្តិ ។ រួបជាតុយ ចុតស្ស ន
 រួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស កស្សចិ សត្ត អនុសយ
 អនុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អនុសយ អនុសេន្តិ អនុសយ
 កស្សចិ តយោ អនុសយ អនុសេន្តិ អនុសយ
 កត្តា នត្តិ ។ រួបជាតុយ ចុតស្ស ន អរួបជាតុ
 ឧបបង្រួនស្ស កស្សចិ សត្ត អនុសយ អនុសេន្តិ
 កស្សចិ បញ្ញ អនុសយ អនុសេន្តិ កស្សចិ តយោ
 អនុសយ អនុសេន្តិ អនុសយ កត្តា នត្តិ ។ រួបជាតុ-
 យ ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន រួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស
 កស្សចិ សត្ត អនុសយ អនុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ
 អនុសយ អនុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អនុសយ
 អនុសេន្តិ អនុសយ កត្តា នត្តិ ។ រួបជាតុ-
 យ ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន អរួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស សត្វ់
 អនុសយ អនុសេន្តិ អនុសយ កត្តា នត្តិ ។ រួបជាតុ-
 យ ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន រួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស
 កស្សចិ សត្ត អនុសយ អនុសេន្តិ កស្សចិ បញ្ញ
 អនុសយ អនុសេន្តិ កស្សចិ តយោ អនុសយ
 អនុសេន្តិ អនុសយ កត្តា នត្តិ ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវរៈ

អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតែ
ចាក្យបជាតុ កាលទោះកៅត ភូវកណ្ឌមិនមែនជារួបជាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣
ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣
ដោកសម្បែនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល
ដែលចូរតែ ចាក្យបជាតុ កាលទោះកៅត ភូវកណ្ឌមិនមែនជាអរួបជាតុ
ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្បែនៅ
ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្បែនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ
មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតែ ចាក្យបជាតុ កាលទោះកៅត
ភូវកណ្ឌមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារួបជាតុ ខ្លះមានអនុសំយ
៣ ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុសំយ
៣ ដោកសម្បែនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។
បុគ្គល ដែលចូរតែ ចាក្យបជាតុ កាលទោះកៅត ភូវកណ្ឌមិនមែន
ជារួបជាតុ និងមិនមែនជាអរួបជាតុ មានអនុសំយតែ ៣ បុណ្យ៖
ដោកសម្បែនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល
ដែលចូរតែ ចាក្យបជាតុ កាលទោះកៅត ភូវកណ្ឌមិនមែនជាកាមជាតុ
និងមិនមែនជារួបជាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុ-
សំយ ៥ ដោកសម្បែនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្បែនៅ អនុ-
សំយ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

[១៧៦] អរឃបាតុយា ចុតស្ស អរឃបាតំ ឧ-
 បបង្វន្តស្ស កស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសន្តិ
 កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសន្តិ កស្សចិ តយោ
 អណុសយា អណុសន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។
 អរឃបាតុយា ចុតស្ស កាមបាតំ ឧបបង្វន្តស្ស
 សត្តវ អណុសយា អណុសន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។
 អរឃបាតុយា ចុតស្ស រឃបាតុយា ឧបត្តិ នាម នត្តិ ។
 ហោដ្ឋា ឧបបង្វមានោ កាមបាតំយោ ឧបបង្វតិ
 សត្តវ អណុសយា អណុសន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។
 អរឃបាតុយា ចុតស្ស ន កាមបាតំ ឧបបង្វន្តស្ស
 កស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសន្តិ កស្សចិ បញ្ញ
 អណុសយា អណុសន្តិ កស្សចិ តយោ អណុសយា
 អណុសន្តិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ អរឃបាតុយា
 ចុតស្ស ន រឃបាតំ ឧបបង្វន្តស្ស កស្សចិ សត្ត
 អណុសយា អណុសន្តិ កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា
 អណុសន្តិ កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសន្តិ

អភិធម្ពបិដក យមក៖

[១៤៦] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអវូបជាតុ កាលទោកេត កូនីអវូបជាតុ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអវូបជាតុ កាលទោកេត កូនីកាមជាតុ មានអនុស៊យតែ ៣ បុណ្យោះ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអវូបជាតុ ឈ្មោះថា ទោកេត កូនីរូបជាតុ មិនមានទ្វីយ^(១) ។ បុគ្គលនោះ កាលទោកេត កូនីខាន់ក្រាមរំម៉ឺនកេត តែកូនីកាមជាតុ មានអនុស៊យតែ ៣ បុណ្យោះ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអវូបជាតុ កាលទោកេត កូនីកពមិនម៉ឺនជាកាមជាតុ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកអវូបជាតុ កាលទោកេត កូនីកពមិនម៉ឺនជាការូបជាតុ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខែមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ។

^(១) ព្រោះបុគ្គលនេះ មិនមានរូបារចនាស្ថាន ដែលជាបោតុឡើសម្រោចនូវខែបត្តិ តើបនិសនិត្តិ (អង្វិកថា) ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

អនុសយា កត្តា នត្តិ ។ អរូបធានុយា ចុតស្សី ន
 អរូបធាតុ ឧបបង្វិនស្សី សត្វ់ អនុសយា អនុសេន្តិ
 អនុសយា កត្តា នត្តិ ។ អរូបធានុយា ចុតស្សី
 ន កាមធានុយា ន អរូបធានុយា ឧបបត្តិ នាម
 នត្តិ ។ ហោដ្ឋា ឧបបង្វិមានោ កាមធាតុយេរ ឧបបង្វិតិ
 សត្វ់ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នត្តិ ។
 អរូបធានុយា ចុតស្សី ន រួបធាតុ ន អរូបធាតុ
 ឧបបង្វិនស្សី សត្វ់ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា
 កត្តា នត្តិ ។ អរូបធានុយា ចុតស្សី ន កាមធានុ
 ន រួបធាតុ ឧបបង្វិនស្សី កស្សិចិ សត្តិ អនុសយា
 អនុសេន្តិ កស្សិចិ បញ្ញា អនុសយា អនុសេន្តិ កស្សិចិ
 តយោ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នត្តិ ។

[១៤៧] ន កាមធានុយា ចុតស្សី កាមធាតុ ឧប-
 បង្វិនស្សី សត្វ់ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា
 នត្តិ ។ ន កាមធានុយា ចុតស្សី រួបធាតុ ឧបបង្វិនស្សី

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

អនុសំយ ដែលបែកជ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិច ចាកអូរបាទុ កាលទោកើត ភូជកពមិនមែនជាអូរបាទុ មានអនុសំយតែ ៣ បុណ្យារៈ ដេកសម្បែនទៅ អនុសំយ ដែលបែកជ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិច ចាកអូរបាទុ ឈ្មោះថា ទោកើត ភូជកពមិនមែនជាកាមជាទុ និងមិនមែនជាអូរបាទុ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គលនោះ កាលទោកើត ភូជខាងក្រោម រួមជំរឿត តែភូជកាមជាទុ មានអនុសំយតែ ៣ បុណ្យារៈ ដេកសម្បែនទៅ អនុសំយ ដែលបែកជ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិច ចាកអូរបាទុ កាលទោកើត ភូជកពមិនមែនជាអូរបាទុ និងមិនមែនជាអូរបាទុ មានអនុសំយតែ ៣ បុណ្យារៈ ដេកសម្បែនទៅ អនុសំយ ដែលបែកជ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិច ចាកអូរបាទុ កាលទោកើត ភូជកពមិនមែនជាកាមជាទុ និងមិនជាអូរបាទុ ឬ៖មានអនុសំយ ៣ ដេកសម្បែនទៅ ឬ៖មានអនុសំយ ៥ ដេកសម្បែនទៅ ឬ៖មានអនុសំយ ៣ ដេកសម្បែនទៅ អនុសំយ ដែលបែកជ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។

[១៤៧] បុគ្គល ដែលចូរតិច ចាកកព មិនមែនជាកាមជាទុ កាលទោកើត ភូជកាមជាទុ មានអនុសំយតែ ៣ បុណ្យារៈ ដេកសម្បែនទៅ អនុសំយ ដែលបែកជ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិច ចាកកព មិនមែនជាកាមជាទុ កាលទោកើត ភូជរបាទុ

អភិជ្ជមួយនឹងកែ យមកំ

កស្សចិ	សត្វ	អណុសយា	អណុសេន្តិ	កស្សចិ
បញ្ញ	អណុសយា	អណុសេន្តិ	កស្សចិ	តយោ
អណុសយា	អណុសេន្តិ	អណុសយា	កត្តា	នត្តិ ។ ន
គាមធាតុយា	ចុតស្ស	អរូបធាតុ	ឧបបង្រិនស្ស	
កស្សចិ	សត្វ	អណុសយា	អណុសេន្តិ	កស្សចិ បញ្ញ
អណុសយា	អណុសេន្តិ	កស្សចិ	តយោ	អណុសយា
អណុសេន្តិ	អណុសយា	កត្តា	នត្តិ ។ ន	គាមធាតុ-
គុយា	ចុតស្ស	ន	គាមធាតុ	ឧបបង្រិនស្ស
កស្សចិ	សត្វ	អណុសេន្តិ	កស្សចិ បញ្ញ	អណុសយា
អណុសយា	អណុសេន្តិ	កស្សចិ	តយោ	អណុសេន្តិ
អណុសយា	កត្តា	នត្តិ ។ ន	គាមធាតុយា	ចុតស្ស ន
អរូបធាតុ	ឧបបង្រិនស្ស	កស្សចិ	សត្វ	អណុសយា
អណុសេន្តិ	កស្សចិ	បញ្ញ	អណុសយា	អណុសេន្តិ
កស្សចិ	តយោ	អណុសយា	អណុសេន្តិ	អណុសយា
កត្តា	នត្តិ ។ ន	គាមធាតុយា	ចុតស្ស	ន អរូបធាតុ
ឧបបង្រិនស្ស	កស្សចិ	សត្វ	អណុសយា	អណុ-
អណុសេន្តិ	កស្សចិ	បញ្ញ	អណុសយា	អណុសេន្តិ
តយោ	អណុសយា	អណុសេន្តិ	អណុសយា	កត្តា នត្តិ ។

អភិធ្មបិដក យមក:

ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេនៅ
 ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ
 មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ
 កាលទៅកែវិត ក្នុងអ្នរបជាតុ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះ
 មានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ
 អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែល
 ចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ កាលទៅកែវិត ក្នុងកពមិនមែនជា
 កាមណាតុ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៥
 ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ អនុស័យ ដែល
 បែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែន
 ជាកាមណាតុ កាលទៅកែវិត ក្នុងកពមិនមែនជាអ្នរបជាតុ ខ្លះមានអនុស័យ
 ៣ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុ-
 ស័យ ៣ ដោកសម្រេនៅ អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមាន
 ឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ
 កាលទៅកែវិត ក្នុងកពមិនមែនជាអ្នរបជាតុ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោក
 สម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៣
 ដោកសម្រេនៅ អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។

អនុសយយមក់ ធាតុភាគា

ន កាមជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុំ ន អរបជាតុំ
 ឧបបង្វិនស្ស គស្សិ សត្វ អណុសយា អណុសនិ
 គស្សិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ គស្សិ តយោ
 អណុសយា អណុសនិ អណុសយា កដ្ឋានតិ ។ ន
 កាមជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុំ ន អរបជាតុំ
 ឧបបង្វិនស្ស សត្វ់ អណុសយា អណុសនិ អណុសយា
 កដ្ឋានតិ ។ ន កាមជាតុយា ចុតស្ស ន កាម-
 ជាតុំ ន រួបជាតុំ ឧបបង្វិនស្ស គស្សិ សត្វ អណុ-
 សយា អណុសនិ គស្សិ បញ្ញ អណុសយា អណុ-
 សនិ គស្សិ តយោ អណុសយា អណុសនិ អណុ-
 សយា កដ្ឋានតិ ។

[១៤៨] ន រួបជាតុយា ចុតស្ស កាមជាតុំ
 ឧបបង្វិនស្ស គស្សិ សត្វ អណុសយា អណុសនិ
 គស្សិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ អណុសយា
 កដ្ឋានតិ ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុំ ឧប-
 បង្វិនស្ស គស្សិ សត្វ អណុសយា អណុសនិ គស្ស-
 ិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ គស្សិ តយោ
 អណុសយា អណុសនិ អណុសយា កដ្ឋានតិ ។

អនុសញ្ញយមក៖ ធាតុវារ៖

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ កាលទោកើត ក្នុង
កពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជាអ្យូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៧
ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកព
មិនមែនជាអ្យូបជាតុ និងមិនមែនជាអ្យូបជាតុ មានអនុស៊យតែ ៧ បុណ្យការ៖
ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល
ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមែន
ជាកាមជាតុ និងមិនមែនជាអ្យូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៧ ដោកសម្រំនៅ
ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ
អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។

[១៤៨] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាអ្យូបជាតុ
កាលទោកើត ក្នុងកាមជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៧ ដោកសម្រំនៅ
ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ
មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាអ្យូបជាតុ
កាលទោកើត ក្នុងរួបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៧ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះ
មានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំ
នៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។

អភិធម្បបិដកេ យមកំ

ន រួបជាតុយា ចុតស្ស អរួបជាតុ ឧបបង្រៀនស្ស
 គស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ តយោ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា
 ចុតស្ស ន កាមជាតុ ឧបបង្រៀនស្ស គស្សចិ សត្វ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស
 ន រួបជាតុ ឧបបង្រៀនស្ស គស្សចិ សត្វ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុ-
 សេន្ទិ គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុ-
 សយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន
 អរួបជាតុ ឧបបង្រៀនស្ស គស្សចិ សត្វ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា
 កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ
 ន អរួបជាតុ ឧបបង្រៀនស្ស គស្សចិ សត្វ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា

អភិធម្ពបិធក យមក:

បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជារូបធាតុ កាលទោកើត ក្នុងអរប-
ធាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនៅ
ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ
មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជារូបធាតុ
កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមេនជាកាមធាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោក
សម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
ដោកសម្ឃំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។
បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជារូបធាតុ កាលទោកើត ក្នុងកព
មិនមេនជារូបធាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុ-
ស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ អនុស៊យ
ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត បាកកព
មិនមេនជារូបធាតុ កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមេនជារូបធាតុ ខ្លះ
មានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនៅ
ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ
មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជារូបធាតុ
កាលទោកើត ក្នុងកពមិនមេនជាកាមធាតុ និងមិនមេនជារូបធាតុ ខ្លះ
មានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្ឃំនៅ
ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្ឃំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ

អនុសយយមកេ ធាតុវាមា

នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន
 អរួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស គស្សចិ សត្ត អណុស-
 យា អណុសនិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ
 អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ចុតស្ស
 ន គាមជាតុ ន រួបជាតុ ឧបបង្រួនស្ស គស្សចិ
 សត្ត អណុសយា អណុសនិ គស្សចិ បញ្ញ អណុស-
 យា អណុសនិ គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុ-
 សនិ អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។

[១៤៥] ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស គាមជាតុ
 ឧបបង្រួនស្ស គស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសនិ
 គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ អណុសយា
 កដ្ឋា នត្តិ ។ ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុ
 ឧបបង្រួនស្ស គស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសនិ
 គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ គស្សចិ តយោ
 អណុសយា អណុសនិ អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។
 ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស អរួបជាតុ ឧប-
 បង្រួនស្ស គស្សចិ សត្ត អណុសយា អណុសនិ
 គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសនិ គស្សចិ
 តយោ អណុសយា អណុសនិ អណុសយា កដ្ឋា នត្តិ ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជារូប-
ជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមែនជារូបជាតុ និងមិនមែនជាម-
រូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥
ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកជាយទៅ មិនមានឡើយ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជារូបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុង
កពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុ-
ស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកជាយទៅ មិន
មានឡើយ ។

[១៤៩] បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាមរូបជាតុ
កាលទៅកើត ក្នុងកាមជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះ
មានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកជាយទៅ មិន
មានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាមរូបជាតុ កាល
ទៅកើត ក្នុងរូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុ-
ស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ
ដែលបែកជាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកព
មិនមែនជាមរូបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងរូបជាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
ដោកសម្រំនៅ អនុស៊យ ដែលបែកជាយទៅ មិនមានឡើយ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

ន អរុបាតុយា ចុតស្ស ន គាមាតុំ ឧបបង្រ-
ឆ្លស្ស កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ
បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ តយោ អណុ-
សយា អណុសេន្លិ អណុសយា កត្តា នតិ ។ ន អរុប-
ាតុយា ចុតស្ស ន រុបាតុំ ឧបបង្រឆ្លស្ស
កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ
បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ តយោ អណុ-
សយា អណុសេន្លិ អណុសយា កត្តា នតិ ។ ន
អរុបាតុយា ចុតស្ស ន អរុបាតុំ ឧបបង្រឆ្លស្ស
កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ បញ្ញ
អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ តយោ អណុសយា
អណុសេន្លិ អណុសយា កត្តា នតិ ។ ន អរុបាតុយា
ចុតស្ស ន គាមាតុំ ន អរុបាតុំ ឧបបង្រឆ្លស្ស
កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ បញ្ញ
អណុសយា អណុសេន្លិ កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុ-
សេន្លិ អណុសយា កត្តា នតិ ។ ន អរុបាតុយា
ចុតស្ស ន រុបាតុំ ន អរុបាតុំ ឧបបង្រឆ្លស្ស

អភិធ្មបិធក យមក:

បុគ្គល ដែលចូរ ចាកកព មិនមែនជាអរូបធាតុ កាលទៅកើត
 កូនកព មិនមែនជាកាមណាតុ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ
 ខ្លះមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោក
 សម្រំនៅ អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល
 ដែលចូរ ចាកកពមិនមែនជាអរូបធាតុ កាលទៅកើត កូនកពមិន
 មែនជាអរូបធាតុ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស័យ
 ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស័យ
 ដែលបែកធ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរ ចាក
 កពមិនមែនជាអរូបធាតុ កាលទៅកើត កូនកពមិនមែនជាអរូបធាតុ
 ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រំនៅ
 ខ្លះមានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិន
 มានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរ ចាកកពមិនមែនជាអរូបធាតុ
 កាលទៅកើត កូនកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអរូបធាតុ ខ្លះ
 មានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះ
 មានអនុស័យ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុស័យ ដែលបែកធ្លាយទៅ មិន
 มានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរ ចាកកពមិនមែនជាអរូបធាតុ
 កាលទៅកើត កូនកពមិនមែនជាអរូបធាតុ និងមិនមែនជាអរូបធាតុ

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ បញ្ញ
អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន អរ-
បជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុ ន រួបជាតុ ឧប-
បដ្ឋន្ទស្ស កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ
បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ តយោ អណុសយា
អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។

[១៤០] ន គាមជាតុយា ន អរបជាតុយា
ចុតស្ស គាមជាតុ ឧបបដ្ឋន្ទស្ស សត្វ់ អណុសយា
អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន គាមជាតុ-
យា ន អរបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុ ឧបបដ្ឋ-
ន្ទស្ស កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ
បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ តយោ អណុ-
សយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន
គាមជាតុយា ន អរបជាតុយា ចុតស្ស អរបជាតុ
ឧបបដ្ឋន្ទស្ស កស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ
កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ តយោ
អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្រំនៅ
អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិ
ចាកកពមិនមែនជាអ្យូបធាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមែនជាកាម-
ធាតុ និងមិនមែនជាអ្យូបធាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះ
មានអនុសំយ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ
អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។

[១៤០] បុគ្គល ដែលចូរតិ ចាកកពមិនមែនជាកាមធាតុ
និងមិនមែនជាអ្យូបធាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកាមធាតុ មានអនុសំយតែ
៣ បីណែនាំ ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិន
មានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិ ចាកកពមិនមែនជាកាមធាតុ
និងមិនមែនជាអ្យូបធាតុ កាលទៅកើត ក្នុងរបបធាតុ ខ្លះមានអនុ-
សំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមាន
អនុសំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមាន
ឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរតិ ចាកកពមិនមែនជាកាមធាតុ និង
មិនមែនជាអ្យូបធាតុ កាលទៅកើត ក្នុងអ្យូបធាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣
ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣
ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។

អភិធម្ពបិដកេ យមកំ

ន កាមជាតុយា ន អរបជាតុយា ចុតស្ស ន កាម-
ជាតុ ធបលផ្លូតស្ស គស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុ-
សេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ
តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។

ន កាមជាតុយា ន អរបជាតុយា ចុតស្ស ន
របជាតុ ធបលផ្លូតស្ស គស្សចិ សត្វ អណុសយា
អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ
គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា
កត្តា នត្តិ ។ ន កាមជាតុយា ន អរបជាតុយា
ចុតស្ស ន អរបជាតុ ធបលផ្លូតស្ស គស្សចិ សត្វ
អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា
អណុសេន្ទិ គស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ
អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន កាមជាតុយា ន
អរបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន អរបជាតុ
ធបលផ្លូតស្ស គស្សចិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ
គស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សចិ តយោ
អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។

អភិធ្មុបិដក យមក៖

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាការមធ្យាតុ និងមិនមែនជារួបធ្យាតុ
 កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមែនជាការមធ្យាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣
 ដោកសម្បែនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្បែនោ ខ្លះមាន
 អនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាការ-
 ម៉ាតុ និងមិនមែនជារួបធ្យាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមែនជារួបធ្យាតុ
 ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្បែនោ
 ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិន
 មានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាការម៉ាតុ និង
 មិនមែនជារួបធ្យាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមែនជារួបធ្យាតុ ខ្លះ
 មានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៥ ដោកសម្បែនោ
 ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាការម៉ាតុ
 និងមិនមែនជារួបធ្យាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមែនជាការម៉ាតុ
 និងមិនមែនជារួបធ្យាតុ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ ខ្លះមាន
 អនុស៊យ ៥ ដោកសម្បែនោ ខ្លះមានអនុស៊យ ៣ ដោកសម្បែនោ
 អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានទ្វីយ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

ន គាមជាតុយា ន អរបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតិ
 ន អរបជាតិ ឧបបង្ហើនស្ស សត្វ់ អណុសយា អណុ-
 សេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន គាមជាតុយា
 ន អរបជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតិ ន រួបជាតិ
 ឧបបង្ហើនស្ស កស្សិ សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កស្សិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សិ តយោ
 អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។

[១៨១] ន រួបជាតុយា ន អរបជាតុយា ចុតស្ស
 គាមជាតិ ឧបបង្ហើនស្ស កស្សិ សត្វ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ កស្សិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ន អរប-
 ជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតិ ឧបបង្ហើនស្ស កស្សិ
 សត្វ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សិ បញ្ញ អណុស-
 យា អណុសេន្ទិ កស្សិ តយោ អណុសយា អណុ-
 សេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុយា ន
 អរបជាតុយា ចុតស្ស អរបជាតិ ឧបបង្ហើនស្ស

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជាកាមជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមេនជាអ្យបជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ មានអនុសំយត់ ៣ បុណ្យោះ ដេកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅមិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជាកាមជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកពមិនមេនជាកាមជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដេកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅមិនមានឡើយ ។

[១៤១] បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជាអ្យបជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងកាមជាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដេកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅមិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជាអ្យបជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងរបជាតុ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដេកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដេកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកធ្លាយទៅមិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត បាកកពមិនមេនជាអ្យបជាតុ និងមិនមេនជាអ្យបជាតុ កាលទៅកើត ក្នុងអ្យបជាតុ

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

គស្សចិ សត្វ អនុសយា អនុសេន្តិ គស្សចិ បញ្ញ
 អនុសយា អនុសេន្តិ គស្សចិ តយោ អនុសយា
 អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុ-
 យា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន គាមជាតុំ ឧបបដ្ឋ-
 នូស្ស គស្សចិ សត្វ អនុសយា អនុសេន្តិ គស្សចិ
 បញ្ញ អនុសយា អនុសេន្តិ គស្សចិ តយោ អនុ-
 សយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន រួបជាតុ-
 យា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុំ ឧបបដ្ឋ-
 នូស្ស គស្សចិ សត្វ អនុសយា អនុសេន្តិ
 គស្សចិ បញ្ញ អនុសយា អនុសេន្តិ គស្សចិ
 តយោ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នត្តិ ។
 ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន អរួបជាតុំ
 ឧបបដ្ឋនូស្ស គស្សចិ សត្វ អនុសយា អនុសេន្តិ
 គស្សចិ បញ្ញ អនុសយា អនុសេន្តិ គស្សចិ
 តយោ អនុសយា អនុសេន្តិ អនុសយា កត្តា នត្តិ ។

អភិធម្បបិធក យមក:

ខែមានអនុស័យ ៧ ដោកសម្រេច ខែមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេច
 ខែមានអនុស័យ ៩ ដោកសម្រេច អនុស័យ ផែលបែកឆ្លាយទៅ
 មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ផែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាយបជាតុ
 និងមិនមែនជាយបជាតុ កាលទៅកើត កូន្តកពមិនមែនជាកាមជាតុ
 ខែមានអនុស័យ ៧ ដោកសម្រេច ខែមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេច
 ខែមានអនុស័យ ៩ ដោកសម្រេច អនុស័យ ផែលបែកឆ្លាយទៅ
 មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ផែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាយបជាតុ
 និងមិនមែនជាយបជាតុ កាលទៅកើត កូន្តកពមិនមែនជាយបជាតុ
 ខែមានអនុស័យ ៧ ដោកសម្រេច ខែមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេច
 ខែមានអនុស័យ ៩ ដោកសម្រេច អនុស័យ ផែលបែកឆ្លាយទៅ មិន
 មានឡើយ ។ បុគ្គល ផែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាយបជាតុ និង
 មិនមែនជាយបជាតុ កាលទៅកើត កូន្តកពមិនមែនជាយបជាតុ ខែមាន
 អនុស័យ ៧ ដោកសម្រេច ខែមានអនុស័យ ៥ ដោកសម្រេច ខែមាន
 អនុស័យ ៩ ដោកសម្រេច អនុស័យ ផែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារោ

ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា ចុតស្ស ន
 គាមជាតី ន អរួបជាតី ឧបបង្ហិតស្ស កស្សចិ
 សត្តិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា
 អណុសេន្ទិ កស្សចិ តយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 អណុសយា កដ្ឋានតិ ។ ន រួបជាតុយា ន អរួប-
 ជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតី ន អរួបជាតី ឧប-
 បង្ហិតស្ស កស្សចិ សត្តិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
 កស្សចិ បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា
 កដ្ឋានតិ ។ ន រួបជាតុយា ន អរួបជាតុយា
 ចុតស្ស ន គាមជាតី ន រួបជាតី ឧបបង្ហិតស្ស
 កស្សចិ សត្តិ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ
 បញ្ញ អណុសយា អណុសេន្ទិ កស្សចិ តយោ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កដ្ឋានតិ ។

[១៥២] ន គាមជាតុយា ន រួបជាតុយា
 ចុតស្ស កាមជាតី ឧបបង្ហិតស្ស សត្តិរ អណុ-
 សយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កដ្ឋានតិ ន ។

អនុសយយមក៖ ធាតុវារ៖

បុគ្គល ដែលចូរត ពាកភពមិនមែនជាយុបធានា និងមិនមែនជាយុបធានា
កាលទៅកើត កួនកពមិនមែនជាកាមធានា និងមិនមែនជាយុបធានា
ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោក
សម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែក
ឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកភពមិនមែន
ជាយុបធានា និងមិនមែនជាយុបធានា កាលទៅកើត កួនកពមិនមែន
ជាយុបធានា និងមិនមែនជាយុបធានា ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោកសម្រំ
នៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែក
ឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ពាកភពមិន
មែនជាយុបធានា និងមិនមែនជាយុបធានា កាលទៅកើត កួនកពមិន
មែនជាកាមធានា និងមិនមែនជាយុបធានា ខ្លះមានអនុសំយ ៣ ដោក
សម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៥ ដោកសម្រំនៅ ខ្លះមានអនុសំយ ៣
ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។
[១៥២] បុគ្គល ដែលចូរត ពាកភពមិនមែនជាកាមធានា និងមិន
មែនជាយុបធានា កាលទៅកើត កួនកាមធានា មានអនុសំយតែ ៣
បុណ្យៗ ដោកសម្រំនៅ អនុសំយ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានឡើយ ។

អភិធម្បបិធកេ យមកំ

ន កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស រួបជាតុយា ឧបត្ថិ នាម នត្តិ ។ ហោង្វា ឧបផ្លូមានោ
កាមជាតុយ់ ឧបផ្លូតិ សត្វ់ អណុសយា អណុ-
សន្តិ អណុសយា កង្វា នត្តិ ។ ន កាមជាតុយា
ន រួបជាតុយា ចុតស្ស អរួបជាតុ ឧបផ្លូនស្ស
កស្សបិ សត្វ អណុសយា អណុសន្តិ កស្សបិ បញ្ញ
អណុសយា អណុសន្តិ កស្សបិ តយោ អណុសយា
អណុសន្តិ អណុសយា កង្វា នត្តិ ។ ន កាមជាតុយា
ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ឧបផ្លូនស្ស
កស្សបិ សត្វ អណុសយា អណុសន្តិ កស្សបិ
បញ្ញ អណុសយា អណុសន្តិ កស្សបិ តយោ អណុ-
សយា អណុសន្តិ អណុសយា កង្វា នត្តិ ។ ន
កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ
ឧបផ្លូនស្ស កស្សបិ បត្តិ អណុសយា អណុសន្តិ
កស្សបិ បញ្ញ អណុសយា អណុសន្តិ កស្សបិ
តយោ អណុសយា អណុសន្តិ អណុសយា កង្វា នត្តិ ។

អភិធ្មុបិដក យមក៖

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ ហួរេះបា ទោកើត កុង្យរបជាតុ មិនមានឡើយ ។
 បុគ្គលនោះ កាលទោកើត កុង្យខាងក្រោម វមេសកើត តែ
 កុង្យកាមជាតុ អនុស៊យ មានតែ ៣ បុណ្យការ៖ ដេកសម្បែនៅ អនុ-
 ស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
 ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាលទោកើត
 កុង្យអរូបជាតុ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ ឬ៖មានអនុស៊យ ៥
 ដេកសម្បែនៅ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ អនុស៊យ ដែល
 បែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត ចាក
 កពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាលទោកើត កុង្យ
 កពមិនមែនជាកាមជាតុ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ ឬ៖មាន
 អនុស៊យ ៥ ដេកសម្បែនៅ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែនៅ
 អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។ បុគ្គល
 ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមជាតុ និងមិនមែនជារូបជាតុ កាល
 ទោកើត កុង្យកពមិនមែនជារូបជាតុ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣ ដេកសម្បែ-
 នៅ ឬ៖មានអនុស៊យ ៥ ដេកសម្បែនៅ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣ ដេក
 សម្បែនៅ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទោ មិនមានឡើយ ។

អនុសយយមកេ ធាតុវារា

ន កាមជាតុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន អរូប-
ជាតុ ឧបបង្វិនស្ស សត្វ់ អណុសយា អណុសេន្ទិ
អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន កាមជាតុយា ន
រួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុយា ន អរូប-
ជាតុយា ឧបបត្តិ នាម នត្តិ ។ ហោង្វា ឧបបង្វិម-
នោ កាមជាតុយ់ ឧបបង្វិតិ សត្វ់ អណុសយា
អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន កាមជា-
តុយា ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន រួបជាតុ ន
អរូបជាតុ ឧបបង្វិនស្ស សត្វ់ អណុសយា អណុ-
សេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។ ន កាមជាតុយា
ន រួបជាតុយា ចុតស្ស ន កាមជាតុ ន រួបជាតុ
ឧបបង្វិនស្ស គស្សិ សត្តិ អណុសយា អណុសេន្ទិ
គស្សិ បញ្ញា អណុសយា អណុសេន្ទិ គស្សិ
តិយោ អណុសយា អណុសេន្ទិ អណុសយា កត្តា នត្តិ ។
ធាតុវារំ និងិតំ ។

អនុសយយមកេ សត្តមំ

និងិតំ ។

យមកប្បករណំ បុរិមំ ។

អនុសយយមក: ធាតុវារ:

បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជារួបជាតុ
កាលទៅកើត ភូមិកពមិនមែនជាអរួបជាតុ មានអនុស៊យតែ ៧ បុណ្យាំ
ដេកសម្រោះ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល
ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជារួបជាតុ លេខាឃា
ទៅកើត ភូមិកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជាអរួបជាតុ មិន
មានទ្វីយ ។ បុគ្គលនោះ កាលទៅកើត ភូមិខាងក្រោម
រម៉ែនទៅកើត តើភូមិកាមណាតុ មានអនុស៊យតែ ៧ បុណ្យាំ ដេក
សម្រោះ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។
បុគ្គល ដែលចូរត ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជារួប-
ជាតុ កាលទៅកើត ភូមិកពមិនមែនជារួបជាតុ និងមិនមែនជាអ-
រួបជាតុ មានអនុស៊យតែ ៧ បុណ្យាំ ដេកសម្រោះ អនុស៊យ
ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។ បុគ្គល ដែលចូរត
ចាកកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជារួបជាតុ កាលទៅកើត
ភូមិកពមិនមែនជាកាមណាតុ និងមិនមែនជារួបជាតុ ឬ៖មានអនុស៊យ ៧
ដេកសម្រោះ ឬ៖មានអនុស៊យ ៥ ដេកសម្រោះ ឬ៖មានអនុស៊យ ៣
ដេកសម្រោះ អនុស៊យ ដែលបែកឆ្លាយទៅ មិនមានទ្វីយ ។

ចច់ ធាតុវារ: ។

ចច់ អនុសយយមក: ទី ៧ ។

ចច់ យមកប្បករណ៍: លើកដីបួន ។

អភិធម្បបិជ្រកេ

យមកស្សី ចតុល្លា ភាគេជ្រ

មាតិកាបត្រានិ

អនុសយយមកំ

មាតិកា

អង់

បរិញ្ញាការ..... ១

បហីនការ..... ១០៥

ឧប្បជ្ជនការ..... ៨០០

ជាតុការ..... ៨០២

អភិធម្ពបិដក

យមក ចតុត្សភាគ

សន្តិកប្រាប់មាតិកា

អនុសយយមក:

មាតិកា

ទំព័រ

បរិញ្ញាករ: ១

បហីនករ: ១០៥

ឧប្បជ្ជនករ: ៨០០

ជាតុករ: ៨០២

